

การศึกษากาการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่มีกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียน :
กรณีศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

THE STUDIES OF ARTS AND CULTURAL PERFORMANCE AS A ROLE OF LEARNERS'
DEVELOPMENT : A CASE STUDY SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY PRASARNMIT
DEMONSTRATION SCHOOL (ELEMENTARY)

กิริฎา กิรณานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2562

การศึกษาการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่มีกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียน :
กรณีศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE STUDIES OF ARTS AND CULTURAL PERFORMANCE AS A ROLE OF LEARNERS'
DEVELOPMENT : A CASE STUDY SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY PRASARNMIT
DEMONSTRATION SCHOOL (ELEMENTARY)

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF ARTS
(D.A. (Arts and Culture))

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

2019

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่มีกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียน : กรณีศึกษา โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

ของ

ภริภา ภิรนานนท์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก

(รองศาสตราจารย์ พุทธิ ศุภเศรษฐศิริ)

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.พรประพิตร เฝ้าสวัสดิ์)

..... ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์)

..... ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า)

ชื่อเรื่อง	การศึกษาการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่มีกระบวนการในการพัฒนา ผู้เรียน : กรณีศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
ผู้วิจัย	ภริภา ภิรนานนท์
ปริญญา	ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2562
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ พงษ์ศักดิ์ ศุภเศรษฐศิริ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระวีวรรณ วรรณวิไชย
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) 2) เพื่อศึกษาทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการเรียนรู้อันเกิดจากกิจกรรมการแสดงในด้านที่เกิดกับผู้เรียนคือ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การเสริมสร้างความกล้าแสดงออก และการช่วยในการปรับตัวของผู้เรียน ในด้านความพึงพอใจของผู้เรียนประกอบด้วย ความสวยงาม ความพร้อมเพรียง เครื่องแต่งกาย เพลงประกอบ ท่าประกอบการแสดง การศึกษาใช้การวิเคราะห์เอกสารสุจริตและวิทัศน์การแสดงของโรงเรียนย้อนหลัง 10 ปี รวมทั้งใช้วิธีสอบถามและสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการแสดงที่ชมการแสดง ปีการศึกษา 2562 ผลการศึกษาพบว่า 1) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) มีรูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนโดยกำหนดกิจกรรมการแสดงให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ภาคปฏิบัติในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(นาฏศิลป์)ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดและออกแบบการแสดงร่วมกับครูผู้สอน จากนั้นจึงนำผลงานที่ผู้เรียนออกแบบไปจัดทำเป็นการแสดงเต็มรูปแบบภายใต้สถานการณ์จริง ประกอบด้วย โขนและละคร โดยใช้รูปแบบในการจัดการซึ่งประกอบด้วย หลักการ แนวทางและลักษณะในการจัด วัตถุประสงค์ การดำเนินการ และการประเมินผลการดำเนินการ 2) ผลการศึกษาทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้ปกครองเกินร้อยละ 80 เห็นว่าการแสดงช่วยพัฒนาผู้เรียนในด้านความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าแสดงออก และการปรับตัว และในส่วนของผู้เรียนที่ร่วมแสดงโดยเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 90 มีความพึงพอใจในการแสดงของตนในระดับมาก

คำสำคัญ : การจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม, กระบวนการพัฒนาผู้เรียน

Title	THE STUDIES OF ARTS AND CULTURAL PERFORMANCE AS A ROLE OF LEARNERS' DEVELOPMENT : A CASE STUDY SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY PRASARNMIT DEMONSTRATION SCHOOL (ELEMENTARY)
Author	PIRADA PIRANANONT
Degree	DOCTOR OF ARTS
Academic Year	2019
Thesis Advisor	Associate Professor PRIT SUPASERTSIRI
Co Advisor	Assistant Professor Dr. Rawiwan Wanwichai
Co Advisor	Assistant Professor Dr. Chakapong Phatlakfa

The objectives of the research are to 1) study the patterns which are the vital keys to organize Cultural Performance of Srinakharinwirot University Demonstration School (Elementary) and to 2) study stakeholders' attitudes towards the learning outcomes after the performance of Srinakharinwirot University Demonstration School (Elementary). both in terms of student's development in creativity, assertiveness, adaptability and in terms of student's satisfaction towards the performance regarding overall fineness, coordination, costumes, choice of music and choreography. The study is based on analyzations from playbills and recorded videos of the school's performances from the past 10 years together with the result of the questionnaires taken by the stakeholders that had watched the performance of the year 2019. The findings revealed that 1) Srinakharinwirot University Demonstration School (Elementary) has patterns in organizing the Cultural Performance which emphasize on everyone's equal participation in the school. According to the determination of the Ministry of Education, the Cultural Performance is added to Thai Dance subject as one of the basic subjects for students to study at school. The purpose of which is to enhance students' creativity in organizing and designing their own performances with teachers. After that, all the performances designed by students and teachers will be performed in the school's annual performance which imitates an actual professional working process. Moreover, the school also applied these following factors; the principle, the pattern modeling, the objective, the operation and the evaluation. 2) The result of the study of the stakeholders' attitudes towards the learning outcomes was divided into 3 groups which are the administrator, teachers and parents. It reflected their perspectives and opinions about the students' developments after having participated the cultural performances. The average mean accounted for 3.94 which was at very satisfied level. The researcher found that the average mean of students' satisfaction after the school annual shows was at 4.03 which was at very satisfied level.

Keyword : Art and Cultural Management, Learning Process

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยการศึกษาการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่มีกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายประถม) สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ได้แก่ หลักสูตรศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลงด้วยความยากลำบากยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า ที่ปรึกษารองที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไข ผลักดันกระตุ้นเตือนและให้กำลังใจจนทำให้การทำวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงได้อย่างสมบูรณ์

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกร นพุดมพันธุ์ที่ให้คำแนะนำและกำลังใจมาโดยตลอด กราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล กองศิลป์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายประถม) และคณะผู้บริหารในความกรุณาและให้การสนับสนุนผู้วิจัยในทุกเรื่อง ขอบขอบคุณบุคลากรผู้ปกครอง และนักเรียน ทุกคนสำหรับทุกความช่วยเหลือ และทุกกำลังใจ

ขอบคุณกำลังใจและแรงกระตุ้นอันมากล้นจากทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ขอบใจผู้ช่วยพรพรรณ วิสา พิจิ น้ำแผลด และลูกๆทุกคน ขอบใจกำลังใจสำคัญจากลูกยีน แยม ที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้แม่ในการทำวิจัยนี้

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล หวังพานิช และครอบครัวด้วยความซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือในทุกเรื่อง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาของท่านเป็นที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิจัยเล่มนี้จะมีประโยชน์ต่อโรงเรียนต่าง ๆ สำหรับใช้เป็นแนวทางประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชานาฏศิลป์เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน หากคุณค่าและคุณประโยชน์จากวิจัยเล่มนี้บังเกิดขึ้นผู้วิจัยขอออมอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกท่านมา ณ ที่นี้

ภริกา ภิรนานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพประกอบ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ขอบเขตด้านเนื้อหา	5
ขอบเขตด้านระยะเวลา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
1.หลักการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาศิลป์.....	7
2.แนวคิดและความสำคัญของการจัดการแสดง.....	13
3.การจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)	20
4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	102
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	121

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	129
ส่วนที่ 1 ศึกษารูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม โดยเป็นรูปแบบที่มุ่งส่งเสริม กระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์และโขน ดำเนินการดังต่อไปนี้	129
ส่วนที่ 2 ศึกษาทักษะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากกิจกรรมการ แสดง.....	132
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	136
ส่วนที่ 1 ผลการศึกษารูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม.....	137
ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาทักษะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	175
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	200
ผลการวิจัย	200
อภิปรายผล	205
ข้อเสนอแนะ	210
บรรณานุกรม	213
ภาคผนวก.....	224
ประวัติผู้เขียน.....	245

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 สรุปการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯ ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาสาธิตสามัคคี	19
ตาราง 2 แผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)	22
ตาราง 3 การจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมประจำปี ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)	29
ตาราง 4 แผนแบบไม่เป็นทางการ และแผนแบบเป็นทางการ	103
ตาราง 5 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	130
ตาราง 6 จำนวนบุคคลที่แสดงทัศนะเกี่ยวกับผลของการจัดการแสดง	133
ตาราง 7 วิธีการศึกษารูปแบบการจัดการแสดงฯ และทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	135
ตาราง 8 การแสดงประจำปีการศึกษา 2552.....	139
ตาราง 9 การแสดงประจำปีการศึกษา 2553.....	139
ตาราง 10 การแสดงประจำปีการศึกษา 2554.....	140
ตาราง 11 การแสดงประจำปีการศึกษา 2555.....	141
ตาราง 12 การแสดงประจำปีการศึกษา 2556.....	141
ตาราง 13 การแสดงประจำปีการศึกษา 2557.....	142
ตาราง 14 การแสดงประจำปีการศึกษา 2558.....	143
ตาราง 15 การแสดงประจำปีการศึกษา 2559.....	144
ตาราง 16 การแสดงประจำปีการศึกษา 2560.....	144
ตาราง 17 การแสดงประจำปีการศึกษา 2561.....	145
ตาราง 18 สรุปการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมประจำปีของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2552-2661	146

ตาราง 19 การเปลี่ยนแปลงการจัดการแสดงประจำปี ปีการศึกษา 2552-2561 สรุปได้ดังนี้	158
ตาราง 20 แผนการดำเนินกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม	166
ตาราง 21 การเปลี่ยนแปลงฝ่าย แสง สี เสียง	168
ตาราง 22 ระดับของผลที่เกิดกับผู้เรียนโดยรวม	176
ตาราง 23 ระดับของผลที่เกิดกับผู้เรียนจำแนกรายด้าน	177
ตาราง 24 ระดับของผลที่เกิดกับผู้เรียนจำแนกตามกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย.....	178
ตาราง 25 ระดับของผลที่เกิดกับผู้เรียนจำแนกแต่ละประเด็นด้านความคิดสร้างสรรค์.....	180
ตาราง 26 ระดับของผลที่เกิดกับผู้เรียนจำแนกแต่ละประเด็นด้านความกล้าแสดงออก	182
ตาราง 27 ระดับของผลที่เกิดกับผู้เรียนจำแนกแต่ละประเด็นด้านการปรับตัว	184
ตาราง 28 ระดับของผลที่เกิดกับผู้เรียนในแต่ละด้านและประเด็น จำแนกตามกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	186
ตาราง 29 จำนวน (ร้อยละ) ของผู้เรียนที่แสดงความพึงพอใจในการแสดงจำแนกชายและหญิง.....	192
ตาราง 30 สรุปลักษณะสำคัญของการแสดงและแนวทางการปฏิบัติ.....	200

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการบริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).....	21
ภาพประกอบ 2 ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)	26
ภาพประกอบ 3 สุนัขปัดรโชน นางลอย	30
ภาพประกอบ 4 โขนเฉลิมพระเกียรติเรื่อง รามเกียรติ์ ชุดนางลอย.....	32
ภาพประกอบ 5 โขน “ยกกระบ”	32
ภาพประกอบ 6 หนุมานจับนางเบญกาย	33
ภาพประกอบ 7 ท้องพระโรงแดนสุชาวดี	34
ภาพประกอบ 8 สัญญานจากลูกแก้วเตือนภัย	35
ภาพประกอบ 9 นางพ้าน้อยคืนกลัดดินแดนสุชาวดีพร้อมเทพีทศดารา	35
ภาพประกอบ 10 ระบำมังกร	36
ภาพประกอบ 11 ระบำมหากาฬ	36
ภาพประกอบ 12 สุนัขปัดรโชน มนต์หุ่นน้ำทิพย์.....	37
ภาพประกอบ 13 ท้องพระโรงกรุงลงกา.....	39
ภาพประกอบ 14 หนุมานรบทศคีรีวัน	39
ภาพประกอบ 15 ทศกัณฐ์แปลงเสน่หานางมณโฑ	40
ภาพประกอบ 16 หลวงตาฤาษี, มุณีน้อย, หนุมาน 2001	41
ภาพประกอบ 17 เทพธิดานพรัตน์.....	41
ภาพประกอบ 18 หนุมาน 2001	42
ภาพประกอบ 19 นครไพลิน.....	42

ภาพประกอบ 20 สู้จิตร์โชน รามจักรีมหาราช	43
ภาพประกอบ 21 นารายณ์ปราบหนทุก	45
ภาพประกอบ 22 สดาญพปลิงป่า.....	45
ภาพประกอบ 23 พระรามข้ามสมุทร	46
ภาพประกอบ 24 พระรามคืนนคร	46
ภาพประกอบ 25 กิรินน้อยออกเดินทาง	47
ภาพประกอบ 26 มนุษย์หินพลินท์สโตน.....	47
ภาพประกอบ 27 เมืองบาดาล	48
ภาพประกอบ 28 นางพญานาคีพบกิรินน้อย	48
ภาพประกอบ 29 กิรินน้อยพบชาวนา	49
ภาพประกอบ 30 การละเล่นแม่ศรี	49
ภาพประกอบ 31 สู้จิตร์โชน มารซื้อซื้อพิเภก	50
ภาพประกอบ 32 เทวสภา.....	52
ภาพประกอบ 33 พิเภกถูกขับ	52
ภาพประกอบ 34 พระรามว่าราชการ	53
ภาพประกอบ 35 พิเภกสวามีภักดี.....	53
ภาพประกอบ 36 มังกรกัณฐ์จัดทัพ.....	54
ภาพประกอบ 37 “อาเซียนนิยม ASAINLISM”	55
ภาพประกอบ 38 ตัวแทนประเทศสิงคโปร์.....	55
ภาพประกอบ 39 ตัวแทนประเทศกัมพูชา.....	56
ภาพประกอบ 40 ตัวแทนประเทศมาเลเซีย.....	56
ภาพประกอบ 41 ตัวแทนประเทศกัมพูชา.....	57
ภาพประกอบ 42 สู้จิตร์โชน กุมภกรรณทนต์น้ำ	58

ภาพประกอบ 43 หนุมานรบกุมภกรรณ	59
ภาพประกอบ 44 หนุมานรบกุมภกรรณ	59
ภาพประกอบ 45 นางคันทมาลีและกำนันทั้ง 4.....	60
ภาพประกอบ 46 ตลกโชนฝ้ายพลับพลา	60
ภาพประกอบ 47 กองทัพพระรามปะทะกองทัพกุมภกรรณ	60
ภาพประกอบ 48 คุณป้าทั้ง 4 ในรายการคนไทยจ้าวธรรม	61
ภาพประกอบ 49 ระเบิดมพัฒมเพ	62
ภาพประกอบ 50 ระเบิดต้นเกิดชาวไทย	62
ภาพประกอบ 51 ระเบิดตัวก็ไทยใจก็ไทย	63
ภาพประกอบ 52 สุนัขบัตรโชนมารยาสุชาจาร.....	64
ภาพประกอบ 53 นางสุชาจารแปลงแอบดูนางสีดาที่สวนขวัญ	65
ภาพประกอบ 54 ทศกัณฐ์เกี่ยวนางสีดาแปลง	66
ภาพประกอบ 55 อินทรชิตบั่นศีรษะนางสีดาแปลง.....	66
ภาพประกอบ 56 พระรามรบอินทรชิต	67
ภาพประกอบ 57 ครอบครว้มะลิและชบา.....	68
ภาพประกอบ 58 คุณย่าและเพื่อนๆ	68
ภาพประกอบ 59 คนรับใช้บ้านคุณย่า.....	69
ภาพประกอบ 60 ระเบิดหนึ่งเดียวคือแม่.....	69
ภาพประกอบ 61 ระเบิดจากไทย.....	70
ภาพประกอบ 62 สุนัขบัตรโชน ศีกอินทรชิต ภาค 1	71
ภาพประกอบ 63 เทวสภา	72
ภาพประกอบ 64 รณพัคตร์.....	72
ภาพประกอบ 65 พระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ	73

ภาพประกอบ 66 รณพัคตร์ปะทะพระอินทร์	73
ภาพประกอบ 67 กองทัพพระรามปะทะกองทัพอินทรชิต	74
ภาพประกอบ 68 หนุมานรบอินทรชิต	74
ภาพประกอบ 69 พระลักษมณ์รบอินทรชิต.....	75
ภาพประกอบ 70 คุณตาคุณตาคุนยาวยมารับหนุมันที่โรงเรียน.....	75
ภาพประกอบ 71 ระเบียบค่านิยมหลัก 12 ประการ	76
ภาพประกอบ 72 ระเบียบข้อบังคับ	76
ภาพประกอบ 73 หนุมันและหนุมัน.....	77
ภาพประกอบ 74 ระเบียบ	77
ภาพประกอบ 75 ระเบียบฮาวานากีล่า	78
ภาพประกอบ 76 ระเบียบเทพิดา 12 ราศี.....	78
ภาพประกอบ 77 สุจิตร์โชน หนุมานชาญศักดิ์.....	79
ภาพประกอบ 78 นางสาวหะ ยืนต้นเดียว เหนียวกินลม.....	80
ภาพประกอบ 79 กำเนิดหนุมาน	81
ภาพประกอบ 80 หนุมานกับพระฤาษีโคบุตร.....	81
ภาพประกอบ 81 หนุมาน.....	82
ภาพประกอบ 82 หนุมานถวายตัวกับทศกัณฐ์.....	82
ภาพประกอบ 83 พระรามยาตราทัพ.....	83
ภาพประกอบ 84 กลุ่มนักเรียนเนตรนารี.....	83
ภาพประกอบ 85 ระเบียบทวนคร	84
ภาพประกอบ 86 ระเบียบเส้นเกล้าเผ่าไทย.....	84
ภาพประกอบ 87 ระเบียบใกล้รุ่ง	85
ภาพประกอบ 88 เทวี่ทั้ง 8	85

ภาพประกอบ 89 ระบำบ้านวัดข้าราชการ	86
ภาพประกอบ 90 สุนัขปัดไรน หนุมานชาญศักดา ภาค2	87
ภาพประกอบ 91 หนุมานทรงเครื่องอินทรีจิต	88
ภาพประกอบ 92 กองทัพพระราม	88
ภาพประกอบ 93 กองทัพทศกัณฐ์	89
ภาพประกอบ 94 ทศพระรามรบทศกัณฐ์	89
ภาพประกอบ 95 พระรามรบทศกัณฐ์	90
ภาพประกอบ 96 หนุมานชูกลองดวงใจ	90
ภาพประกอบ 97 ม่านแก้วและฟองคำ	91
ภาพประกอบ 98 กลองสะบัดชัย	92
ภาพประกอบ 99 ระบำนาคาลา	92
ภาพประกอบ 100 ระบำลาวม่านแก้ว	93
ภาพประกอบ 101 ระบำลาวดวงเดือน 1	93
ภาพประกอบ 102 ระบำลาวดวงเดือน 2	94
ภาพประกอบ 103 สุนัขปัดไรน ศักดิ์วิญญ์จำบัง	95
ภาพประกอบ 104 วิญญ์จำบังตรวจทัพ	96
ภาพประกอบ 105 วิญญ์จำบังร้ายมนตร์หายตัวควมมำที่มั่งแขบบรรดาลิง	96
ภาพประกอบ 106 ทศกัณฐ์รบพระลักษมณ์	97
ภาพประกอบ 107 ทศพระรามปะทะทัพทศกัณฐ์	97
ภาพประกอบ 108 งานอุณโธรัก	98
ภาพประกอบ 109 ระบำผีเสื้อ	99
ภาพประกอบ 110 ระบำด้วยรักและปลาทุ	99
ภาพประกอบ 111 ระบำกนิรีหิมพานต์	100

ภาพประกอบ 112 ระบายสีบนกลิ้ง	100
ภาพประกอบ 113 ความเปลี่ยนแปลงของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการแสดง ของ บุคคลภายนอก	149
ภาพประกอบ 114 การวางแผนการดำเนินงาน (Planning)	155
ภาพประกอบ 115 การกำหนดหน้าที่ (Resource Assign)	157
ภาพประกอบ 116 การบริหารงบประมาณ (Budgeting Management)	162
ภาพประกอบ 117 การบริหารรายรับ	163
ภาพประกอบ 118 การบริหารรายจ่าย	164
ภาพประกอบ 119 ฉากการแสดงอุโมงค์	169
ภาพประกอบ 120 แสง สี เสียงการแสดง	170
ภาพประกอบ 121 ระดับของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจำแนกแต่ละประเด็นด้านความคิดสร้างสรรค์	181
ภาพประกอบ 122 ระดับของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจำแนกแต่ละประเด็นด้านความกล้าแสดงออก	183
ภาพประกอบ 123 ระดับของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจำแนกแต่ละประเด็นด้านการปรับตัว	185
ภาพประกอบ 124 จำนวน (ร้อยละ) ของผู้เรียนที่แสดงความพึงพอใจในการแสดงด้านความ สวยงาม จำแนกชายและหญิง	194
ภาพประกอบ 125 จำนวน (ร้อยละ) ของผู้เรียนที่แสดงความพึงพอใจในการแสดงด้านความพร้อม เพรียง จำแนกชายและหญิง	195
ภาพประกอบ 126 จำนวน (ร้อยละ) ของผู้เรียนที่แสดงความพึงพอใจในการแสดง ด้านเครื่องแต่ง กาย จำแนกชายและหญิง	196
ภาพประกอบ 127 จำนวน (ร้อยละ) ของผู้เรียนที่แสดงความพึงพอใจในการแสดงด้านเพลง ประกอบจำแนกชายและหญิง	197
ภาพประกอบ 128 จำนวน (ร้อยละ) ของผู้เรียนที่แสดงความพึงพอใจในการแสดงด้านท่า ประกอบการแสดง จำแนกชายและหญิง	198

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

วัฒนธรรม คือ “สิ่งที่มนุษย์เปลี่ยนแปลงปรับปรุง หรือผลิตสร้างขึ้น เพื่อความเจริญอกงามในวิถีแห่งชีวิตของส่วนรวม ถ้ายทอดกันได้อาจอย่างกันได้” (พระยาอนุมานราชธน. 2523, น. 45) วัฒนธรรมจึงเป็นเครื่องบ่งบอกถึงความเป็นชาติหรือความเป็นกลุ่มชนเดียวกันหรือเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นวิถีชีวิตเป็นจิตวิญญาณที่ดำรงซึ่งมีคุณค่าที่ผสมผสานความสัมพันธ์กับธรรมชาติ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญา ความเชื่อ และทุนความคิดเชิงสร้างสรรค์ของชุมชน วัฒนธรรมจึงต้องมีการสืบทอดต่อเนื่องเพื่อการธำรงรักษาความเป็นกลุ่มชนหรือความเป็นชาติ วัฒนธรรมมีลักษณะเป็นพลวัต กล่าวคือมีการปรับเปลี่ยน ถ้ายทอดระหว่างกลุ่มชนหรือเชื้อชาติได้ ดังนั้นวัฒนธรรมของชนชาติใดถูกแทรกแซงปรับเปลี่ยนด้วยวัฒนธรรมของกลุ่มคนชาติอื่นที่เข้มแข็งกว่าย่อมมีผลกระทบต่องานวิถีของชุมชน การดำเนินชีวิตของคนในชาติอาจนำไปสู่การสลายของวัฒนธรรมย่อมเป็นการล่มสลายของชนชาติ ดังคำกล่าวที่ว่า “การฟ่ายแพ้ทางวัฒนธรรมย่อมหมายถึงการฟ่ายแพ้ทุกสิ่งทุกอย่าง” (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2553, น. 27) วัฒนธรรมในสังคมใดสังคมหนึ่งจะปรากฏเป็นรูปธรรมเชิงปฏิบัติในรูปของประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ และศิลปะ ดังนั้นการธำรงรักษาและการสืบทอดวัฒนธรรมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ แนวทางหรือวิธีการในการธำรงรักษาและสืบทอดที่สำคัญที่สุดวิธีการหนึ่งคือการถ่ายทอดสู่เยาวชนโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา และมีการบรรจุเป็นบทบาทหน้าที่และเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษา

การจัดการศึกษาของไทยตามแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน โดยให้มุ่งเน้นการทํานุบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมหรือขนบธรรมเนียมประเพณี เสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรมแก่ผู้เรียน หล่อหลอมให้เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ซึ่งทำหน้าที่สืบสานและสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมไปสู่สังคม เพื่อฝึกฝนกระบวนการคิด ฝึกฝนด้านคุณธรรม จริยธรรม สอดแทรกควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้เชิงความคิดสร้างสรรค์การศึกษา ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษากำหนดภารกิจหลักที่สำคัญประการหนึ่งของทุกสถาบันการศึกษาให้ทำหน้าที่ทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่วนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีการกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วัตถุประสงค์หลักของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้ศิลปะ

คือการสร้างทั้งองค์ความรู้และสุนทรียะ โดยกำหนดเนื้อหาครอบคลุมการพัฒนาทักษะทางภาษา ดนตรี ขบร้อง นาฏศิลป์ และศิลปะ ซึ่งบรรดาเนื้อหาเหล่านี้มีเป้าหมายที่จะพัฒนาทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะพิสัย (Psychomotor)

ในส่วนของการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีวัตถุประสงค์หลักให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ สามารถคิดและแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเกิดสุนทรียะในศาสตร์แห่งนาฏศิลป์ซึ่งเป็นมรดกล้ำค่าทางวัฒนธรรมของชาติ การจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวจึงต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ ส่วนที่เป็นศาสตร์มุ่งศึกษาความเป็นมาของประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ของชาติ ส่วนที่เป็นศิลป์มุ่งการถ่ายทอดและแสดงออกถึงความรู้สึก อารมณ์ และความงดงาม ด้วยลีลาท่าทางอันเกิดจากการสะสมและหลอมรวมความดีงามที่บรรพบุรุษได้รักษาและสืบทอดมาแต่โบราณ โดยสรุปการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติ และการพัฒนาผู้เรียนให้เห็นคุณค่า และกล้าแสดงออก โดยกิจกรรมหลักที่จะสะท้อนศักยภาพในการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่แท้จริงของผู้เรียนก็คือการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกในรูปแบบของ “การแสดง (Performance)”

กระบวนการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ของโรงเรียนสาธิตฯ นอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแล้วยังจัดเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการพัฒนาผู้เรียนโดยอาศัยการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในหลายรูปแบบและการประเมินผลการเรียนรู้ในสาระนี้ใช้วิธีการประเมินด้วยการปฏิบัติจริงในรูปของการแสดงบนเวทีที่มีผู้ปกครองเป็นผู้ชมการแสดง โดยดำเนินการจัดการแสดงต่อเนื่องตั้งแต่ปีการศึกษา 2524 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ระดับชั้นประถมศึกษาโดยจัดการแสดงเป็น 2 แบบในแต่ละปี คือ

1. การแสดงโขน ศิลปะการแสดงชั้นสูงของไทยที่มีความสง่างามและอ่อนช้อย เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนที่ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม

2. การแสดงละคร ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบท่าประกอบการแสดงด้วยตนเอง ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีโอกาสแสดงความสามารถ มีความกล้าแสดงออก และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

เป้าหมายในการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯ นอกจากจะมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการฝึกฝนอย่างถ้วนหน้าโดยนักเรียนชายส่วนใหญ่เน้นการฝึกฝนเพื่อการแสดงโขน ส่วนนักเรียนหญิงเน้นการฝึกฝนเพื่อการแสดงละครแล้ว ยังมุ่งฝึกให้ผู้เรียนคิดออกแบบ ท่าประกอบการแสดง เครื่องแต่งกาย และฝึกความมั่นใจในการแสดงต่อหน้า

สาธารณชน การจัดการแสดงของโรงเรียนอย่างยาวนานถึงสี่ทศวรรษจนกลายเป็นอัตลักษณ์ประจำโรงเรียนและได้รับการกล่าวถึงในรูปของ “โชนเด็ก” “โชนจิ๋ว” “ละครเด็กสาธิต” “ละครประยุกต์” ย่อมเป็นเครื่องชี้ชัดว่าผลการจัดการแสดงในแต่ละปีมีแนวโน้มว่าประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับของมหาวิทยาลัยฯ ดังที่ปรากฏในรายงานมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กล่าวว่า

กิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมไทยเป็น... “การบูรณาการการแสดง โชนภูมิปัญญาไทยที่ทรงคุณค่า มาปรับประยุกต์เพื่อสนองศักยภาพพัฒนาการของ นักเรียนชายวัย 9-11 ปี ในกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการ ปฏิบัติ พร้อมสาระความรู้ ด้วยองค์ความรู้ “รวมเกียรติ” แหล่งความรู้นานาประการ ของไทย อาทิ วิถีไทยรวมเกียรติ วรรณคดีภาษา ตลอดจนศิลปะการแสดงที่ถือว่าเป็น เอกลักษณ์ของชาติตลอดระยะเวลามากกว่า 2 ทศวรรษ แห่งการสืบสานอนุรักษ์การ แสดงโชนที่ถือเป็นภาคปฏิบัติจากห้องเรียนสู่สถานการณ์จริง... (มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ. 2551, น. 145)

นอกจากนั้นผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ต่างพอใจในกิจกรรมการแสดง และยังมี ผู้ปกครองบางส่วนต้องการให้บุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเพื่อให้มีโอกาสในการร่วมกิจกรรมการ แสดง ศิษย์เก่าของโรงเรียนจำนวนมากที่ยืนยันประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงดังบทสัมภาษณ์ผู้ ร่วมแสดงโชน “สมัยที่ผมไปเรียนเมืองนอกใหม่ๆ ผมกล้าถาม กล้าพูด เพราะมันเป็นความรู้สึกรู้ว่า เราเคยผ่านการแสดงเวทีใหญ่ๆ มาแล้ว ไม่มีอะไรต้องตื่นเต้นมากไปกว่านี้อีกแล้ว แค่นี้ถือว่าเป็น เรื่องเล็กน้อยสำหรับผม” (ปิติ ภิรมย์ภักดี. 2559: สัมภาษณ์) สอดคล้องกับคำกล่าวของศิษย์เก่าที่เป็น นักแสดงในปัจจุบัน “การที่ได้ร่วมแสดงและผ่านการแสดงโชนที่ศูนย์วัฒนธรรมนั้น ทำให้ผม รู้สึกมีสมาธิจดจ่ออยู่กับการแสดง อยู่กับการซ้อมละครทุกครั้ง ยิ่งตอนบวงสรวงละคร ผมจะมีความรู้สึกรู้ว่าตัวเองมีสมาธิแน่น” (ชยพล พุพารต์. 2557: สัมภาษณ์) ในสายตาของ บุคคลภายนอกผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการแสดงจนมีฉายาในแวดวงศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นอดีตผู้อำนวยการสำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการจัดการแสดงของ โรงเรียนเพิ่มเติมว่า “รูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ของโรงเรียนสาธิตฯ ถือเป็น กระบวนการสำคัญที่ส่งผลให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ” (ลัดดา ตั้งสุภาชัย. 2557: สัมภาษณ์)

นอกจากความสำเร็จของการจัดการแสดงข้างต้นแล้ว การแสดงในแต่ละปีผู้แสดงเป็น นักเรียนอายุ 5-12 ปี จำนวนประมาณเกือบ 2,000 คน โดยจัดการแสดงผลงานบนเวทีภายใต้ สถานการณ์จริงนั้นทางโรงเรียนจำเป็นต้องมีเทคนิคและวิธีการจัดการแสดงจนได้รับการยอมรับ

อย่างกว้างขวางทั้งในรูปการออกแบบการแสดง และความสนุกสนานของผู้เรียน ซึ่งดำเนินการจัดการแสดงโดยคณาจารย์ในโรงเรียนทั้งสิ้น จึงน่าสนใจที่จะศึกษาแนวทางหรือรูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เพื่อการเผยแพร่และประยุกต์ใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ในประเด็น
 - 2.1 การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การเสริมสร้างความกล้าแสดงออก และการช่วยในการปรับตัวของเด็ก
 - 2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนในด้านความสวยงาม ความพร้อมเพียง เครื่องแต่งกาย เพลงประกอบ ท่าประกอบการแสดง

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา และเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนต่าง ๆ ในการนำไปประยุกต์ใช้
2. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนสาธิตฯ ในการนำผลของกิจกรรมไปพัฒนากิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมหรือเป็นการผนวกกิจกรรมนี้กับการเรียนการสอนรายวิชาอื่นของโรงเรียนสาธิตฯ ในอนาคต

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โดยการเลือกสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องแบบเจาะจง (Purposive sampling) ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯ
2. คณะกรรมการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯ

3. คณะกรรมการจากสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนสาธิตฯ

4. กรรมการจากสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนสาธิตฯ

5. ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตฯ รวมทั้งสิ้น 25 คน

ส่วนที่ 2 เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯ ในประเด็น การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การเสริมสร้างความกล้าแสดงออก และการช่วยในการปรับตัวของผู้เรียน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่เจาะจง หรือการเลือกแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) สัมภาษณ์จากผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.ผู้บริหาร จำนวน 5 คน

2.ครู จำนวน 20 คน

3.ผู้ปกครอง จำนวน 50 คน

4.ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการแสดง จำนวน 476 คน

5.ผู้ชมการแสดง ประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครูประจำชั้น ศิษย์เก่า จำนวน 100 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเล่มนี้จะแบ่งเนื้อหาเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือ เรื่องการศึกษารูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ใช้การวิเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1.หลักการ (the principle)

2.แนวทางและลักษณะในการจัด (the pattern modeling)

3.วัตถุประสงค์ (the objective)

4.การดำเนินการ (the operation)

5.การประเมินผลการดำเนินการ (the evaluation)

ส่วนที่สองเป็นการศึกษาทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯ ปีการศึกษา 2562 ดังนี้

1.ผลที่เกิดกับผู้เรียน

1.1 การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

1.2 การเสริมสร้างความกล้าแสดงออก

1.3 การช่วยในการปรับตัวของผู้เรียน

2. ความพึงพอใจในการแสดงของผู้เรียน

2.1 ความสวยงาม

- 2.2 ความพร้อมเพรียง
- 2.3 เครื่องแต่งกาย
- 2.4 เพลงประกอบ
- 2.5 ทำประกอบการแสดง
- 3. ทักษะของผู้ชมการแสดงเกี่ยวกับการจัดการแสดง

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษารูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ยึดหลักระยะเวลาของการศึกษาตามแผนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ตั้งแต่ พ.ศ.2552-2561 เป็นระยะเวลา 10 ปี

การศึกษาทักษะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้อันเกิดจากกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ของโรงเรียนสาธิตฯ ศึกษาจากปีการศึกษา 2562

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม** หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของผู้เรียนที่ประกอบด้วยการแสดงโขนและละครประจำปีของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายประถม) ที่เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมภาคปฏิบัติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ และโขน)

2. **รูปแบบ** หมายถึง แนวทางในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ในการวิจัยนี้หมายถึงการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โดยเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ ลักษณะและแนวทาง วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และการประเมินผลการดำเนินการ

3. **ทักษะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการแสดงซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ผู้เรียน และผู้ชมการแสดง เกี่ยวกับ

3.1 ผลที่เกิดกับผู้เรียน ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าแสดงออก และการปรับตัว

3.2 ความพึงพอใจในการแสดงของผู้เรียน ด้านความสวยงาม ความพร้อมเพรียง เครื่องแต่งกาย เพลงประกอบ ทำประกอบการแสดง

3.3 ทักษะที่มีต่อการจัดการแสดง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์

1.1 ความหมายและความสำคัญของวิชานาฏศิลป์

นาฏศิลป์ไทย จัดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติอย่างหนึ่งที่เรารู้จักเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมา ตามที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “นาฏศิลป์” ไว้ว่า “เป็นศิลปะแห่งการละครหรือการฟ้อนรำ” ซึ่งมีนักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของวิชานาฏศิลป์ ไว้หลายลักษณะซึ่งพอจะประมวลได้ ดังนี้

สุนนมาลย์ นิมเนตพันธ์ (2555, น. 111) กล่าวว่า นาฏศิลป์ เป็นศิลปะที่ว่าด้วยการฟ้อนรำและการละครเน้นการเคลื่อนไหวของร่างกาย การใช้ภาษาท่ารำ การตีบท โดยใช้สรีระต่าง ๆ ของร่างกายเคลื่อนไหวสื่อความหมายแทนคำพูดในรูปแบบของการแสดงเป็นชุดระบำ รำ ฟ้อน หรือการแสดงละคร โขน

อรรวรรณ ขมวัฒนา (2557, น. 94) กล่าวว่า นาฏศิลป์เป็นศิลปะการแสดงที่สร้างความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เกิดขึ้นจากการเลียนแบบกิริยาท่าทางของคนและสัตว์ ประกอบด้วย การฟ้อนรำ ดนตรี และการขับร้อง นำมาผสมผสานจนเกิดเป็นการแสดงนาฏศิลป์ที่สวยงาม

นาฏศิลป์ เป็นศิลปะแห่งการละครและฟ้อนรำ ประกอบไปด้วยศิลปะ 3 ประการ คือ การฟ้อนรำ การดนตรี และการขับร้อง รวมเข้าด้วยกัน นาฏศิลป์ไทยเกิดขึ้นจากอารมณ์ ความรู้สึก และความเชื่อ ต่าง ๆ เช่น ความสุขหรือความทุกข์ ซึ่งสะท้อนออกเป็นท่าทางแบบธรรมชาติและประดิษฐ์ขึ้นเป็นท่าทางและลีลาการฟ้อนรำ หรือเกิดจากลัทธิความเชื่อในการแสดงความเคารพบูชาด้วยการเต้นรำ ขับร้อง ฟ้อนรำ เพื่อความพึงพอใจ (หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. 2557, น. 12)

กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม (2559: 159) กล่าวว่า นาฏศิลป์ไทยเป็นศิลปะการแสดงประจำชาติที่มีทั้งในระดับประชาชนและราชสำนัก แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาด้านวัฒนธรรมของคนไทย เอกลักษณะที่สำคัญของการแสดง คือ การใช้ท่ารำ ประกอบเพลงบรรเลง เพลง ขับร้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนาฏศิลป์ในราชสำนักที่เคยอยู่ในบรมราชูปถัมภ์ หรือในพระอุปถัมภ์ของพระบรมวงศานุวงศ์ มีความวิจิตรในกระบวนการแสดงอย่างสมบูรณ์ทั้งท่ารำ เครื่องแต่งกาย ดนตรี และ เพลงร้อง

วิมลศรี อุปรมัย (2555, น. 2) กล่าวว่า ในอดีตกาล วิชานาฏศิลป์ได้รับการยกย่องให้เป็นของสูง เป็นเครื่องมือบันเทิงใจสำหรับพระราชฐานและบุคคลผู้สูงศักดิ์ จึงมีแบบแผนเป็นมาตรฐานโดยเฉพาะ ฉะนั้น ผลสืบเนื่องจากการร่ายรำในเชิงนาฏศิลป์และการละครในสมัยก่อนจึงแตกต่างไปจากการแสดงพื้นเมืองของไทย

จารุณี ชูวงศ์วาล (2558, น. 25) กล่าวว่า นาฏศิลป์ถือเป็นศาสตร์ทางศิลปะที่สำคัญยิ่ง เป็นวิชาที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการสุนทรีย์ภาพ มีบุคลิกที่สง่างาม ช่วยพัฒนาทางด้านร่างกาย เสริมสร้างบุคลิกภาพ ทำให้เป็นผู้มีทรวดทรงที่สง่างามบุคลิกดี เกิดทัศนคติที่ดีและเกิดคุณค่าแก่จิตใจ ช่วยให้มีจิตใจอ่อนโยนสดใส ส่งเสริมความกล้าแสดงออก มีความจำและไหวพริบดี กิจกรรมนาฏศิลป์เป็นพื้นฐานในการสร้างนักเรียนให้มีความสามารถเฉพาะด้าน ส่งเสริมนักเรียนที่มีพรสวรรค์ให้ไปเฉพาะทางสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในการเรียนในชีวิตประจำวัน และในการแข่งขันในระดับต่าง ๆ

ประวิทย์ ฤทธิบุญ (2558, น. 112) กล่าวว่า นาฏศิลป์เป็นศาสตร์และศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมนุษย์ โดยมีการแสดงออกทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีซึ่งพฤติกรรมทางด้านนาฏศิลป์ไทย จึงเป็นพฤติกรรมที่หลอมรวมสิ่งที่ดำรงอยู่กับกาย วาจา ใจ จึงเป็นเหตุที่มีการตระหนักถึงการปลูกฝังวัฒนธรรมทางนาฏศิลป์ไทย เพื่อให้เยาวชนคนไทยรุ่นหลังได้เป็นที่รู้จักในศิลปะประจำชาติที่ควรแก่การอนุรักษ์และถ่ายทอด

จึงสรุปได้ว่า นาฏศิลป์เป็นศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับศิลปะการละครและการฟ้อนรำ เป็นการสื่อให้รับรู้ถึงความหมาย และอารมณ์ของศิลปะที่มีความวิจิตรงดงามทั้งท่ารำ ดนตรี การขับร้อง และเครื่องแต่งกาย เป็นสิ่งแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ แสดงถึงอารยประเทศ ความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาไทย จารีต ประเพณี และวัฒนธรรมของประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจของคนไทยตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน และถือว่าเป็นมรดกที่สำคัญของชาติ จึงควรแก่การอนุรักษ์ และสืบทอดต่อไป ดังนั้นจึงมีการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยบรรจุเป็นหลักสูตรวิชา “นาฏศิลป์” เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ “ศาสตร์” ของนาฏศิลป์ พร้อมทั้งเกิดสุนทรีย์จากการรับรู้ “ศิลป์” จากวัฒนธรรมของชาติ ผู้เรียนจึงเกิดการรับรู้ เข้าใจ และเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ซึ่งครอบคลุมทั้งเนื้อหาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในองค์รวมของวัฒนธรรม และมรดกของแผ่นดินด้วย

1.2 หลักการและแนวคิดในการจัดกิจกรรมการสอนนาฏศิลป์

บรรดาผู้เชี่ยวชาญที่ศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ไทยได้สันนิษฐานว่า อารยธรรมทางศิลปะด้านนาฏศิลป์ของอินเดียนี้ได้เผยแพร่เข้าสู่ประเทศไทยตั้งแต่อยุธยา ตามประวัติการสร้างเทวलयศิระนาฏราชที่สร้างขึ้นใน พ.ศ. 1800 ซึ่งเป็นระยะที่ไทยเริ่มก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัยจากหนังสือลักษณะไทยศิลปะการแสดงได้กล่าวว่า ผู้รู้หลายท่านพยายามชี้ให้เห็นว่าท่ารำต่าง ๆ มีอิทธิพลจากประเทศอินเดียเข้ามาครอบงำ หรือคนไทยจดจำท่าทางต่าง ๆ ในการฟ้อนรำของอินเดียเอามาใช้ในการฟ้อนรำของตนเอง และได้มีการพัฒนาท่ารำและละครไทยมาเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. 2557, น. 12-13) ซึ่งมีความสอดคล้อง มนตรี มีเนียม (2560, น. 1) กล่าวว่า การแสดงละครไทยทั้งที่เป็นละครรำและละครพูดที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน เป็นผลจากการพัฒนาเปลี่ยนแปลงมาหลายยุคหลายสมัย ดำเนินไปในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป และได้ซึมซับอิทธิพลมาจากต่างประเทศ ทั้งตะวันออกและตะวันตก โดยนำมาผสมผสานกับวัฒนธรรมไทย ในระยะแรกๆ ที่ได้รับอิทธิพลต่างประเทศเข้ามานั้นอาจจะเป็นลักษณะที่ไม่ลงตัวดีนัก แต่ธรรมชาติของคนไทยจะสามารถดัดแปลงแต่งเติมจนมีลักษณะเป็นไทยในที่สุด ดังนั้น นาฏศิลป์และการละครไทยมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

วิชานาฏศิลป์มีการจัดระบบในรูปแบบสถาบัน วิชาด้านโขนละครได้รับการอนุรักษ์โดยการถ่ายทอดไปยังอนุชนของชาติผ่านสถานศึกษา จากโรงเรียนเป็นวิทยาลัย และสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยมีสถาบันระดับสูงคอยให้การสนับสนุน เป็นที่น่ายินดีที่ทางราชการให้ความสำคัญกับศิลปะมรดกประจำชาติทุกสาขาวิชาชีพ โดยเฉพาะนาฏศิลป์และโขนละคร ได้มีการจัดองค์กระบวนระดับกระทรวงมีหน้าที่ทั้งด้านผลิตอนุชนของชาติให้มีจิตสำนึกช่วยกันอนุรักษ์ และเผยแพร่ภาพลักษณ์ของชาติ ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อให้ศิลปะไทยซึ่งมีอายุนับหลายศตวรรษให้ดำรงอยู่อย่างสง่างามสืบไป (วิมลศรี อูปรมย์. 2555, น. 2)

ไพโรจน์ คะเชนทร์ (2552, น. 2) กล่าวว่า ธรรมชาติและลักษณะเฉพาะทางของสภานาฏศิลป์ มุ่งส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์มีจินตนาการ ชื่นชมความงาม สุนทรียภาพ ความเป็นคุณค่า ซึ่งมีผลโดยตรงต่อด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาอารมณ์และสังคม ให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เน้นกระบวนการกลุ่ม เรียนรู้ด้วยตนเอง กล้าแสดงออก

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, น. 23) ได้นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ทางศิลป ไว้ว่า ควรจัดการเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนโดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนและบทบาทหน้าที่ของผู้เรียนให้ชัดเจน มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติ พร้อมทั้งประเมินผลตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลของการประเมินมาพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีความสอดคล้องกับ ทิศนา แชมมณี (2542) ได้อธิบายถึงวิธีการสอน โดยการให้เป็นการปฏิบัติว่าเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการพัฒนาทักษะทางภาษา ดนตรี ырร้อง นาฏศิลป์และด้านศิลปะ โดยใช้วิธีการฝึกฝนซ้ำจนกระทั่งนักเรียนเกิดทักษะที่ต้องการถึงขั้นที่กำหนดไว้

เทคนิคของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น สามารถวัดผลจากเรียนการสอนได้จริงโดยการเรียนทฤษฎีและลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์โดยตรงต่อด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาอารมณ์และสังคม ให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พร้อมกับสร้างความมั่นใจและกล้าแสดงออกให้กับผู้เรียน

ชนิษฐา ไพโรจน์ นักวิชาการด้านการศึกษ ได้อธิบายว่า นาฏศิลป์เป็นวิชาที่มุ่งพัฒนาลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของเด็ก จุดเน้นของการจัดกิจกรรมเป็นการสร้างค่านิยมพัฒนาความสามารถในการแสดงออกทางร่างกาย อารมณ์และสังคมของผู้เรียนมากกว่าการฝึกฝน เพื่อให้เกิดความชำนาญ ดังนั้นผู้สอนจึงต้องเข้าใจและต้องยึดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและวิชานั้นๆเป็นหลัก โดยการนำเอาหลักการและทฤษฎีของนาฏศิลป์ไปประกอบในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดค่านิยม ทศนคติที่ดีต่อนาฏศิลป์ อันเป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ การสอนวิชานาฏศิลป์นั้น นับว่าเป็นกิจกรรมที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน เพราะการเรียนนาฏศิลป์สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนาน มีโอกาสได้แสดงออก ทั้งในด้านการร้องเพลง การเคาะจังหวะ และการเคลื่อนไหวร่างกายลีลาจังหวะต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้ (ชนิษฐา ไพโรจน์. 2544, น. 17)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า วิชานาฏศิลป์นั้น ส่งผลให้เกิดกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพที่ดีขึ้น ทั้งในด้านของร่างกาย จิตใจ สติปัญญา การควบคุมอารมณ์และการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ โดยสอดคล้องตามกฎหมายการศึกษาอเมริกัน ปี 1994 กล่าวว่าการเรียนเน้นพัฒนาความสามารถในการใช้ร่างกายและความสามารถในการสื่อสารด้วยอวัจ

นะภาษา ทำให้ร่างกายสามารถสื่อสารได้เต็มขีดจำกัด ซึ่งยังอธิบายเพิ่มเติมอีกว่าการเรียนเต้นสอนให้เด็กรู้จักคุณค่าของการสร้างสรรค์ และมีความคิดอย่างเป็นระบบ

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชานาฏศิลป์ ถือเป็นการอนุรักษ์และพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการสืบสานศิลปะชั้นสูงของไทยที่เด็กไทยควรได้รับการปลูกจิตสำนึกให้มีความรู้ ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมของชาติ เพื่อตอบสนองหลักสูตรพื้นฐานที่ได้กำหนดไว้

หลักในการจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีความเชื่อว่า การให้ผู้เรียนแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละคน โดยใช้วิธีการเปลี่ยนบทบาทครูในฐานะ “ผู้สอน” มาเป็น “ผู้จัดประสบการณ์” และการเปลี่ยนบทบาทของ “ผู้เรียน” มาเป็น “ผู้ลงมือปฏิบัติ” ย่อมเป็นการเปลี่ยนจุดเน้นของการเรียนรู้ให้ผู้ลงมือปฏิบัติ ดังนั้นผู้เรียนจึงกลายเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน เพราะบทบาทในการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1 แนวทางในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักสูตรวิชานาฏศิลป์โดยมีสาระสำคัญคือให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ศาสตร์แห่งนาฏศิลป์อันหมายถึง รู้ประวัติ ความสำคัญ คุณลักษณะของวัฒนธรรมจนเกิดความเข้าใจ ความรัก และเกิดสุนทรียะในศิลปะดังกล่าว อันเป็นการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการและเห็นคุณค่าของศิลปะ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองอันเป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาและในการดำรงชีวิตต่อไป นอกจากนี้ยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ สามารถสร้างสรรค์งานได้หลากหลายโดยใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายเคลื่อนไหวตามจังหวะในรูปแบบนาฏศิลป์ ผู้เรียนเข้าใจบทบาทของการเป็นนักแสดงและเรียนรู้มารยาทในการชมการแสดงไปพร้อมกัน

แนวทางในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญ คือ ครู วิธีการสอน และสื่อการสอน

เรณู โกสินานนท์ (2548, น. 15) ได้เสนอหลักการและเทคนิคการสอน ไว้ดังนี้

1. เริ่มสอนสิ่งง่ายไปหายาก
2. คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล
3. ใช้วิธีปรับเปลี่ยนท่าที่ยากให้ง่ายขึ้น แต่พยายามรักษาแบบแผนเดิม
4. อธิบายขั้นตอนให้ชัดเจน สอนทีละน้อยแต่ให้แม่นยำแล้วจึงเพิ่มท่าใหม่
5. ครูต้องคอยสังเกตและเตือนให้ผู้เรียนรักษาลีลาท่าทางให้อยู่ในแบบแผนอยู่เสมอ

เสมอ

- 6.ครูต้องจัดผู้เรียนอยู่เสมอไม่ใช่รำนาน้ำเท่านั้น
- 7.ในบางโอกาสอาจใช้ค่าง่ายๆในการสอนแทนการใช้นาฏยศัพท์เพื่อสะดวกในการเข้าใจและจดจำ
- 8.ในขณะที่แสดงท่ารำ ครูควรฝึกให้ร้องเพลงไปด้วย เพื่อเป็นการผ่อนคลายครู เพราะครูต้องอธิบายขณะผู้เรียนร้องเพลงด้วย
- 9.เปรียบเทียบท่ารำที่คล้ายคลึงกัน เพื่อไม่ให้เกิดการสับสน
- 10.วิธีรำนาน้ำผู้เรียน คือ รำนาน้ำ กระทำเมื่อแรกต่อท่ารำและรำต่อหน้าหรือรำแบบหันหน้าเข้าหากัน ครูต้องมีความชำนาญในการรำกลับด้าน เพื่อจะได้สังเกตและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนไปด้วย
- 11.เข้มงวดเรื่องแถวและระวางท่วงทีของผู้เรียน
- 12.สอนโดยแยกท่ารำทีละท่าแล้วค่อยทำพร้อมกัน
- 13.การใช้เพลง จะกระทำได้เมื่อต่อท่ารำเป็นชั้น ๆ แล้วรำตามเสียงเพลง
- 14.บอกท่าล่วงหน้า ขณะรำบอกท่าที่จะถึงเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทบทวน
- 15.การให้สัญญาเปลี่ยนท่า มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการรำ เป็นหมู่ เพื่อความพร้อมเพรียง เช่นการจีบมือ การกรีดนิ้ว การก้าวเท้า การตั้งวง การทรงตัว เป็นต้น

จารุณี ชูวงษ์วาล (2558, น. 20) กล่าวว่า การใช้วิธีการฝึกฝนซ้ำ ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญ การปฏิบัติควรมีครูเป็นผู้คอยดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำการสอนแบบฝึกปฏิบัติ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดเวลา ขณะฝึกอาจใช้สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการฝึกปฏิบัติ เช่น รูปภาพ เทปบันทึกเสียง วิดีทัศน์ เป็นต้น

จากแนวการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ดังกล่าว สรุปได้ว่า ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับผู้เรียนได้สังเกต เลียนแบบท่าทางต่าง ๆ และจะต้องสอนจากท่าที่ง่ายไปหาท่าที่ยาก และท่าที่ยากทำให้ง่ายขึ้น เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แต่คงรูปแบบเดิมไว้ ส่วนใหญ่จะใช้วิธีสอนแบบสาธิตให้ผู้เรียนได้สังเกตและปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนที่แบบแผน กระบวนการให้อิสระแก่ผู้เรียน โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะให้กำลังใจ เพื่อให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่น ในตนเอง กล้าแสดงออก กล้าคิดกล้าทำและกล้าแก้ไขปัญหา

2.แนวคิดและความสำคัญของการจัดการแสดง

แนวคิดและความสำคัญของการจัดการแสดง ผู้วิจัยได้ศึกษาและเรียบเรียงข้อมูลจาก ณ์ชนรี นุชนิยม (2556) และสราทตรา เล่งไพบูลย์ (2554) สรุปได้ดังนี้

การจัดการแสดงตามหลักการจัดการแสดงทุกชนิดต้องมีการวางแผนงานอย่างดี เพราะการแสดงเป็นการรวมกลุ่มศิลปินทั้งหลายเข้าด้วยกันต้องให้บุคคลที่มีความรู้หลายแขนงมา ทำงานร่วมกันต้องรับผิดชอบร่วมกันและความสำเร็จของงานก็ขึ้นอยู่กับการทำงานที่ทุกฝ่ายมีการ ประสานงานกันอย่างดี ตามแผนงานการจัดการแสดงที่สมบูรณ์จะพบว่าได้มีการแบ่งเจ้าหน้าที่ ออกเป็น 3 ฝ่าย คือ

1.เจ้าหน้าที่ฝ่ายอำนวยการแสดง ได้แก่

1.1 ผู้อำนวยการแสดงหรือหัวหน้าคณะมีอำนาจสูงสุดในการจัดการแสดง ละคร เป็นผู้วางจุดประสงค์ของการแสดง มีทุนหรืองบประมาณสำหรับการแสดงพอเพียง รู้ศิลปะ การละครดี มีลักษณะเป็นผู้นำที่ดีสามารถให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ได้

1.2 ผู้กำกับการแสดงเป็นผู้ฝึกและควบคุมการแสดง รับผิดชอบในการแสดง ทั้งหมด เป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุดของการแสดง มีความสามารถรอบรู้เป็นผู้สั่งการแก่ผู้กำกับเวที ทำงานอย่างใกล้ชิดกับผู้แสดง

1.3 ผู้กำกับเวทีรับผิดชอบทุกสิ่งทุกอย่างบนเวทีควบคุมดูแลจากอุปกรณ์การ แสดงแสงเสียงเครื่องแต่งกายตัวละคร

1.4 ผู้ช่วยผู้กำกับเวที ช่วยผู้กำกับเวทีรับมือภาระรอบกบตและควบคุมเสียง ประกอบอื่น ๆตามแต่ผู้กำกับเวทีจะสั่ง

2.เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการแสดง ได้แก่

2.1 คณะกรรมการพิจารณาบทละคร ได้แก่ ผู้อำนวยการแสดงและ คณะกรรมการที่ผู้อำนวยการแสดงแต่งตั้งขึ้น จากผู้ทรงคุณวุฒิทางการละคร 3-4 คน พิจารณา เลือบทที่จะนำมาแสดงร่วมกัน

2.2 ผู้กำกับฝ่ายเทคนิค คือ ผู้ออกแบบฉากและอุปกรณ์ประกอบการแสดง ควบคุมดำเนินการสร้างฉากและอื่น ๆ

2.3 ผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย ออกแบบสร้างเครื่องแต่งกายและแต่งหน้า ตัวละคร

2.4 เจ้าหน้าที่ แสง สี ทำงานเกี่ยวกับการให้แสงและสีตามบทละคร

2.5 ผู้ประกอบเพลงดนตรีเลือกและแต่งเพลงรวมทั้งควบคุมเรื่องดนตรีระหว่างการแสดงแนะนำกันร้องและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับดนตรี

3. เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรกิจ ได้แก่

3.1 แผนกประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่โฆษณา

3.2 ผู้จัดการฝ่ายธุรการทำหน้าที่ติดต่อธุรกิจต่าง ๆ

3.3 เจ้าหน้าที่การเงินช่วยควบคุมการบัญชีและการเงิน

3.4 ผู้จัดทำสูจิบัตรจัดทำและจำหน่ายสูจิบัตรและบทละคร

3.5 เจ้าหน้าที่สถานที่ทำงานเกี่ยวกับโรงละครเช่นทำความสะอาดของสถานที่จัดเจ้าหน้าที่เดินบัตรเจ้าหน้าที่ต้อนรับ ฯลฯ

3.6 เจ้าหน้าที่อาหารพยาบาลและการขนส่งเป็นหน่วยสวัสดิการ เพื่อความสะดวกสบายของเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นทั้งหมด

การแบ่งสายงานที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นแบบที่จัดอย่างเต็มรูปแบบถ้าเป็นการจัดละครขนาดเล็กบุคคลคนเดียวอาจทำงานหลายแผนกนี้ก็ได้เช่นครูที่สอนนาฏศิลป์คนหนึ่งอาจทำหน้าที่ 5-7 อย่างจึงจะพิจารณางานของโรงเรียนด้วย เป็นต้น เจ้าหน้าที่บางฝ่ายอาจยุบลงได้ตามความเหมาะสมของชนิดของงานและกำลังคนที่มีอยู่

ณัชนรี นุชนิยม (2556, น. 42-43) กล่าวว่า การจัดการแสดงให้มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงบุคคลสามฝ่าย คือ ผู้สร้างผู้แสดงผู้ชมโดยอาศัยหลัก pert ไว้ว่า pert ย่อ มาจากคำว่า program evaluation and review technique เทคนิคที่ช่วยในการวางแผนหรือวางแผนประเมินผลงาน โดยอาศัยวิธีการตรวจสอบหากนำมาใช้กับการควบคุมงานการแสดงละคร จะทำให้การปฏิบัติงานมีระบบและมีประสิทธิภาพ อันเป็นการส่งเสริมบรรยากาศในการปฏิบัติงานในรูปแบบที่ดีอย่างหนึ่ง

แนวความคิดเกี่ยวกับ pert องค์ประกอบการทำงาน 3 อย่าง คือ

1. เวลา
2. ทรัพยากร
3. ลำดับเวลา

ขั้นตอนการปฏิบัติงานของ ได้แก่

1. แยกแผ่นแต่ละประเภทของงานและเวลาที่ใช้ในแต่ละงาน
2. เขียนผังการทำงาน เพื่อกำหนดก่อนและหลังของงาน

3. ปุ่มของการทำงาน โดยพิจารณาคนและเครื่องมือใช้ในการปฏิบัติงานว่าเหมาะสมเพียงใด

4. เปรียบเทียบงานและตรวจสอบเป็นระยะระยะสม่ำเสมอ เพื่อหาทางปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากหลักการและแนวคิดดังกล่าว อาจพิจารณาได้ว่า ผู้ที่เป็นปัจจัยหลักในการจัดการแสดง คือ ผู้กำกับการแสดงที่บริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ของการจัดการแสดง เนื่องจากจะต้องมีการวางแผนการทำงานของทีมงาน และแบ่งหน้าที่ตามความเหมาะสม ซึ่งจะต้องสามารถสื่อสาร ชี้แจง อธิบายถึงความจำเป็นหรือความต้องการในการจัดการแสดง ไม่ว่าจะเป็นตัวละคร ฉาก เครื่องแต่งกาย บรรยายากาซ ฯลฯ นับเป็นสิ่งที่จำเป็นมากที่สุดสำหรับผู้กำกับการแสดงซึ่งจะต้องศึกษาทำความเข้าใจกับสมาชิกในทีม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

สอดคล้องกับ พงุทธิ ศุภเศรษฐศิริ (2538, น. 22) กล่าวว่า ผู้กำกับการแสดงนับเป็นหัวใจของความสำเร็จในการปฏิบัติการ ผู้กำกับการแสดงได้รับความมอบหมายให้รับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันจะส่งผลกระทบต่อละครเรื่องนั้นทั้งในด้านศิลปะในงบประมาณ ซึ่งในฐานะของผู้กำกับการแสดงท่านจะเริ่มพัฒนาประสานและประสานสัมพันธ์การทำงานร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงานท่านจะต้องเป็นผู้ประเมินความต้องการของบทบาทแสดงแก่สมาชิกที่จะสร้างสรรค์ละครตลอดผู้ที่ประสานความคิดข้อเสนอต่าง ๆ เพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจ

ผู้กำกับการแสดงจะเป็นศูนย์กลางของการสร้างสรรค์และระบบงาน ในการผลิตละครกำกับการแสดงไม่สามารถจะเป็นผู้เชี่ยวชาญในทุกเรื่อง แต่จะต้องมีความสามารถในการวัดหรือประเมินความสามารถของสมาชิกในทีมได้ สามารถทราบถึงจุดอ่อน และความสามารถพิเศษของทีมงานได้เป็นอย่างดีเกี่ยวกับการแสดงที่ดี จะต้องสร้างจุดอ่อน จุดแข็งและขีดจำกัดของทีมงาน นำทางสามารถชี้แนะชักนำให้งานปฏิบัติงานต่าง ๆ ส่วนเป้าหมายปรารถนาได้

การแสดงเป็นการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ทางสีหน้าท่าทางและน้ำเสียง ซึ่งนักแสดงถือว่าเป็นปัจจัยหลักสำคัญอีกประการหนึ่งของการจัดการแสดง สดใส พันธุโกมล (2524: 36) อ้างอิงใน พงุทธิ ศุภเศรษฐศิริ. 2544, น. 54) กล่าวว่า

นักแสดงถือว่าเป็นหัวใจของการแสดงละครนักแสดง คือ ผู้ที่สวมบทบาทเป็นตัวละครเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวและรู้สึกนึกคิดที่มีอยู่ในบทละครมาสู่ผู้ชม ในบรรดาผู้ร่วมงานทางด้านการจัดแสดงละคร นักแสดง คือ ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ชมมากที่สุด ผลงานการสร้างสรรค์ของฝ่ายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการกำกับการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การแต่งหน้า จะได้รับการถ่ายทอดมาสู่ผู้ชมโดยผ่านทางนักแสดงโดยตรง ฉะนั้นจึงมักมีผู้

กล่าวกันอยู่เสมอว่าในการจัดการแสดงเราสามารถตัดทุกสิ่งทุกอย่างออกได้ เว้นไว้แต่นักแสดงและผู้ชม ซึ่งถ้าจะพูดไปแล้วทำตามนี้ก็มีความเป็นจริงอยู่มากการแสดงในสมัยโบราณก่อนที่จะมีการอำนวยการสร้างผู้กำกับการแสดงผู้ออกแบบฝ่ายต่าง ๆ ก็เริ่มต้นด้วยนักแสดงกับผู้ชมเท่านั้น และในปัจจุบันแม้เราจะมีผู้ร่วมงานทุกฝ่ายแต่ขาดนักแสดงเราก็ไม่อาจมีละครได้

การจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯ ที่เข้าร่วมการแข่งขัน กีฬาสีสามัคคี

จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯ เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาสีสามัคคี ประมวลผลได้ดังนี้

1. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

กิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ ฝ่ายประถม เป็นกิจกรรมที่บูรณาการในชั่วโมงเรียนนาฏศิลป์โดยกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงแต่ละระดับชั้น ดำเนินการจัดการแสดงผลงานในเทศกาลวันขึ้นปีใหม่ โดยใช้ชื่องานตาม theme การแสดงแต่ละปี จัดการแสดงภายในสนามของโรงเรียน โดยมีผู้ปกครองเป็นผู้ชมการแสดง (นาทณา ตรีอุบล. 2563: สัมภาษณ์)

2. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

การจัดกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนได้ร่วมแสดง ดำเนินการฝึกซ้อมและจัดการแสดงผลงานตามระดับชั้น โดยมีครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์เป็นผู้ฝึกซ้อมหลักและมีครูประจำชั้นเป็นผู้ฝึกซ้อมร่วม การจัดกิจกรรมนี้ไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนวิชานาฏศิลป์ ทั้งนี้การฝึกซ้อมการแสดงจะดำเนินการตามที่ครูผู้สอนกำหนด การจัดการแสดงประจำปีของโรงเรียนสาธิตเกษตรนี้จะดำเนินกิจกรรมในช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี (สรวรรณยา เกตานิรุจน์. 2563: สัมภาษณ์)

3. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ฝ่ายประถม

กิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตรามคำแหง โดยให้ผู้เรียนสมัครเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ในการแสดงจะประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การรำ การเต้น การร้องเพลง การเล่นดนตรีไทย-สากล การแสดงละคร รวมทั้งการแสดงความสามารถด้านต่างๆของผู้เรียน ซึ่งในกิจกรรมเหล่านี้จะจัดแสดงในวาระต่างๆที่โรงเรียนกำหนดขึ้น เช่น วันปิดภาคเรียน โครงการบูรณาการ หรืองาน education fair เป็นต้น (ปัญชลีย์ รัตนสิงขร. 2563: สัมภาษณ์)

4. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ สถาบันวิจัย พัฒนาและสาธิตการศึกษา

โรงเรียนสาธิตองครักษ์มีการจัดกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม มีการกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดง ซึ่งกิจกรรมนี้จะอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำชั้นแต่ละห้อง ซึ่งจะทำหน้าที่ในการฝึกซ้อม การออกแบบและจัดเตรียมเสื้อผ้า การประสานงานกับผู้ปกครอง รวมทั้งการดูแลความเรียบร้อยในวันแสดง กิจกรรมนี้จะจัดขึ้นในงาน “สายใยรัก” ซึ่งเป็นวันปิดภาคเรียนของปีการศึกษา (กิตติศักดิ์ ทัศนสุวรรณ. 2563: สัมภาษณ์)

5. โรงเรียนอนุบาลสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กิจกรรมการแสดงทางวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตสงขลา เป็นการแสดงที่ให้ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสแสดงตามระดับชั้น โดยอยู่ในการควบคุมดูแลการฝึกซ้อมของครูประจำชั้น จัดการแสดงประจำปีในวันปิดภาคเรียนภายใต้ชื่องาน “ประสานใจ” จัดการแสดงภายในมหาวิทยาลัย (สมพงศ์ จิตเลขา. 2563: สัมภาษณ์)

6. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ฝ่ายประถม

กิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตมหาสารคาม เน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดง โดยในแต่ละปีจะมีการกำหนด theme ของการแสดง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบทำร่วมกับครูผู้สอน จัดการแสดงประจำปีที่หอประชุมหรืออาคารภายในมหาวิทยาลัยฯ ภายใต้ชื่องาน “สาธิตสัมพันธ์” (พิสิษฐ์ ยาสิงห์ทอง. 2563: สัมภาษณ์)

7. โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

การแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตบูรพา จะใช้วิธีดำเนินการคัดเลือกผู้เรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อร่วมแสดงตามวาระสำคัญต่างๆ สลับกันไป ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสร่วมแสดงผลงานเฉพาะในการเรียนการสอนชั่วโมงนาฏศิลป์ (กิตติภักดิ์ วงศ์กระโห้. 2563: สัมภาษณ์)

8. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตเชียงใหม่ จะจัดขึ้นในวาระพิเศษในงาน “ม่วนจ๋านล้านนา” โดยให้ผู้เรียนทุกคนแต่งกายด้วยชุดพื้นเมือง ภายในงานจะมีกิจกรรมที่หลากหลายทั้งการแสดง การร้องเพลง การออกร้านขายสินค้าพื้นเมืองต่างๆ โดยผู้เรียนทุกคนจะมีส่วนร่วมการดำเนินการจัดงาน (กฤตพร พัวกนกหิรัญ. 2563: สัมภาษณ์)

9. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

จัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมประจำปี ตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ภายใต้งาน “วิพิธทัศนา” การแสดงประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายได้แก่ ดนตรี ร้อง

เพลง ละคร รำ เป็นต้นทั้งไทยและสากล โดยแต่ละระดับชั้นจะส่งการแสดงที่ออกแบบและฝึกซ้อมโดยผู้เรียนเข้าร่วมแสดง ในส่วนของการแสดงละครมีทั้งละครไทยที่แสดงโดยผู้เรียนภาคปกติ และละครสากลที่แสดงโดยผู้เรียน โปรแกรมภาษาต่างประเทศ ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยผู้เรียน สถานที่จัดการแสดงเป็นโรงละครภายนอก (ชีวัน เชียววิจิตร. 2563: สัมภาษณ์)

10. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร

การแสดงประจำปีของโรงเรียนสาธิตนเรศวร เป็นการคัดเลือกผู้แสดงตามระดับชั้นเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงประจำปีในงาน “ราตรีกล้าเสลา” ในกิจกรรมนี้ผู้เรียนเป็นผู้ออกแบบและฝึกซ้อมการแสดงภายใต้การดูแลของครูประจำชั้น (สรัสวดี ภูกร. 2563: สัมภาษณ์)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสรุปการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯ ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาสานิตสามัคคี ได้ดังตาราง

ตาราง 1 สรุปการจัดกิจกรรมแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯ ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาสาธิตสามัคคี

ที่	โรงเรียน	จำนวนผู้แสดง		การฝึกซ้อม		สถานที่แสดง		การประเมินผล		วันแสดง		การออกแบบท่า	
		แสดงทุกคน	ตามความสนใจ	ชั่วโมง	นอกเวลา	ภายในมหาวิทยาลัย	โรงเรียน	มีคะแนน	ไม่มีคะแนน	แน่นอน	ไม่แน่นอน	วัดผล	ไม่วัดผล
1	สาธิตจุฬาฯ	★		★		★		★		★		★	★
2	สาธิตเกษตรฯ	★			★	★			★	★		★	★
3	สาธิตรามคำแหง		★		★	★			★		★	★	★
4	สาธิตทองครีรักษ์	★			★	★			★	★		★	★
5	สาธิตสงขลา		★		★	★			★	★		★	★
6	สาธิตมหาสารคาม	★			★	★			★	★		★	★
7	สาธิตบูรพา		★		★	★			★		★	★	★
8	สาธิตเชียงใหม่		★		★	★			★	★		★	★
9	สาธิตปทุมวัน		★		★		★		★			★	
10	สาธิตนครสวรรค์		★		★	★			★	★		★	★

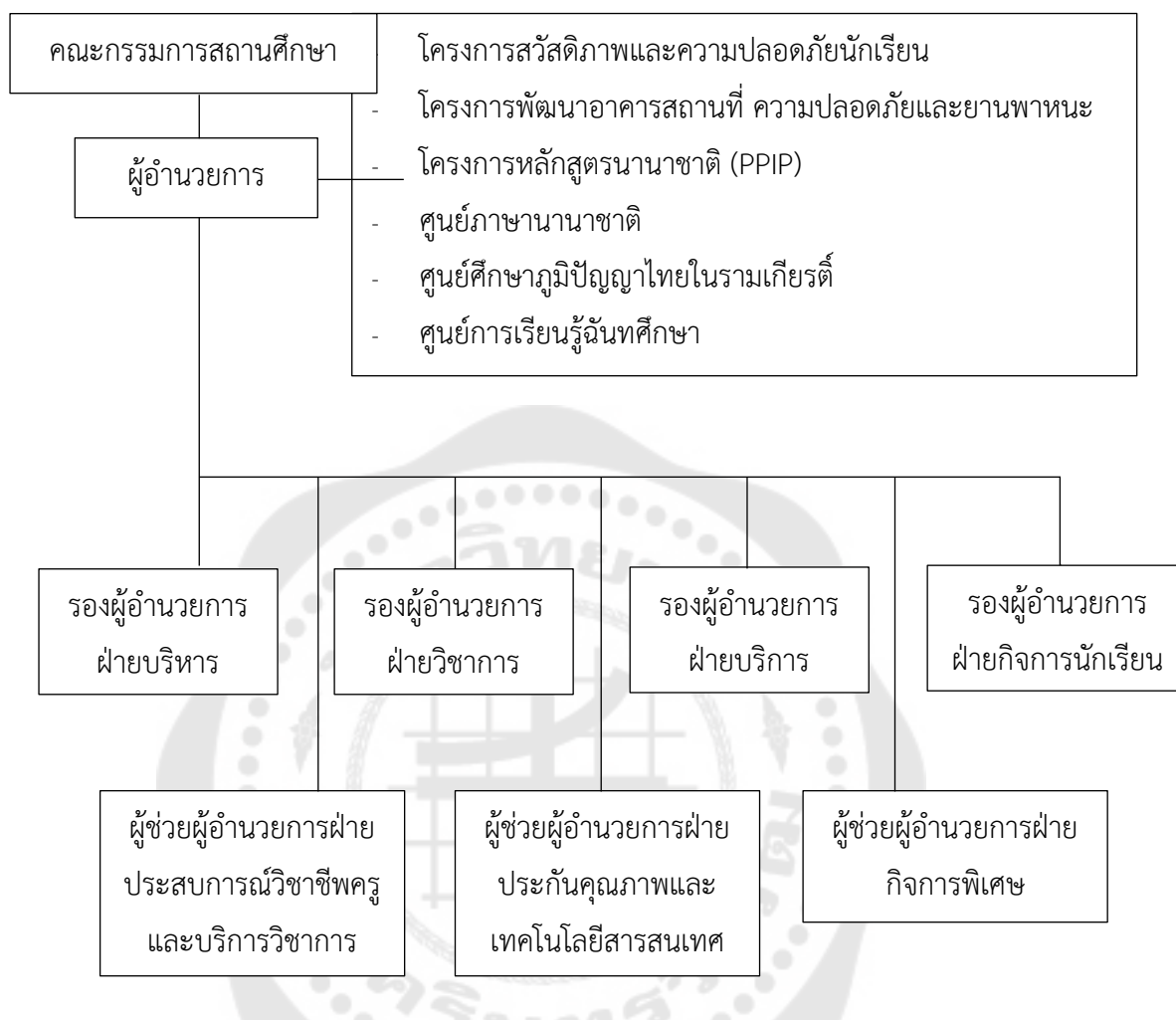
3.การจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

3.1 ประวัติโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

ประวัติความเป็นมาโดยย่อ จากรายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2559

ปีพุทธศักราช 2491 กรมสามัญศึกษา (เดิม) ซื้อที่ดินเนื้อที่ประมาณ 9 ไร่ 1.6 ตารางวา เหมาะที่จะจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษา หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้เขียนแผนผังวางรูปแบบโรงเรียนขึ้นและได้ให้ นายพิน สิมธุเสก เป็นสถาปนิกออกแบบก่อสร้างลงมือก่อสร้างเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พุทธศักราช 2493 กรมสามัญศึกษา (เดิม) และกรมสามัญศึกษา (ใหม่) จึงได้ให้งบประมาณก่อสร้างเป็นงวดตั้งแต่พุทธศักราช 2493-2498

เมื่อโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ได้รับสถาปนาเป็นวิทยาลัยการศึกษาจัดการสอนวิชาการศึกษาแขนงต่าง ๆ รวมทั้งแขนงประถมศึกษาด้วย กระทรวงศึกษาธิการจึงได้โอนอาคารที่ก่อสร้างค้างอยู่ให้วิทยาลัยวิชาการศึกษา และให้เงิน ก.ศ.ส. จำนวนหนึ่งเพื่อการจัดการก่อสร้างให้เสร็จและจัดซื้อพัสดุภัณฑ์ที่จำเป็น โดยปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการมาดำเนินงานจัดตั้งโรงเรียน ประถมสาธิตเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2498 โดยมี หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นประธานกรรมการดำเนินการประชุมวางหลักการ และได้จัดตั้งโรงเรียนนี้ขึ้นว่า “โรงเรียนประถมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา” และได้ประกอบพิธีเปิดโรงเรียนอย่างเป็นทางการในวันที่ 24 มิถุนายน 2499 โดยมีพลเอกมังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานกับนักเรียนตั้งแต่ชั้นเด็กเล็ก (อายุ 5-6 ขวบ) ถึงชั้นประถมปีที่ 4 เมื่อเปิดมีนักเรียนจำนวน 150 คน เป็นนักเรียนชาย 89 คน นักเรียนหญิง 61 คน มีอาจารย์จำนวน 12 คน โดยมีรองศาสตราจารย์ไพเราะ ตันติกุล เป็นอาจารย์ใหญ่

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการบริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

ที่มา : รายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2559 (2559, 7: ถ่ายเอกสาร).

ผู้วิจัยสังเคราะห์และสรุปแผนภูมิโครงสร้างการบริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ทำให้เห็นถึงระบบการจัดการของโรงเรียนว่ามีประสิทธิภาพ จากการวางแผนและการจัดระบบการบริหารงานของผู้บริหารที่เน้นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนเป็นหลัก โดยแบ่งฝ่ายปฏิบัติด้านบริหาร วิชาการ บริการและกิจการนักเรียน โครงการพัฒนาอาคารสถานที่ ความปลอดภัยและยานพาหนะ และมีการสนับสนุนการ

เรียนรู้ที่เป็นสากลจากโครงการหลักสูตรนานาชาติ (PPIP) และศูนย์ภาษานานาชาติ ซึ่งยังคงอนุรักษ์ศูนย์ศึกษาภูมิปัญญาไทยในรามเกียรติ์ที่จะทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ต่อไปในสถาบัน

ตาราง 2 แผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

ปรัชญา	ศึกษา วิรุฬห์ สมปตฺตา หมายถึง การศึกษาคือความเจริญงอกงาม (Education is Growth)
ปณิธาน	คุณธรรมนำปัญญา ก้าวหน้ากล้าคิด มีจิตสาธารณะ รักษาวัฒนธรรม
วิสัยทัศน์	เป็นโรงเรียนต้นแบบการศึกษาและการวิจัยระดับประถมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพทัดเทียมมาตรฐานสากล เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต บริการสังคมดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม
พันธกิจ	1. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นต้นแบบทางการศึกษาตามมาตรฐานสากล 2. สร้างผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกมิติ 3. บริการสังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 4. พัฒนาโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ 5. พัฒนาศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้สามารถผลิตครูมีอาชีพ
อัตลักษณ์	กล้าคิด กล้าแสดงออก อย่างมีวัฒนธรรม
เอกลักษณ์	เป็นโรงเรียนพัฒนาการคิด

ที่มา : รายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2559 (2559, 9: ถ้อยแถลง).

จากประวัติความเป็นมาและแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เน้นการพัฒนาบุคลากรและนักเรียนโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ซึ่งการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาโรงเรียนนั้น ยังฝึกให้นักเรียนสามารถนำประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปปรับประยุกต์ใช้ในสังคม กล้าคิด กล้าแสดงออก อย่างมี วัฒนธรรม และส่งเสริมในเรื่องของการอนุรักษ์และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของไทย ถือได้ว่าโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เป็นโรงเรียนต้นแบบในการพัฒนาการคิดจากรูปแบบการศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพที่ดีและยั่งยืนในอนาคต

จึงกล่าวได้ว่าโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เป็นโรงเรียนที่ได้รับการยอมรับจากสังคมทั่วไปว่าเป็นโรงเรียนที่มีการพัฒนาระบบการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อหล่อหลอมนักเรียนให้มีความเป็นเลิศทั้งในด้านวิชาการ กีฬา กิจกรรม ตลอดจนลักษณะนิสัยที่ดี แต่ก็จะไม่ลืมขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของไทยด้วย เพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และพัฒนาไปตามยุคสมัยซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม คือ การไม่หยุดนิ่ง การเคลื่อนไหวอยู่เสมอ เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่จะต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดต้องสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆตลอดเวลา วัฒนธรรมไทยก็เช่นเดียวกัน (สมเดช นามเกตุ. 2552, น. 87)

3.2 กระบวนการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

กระบวนการพัฒนาจากรายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนานักเรียน และมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะการเรียนรู้ตามศักยภาพของนักเรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องตามมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับนักเรียน โดยมีการจัดการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติจริง มีทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นรูปธรรม และเชิงประจักษ์ มีการจัดกิจกรรมประเมินผู้เรียนโดยการพิจารณาจากพัฒนาการของนักเรียน ในด้านพฤติกรรม การร่วมกิจกรรม และการทดสอบความรู้ไป ในกระบวนการเรียนการสอน (รายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2559. 2559, น. 42)

ส่งเสริมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนทั้ง 5 ด้าน คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อีกทั้งจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยมีแหล่งเรียนรู้และการสืบค้นหาข้อมูลได้แก่ ห้องสมุด ห้อง Sound Lab ห้องศูนย์ภาษา ห้องเรียนชั้นนักศึกษา แปลงเกษตร ห้องศูนย์พฤกษศาสตร์ เป็นต้น

นอกจากนี้โรงเรียนได้มีกระบวนการส่งเสริมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการจัดโครงการและกิจกรรมต่างๆ เสริมหลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมนำความรู้ทักษะที่ได้ไปปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวัน มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น กตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่าง สอดคล้องกับ บรรจง ลำช่า (2549, น. 54) ที่ได้กล่าวอธิบายว่า

ได้ส่งลูกชาย ด.ช.สุรช ลำช่า ไปเรียนหนังสือที่นี่ เมื่อประมาณ 30 ปีที่แล้วนั้น เนื่องจากมองเห็นว่าเป็นโรงเรียนที่มีการสอนเด็กในรูปแบบการสาธิตที่ทันสมัยและได้มาตรฐานสากล ซึ่งนอกจากหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้แล้ว ทางโรงเรียนยังมีวิธีการสอนที่ทำให้เด็กกล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ มีความมั่นใจในตนเอง มีกิจกรรมหลากหลายให้นักเรียนมีส่วนร่วมและตัดสินใจ ทำให้นักเรียนที่จบการศึกษามาจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) มีพื้นฐานที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ยังได้อบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์เข้ากับคนทั่วไปได้เป็นอย่างดี อันจะเป็นหนทางก้าวไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินชีวิตทั้งด้านการทำงานและสังคม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป (บรรจง ลำช่า. 2549: 54)

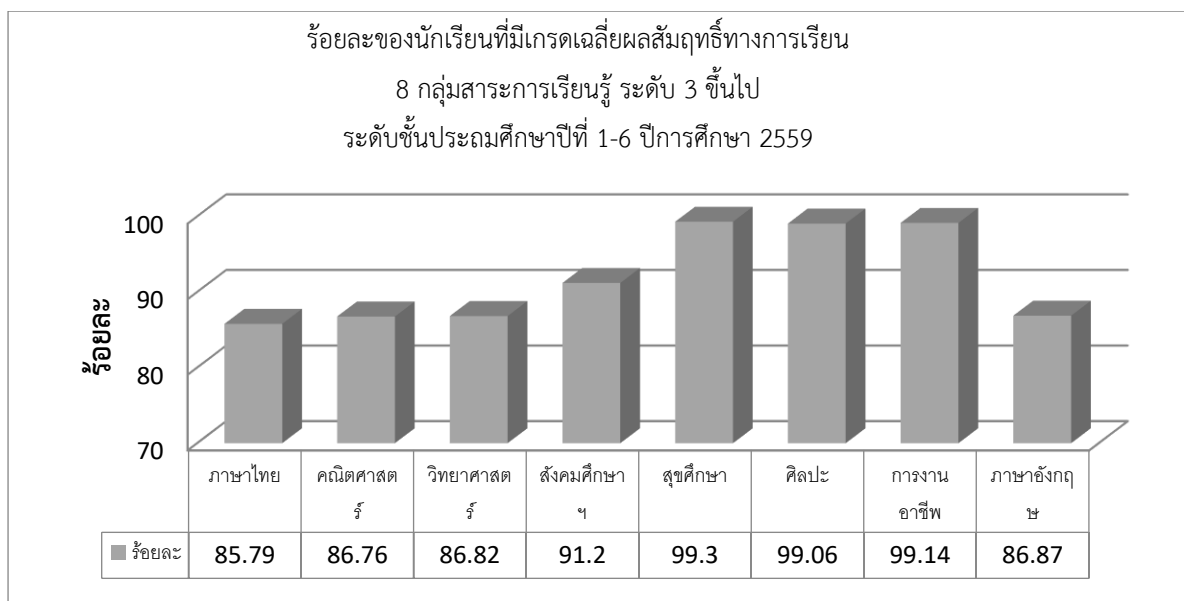
จากข้อมูลข้างต้นสามารถกล่าวได้ว่าโรงเรียนสาธิต มีกระบวนการเรียนรู้ที่มีเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคสมัยที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และยังคงการทำนุบำรุงประเพณีวัฒนธรรมจากหลักสูตรการเรียนการสอนในรายวิชานาฏศิลป์และโขน ที่ต้องการอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ต่อไป โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ได้จริง จากการจัดการแสดงด้านศิลปวัฒนธรรมประจำปี ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ดังที่ ปฤษณา วิมลศิริ (2562: สัมภาษณ์) กล่าวว่า

“ในฐานะผู้ปกครอง กิจกรรมการแสดงโขนและการแสดงประจำปีศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ทำให้เด็ก ๆ ได้ฝึกฝนในเรื่องของการแสดง การทำงานร่วมกัน ในขั้นสุดท้ายของปี ยังได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ ร่วมออกแบบในการแสดงด้วย

โดยส่วนตัวมีความคิดว่า การที่โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมนี้ ทำให้เด็ก ๆ สะสมความรู้ด้านการแสดง ทำให้กล้าแสดงออก ฝึกฝนความเป็นผู้นำ ซึ่งติดตัวเด็ก ๆ ไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน สำหรับลูกสาวซึ่งเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียน ปัจจุบันศึกษาระดับปริญญาตรี ขณะนี้ได้ทุนแลกเปลี่ยนไปเรียนที่มหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่น ด้วยความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ที่ติดตัวมาตั้งแต่ระดับประถม ซึ่งทำให้ได้รับโอกาสเป็นผู้นำด้านการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมและได้รับคำชื่นชมมาโดยตลอด” (ปฤษฎา วิมลศิริ. 2562: สัมภาษณ์)

ในประเด็นข้างต้นสอดคล้องกับ แคทลียา ท่วมประถม (2563: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “รู้สึกว่าจะไม่ได้เป็นเราอย่างที่เห็นทุกวันนี้น้ำถ้าไม่ได้แสดงทุกปีที่สาธิตประสานมิตร ปัจจุบันไม่เคยกลัวที่จะต้องแสดงออก ไม่เคยกลัวที่จะขึ้นเวที ไม่เคยกลัว spotlight ไม่เคยกลัวที่จะเป็นตัวของตัวเอง เพราะได้ผ่านมาแล้วทุกปี และรู้ว่า it's totally fine ดีใจที่ได้รู้ว่าตัวเองชอบอะไร ได้ทำในสิ่งที่ชอบที่สิ่งที่ตัวเองรัก” (แคทลียา ท่วมประถม. 2563: สัมภาษณ์)

จากข้อมูลข้างต้น กล่าวได้ว่า หลักการจัดการเรียนรู้ในรายวิชานาฏศิลป์ มีกระบวนการพัฒนาผู้เรียนในด้านอารมณ์ความรู้สึก การทำงานร่วมกัน ความกล้าแสดงออก เป็นต้น โดยสอดคล้องในรูปแบบของการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมประจำปีของโรงเรียนสาธิต ซึ่งการเรียนรู้ คือ กระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด คนสามารถเรียนได้ ดังนั้น ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่บ่งบอกได้ว่าผู้เรียนเกิดการพัฒนาจากการริเริ่มคิดอย่างสร้างสรรค์ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

ที่มา : รายงานการประเมินตนเอง ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

จากการประเมินผลโดยภาพรวมของสถานศึกษา ร้อยละของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2559 แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดการและการบริหารการศึกษา ซึ่งจากร้อยละในแผนภูมินั้น สามารถสรุปได้ว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงเป็นลำดับ โดยร้อยละ 99.14 คือ วิชาการงานอาชีพ แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพราะการงานอาชีพ จะต้องเน้นในเรื่องของการปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์จากการลงมือทำ รวมถึงวิชาศิลปะและสุขศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูง บ่งบอกได้ว่าผู้เรียนชื่นชอบในส่วนของการใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

3.3 การจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

การจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ในอดีตมีการกำหนดให้นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย อายุ 10-12 ปี เรียนร่วมกันในกิจกรรมการเรียนการสอนเดียวกัน แต่เนื่องจากความแตกต่างด้านพัฒนาการและธรรมชาติของเด็กชายและเด็กหญิงนั้นต่างกันอย่างเห็นได้ชัดจึงทำให้การเรียนการสอนเกิดปัญหาคือ

อารี สัณห์วี (2560: สัมภาษณ์) เล่าว่า “สมัยเป็นอาจารย์ใหญ่เห็นเด็กผู้ชายเรียนนาฏศิลป์แล้วน่าสงสารเพราะเด็กเบื่อกันมากต้องไปรำกับเด็กผู้หญิง พอดีไปธุระที่วิทยาลัยนาฏศิลป์เห็นเขาฝึกโขนกันตึงตังดีก็เลยมาคิดว่าน่าจะให้เด็กของเราได้ลองฝึกโขนดูบ้าง อีกอย่างคือสมัยที่เป็นนิสิตเคยจัดงานเลี้ยงรับรองฝรั่งที่มาเมืองไทยก็มีโขนมีรำไปแสดงให้เขาดู ฝรั่งชอบมากเขาบอกว่าน่าภูมิใจนะคุณมีวัฒนธรรมที่สวยงามเหลือเกิน เราก็คิดว่าถ้าเด็กของเราเล่นโขนเก่งๆรำเก่งๆก็จะช่วยรักษาวัฒนธรรมของชาติได้อีกทางหนึ่ง” ด้วยเหตุนี้ทางโรงเรียนจึงได้มีการทดลองให้นักเรียนชายเรียนโขนและจัดกิจกรรมแสดงผลงาน ครั้งแรกในปีการศึกษา 2524 เมื่อประเมินผลจึงพบว่านักเรียนชายมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการแสดงผลงาน มีความภาคภูมิใจในตนเองและเห็นคุณค่าในตนเองยิ่งขึ้น ทางโรงเรียนจึงได้จัดการแสดงต่อเนื่องมาทุกปี จนกระทั่งในปีการศึกษา 2528 ทางโรงเรียนจึงได้บรรจุหลักสูตร “วิชาโขน” โดยกำหนดให้นักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เรียนสัปดาห์ละ 1 คาบ (50 นาที) พร้อมกับนักเรียนหญิงเรียนวิชา “นาฏศิลป์” และได้เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการแสดงของโรงเรียนอย่างเท่าเทียมกัน อารี สัณห์วี (2560: สัมภาษณ์) เล่าว่า “สมัยเด็ก ๆ ชอบรำ อยากแสดงมากแต่พอครูคัดเลือกที่ไรก็โดนคัดออกกรอบแรกทุกที มันเสียใจนะ อยากแสดงนะแต่ไม่ได้แสดง ก็เป็นปมด้อย พอมาจัดแสดงนี้เลยให้เด็กแสดงหมดทุกคน จะตัวเล็กตัวน้อยก็ให้มีโอกาสแสดงทุกคน” สอดคล้องกับสุขุมาล เกษมสุข (2558: สัมภาษณ์) เล่าว่า “สมัยเด็กๆ อยากร้องอยากรำ แต่เข้าไม่ถึง โดนคัดออกทุกที ก็มาคิดว่าใครๆ ก็อยากแสดงทั้งนั้นแต่ไม่มีโอกาสและไม่มีเวทีแสดง พอมาเป็นผู้อำนวยการก็อยากสนับสนุนให้เด็กๆได้มีโอกาสแสดงทุกคน” จึงมีการจัดกิจกรรมการแสดงผลงานของนักเรียนทุกคนที่เรียนในวิชานาฏศิลป์และโขนขึ้นเป็นประจำทุกปี และถือเป็นการสอบบปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์และโขนจนกลายเป็นอัตลักษณ์ที่ติดมาของโรงเรียน สร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบันมาโดยตลอด

การจัดการแสดงประจำปี ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) มีกระบวนการทำงานร่วมกันหรือทำกิจกรรมที่กลุ่มบุคคลในองค์กรร่วมกันทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแนวทางที่กำหนดไว้ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน โดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และความสัมพันธ์กันในการทำงาน ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการจัดการแสดงประจำปี

1.1 ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

1.2 คณะกรรมการอำนวยการ

1.3 คณะกรรมการดำเนินการ

1.3.1 คณะกรรมการฝ่ายรายได้

1.3.2 คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และเว็บไซต์

1.3.3 คณะกรรมการฝ่ายปฏิบัติในวันการแสดงฯ

1.3.4 คณะกรรมการฝ่ายการเงิน

- คณะกรรมการลงทะเบียนรับบัตรที่โรงเรียน
- คณะกรรมการจัดบัตร
- คณะกรรมการจัด Card USB Flash Drive
- คณะกรรมการรับเงินสนับสนุนชุดการแสดง และสูจิบัตร
- คณะกรรมการแจกสูจิบัตร

1.3.5 คณะกรรมการฝ่ายเอกสาร

1.3.6 คณะกรรมการฝ่ายการแสดง

- คณะกรรมการฝ่ายฝึกซ้อมการแสดง กำกับการแสดง และกำกับเวที
- คณะกรรมการฝ่ายเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์การแสดง
- คณะกรรมการฝ่ายฉาก แสงสี เสียง
- คณะกรรมการฝ่ายแต่งหน้า และแต่งผมผู้แสดง

1.3.7 คณะกรรมการฝ่ายบันทึกภาพ

1.3.8 คณะกรรมการฝ่ายบันทึกเทปโทรทัศน์

1.3.9 คณะกรรมการฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม

1.3.10 คณะกรรมการฝ่ายสถานที่ รักษาความปลอดภัย จราจร และยานพาหนะ

1.3.11 คณะกรรมการฝ่ายสวัสดิการและพยาบาล

1.3.12 คณะกรรมการฝ่ายประเมินผล

1.3.13 คณะกรรมการฝ่ายควบคุมนักเรียน

การจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) มีการฝึกฝนทางด้านการแสดงและจัดการแสดงผลงานในงานประจำปีของโรงเรียน จากการเรียนรู้ในห้องเรียนสู่การเรียนรู้ที่มีประสบการณ์จริงจากการแสดงบนเวที ซึ่งมีองค์ประกอบสมบูรณ์ ทั้งแสงสีเสียง เครื่องแต่งกาย ดนตรี และฉากประกอบการแสดง โดยมีครูและผู้เชี่ยวชาญคอยให้ความรู้ ซึ่งส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา

หาข้อมูลจากสูจิบัตรรวบรวมและสรุปผลการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 การจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมประจำปี ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

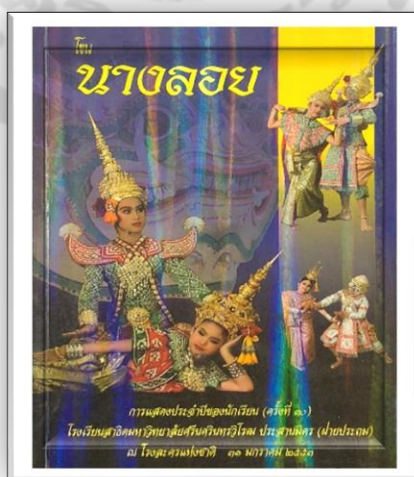
ปีการศึกษา	ชุดการแสดง (ละครประยุกต์)	การแสดงโขน	สถานที่แสดง
2552	เหนือเมฆยังมีนางฟ้า	นางลอย	โรงละครแห่งชาติ
2553	ถาจะสิ้นนพรัตน์จรัสฉาย	มณโฑหุงน้ำทิพย์ ภาค 2	ศูนย์วัฒนธรรมฯ
2554	กนิรี	รามจักรีมหาราช	หอประชุมมหาวิทยาลัย
2555	อาเชียน	มารชื้อ ชื้อพิเภก	ศูนย์วัฒนธรรมฯ
2556	Concert-Concept 2013	กุมภภรณ์ทนต์น้ำ	ศูนย์วัฒนธรรมฯ
2557	ดสส.เด็กสร้างสุข	ศึกอินทรีขิต ตอนมารยาสุชาจาร	ศูนย์วัฒนธรรมฯ
2558	เทพธิดา	ศึกกุมภภรณ์ ภาค 1	ศูนย์วัฒนธรรมฯ
2559	การแสดงละครประยุกต์ น้อมรำลึกพระมหา กรุณาธิคุณ “องค์อัครศิลปิน” เรื่องเพลงของพ่อ	หนุমানชาญศักดิ์ดา	ศูนย์วัฒนธรรมฯ
2560	ตามรอยพระบาท ด้วยศาสตร์พระราชา	หนุমানชาญศักดิ์ดา ภาค 2	ศูนย์วัฒนธรรมฯ
2561	หิมเวศมนตรา	ศึกวิรุญจำบัง	ศูนย์วัฒนธรรมฯ

การแสดงโขนมีเอกลักษณ์สำคัญประการหนึ่งคือ เรื่องที่ใช้แสดงคือรามเกียรติ์ ซึ่งมีคติสอนใจจรรโลงใจให้ผู้ชมได้เกิดความคิด ความเข้าใจ ได้เรียนรู้ถึง คุณลักษณะตามคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะพึงประสงค์ ที่ใช้เป็นแกนดำเนินเรื่องทุกครั้งไป รามเกียรติ์นอกจากจะมีคุณค่าในฐานะเป็นวรรณคดีของชาติ ยังมีคุณค่าในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนระดับประถมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง หากเราวิเคราะห์ถึงคุณธรรม

จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ปรากฏในรามเกียรติ์จะมีพบ ว่าคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในรามเกียรติ์ ล้วนสอดคล้องกับค่านิยมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่โรงเรียนต่าง ๆ กำหนดไว้ สามารถบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอนในหลายๆกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ไขนรามาวาร. 2562, น. 60)

กิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนก็คือ กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ความคิด การกระทำ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงเป็นที่น่ายินดีว่ากิจกรรมการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ เป็นวิชาที่นักเรียนให้ความสนใจใฝ่รู้ เต็มใจมีความสุขทุกครั้งที่ร่วมกิจกรรม เพราะกิจกรรมดังกล่าวได้ให้โอกาสนักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเองร่วมกับเพื่อนด้วยการแสดงบนเวทีที่พร้อมด้วยแสงเสียง ชุดการแสดง บรรยากาศที่เข้าใจสนุกสนานจากความร่วมมือของทุกฝ่ายร่วมกันสร้างสรรค์งานประจำปี ที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ ร่วมสร้างสรรค์ความสำเร็จ ด้านการแสดงออกอย่างเหมาะสมของนักเรียนที่เป็นลูกหลาน ลูกศิษย์อันเป็นที่รักยิ่งของพวกเรา เป็นส่วนที่ช่วยเสริมสร้างบ่มเพาะให้ลูกหลานของเราเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในโลก การสร้างองค์ความรู้ที่ต้องอาศัยกระบวนการหลายขั้นตอนดังกล่าวไม่อาจเสร็จบริบูรณ์ได้ในห้องเรียนสี่เหลี่ยมแคบ ๆ ที่โรงเรียนได้อย่างแน่นอน (ไขนรามาวาร. 2562: 60)

ปีการศึกษา 2552 ไชนตอน นางลอย (ครั้งที่ 30) ณ โรงละครแห่งชาติ

ภาพประกอบ 3 สุจิตร์ไขน นางลอย

ที่มา : การแสดงปี 2552 ไชน “นางลอย”

การแสดงโฆษณาประจำปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระชนมายุครบ 82 พรรษา ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งปวงจึงมีฉันทามติเห็นควรที่จะจัดการแสดงในครั้งนี้สนองพระเดชพระคุณ ด้วยทั้งสองพระองค์ได้ทรงอุปการะศิลปวัฒนธรรมของชาติ โดยเฉพาะด้านดนตรีนาฏศิลป์ไทยมาโดยตลอด โดยการแสดงโฆษณาประจำปีการศึกษา 2552 เป็นการแสดงเพื่อร่วมเฉลิมฉลองในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชทรงเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 82 พรรษา ประกอบด้วยการแสดงเบิกโรงชุด “พระทรงคัมภีร์เจ้าชาวไทยตลอดกาล” ซึ่งเป็นการแสดงวงเครื่องเป่าสมวงเครื่องสาย การแสดงดนตรีไทย 4 ภาค โขนเฉลิมพระเกียรติเรื่องรามเกียรติ์ ชุดนางลอยยกกระบ และ การแสดงละครเต้นประกอบรำ “เหนือเมฆยังมีนางฟ้า”

การแสดง โขน เรื่องรามเกียรติ์ชุด นางลอย นี้ มีเนื้อหาที่สอดแทรกคุณธรรมเรื่อง ความกตัญญู ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และเป็นผู้รู้จักใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เรื่องย่อคือ ทศกัณฐ์ออกอุบายให้นางเบญกายบุตรีพิเภกและนางตรีชฎาแปลงกายเป็นนางสีดาสร้างทำเป็นตายลอยน้ำไปที่ทำน้ำเพื่อลวงให้พระรามและไพร่พลที่มาสงวน้ำยามเช้าเมื่อเห็นนางสีดาลื่นพระชนม์ก็จะเลิกทัพกลับไป นางเบญกายจำใจต้องรับอาสาเพราะขึ้นขัดขอตัวก็กลัวภัย อีกทั้งหากทำสำเร็จมารดาที่จะพ้นโทษแล้วทศกัณฐ์ยังแบ่งสมบัติให้ถึงหนึ่งครึ่งพระนครลงกา ครั้นเมื่อพระรามลงสงวน้ำยามเช้าเห็นนางสีดาลอยทวนน้ำมาก็เสียพระทัยจนสลบด้วยสำคัญว่าเป็นนางสีดาจริง หนุมานได้พูลทัดทานจากการสังเกตพิจารณาว่าพระศพนางสีดาไร้บาดแผล อีกทั้งยังลอยทวนน้ำมาน่าสงสัย จึงขอพิสูจน์ความจริงด้วยการเผาไฟ นางเบญกายแปลงทนความร้อนไม่ไหวจึงกลับคืนร่างเดิมและเหาะหนีไปตามควันไฟ หนุมานจึงเหาะตามจับและได้นางเบญกายเป็นภรรยาในที่สุด

ผวาวี้งประหวั่นจิตไม่ทันคิดก็ไศกา

กอดแก้วขนิษฐาฤดีดินลงแดยันฯ

ภาพประกอบ 4 โขนเฉลิมพระเกียรติเรื่อง รามเกียรติ์ ชุดนางลอย

ที่มา : การแสดงปี 2552 โขนตอน นางลอย

ภาพประกอบ 5 โขน “ยกกระบ”

ที่มา : การแสดงปี 2552

ภาพประกอบ 6 หนุมานจับนางเบญกาย

ที่มา : การแสดงประจำปี 2552

การแสดงละครเต้นประกอบรำ “เหนื่อเมษยังมีนางฟ้า”

ละครเต้นประกอบรำ หมายถึงละครที่ใช้ผู้แสดงกลุ่มหนึ่งเป็นผู้ดำเนินเรื่องราว แล้วให้ผู้แสดงอีกกลุ่มหนึ่งเต้นหรือรำตามเพลงที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการเรียนนาฏศิลป์ เพลงที่กำหนดขึ้นนี้จะเหมาะกับเรื่อง และวัยของนักเรียน มีการฝึกหัดในช่วงเวลาเรียนสัปดาห์ละครั้งเป็นเวลาประมาณ 12 สัปดาห์ จัดซ้อมบนเวทีจริงเพื่อกำหนดจุดของผู้แสดง 1 ครั้ง วันแสดงจริงจึงเปรียบเสมือนการสอบภาคปฏิบัติที่อาจจะไม่สามารถสอบซ่อมใหม่ได้เพราะต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ความร่วมมือจากหลายฝ่ายจึงจะเกิดกิจกรรมดังกล่าวได้ จะเห็นได้ว่าหากพิจารณากันให้ถ่องแท้แล้ว การแสดงหรือกิจกรรมครั้งนี้ล้วนมุ่งให้เกิดประโยชน์โดยตรงกับผู้เรียน อีกทั้งผลงานส่วนใหญ่ก็เกิดจากความคิดการออกแบบ หรือการตกลงร่วมกันของผู้เรียน เช่น ท่าทาง การจัดแถว เริ่มต้น การจบ ฯลฯ ในปีการศึกษานี้ ผลงานทั้งหมดจึงเกิดจากความร่วมมือ ความตั้งใจของผู้เรียนทุกคน เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั่นเอง(ไชนนางลอย.2552, น. 61)

การแสดงละครเต้นประกอบรำเป็นเรื่องราวที่สนุกสนานตื่นเต้น ตัวละครมีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ เนื้อเรื่องสอดแทรกคติสอนใจเกี่ยวกับ “ธรรมะย่อมชนะอธรรม” เพื่อให้เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน

เรื่องย่อ ณ ป่าสุขสันต์ดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ด้วยต้นไม้ขนานาพรรณ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ใหญ่น้อยต่างๆ มีคนแคระเป็นผู้ดูแลด้วยความสงบสุข จนกระทั่งแม่มดทั้ง 9 มาพบเข้าและเกิดความพอใจคิดจะยึดป่านี้ จึงบังคับให้บรรดาคนแคระทำงานอย่างหนักป่าที่เคยสงบสุขจึงเปลี่ยนไป นางฟ้าน้อยธิดาองค์สุดท้ายต้องแหงนเพือดวงดาว มีหน้าที่คอยเติมพลังแสงสว่างแก่ดวงดาวทั้งหลายในยามค่ำ วันหนึ่งเธอเผลอแต่พลัดพลินกับการเล่นสนุกจนลืมน้ำที่ คือนั้นดวงดาวทั้งหลายจึงไม่มีแสงสว่าง เทพบดีดาราจึงลงโทษให้นางฟ้าน้อยลงไปยังโลกมนุษย์ เมื่อทำความดีครบ 4 ประการเธอจึงจะได้คืนกลับสู่ดินแดนสุชาวดี เมื่อมาถึงโลกมนุษย์นางฟ้าน้อยใช้ลูกแก้ววิเศษเสกให้ป่าที่มีดมิดกลับมาสว่างไสวดังเดิม นับเป็นความดีครั้งที่ 1 แม่มดทั้ง 9 มองเห็นเหตุการณ์จากลูกแก้วเตือนภัย จึงเสกกองไฟกองมหึมาเพื่อทำลายล้างแต่นางฟ้าน้อยได้เสกสายน้ำมาดับไฟ นับเป็นความดีครั้งที่ 2 แม่มดทั้ง 9 จึงเสกกองทัพนินจามาจับนางฟ้าแต่นางฟ้าได้เสกมัจฉายักษ์สองตัวมาทำลายกองทัพนินจาราบคาบ นับเป็นความดีครั้งที่ 3 แม่มดทั้ง 9 จึงเข้าต่อสู้กับนางฟ้าน้อยโดยมีเทพีทศดาราให้ความช่วยเหลือ และในที่สุดแม่มดทั้ง 9 ก็ถูกนางฟ้าน้อยสาปให้กลายเป็นแม่มดแช่แข็งอยู่ที่ป่าสุขสันต์ นางฟ้าน้อยจึงได้กลับสู่ดินแดนสุชาวดีพร้อมเทพีทศดารา ป่าสุขสันต์จึงกลับมาสงบสุขอีกครั้งหนึ่ง

ภาพประกอบ 7 ท้องพระโรงแดนสุชาวดี

ที่มา : การแสดงปี 2552

ภาพประกอบ 8 สัญญาณจากลูกแก้วเตือนภัย

ที่มา : การแสดงปี 2552

ภาพประกอบ 9 นางฟ้าน้อยคืนกลับดินแดนสุชาวดีพร้อมเทพีศดารา

ที่มา : การแสดงปี 2552

ภาพประกอบ 10 ระบำมังกร

ที่มา : การแสดงปี 2552

ภาพประกอบ 11 ระบำมหากาฬ

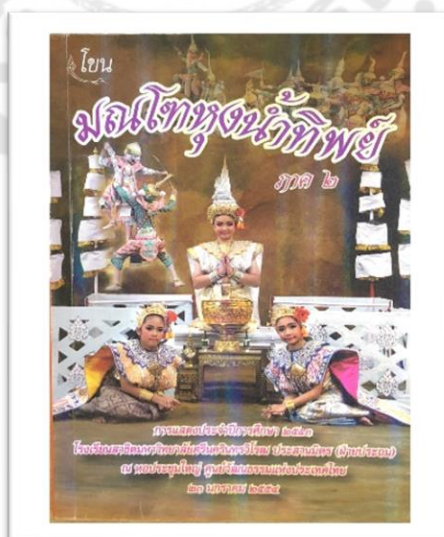
ที่มา : การแสดงปี 2552

การแสดงละครต้นประกอบรำ “เหนือเมฆยังมีนางฟ้า” ประกอบด้วยการแสดงระบำ

12 ชุดคือ

1. ชั้นเด็กเล็กหญิง	ระบำดอกไม้บ้าน
2. ชั้นเด็กเล็กชาย	ระบำสัตว์โลกผู้น่ารัก
3. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หญิง	ระบำน้ำ
4. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชาย	ระบำไฟ
5. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หญิง	ระบำขนมเค้ก
6. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชาย	ระบำคนแคระ
7. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หญิง	ระบำนิมิต
8. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชาย	ระบำมังกร
9. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หญิง	ระบำกระดุก
10. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หญิง	ระบำมหากาพย์
11. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หญิง	ระบำแม่มด
12. ศิษย์เก่ารับเชิญ	ระบำส่งนางฟ้าน้อย

ปีการศึกษา 2553 โขนตอนมณโฑหุงน้ำทิพย์ ภาค 2 (ครั้งที่ 31) ณ หอประชุม
ใหญ่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ภาพประกอบ 12 สุจิตร์โขน มณโฑหุงน้ำทิพย์

ที่มา : การแสดงปี 2553

การแสดงในประจำปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ในปีนี้ จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระชนมายุครบ 84 พรรษา ในปี พ.ศ.2554 ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งปวงจึงมีฉันทามติเห็นสมควรที่จัดการแสดงในครั้งนี้ สอนองพระเดชพระคุณด้วยพระองค์ได้ทรงอุปการะศิลปวัฒนธรรมของชาติโดยเฉพาะด้านดนตรีนาฏศิลป์มาโดยตลอด ประกอบด้วยการแสดงรำเบิกโรงเฉลิมพระเกียรติ พระทรงเมตตาประชาไทยตลอดกาล การบรรเลงมโหรีเครื่องใหญ่ผสมซิมดนตรีสากลซิมโฟนิคเบงด์ การแสดงในเฉลิมพระเกียรติ ตอน “มณโฑหุงน้ำทิพย์ ภาค 2” และการแสดงละครรำไทย “ฤาจะสิ้นนพรัตน์จรัสฉาย” ซึ่งเป็นการแสดงปีที่ 31 โดยใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การแสดงในเรื่องราวเกียรติสุด มณโฑหุงน้ำทิพย์ ภาค 2 นี้มีเนื้อหาที่สอดแทรกคุณธรรมเรื่องการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความกตัญญู ความรับผิดชอบต่อน้ำที่ และเป็นผู้รู้จักใช้ความคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ

เรื่องย่อ สงครามระหว่างพระรามกับทศกัณฐ์ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง เป็นเหตุให้พันธมิตรและญาติพองศ์ภัยเสียชีวิตในสงครามอีกหลายตน ทำให้ทศกัณฐ์เสียใจยิ่ง นางมณโฑผู้เป็นแม่เสียจึงอาสาจะช่วย ด้วยตนเองเคยเป็นข้ารับใช้พระอูมา และพระอูมาได้ประทานมนต์ชื่อสัตวชีพ เมื่อทำพิธีเสร็จจะเกิดน้ำทิพย์วิเศษนำมารดผู้เสียชีวิตก็จะฟื้นคืนชีพ คืนฤทธิ แต่ขณะทำพิธีจะกล่าววาจาไม่ได้และต้องเว้นจากการเสนาหา ทศกัณฐ์ยินดียิ่งจึงสั่งให้ตั้งโรงพิธี “หุงน้ำทิพย์” แล้วสั่งให้ทศศิวัณ ทศศิธรเป็นทัพหน้าส่วนตนเป็นทัพหลังยกทัพติดตามไปสู้รบกับฝ่ายพระราม เมื่อฝ่ายลงกาพลาตท่าถูกฆ่าตายทศกัณฐ์ก็นำน้ำทิพย์มารดเหล่าปีศาจมารก็ฟื้นคืนชีพต่อสู้กันเช่นนี้ซ้ำไป พิภพทูลว่าที่เป็นดังนี้เพราะนางมณโฑประกอบพิธีหุงน้ำทิพย์อยู่ในกรุงลงกาต้องทำลายพิธีเสีย หนุมานจึงแปลงร่างเป็นทศกัณฐ์เข้าไปหานางมณโฑที่โรงพิธีทำอุบายว่าเหน็ดเหนื่อยจากสงครามแล้วชักชวนให้นางเข้าในกรุงลงกาพร้อมทั้งมีเสนากับนางมณโฑพิธีหุงน้ำทิพย์จึงถูกทำลายด้วยอุบายดังกล่าว

ภาพประกอบ 13 ท้องพระโรงกรุงลงกา

ที่มา : การแสดงปี 2553

ภาพประกอบ 14 หนุมานรบทศคีรีวัน

ที่มา : การแสดงปี 2553

ภาพประกอบ 15 ทศกัณฐ์แปลงเสน่หานางมณฑิ

ที่มา : การแสดงปี 2553

การแสดงละครเต้นประกอบรำไทยเรื่อง “ถาจะลั่นนพรัตน์จรัสฉาย” เป็นละครที่มีเรื่องราวสนุกสนานตื่นเต้น ตัวละครมีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ เนื้อเรื่องสอดแทรกคติสอนใจเพื่อให้เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน

เรื่องย่อ เทพธิดานพรัตน์คือ เทพธิดาผู้พิทักษ์รัตนมณีทั้งเก้า ประกอบด้วย เพชร ทับทิม มรกต บุษราคัม โกเมน นิลกาฬ มุกดา เพทาย และไพฑูรย์ เทพธิดาทั้งเก้าต่างได้รับการคัดสรรจากเทพบดีบนสรวงสวรรค์ด้วยการทดสอบและฝึกฝนในด้านต่าง ๆ โดยให้เทพธิดาทั้งเก้าอาศัยอยู่ในถ้ำรัตนคูหากายสิทธิ์

วันหนึ่งเกิดอาเพศขึ้นที่บริเวณถ้ำรัตนคูหากายสิทธิ์ กล่าวคือแสงสุริยาที่เคยฉายเป็นปกติกลับมืดกลับสว่างเป็นที่น่าสนใจ เทพธิดาเพชรเทพ เทพมรกต และเทพไพฑูรย์จึงพากันไปพบท่านฤาษีผู้เป็นอาจารย์ซึ่งขณะนั้นอาจารย์ดาฤาษีกำลังสอนวิชา หนุมนตรีให้กับมุนีหนูผู้เป็นศิษย์เอก หนุมนตรีมีฤทธิ์คือ ถ้าท่องปกติจะเกิดรูปมุนีน้อยมากกว่า 50 ตน แต่ถ้าท่องกลับหลังจะเกิดเป็นหนุมาน 2010 จำนวน 50 ตนเช่นกัน หลังจากฟังเรื่องราวที่เกิดอาเพศแล้วอาจารย์ดาฤาษีจึงให้เทพทั้งสามเดินทางไปยังทิศเหนือพร้อมผู้ช่วยคือ มุนีหนูและหนุมาน 2001

ภาพประกอบ 16 หลวงตาฤาษี, มุณีน้อย, หนูมาน 2001

ที่มา : การแสดงปี 2553

ภาพประกอบ 17 เทพธิดานพรัตน์

ที่มา : การแสดงปี 2553

มณีไพลิน พระธิดาแห่งนครไพลินได้ก่อเรื่องวุ่นวายจนทำให้เกิดอุทกภัยไร่นาพืชผลเสียหายส่งผลกระทบไปยังเมืองมิติลา เจ้านครทราบจากเทพยดาการณ์ว่าเทพทั้งสาม มุณีหนู และหนูมาน 2001 จะสู้รบกับมณีไพลินที่พรมแดน จึงจัดให้ทหารรักษาความสงบไปสังเวยการณ์ แต่อาจารย์ตาฤาษีได้มาช่วยให้เหตุการณ์สงบลงได้ในที่สุด

ภาพประกอบ 18 หนูมาน 2001

ที่มา : การแสดงปี 2553

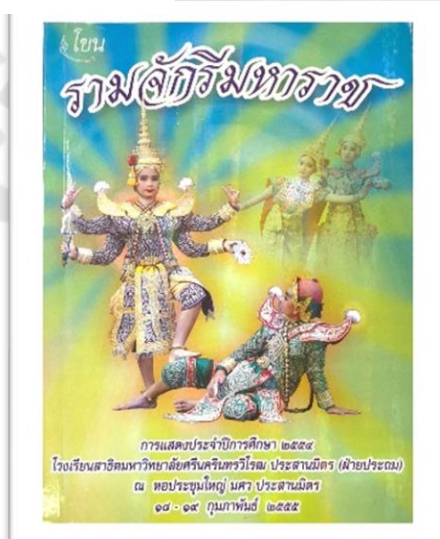
ภาพประกอบ 19 นครไพลิน

ที่มา : การแสดงปี 2553

การแสดงละครเด่นประกอบรำ “ฤาจะสิ้นพรัตน์จรัสฉาย” ประกอบด้วยการแสดง
ระบำ 11 ชุดคือ

1. ชั้นเด็กเล็กหญิง	ระบำอิษฐาน
2. ชั้นเด็กเล็กชาย	ระบำมิลิลาหมานคร
3. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หญิง	ระบำจำเอยจำ
4. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชาย	ระบำหนุมาน 2010
5. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หญิง	ระบำห้วงโย
6. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชาย	ระบำมุนีน้อย
7. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หญิง	ระบำความสุข
8. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชาย	ระบำกราวโน
9. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หญิง	ระบำจิตดี
10. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หญิง	ระบำวรเชษฐ
11. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หญิง	ระบำนพรัตน์แปลง

ปีการศึกษา 2554 ไชนตอน รามจักรีมหาราช (ครั้งที่ 32) ณ หอประชุมใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร ทวีโรฒ ประสานมิตร

ภาพประกอบ 20 สุจิตร์ไชน รามจักรีมหาราช

ที่มา : การแสดงปี 2554

การแสดงในประจำปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ในปีนี้ จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระชนมายุครบ 84 พรรษา ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งปวงจึงมีมติเห็นสมควรที่จัดการแสดงในครั้งนี้ สอนองพระเดชพระคุณ ด้วยพระองค์ได้ทรงอุปการะศิลปวัฒนธรรมของชาติ โดยเฉพาะด้านดนตรีนาฏศิลป์มาโดยตลอด ประกอบด้วยการแสดงรำเบิกโรงเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วโรกาสเฉลิมพระชนมายุ 84 พรรษา/บรรเลง/ขับร้อง/รำถวายพระพร การบรรเลงดนตรีเครื่องลม อัญเชิญเพลงพระราชนิพนธ์ รักคืนเรือน ไกลกังวล ของ วง Wind Ensemble การแสดงใน เฉลิมพระเกียรติ ตอน “รามจักรีมหาราช” และการแสดงรำไทยที่มีเนื้อเรื่องประยুক্তี จากการแสดงละครชาตรี เรื่อง “พระสุธนมนโธราห์” ซึ่งเป็นการแสดงปีที่ 32 โดยใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การแสดงใน เรื่องรามเกียรติ์ ชุด รามจักรีมหาราช นี้ มีเนื้อหาที่สอดแทรกคุณธรรม เรื่องการที่ประเทศสังคมใดมีผู้นำประเทศที่มีคุณธรรมย่อมนำประเทศหรือสังคมนั้นสู่ความเจริญ ยั่งยืนถาวร มีความสามัคคีของประชาชนในชาติเป็นหลักชัยของประเทศ

เรื่องย่อ

นนทุกยักษที่ทำหน้าที่ล้างเท้าเทวดานางฟ้าที่มาเฝ้าพระอิศวร ณ เชิงเขาไกรลาส ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด แต่นนนทุกกลับถูกเหล่าเทวดารังแก เขกหัว ลูบหน้า ถอนผมอยู่เป็นนิตย์ ด้วยความคับแค้นใจจึงขอลูกขี้นิ้วเพชรที่ซึ่งใครตายได้จากพระอิศวร พระอิศวรจึงประทานให้ด้วยความสงสาร แต่แล้วนนทุกก็ใช้นิ้วเพชรชี้เทวดานางฟ้าล้มตายเป็นจำนวนมาก พระนารายณ์จึงแปลงกายเป็นนางเทพอัปสรมาล่อลวงให้นนนทุกร่ายรำตามจนหลงกลใช้นิ้วเพชรชี้ขาดตนเองล้มลง นางอัปสรจึงกลายร่างกลับเป็นพระนารายณ์ และเหยียบนนทุกไว้ เมื่อนนนทุกรู้ว่าต้องกลอุบาย จึงตัดพ้อพระนารายณ์ว่ามีถึง 4 กร ตนมีเพียง 2 มือจะสู้ได้อย่างไร พระนารายณ์จึงสาปนนทุกให้ไปเกิดเป็นทศกัณฐ์มีอิทธิฤทธิ์มากมาย มี 10 หน้า 20 มือ ส่วนพระนารายณ์อวตารมาเป็นมนุษย์ คือ พระราม เพื่อสังหารมลายูให้สิ้นวงศ์ยักษ์

ภาพประกอบ 21 นารายณ์ปราบหนทุก

ที่มา : การแสดงปี 2554

พระรามออกเดินป่า 14 ปี พร้อมนางสีดาและพระลักษมณ์ผู้เป็นอนุชา ทศกัณฐ์เชื้อ
คำยุงของนางสำนักขาจึงได้ลักพาตัวนางสีดาไปไว้ยังกรุงลงกา พระรามได้รวบรวมพลวานร
จากเมืองขีดขินและเมืองชมพู พร้อมทั้งสั่งให้สุครีพเป็นนายกองเพื่อทำศึกชิงนางสีดาคืน

ภาพประกอบ 22 สดาอุพบลิงป่า

ที่มา การแสดงปี 2554

ภาพประกอบ 23 พระรามข้ามสมุทร

ที่มา : การแสดงปี 2554

พระรามทำศึกกับทศกัณฐ์หลายรอบ เมื่อถึงศึกครั้งสุดท้ายหนุมานได้ล่อลวงเอากล่องดวงใจของทศกัณฐ์ไปได้ จนกระทั่ง “ทศกัณฐ์ล้ม” เมื่อครบ 14 ปี พระรามพร้อมด้วยนางสีดาจึงเสด็จคืนกลับเมือง อโยธยาและได้ครอบครองเมืองสืบไป เหล่าเทวดานางฟ้าต่างยินดีและร่วมเฉลิมฉลองที่ “พระรามคืนนคร” เมื่อนั้นคณาเทพเทวาอัปสรศรีโอรยปรายสุคันธมาลีถวายพระพรองค์จักรีรามาวตาร

ภาพประกอบ 24 พระรามคืนนคร

ที่มา : การแสดงปี 2554

การแสดงละครประยุคต์ เรื่อง “กัณรี” เป็นละครรำไทยที่ใช้ผู้แสดงกลุ่มหนึ่งเป็นผู้ดำเนินเรื่องราวและใช้ผู้แสดงอีกกลุ่มรำไทยหรือรำไทยประยุคต์ ในองก์ที่ 1 จะนำเสนอการแสดง “ละครชาตรี” ในรูปแบบของกรมศิลปากร ส่วนองก์ต่อ ๆ ไปจะเป็นการรำไทยประยุคต์โดยมีการดัดแปลงเนื้อเรื่องให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน

ภาพประกอบ 25 กัณรีน้อยออกเดินทาง

ที่มา : การแสดงปี 2554

เรื่องย่อ คุณแม่เล่านิทานก่อนนอนเรื่องพระสุธนมโนราห์ให้น้องกล้วยเชื่อมฟัง เมื่อกล้วยเชื่อมนอนหลับจึงฝันว่าพระสุธนและนางมโนราห์ให้กำเนิดพระธิดาชื่อพระธิดากัณรี เธอซุกซนมากจนพระบิดาส่งให้ไปอยู่กับพระอัยกาอัยยิเพื่อให้เล่าเรียนวิชาต่าง ๆ พร้อมกับมนตร์วิเศษที่ทำให้พระธิดาบินได้

ภาพประกอบ 26 มนุษย์หินฟลินท์สโตน

ที่มา : การแสดงปี 2554

ขณะเดินทางพระธิดาถูกพายุหอบเข้าไปในเมืองพลินท์สไตนซึ่งทุกคนพากันแนะนำ
ให้เธอบินไปบนฟ้าเพื่อจะได้รับความช่วยเหลือจากหงส์ฟ้า ระหว่างทางนั้นเกิดวิปริตพื้นแผ่นดินที่
ยืนอยู่กลับยุบหายไป พระธิดาจึงถูกพาไปในเมืองบาดาล ได้พบกับนางพญานาคี นางเอ็นดู
พระธิดากินรีเป็นอย่างมากจึงรับเป็นบุตรบุญธรรม

ภาพประกอบ 27 เมืองบาดาล

ที่มา : การแสดงปี 2554

ภาพประกอบ 28 นางพญานาคีพบกินรีน้อย

ที่มา : การแสดงปี 2554

นางพญานาคีทราบว่าพระธิดาจะไปไกรลาสจึงให้บริวารไปส่งยังพื้นพิภพ ระหว่างเดินทางพระธิดาได้พบกับกลุ่มชาวนาซึ่งได้พาพระธิดาไปดูการละเล่น “แม่ศรี” จากนั้นพระธิดาได้เดินทางมาจนถึงเมืองจินน้ำศาลไคฟง พระธิดาก็นรีได้ไปตีกลองที่หน้าศาลเพื่อจะให้ท่านปาช่วยเหลือ ทันใดนั้นเองน้องกล้วยเชื่อมก็ต้องตื่นจากฝัน เพราะได้เวลาตื่นไปโรงเรียนแล้ว

ภาพประกอบ 29 กินรีน้อยพบชาวนา

ที่มา : การแสดงปี 2554

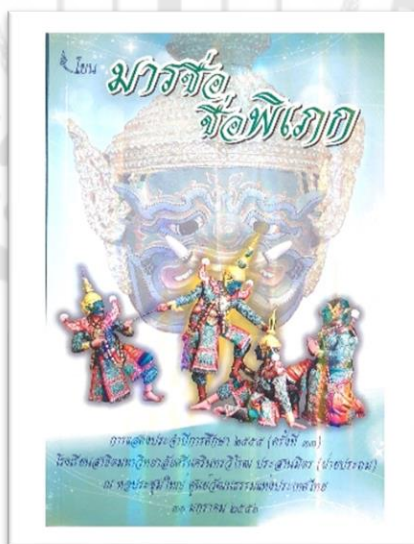
ภาพประกอบ 30 การละเล่นแม่ศรี

ที่มา : การแสดงปี 2554

ละครเดินประกอบรำ “กินรี” ประกอบด้วยการแสดงระบำ 10 ชุดคือ

1. ชั้นเด็กเล็กหญิง ระบำรูปเทียนทอง
2. ชั้นเด็กเล็กชาย ระบำพลินท์สโตน
3. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หญิง ระบำหงส์ฟ้า
4. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชาย ระบำพายุ
5. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชาย ระบำนาคไให้น้ำ
6. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หญิง ระบำแม่ศรี
7. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชาย ระบำเปาบุ้นจิ้น
8. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หญิง ระบำนางใน
9. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หญิง ระบำอนซอนเด
10. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หญิง ระบำชาวนา

ปีการศึกษา 2555 ไชนทอน มารซื่อซื่อพิเกก (ครั้งที่ 33) ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์
วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ภาพประกอบ 31 สุจิตร์ไชน มารซื่อซื่อพิเกก

ที่มา : การแสดงปี 2555

การแสดงโฆษณาประจำปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ในปีนี้ นอกจากจัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติและถวายพระพรแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระชนมายุครบ 85 พรรษา ปีนี้ได้เริ่มรายการพิเศษ คือการสาธิตพระราชพิธีแห่เรือ ทางชลมารค ซึ่งเป็นพิธีที่งดงามยิ่งใหญ่ตระการตาคู่พระบารมีขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและเป็นการแสดงถึงวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยที่งดงามหาได้ยากไม่มีประเทศใดเหมือน การแสดงโฆษณาตอน “มารชื่อชื่อพิเภก” ในปีนี้เป็นปีที่ทางการศึกษาทั่วประเทศมีความตื่นตัวต้อนรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน การแสดงจึงเน้นไปที่การก้าวสู่ประชาคมอาเซียนเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ทำความเข้าใจ รู้จัก ลงมือปฏิบัติพร้อม ๆ กันทั้งโรงเรียน ในรูปแบบละครประยุกต์ ชุด “อาเซียนนิยม” ที่ได้รวมการแสดงของประเทศสมาชิกในอาเซียน 10 ประเทศ ใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การแสดงโฆษณา เรื่องรามเกียรติ์ ชุด มารชื่อชื่อพิเภกนี้ มีเนื้อหาที่สอดแทรกคุณธรรม เรื่อง การใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความกตัญญู ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และเป็นผู้รู้จักใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เรื่องย่อ

หลังจากที่นนทกุลลงมาจุติเป็น ทศกัณฐ์ พระอิศวรจึงสั่งให้พระเวสสุญาณไปเกิดเป็นน้องของทศกัณฐ์ชื่อพิเภก ให้เรียนรู้โหราศาสตร์ วันหนึ่งทศกัณฐ์ทรงสุบินอันเป็นมรณสัจญา จึงให้พิเภกทำนาย พิเภกแนะนำให้ส่งนางสีดาคืน ทศกัณฐ์โกรธมากจึงขับพิเภกออกจากเมืองพิเภกได้ตรวจดวงชะตาของตนเห็นว่าพระรามจะเป็นผู้อุปถัมภ์อย่างดีจึงไปสวามิภักดิ์กับพระราม พระรามเห็นว่าพิเภกหนีร้อนมาพึ่งเย็นจึงรับไว้เป็นโหราประจำกองทัพ ต่อมามังกรกัณฐ์ได้อาสาทศกัณฐ์ออกไปขัดตาทัพเพื่อถ่วงเวลาให้อินทรชิตทำพิธีชุบศรนาคราศีที่เขาสองแคว พระรามพระลักษมณ์ได้ทำศึกกับมังกรกัณฐ์จนในที่สุดมังกรกัณฐ์ต้องสิ้นชีพด้วยศรพรหมาสตรีของพระราม

จำเราจะให้เวสสุยาน ไปเกิดร่วมวงศ์วานยักษ์
เพื่อช่วยพระหริรักษ์จักรี บอกวิธีกำจัดพวกพาล

ภาพประกอบ 32 เทวสภา

ที่มา : การแสดงปี 2555

มึงมันอ้ายชาติทรชนคบไม่ได้ ชีวิตมึงต้องบรลัยในวันนี้

ภาพประกอบ 33 พิเภกถูกขับ

ที่มา : การแสดงปี 2555

ภาพประกอบ 34 พระรามว่าราชการ

ที่มา : การแสดงปี 2555

ภาพประกอบ 35 พิเภกสวามิภักดิ์

ที่มา : การแสดงปี 2555

ภาพประกอบ 36 มังกรกัณฐ์จัดทัพ

ที่มา : การแสดงปี 2555

ละครประยุคต์ “ อาเซียนนิยม ASAINLISM”

ละครประยุคต์ “ อาเซียนนิยม ASAINLISM” เป็นละครที่จัดขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการเตรียมตัวต้อนรับการก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน (ASSOCIATION OF SOUTH EAST ASIAN NATION) ใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่องย่อ

ณ โรงเรียนแห่งหนึ่ง บรรดาอาจารย์ได้จับกลุ่มสนทนาในประเด็นที่ผู้อำนวยการสั่งให้โรงเรียนมีนโยบายจัดงานสัปดาห์วิชาการเพื่อต้อนรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน บรรดาอาจารย์ได้มีการเสนอความคิดเห็นว่า กลุ่มสาระนาฏศิลป์ควรจัดการแสดงที่เกี่ยวกับ 10 ชาติในอาเซียน เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจและสร้างความนิยมในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนได้แก่ (1)ตัวแทนจากสมาชิกประเทศ “ลาว” ชั้นเด็กเล็กหญิง (2)ตัวแทนจากสมาชิกประเทศ “ฟิลิปปินส์” ชั้นเด็กเล็กชาย (3)ตัวแทนจากสมาชิกประเทศ “จีน” ชั้น ป.1 หญิง (4)ตัวแทนจากสมาชิกประเทศ “อินโดนีเซีย” ชั้น ป.1 ชาย (5)ตัวแทนจากสมาชิกประเทศ “สิงคโปร์” ชั้น ป.2 หญิง (6)ตัวแทนจากสมาชิกประเทศ “บรูไน” ชั้น ป.2 ชาย (7)ตัวแทนจากสมาชิกประเทศ “เวียดนาม” ชั้น ป.3 หญิง (8)ตัวแทนจากสมาชิกประเทศ “มาเลเซีย” ชั้น ป.4 หญิง (9)ตัวแทนจากสมาชิกประเทศ “ไทย” ชั้น ป.5 หญิง (10)ตัวแทนจากสมาชิกประเทศ “กัมพูชา” ชั้น ป.6 หญิง

ภาพประกอบ 37 “อาเซียนนิยม ASAINLISM”

ที่มา : การแสดงปี 2555

ภาพประกอบ 38 ตัวแทนประเทศสิงคโปร์

ที่มา : การแสดงปี 2555

ภาพประกอบ 39 ตัวแทนประเทศกัมพูชา

ที่มา : การแสดงปี 2555

ภาพประกอบ 40 ตัวแทนประเทศมาเลเซีย

ที่มา : การแสดงปี 2555

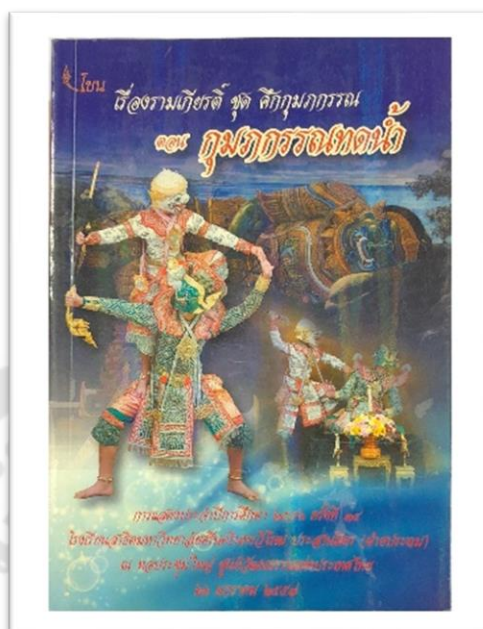
ภาพประกอบ 41 ตัวแทนประเทศกัมพูชา

ที่มา : การแสดงปี 2555

ละครประยุกต์ “ อาเซียนนิยม ASAINLISM” ประกอบด้วยการแสดงระบำ 12 ชุดคือ

1. ชั้นเด็กเล็กหญิง	ตัวแทนสมาชิกอาเซียน ประเทศลาว
2. ชั้นเด็กเล็กชาย	ตัวแทนสมาชิกอาเซียน ประเทศฟิลิปปินส์
3. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หญิง	ตัวแทนสมาชิกอาเซียน ประเทศพม่า
4. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชาย	ตัวแทนสมาชิกอาเซียน ประเทศอินโดนีเซีย
5. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หญิง	ตัวแทนสมาชิกอาเซียน ประเทศสิงคโปร์
6. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หญิง	ตัวแทนสมาชิกอาเซียน ประเทศบรูไน
7. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หญิง	ตัวแทนสมาชิกอาเซียน ประเทศเวียดนาม
8. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชาย	ตัวแทนสมาชิกอาเซียน ประเทศเกาหลีใต้
9. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หญิง	ตัวแทนสมาชิกอาเซียน ประเทศมาเลเซีย
10. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หญิง	ตัวแทนสมาชิกอาเซียน ประเทศไทย
11. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หญิง	ตัวแทนสมาชิกอาเซียน ประเทศกัมพูชา
12. นิสิตฝึกสอน	อาเซียนนิยม

ปีการศึกษา 2556 โขน ชุดศึกกุ่มภรรณ ตอน กุ่มภรรณทนต์น้ำ (ครั้งที่ 34)
ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ภาพประกอบ 42 สุจิตร์โขน กุ่มภรรณทนต์น้ำ

ที่มา : การแสดงปี 2556

การแสดงโขนประจำปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายประถม) ในปีนั้นนอกจากจัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติและถวายพระพรแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระชนมายุครบ 86 พรรษา การแสดงปีนี้ยังเน้นไปที่ความซื่อสัตย์และความสามัคคี ของคนในชาติด้วยการแสดงโขน ตอน กุ่มภรรณทนต์น้ำ และการแสดงละครเต้นประกอบรำ “Concert – Concept 2013” โดยมีรายการที่ 1 การแสดงเพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาส 86 พรรษา ชุด “เทพเทิดไท้ศูนย์รวมใจไทยทั่วหล้า” รายการที่ 2 ดนตรีสากลประสานมิตรคอรัส “ใจประสานใจ” รายการที่ 3 การแสดงมโหรีเครื่องใหญ่ผสมซิม “เพลงไทยสำเนียงฝรั่ง” รายการที่ 4 การแสดงโขน ชุด ศึกกุ่มภรรณ ตอน กุ่มภรรณทนต์น้ำ และรายการที่ 5 การแสดงละครเต้นประกอบรำ “Concert – Concept 2013” ซึ่งใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การแสดงโขน เรื่องรามเกียรติ์ ชุด กุ่มภรรณทนต์น้ำนี้ มีเนื้อหาที่สอดแทรกคุณธรรม เรื่อง ความโกรธอันจะทำให้ขาดสติ เกิดผลร้ายตามมาทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

เรื่องย่อ

เมื่อศึกหอกโมกขศักดิ์เสร็จสิ้น กุมภกรรณคิดอุบายให้ข้าศึกอดน้ำตายทั้งกองทัพ ด้วยพิธีทدنํ้า สุครีพทูลพระรามว่านํ้าในแม่น้ำแห้งเหือดทำให้ไพร่พลเดือดร้อนไม่มีนํ้าบริโภค พิเภกกราบทูลว่าเหตุเป็นเพราะกุมภกรรณร้ายเวทแปลงกายใหญ่โตทدنํ้าอยู่ที่ใต้มหาสมุทร ขอให้พระรามใช้หนุมานไปทำลายพิธีเสีย หนุมานจึงแปลงร่างเป็นเหยี่ยวบินไปที่กรุงลงกาขณะนั้นนางคันธมาลีกำนัลทั้งสี่กำลังนำดอกไม้อัปไปที่พิธีทदनํ้า หนุมานจึงโฉบนางกำนัลยักษ์ขึ้นไปบนท้องฟ้า แล้วแอบแปลงร่างเป็นนางกำนัลจึ่งรู้สถานที่แล้วเข้าทำลายพิธี กุมภกรรณสู้ไม่ได้ จึงกลับเข้าไปกรุงลงกาเพื่อยกทัพมาสู้กับพระรามอีกครั้ง แต่กองทัพยักษ์ก็พ่ายแพ้แตกหนีไปในที่สุด

ภาพประกอบ 43 หนุมานรบกุมภกรรณ

ที่มา : การแสดงปี 2556

ภาพประกอบ 44 หนุมานรบกุมภกรรณ

ที่มา : การแสดงปี 2556

ภาพประกอบ 45 นางคันทมาลีและกำนัลทั้ง 4

ที่มา : การแสดงปี 2556

ภาพประกอบ 46 ตลกโขนฝ่ายพลับพลา

ที่มา : การแสดงปี 2556

ภาพประกอบ 47 กองทัพพระรามปะทะกองทัพกุมภกรรณ

ที่มา : การแสดงปี 2556

การแสดงละครเต้นประกอบรำ “Concert- Concert 2013”

เรื่องย่อ

วันฉลอง หลานชายของคุณป้า แม้นเขียน แม้นมาส แม้นวาด แม้นศรี ผู้จัดรายการคนไทยอำรรวม รายการที่จัดขึ้นเพื่อระดมเงินช่วยทหารชายแดนไทยทุกภาค วันฉลองได้ตามหาป้าแม้นศรีและแม้นมาสด้วยความตื่นเต้นเพื่อบอกว่าตนเองได้ผ่านเข้ารอบในการประกวดร้องเพลง คิตตี้ วอยซ์ ไทยแลนด์แล้ว คุณป้าทั้งสี่ต่างดีใจและให้คำแนะนำแก่วันฉลองเพื่อจะได้ชนะเลิศการแข่งขันครั้งนี้ ทางด้านผู้เข้าร่วมแข่งขันอื่นๆต่างพากันฝึกซ้อมการร้องเพลงและฝึกเต้นกันอย่างเอาใจจริงเอากัง ไม่ว่าจะเป็นพื้หนุของน้องลิก็มุ้งมันฝึกซ้อมจนเป็นแรงบันดาลใจให้น้องลือยากเข้าร่วมประกวดรายการ คิตตี้ วอยซ์ ไทยแลนด์ บ้าง หรือแม้แต่แม้นคงลูกชายของเจ้าของคณะลำตัดชื่อดังในจังหวัดสุพรรณบุรี “ขวัญดาวสาวสุพรรณ” ก็มุ่งมั่นที่จะเข้าร่วมการแข่งขันครั้งนี้เช่นกัน

ภาพประกอบ 48 คุณป้าทั้ง 4 ในรายการคนไทยอำรรวม

ที่มา: การแสดงปี 2556

เมื่อถึงวันแข่งขัน ทั้งสามคนได้เข้าร่วมแข่งขันในเพลงที่ตนคัดเลือกด้วยความมั่นใจ ส่วนผลการแข่งขันจะเป็นอย่างไรนั้นทางรายการแจ้งว่า ต้องรอดูผลโหวตจากผู้ชมทางบ้านต่อไป

ภาพประกอบ 49 ระบำลมพัดลมเพ

ที่มา : การแสดง ปี 2556

ภาพประกอบ 50 ระบำตีนเถิดชาวไทย

ที่มา : การแสดง ปี 2556

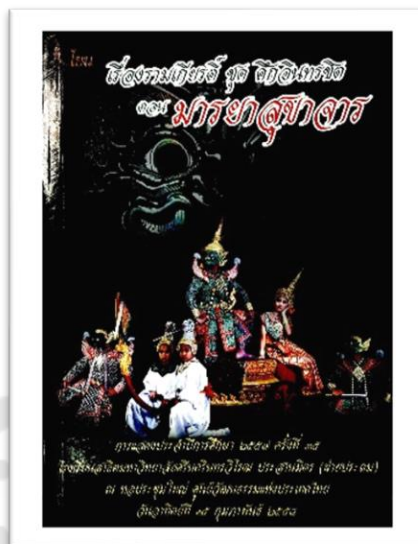
ภาพประกอบ 51 ละครเวทีไทยใจก็ไทย

ที่มา : การแสดง ปี 2556

การแสดงละครเวทีประกอบรำ "Concert- Concert 2013" ประกอบด้วยการแสดง
ระบำ 11 ชุดคือ

1. ชั้นเด็กเล็กหญิง	ระบำขอใจแลกเบอร์โทร
2. ชั้นเด็กเล็กชาย	ระบำรักแท้อยู่เหนือกาลเวลา
3. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หญิง	ระบำหนูเคย
4. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชาย	ระบำเกรงใจ
5. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หญิง	ระบำคิดถึงทุ่งลุยลาย
6. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชาย	ระบำรักจذبใจ
7. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หญิง	ระบำลมพัดลมเพ
8. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชาย	ระบำตื่นเถิดชาวไทย
9. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หญิง	ระบำบ้านเกิดเมืองนอน
10. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หญิง	ระบำรางวัลให้ครู
11. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หญิง	ระบำตัวก็ไทยใจก็ไทย

ปีการศึกษา 2557 โขน ชุติศกอินทรชิต ตอน มारยาสุชาจาร (ครั้งที่ 35) ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ภาพประกอบ 52 สุจิตร์โขนมารยาสุชาจาร

ที่มา : การแสดง ปี 2557

การแสดงโขนประจำปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ในปีนี้เป็นปีที่ 35 การแสดงปีนี้ยังเน้นไปที่ความสามัคคีของคนในชาติและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองด้วยการแสดงโขน ชุติศกอินทรชิต ตอน มารยาสุชาจาร และการแสดงละครเด่นประกอบว่า “ดสส เด็กสร้างสุข” โดยมีรายการที่ 1 การแสดงเพื่อเฉลิมพระเกียรติ ชุด “น้อมเกล้าอภิวาทเบื้องพระบาททองศรีราชา” รายการที่ 2 ดนตรีสากล ประสานมิตร คอรัส “ธงชาติ” รายการที่ 3 การแสดงมโหรีเครื่องใหญ่ผสมขิม “เพลงออกภาษาสำเนียงจีนและพม่า” รายการที่ 4 การแสดงชุติศกอินทรชิต ตอน มารยาสุชาจาร และรายการที่ 5 การแสดงละครเด่นประกอบว่า “ดสส.เด็กสร้างสุข” ซึ่งใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การแสดงโขน เรื่องรามเกียรติ์ ชุด มารยาสุชาจารนี้ มีเนื้อหาที่สอดแทรกคุณธรรม เรื่อง การมีวินัย เคารพกฎระเบียบ การไม่ละทิ้งหน้าที่และการเสียสละ

เรื่องย่อ

อินทรีคิดอุบายให้สุชาจารซึ่งเป็นยักษ์นักโทษที่หนีทัพเมื่อครั้งศึกกุมภกรรณ แปลงเป็นนางสีดานั่งทำยรรยิกแล้วฆ่าทิ้งเสีย เมื่อสิ้นนางสีดาพระรามก็คงจะยกทัพกลับไปเอง ทศกัณฐ์เห็นด้วยจึงให้อินทรีติดตามการตามอุบาย สุชาจารได้แปลงเป็นนางกำนัลเพื่อไปแอบดูนางสีดาที่สวนขวัญ

ภาพประกอบ 53 นางสุชาจารแปลงแอบดูนางสีดาที่สวนขวัญ

ที่มา : การแสดง ปี 2557

เมื่อจำรูปร่วงท่วงทีกริยาได้แล้วจึงแปลงร่างเป็นนางสีดาไปเข้าเฝ้าทศกัณฐ์ ทศกัณฐ์เข้าใจผิดคิดว่าเป็นนางสีดามาหาจึงเข้าไปเกี่ยวพาราสีด้วยความเสน่หา ในที่สุดนางแปลงอับอายจึงกลายร่างเป็นสุชาจาร ทศกัณฐ์จึงพูดแก้เก้อว่า สุชาจารช่างแปลงร่างได้เหมือนนางสีดาจริงๆ แล้วให้พรอินทรี ขอให้ชนะศึกในครั้งนี้

ภาพประกอบ 54 ทศกัณฐ์เกี่ยวนางสีดาแปลง

ที่มา : การแสดง ปี 2557

เมื่อกองทัพพระลักษมณ์และอินทรชิตปะทะกัน อินทรชิตแสร้งกล่าวว่าตนเอนางสีดามาคืนให้จะได้สิ้นสุดสงครามกันเสียที แต่พระลักษมณ์เห็นว่าจะเป็นการหมิ่นพระเกียรติพระรามและนางสีดาจึงบอกให้อินทรชิตเชิญนางสีดาไปคืนที่พลับพลา แล้วขอภัยโทษต่อพระราม อินทรชิตจึงให้สีดาแปลงแก้งพุดกับพระลักษมณ์ว่า ตนขอตายอยู่ที่นี่เพื่อรักษาเกียรติยศของตน เมื่ออินทรชิตเห็นพระลักษมณ์ตกใจก็ได้ที่เงื้อพระขรรค์บันศิริษะนางสีดาแปลงลั่นชีพอยู่บนรถศึกแล้วโยนศิรษะสีดาแปลงมาให้พระลักษมณ์

ภาพประกอบ 55 อินทรชิตบันศิริษะนางสีดาแปลง

ที่มา : การแสดง ปี 2557

ภาพประกอบ 56 พระวรมบอินทรชิต

ที่มา : การแสดง ปี 2557

พิเภกทูลพระวรามว่าอาจเป็นกลอุบายข้าศึก พระวรามจึงให้สุครีพ หนุมาน และองคต ออกไปดูที่สนามรบ ปรากฏว่าเป็นศพักษ์นอนอยู่จึงกลับมาทูลว่า นางสีดามีชีวิตอยู่ พระวราม พระลักษมณ์ยกทัพมาปะทะกับทัพอินทรชิต ทั้งสองฝ่ายเข้าสู้รบกันฝ่ายยักษ์เสียที่ถูกฝ่ายลิงสังหารสิ้น อินทรชิตโกรธ โดดจากราชรถเข้ารบฝ่าพวกลิงจนถึงหน้ารถพระวรามเข้ารบกับพระวราม ในที่สุดอินทรชิตก็สิ้นชีวิตด้วยศรพระวราม

ละครเด่นประกอบว่า “ดสส.เด็กสร้างสุข”

เรื่องย่อ

ครอบครัวของคุณย่าเชอรีมีบุตรชายสองคน คือลุงป๊อดและพ่อของด.ญ.คู่แฝด มะลิ ชบา คุณลุงป๊อดประสบความสำเร็จด้านการร้องเพลงในเวทีเสียงสวรรค์พิชิตทั่วไทย เป็นนักร้องดัง ส่วนคุณพ่อก็ประสบความสำเร็จเรื่องการเป็นผู้บริหารอสังหาริมทรัพย์ ทำให้ทั้งสองวุ่นวายกับการงานและครอบครัว ไม่มีเวลาไปเยี่ยมคุณย่าเชอรีที่อยู่จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งให้คุณย่าอยู่กับนายจอห์น นายปีเตอร์ คนรับใช้ที่คุณย่าอุปการะไว้ตั้งแต่ยังแบเบาะ

มะลิและชบา ศึกษาที่โรงเรียนสาธิตชนະสิบทิศ (ฝ่ายประถม) ซึ่งเน้นการสอนให้นักเรียนมีความสุขบนพื้นฐานค่านิยม 12 ประการ มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามทฤษฎี MI หลังจากทั้งคู่เสร็จจากการซ้อมเชียร์ลีดเดอร์ก็มานั่งรอคุณพ่อคุณแม่ที่จุดนัดพบของโรงเรียน เพราะลุงป๊อดต้องกลับไปงานเลี้ยงรุ่นที่จังหวัดสุพรรณ คุณพ่อคุณแม่จึงจะพาลูก ๆ ทั้งสองไปหาคุณย่าที่บ้านด้วยแต่เมื่อไปถึงปรากฏว่าคุณย่าไปเชอรีไปทัศนศึกษาที่เชียงใหม่ตามคำเชิญของเพื่อน

ภาพประกอบ 57 ครอบครัวมะลิและชบา

ที่มา : การแสดง ปี 2557

ภาพประกอบ 58 คุณย่าและเพื่อนๆ

ที่มา : การแสดง ปี 2557

ตลอดเวลาที่อยู่ที่ย่างใหม่คุณย่าเซอร์รี่มีความสุขเลยเพราะคิดถึงลูกหลานที่กรุงเทพฯ แม้เพื่อนๆจะปลอบโยนอย่างไรคุณย่าก็ยังคงอยู่กับความเศร้า เมื่อครอบครัวของมะลิชบา ตามไปพบคุณย่าที่ดอยสุเทพคุณย่าดีใจและตื่นเต้นจนพูดไม่ออก คุณพ่อและลุงปี่รู้สึกผิดที่ทอดทิ้งและขาดการดูแลเอาใจใส่คุณย่าทุกคนก็มาราบขอโทษคุณย่าด้วยความรู้สึกผิดพร้อมกับให้คำสัญญาว่าจะดูแลคุณย่าตลอดไปเพราะคุณย่าเป็นที่หนึ่งในใจของทุกคน

ภาพประกอบ 59 คนรับใช้บ้านคุณย่า

ที่มา : การแสดง ปี 2557

ภาพประกอบ 60 ระบายหนึ่งเดียวคือแม่

ที่มา : การแสดง ปี 2557

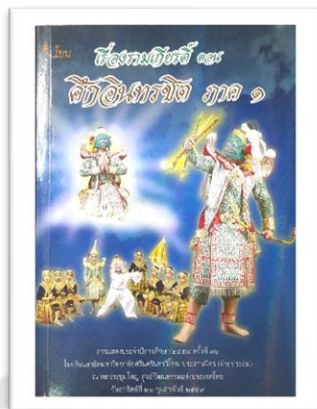
ภาพประกอบ 61 ระบายากไทย

ที่มา : การแสดง ปี 2557

ละครเดินประกอบรำ “ดสส.เด็กสร้างสุข” ประกอบด้วยการแสดงระบำ 11 ชุดคือ

1. ชั้นเด็กเล็กหญิง	ระบำนเจ้าแม่
2. ชั้นเด็กเล็กชาย	ระบำคืนความสุขให้ประชาชน
3. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หญิง	ระบำขอให้รวย
4. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชาย	ระบำจ๊กกิมกับตักโต
5. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หญิง	ระบำหนึ่งเดียวคือแม่
6. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หญิง	ระบำคิดถึงบ้านเกิดเมืองนอน
7. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หญิง	ระบายากไทย
8. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชาย	ระบำผมรักเมืองไทย
9. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หญิง	ระบำ Cheer
10. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หญิง	ระบำ กา กา กา
11. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หญิง	ระบำก้าวข้ามเพื่อฝัน

ปีการศึกษา 2558 โขน ชุตฉีกอินทรีชิต ภาค 1 (ครั้งที่ 36) ณ หอประชุมใหญ่
ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ภาพประกอบ 62 สุจิตร์โขน ชุตฉีกอินทรีชิต ภาค 1

ที่มา : การแสดง ปี 2558

การแสดงโขนประจำปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ในปีนี้เป็นปีที่ 36 การแสดงปีนี้ยังเน้นไปที่ความสามัคคีของคนในชาติและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองด้วยการแสดงโขน ชุตฉีกอินทรีชิต ภาค 1 การแสดงเฉลิมพระเกียรติ “อศิรวาทถวายพระพรองค์พ่อหลวง” และการแสดงละครเด่นประกอบรำ “เทพธิดา” โดยมีรายการที่ 1 การแสดงเพื่อเฉลิมพระเกียรติ ชุด “อศิรวาทถวายพระพรองค์พ่อหลวง” รายการที่ 2 ดนตรีสากล วงดุริยางค์ เพลงพระราชนิพนธ์ “พรปีใหม่” รายการที่ 3 การแสดงโขน ชุตฉีกอินทรีชิต ภาค 1 และรายการที่ 4 การแสดงละครเด่นประกอบรำ “เทพธิดา” โดยใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนภาคภาษาอังกฤษ (PIIP) ซึ่งเป็นปีแรกที่โรงเรียนเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติ (PIIP)

การแสดงโขน เรื่องรามเกียรติ์ ชุด ชุตฉีกอินทรีชิต ภาค 1 นี้ มีเนื้อหาที่สอดแทรกคุณธรรมเรื่องความพากเพียรพยายาม การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และความอดทน

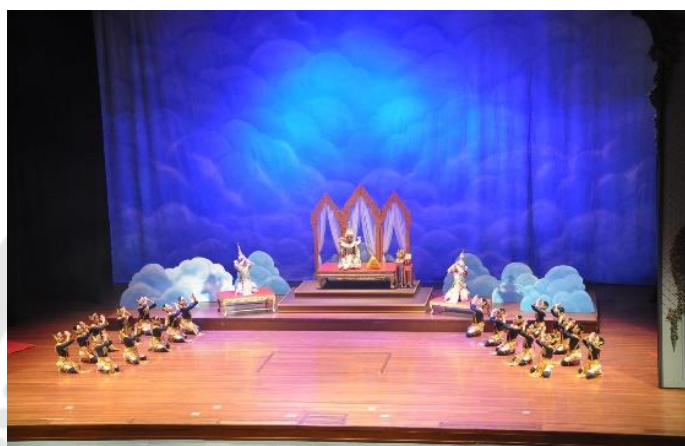
เรื่องย่อ

รณพัตร์ได้บริกรรมพระเวท มหากาลอัคคี โดยนั่งอยู่ท่ามกลางกองไฟ อดอาหารไม่ดื่มน้ำ ไม่ลุกจากที่นั่ง บริกรรมเป็นเวลาถึง 7 ปี พระเป็นเจ้าทั้งสามจึงทราบด้วยทิพเนตรและได้เสด็จขึ้นทรงพาหนะเพื่อไปพบรณพัตร์ โดยพระอิศวรทรงโคอุสุภราช พระพรหมทรงหงส์ พระนารายณ์ทรงครุฑ เทพเจ้าทั้งสามเสด็จมาประทับอยู่ตรงหน้ารณพัตร์ ตรัสถามว่าต้องการอะไร รณพัตร์ทูลว่าอยากได้พระเวทและศรสิทธิ์ พระเป็นเจ้าจึงประทานศรสิทธิ์และเวทมนตร์ดังนี้

พระอิศวร ประทาน ศรพรหมาสตร์ และพระเวทแปลงกายเป็นพระอินทร์

พระพรหม ประทาน ศรนาคบาศ และประสาทพรว่าให้มีร่างกาย แพรวพราย
เวลาสิ้นชีวิตบนท้องฟ้าต้องมีพานแก้วของพระพรหมมารอรับเศียร หากเศียรตกถึงดินจะเกิด
ไฟบรรลัยกัลป์ไหม้ดั่งโลก

พระนารายณ์ ประทาน ศรวิษณุปาณัม

ภาพประกอบ 63 เทวสภา

ที่มา : การแสดง ปี 2558

ภาพประกอบ 64 รณพัตร์

ที่มา : การแสดง ปี 2558

ทศกัณฐ์เห็นว่ารณพัตร์มีฤทธิ์เดชและอาวุธวิเศษ จึงให้รณพัตร์ไปหาเรื่องรบกับ พระอินทร์บนสวรรค์ เพราะไม่พอใจที่พระอินทร์ไม่มาเผ่าตน รณพัตร์หาเหตุรบกับพระอินทร์ว่า พระอินทร์มาขวางทางไว้ไม่ให้ผ่าน ทั้งสอง ทำศึกกัน พระอินทร์พ่ายแพ้หนีไป ทศกัณฐ์ยินดีเป็นอย่างนักจึงประกาศให้เปลี่ยนชื่อ รณพัตร์ เป็น อินทรชิต แปลว่า ผู้ชนะพระอินทร์ และให้ยกทัพลงกา ไปปราบพระราม

ภาพประกอบ 65 พระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ

ที่มา : การแสดง ปี 2558

ภาพประกอบ 66 รณพัตร์ปะทะพระอินทร์

ที่มา : การแสดง ปี 2558

ฝ่ายพระรามเมื่อรู้ว่าฝ่ายลงกายกัทัพมา จึงตรัสถามพิเภกว่าใครเป็นแม่ทัพและเห็นควรให้ผู้ใดยกทัพออกไปต่อสู้ พิเภกทูลว่า ผู้ที่เป็นแม่ทัพยกออกมาวันนี้คือ อินทรชิต เป็นโอรสของทศกัณฐ์ผู้มีฤทธิ์มาก และสมควรให้พระลักษมณ์ยกออกไปต่อสู้กับอินทรชิต พระรามสั่งให้สุครีพออกไปจัดทัพและมอบศรสิทธิ์ให้ พระลักษมณ์ใช้เป็นอาวุธต่อสู้กับอินทรชิต การสู้รบครั้งแรกของอินทรชิตนี้ ได้มีการใช้อาวุธวิเศษต่าง ๆ แต่ทั้งสองก็สามารถแก้ไขกันได้ จนเวลาเย็นพระอาทิตย์ตกดินทั้งสองฝ่ายจึงยกทัพกลับและยกทัพมาสู้กันใหม่วันรุ่งขึ้น

ภาพประกอบ 67 กองทัพพระรามปะทะกองทัพอินทรชิต

ที่มา : การแสดง ปี 2558

ภาพประกอบ 68 หนุมานรบอินทรชิต

ที่มา : การแสดง ปี 2558

ภาพประกอบ 69 พระลักษมณ์รบอินทรชิต

ที่มา : การแสดง ปี 2558

ละครเต้นประกอบรำเรื่อง “เทพธิดา”
เรื่องย่อ

ณ โรงเรียน มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) คุณตา คุณยายของหนูยิ้มและหนูแยม ได้มารับหลานแทนพ่อกับแม่ที่ติดภารกิจอยู่ต่างจังหวัด ขณะนั้นที่โรงเรียนได้เปิดเพลงเทพธิดาซึ่งเป็นบทเพลงที่ใช้สอนในวิชาดนตรีของโรงเรียน เมื่อ 50 ปีที่แล้ว ท่านองและเนื่อร้องแสดงถึงจินตนาการที่สวยงามของเด็กที่มีต่อธรรมชาติและเทพธิดาน้อย ๆ ที่ได้ก่อกำเนิดในเทพนิยาย ทำให้คุณยายที่เป็นศิษย์เก่าอดที่จะย้อนรำลึกถึงการเรียนการสอนในอดีตในวันวานไม่ได้

ภาพประกอบ 70 คุณตาคุณตาคูณยายมารับหนูยิ้มหนูแยมที่โรงเรียน

ที่มา : การแสดง ปี 2558

ภาพประกอบ 71 ระบายานิยมหลัก 12 ประการ

ที่มา : การแสดง ปี 2558

คุณแม่ของหนูยิ้มและหนูยิ้ม เป็นนักธุรกิจใหญ่ไม่มีเวลาเลี้ยงดูลูกจึงส่งข้อความไปถึงป้าเจียนแม่บ้านเก่าแก่ที่ย้ายภูมิลำเนากลับไปอยู่เมืองเลยให้ช่วยหาพี่เลี้ยงเด็กให้ ป้าเจียนจึงส่งหลานสาวชื่อวิไลซึ่งเดิมเป็นเจ้าหน้าที่ธุรการในโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดเลยมาเป็นพี่เลี้ยงหนูยิ้มและหนูยิ้มที่กรุงเทพฯ เพราะวิไลอยากมาตามหาชีวิตคู่หมั้นที่ขาดการติดต่อเป็นเวลานาน ที่กรุงเทพฯ ขณะที่วิไลกำลังยืนรอคนรถบ้านคุณหญิงมารับนั้นเธอได้พบกับชีวิตคู่หมั้นของเธอโดยบังเอิญเป็นเรื่องเหลือเชื่อที่ชีวิตคือคนรถบ้านคุณหญิงที่กำลังมารับวิไลนั่นเองทั้งสองดีใจมากที่ได้พบกัน

ภาพประกอบ 72 ระบายไอ้โง่บางกอ

ที่มา : การแสดง ปี 2558

ภาพประกอบ 73 หนูยิ้มและหนูแยม

ที่มา : การแสดง ปี 2558

คุณหญิงผู้เป็นแม่ของหนูยิ้มและหนูแยม ยังคงปฏิบัติภารกิจทางสังคมอย่างต่อเนื่อง พร้อม ๆ กับดูแลครอบครัวอย่างไม่บกพร่องเธอก็ได้รับเลือกให้เป็นหนึ่งในสตรีงามสามเก่งของสมาคมสตรีสยามนับแต่ นั้นมา

ภาพประกอบ 74 ระเบียบแม่รี

ที่มา : การแสดง ปี 2558

ภาพประกอบ 75 ระบำสาวนาเกลือ

ที่มา : การแสดง ปี 2558

ภาพประกอบ 76 ระบำเทพธิดา 12 ราศี

ที่มา : การแสดง ปี 2558

ละครเดินประกอบรำ “เทพธิดา” ประกอบด้วยการแสดงระบำ 13 ชุดคือ

1. Nursery Reception Year 1	เทพธิดา
2. ชั้นเด็กเล็กหญิง	ระบำรักแม่เท่าฟ้า
3. ชั้นเด็กเล็กชาย	ระบำลูกไม้ของพ่อ
4. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หญิง	ระบำค่านิยมหลัก 12 ประการ
5. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชาย	ระบำคนล่าฝัน
6. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หญิง	ระบำสาวเลยยังรอ
7. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หญิง	ระบำยอดมนุษย์เทวดา
8. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หญิง	ระบำไอ้โฮบางกอก

9. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชาย	ระบำแว่นพ้อหล่อเพี้ยว
10. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หญิง	ระบำเมรี
11. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หญิง	ระบำล่องแม่ปิง
12. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หญิง	ระบำฮาวานากีล่า
13. นักเรียนคัดเลือก	ระบำเทพธิดา 12 ราศี

ปีการศึกษา 2559 โขน ตอนหนุมานชาญศักดา (ครั้งที่ 37) ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ภาพประกอบ 77 สุจิตร์โขน หนุมานชาญศักดา

ที่มา : การแสดง ปี 2559

การแสดงโขนประจำปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ในปีนี้เป็นปีที่ 37 และเนื่องในวันที่ 13 ตุลาคม พุทธศักราช 2559 ถูกบันทึกไว้ในหัวใจคนไทยทุกคน ว่าเป็นวันวิปโยคแห่งศตวรรษ ความสุขถูกพรากจากพวกเราไปหมดสิ้น พระราชกรณียกิจแห่งรัชสมัยของในหลวงรัชกาลที่ 9 จึงได้จัดการแสดงเพื่อสืบสานพระราชปณิธานขององค์อัครศิลปิน ในหลวงรัชกาลที่ 9 ซึ่งประกอบด้วย รายการที่ 1 การแสดงรำเบิกโรง “พ้อคือองค์อัครศิลปิน” รายการที่ 2 การขับร้องเพลงพระราชนิพนธ์ “ชะตาชีวิต” เพลงพระราชานันทาน รายการที่ 3 การแสดงโขน ตอนหนุมานชาญศักดา และรายการที่ 4 การแสดงละครประยุกต์น้อมรำลึกพระมหากรุณาธิคุณ “องค์อัครศิลปิน” เรื่อง “เพลงของพ้อ” โดยใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนหลักสูตรนานาชาติ (PPIP)

การแสดงโขน เรื่องรามเกียรติ์ ชุด “หนุมานชาญคฤดา” นี้ มีเนื้อหาที่สอดแทรกคุณธรรมเรื่องความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และความเคารพครูบาอาจารย์

เรื่องย่อ

พระอิศวรทรงทราบโดยพระญาณว่า นางสาวหะไกล้จะพ้นคำสาปพระองค์ทรงดำริให้นางกำเนียบบุตรเพื่อให้ไปเป็นทหารเอกของพระรามโดยใช้ให้พระพาย นำอาวุธ คือ คทา เพชร ตรีศูล จักรแก้ว ไปใส่ปากนางสาวหะ แล้วเป่า “หนุมนตร์” กำกับและแต่งตั้งให้พระพายเป็นพ่อ พระพายกระทำตามบัญชาพระอิศวรทุกประการจนกระทั่ง ถึงวันกำเนิด “หนุมาน” คือปีขาลวันอังคาร เดือนสาม หนุมานถึงเผือก ก็กระโดดออกทางปากมารดาคือนางสาวหะมีฤทธิ์มากมาย หาวเป็นดาวเป็นเดือน มีนามตามที่พระอิศวรประทานให้ว่า “หนุมาน” หนุมานได้ถวายตัวรับใช้พระรามด้วยความซื่อสัตย์จนได้ชื่อว่าเป็นเป็นทหารเอกของพระรามและร่วมทำศึกสงครามมาโดยตลอด

ภาพประกอบ 78 นางสาวหะ ยืนต้นเดียว เหนี่ยวกินลม

ที่มา : การแสดง ปี 2559

ภาพประกอบ 79 กำเนิดหนุมาน

ที่มา : การแสดง ปี 2559

ครั้งหนึ่งพระรามและทศกัณฐ์รบกัน พระรามแผลงศรตัดเศียร ตัดกรงของทศกัณฐ์ ทศกัณฐ์ร้ายเวทเศียรและกรงกลับติดร่างเหมือนเดิมแล้วเข้ารบกับพระรามอีก พิเภกทูลว่าที่ทศกัณฐ์ตายแล้วฟื้นกลับมาเป็นเพราะทศกัณฐ์ถอดดวงใจฝากไว้กับพระฤๅษีโคบุตร หนุมานกับองคตจึงอาสาไปล่อหลอกเอากลองดวงใจมาจากพระฤๅษีโคบุตรจึงจะฆ่าทศกัณฐ์ได้

ภาพประกอบ 80 หนุมานกับพระฤๅษีโคบุตร

ที่มา : การแสดง ปี 2559

ภาพประกอบ 81 หนุมาน

ที่มา : การแสดง ปี 2559

หนุมานกำลังทำอุบายว่าโกรธกับพระรามแล้วใช้ความฉลาดล่อลวงเอากล่องดวงใจของทศกัณฐ์ไปฝังไว้ที่สมุทรไท่ จากนั้นจึงขอให้พระฤๅษีโคบุตรช่วยพาไปถวายตัวรับราชการอยู่กับทศกัณฐ์จนทศกัณฐ์รักใคร่และไว้วางใจให้เป็นแม่ทัพออกรบแล้วจึงนำกล่องดวงใจถวายให้พระรามต่อหน้าทศกัณฐ์

ภาพประกอบ 82 หนุมานถวายตัวกับทศกัณฐ์

ที่มา : การแสดง ปี 2559

ภาพประกอบ 83 พระรามยাত্রาทัพ

ที่มา : การแสดง ปี 2559

ละครประยุกต์น้อมรำลึกพระมหากษัตริย์คุณ “องคศิลป์” เรื่อง “เพลงของพ่อ”

ละครเรื่องนี้เป็นเรื่องราวนักเรียนเนตรนารีกลุ่มหนึ่งที่ได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจต่างๆของในหลวงรัชกาลที่ 9 โดยการเล่าเรื่องราวจากจินตนาการถึงเมืองสยามเป็นดินแดนแห่งทวารวดี ที่มีพระราชที่ทรงคุณต่อปวงประชา เป็นดินแดนแห่งความสุขสันต์ มีมิตรไมตรี มีรอยยิ้มเป็นสัญลักษณ์

ภาพประกอบ 84 กลุ่มนักเรียนเนตรนารี

ที่มา : การแสดง ปี 2559

ภาพประกอบ 85 ระบำเทวนคร

ที่มา : การแสดง ปี 2559

พ่อของชาวสยามทั้งแผ่นดินทรงมีสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระโอรส และพระธิดาที่ช่วยทรงงาน สมเด็จพระบรมราชินีนาถ คือแม่ของแผ่นดิน ทรงเป็นรอยยิ้มของพ่อแห่งแผ่นดินของคนไทย พระองค์ทรงพระชนมายุ 10 ขวบในทศพิทธราชธรรม เป็น king of king โดยมีเทวีทั้ง 8 คือ เทวีอุดร เทวีทักษิณ เทวีปัจฉิม เทวีบูรพา เทวีพายัพ เทวีหริดี เทวีอีสาน เทวีอาคนย์ เป็นผู้ดำเนินเรื่อง

ภาพประกอบ 86 ระบำลั่นเกล้าเผ่าไทย

ที่มา : การแสดง ปี 2559

ภาพประกอบ 87 ระบำไกล่รุ่ง

ที่มา : การแสดง ปี 2559

ภาพประกอบ 88 เทวีทั้ง 8

ที่มา : การแสดง ปี 2559

ภาพประกอบ 89 ระเบียบบ้านวัดข้าราชการ

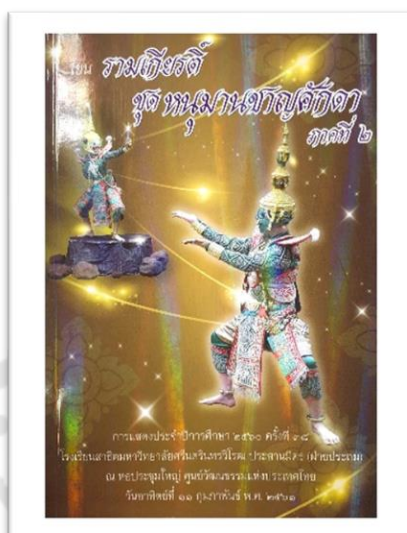
ที่มา : การแสดง ปี 2559

ละครประยุคน้อมรำลึกพระมหากษัตริย์คุณ “องค์ศิลป์” เรื่อง “เพลงของพ่อ”

ประกอบด้วยการแสดงระบำ 13 ชุด คือ

1. Nursery Reception Year 1,2	ตามรอยพระราชา
2. ชั้นเด็กเล็กหญิง	ระบำเหมือนเคย
3. ชั้นเด็กเล็กชาย	ระบำเหตุผลของพ่อ
4. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หญิง	ระบำไกล่รุ่ง
5. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชาย	ระบำยิ้มสู้
6. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หญิง	ระบำลั่นเกล้าเผ่าไทย
7. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หญิง	ระบำตามรอยพ่อ
8. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หญิง	ระบำพระราชผู้ทรงธรรม
9. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชาย	ระบำ King of Kings
10. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หญิง	ระบำบ้าน วัด ข้าราชการ
11. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หญิง	ระบำองค์เดียวในโลก
12. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หญิง	ระบำดินแดนเทวนคร

ปีการศึกษา 2560 โขน ตอนหนุมานชาญศักดา ภาค 2 (ครั้งที่ 38) ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ภาพประกอบ 90 สุจิตร์โขน หนุมานชาญศักดา ภาค2

ที่มา : การแสดง ปี 2560

การแสดงโขนประจำปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ในปีนี้เป็นปีที่ 38 และเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนได้จัดร่วมกับกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ประกอบด้วย การแสดงรำเบิกโรง “พระสถิตในดวงใจไทยนิรันดร์” การแสดงดนตรีร่วมสมัย (Contemporary Music) การแสดงโขน ตอนหนุมานชาญศักดา ภาค 2 และการแสดงละครประยุกต์ “ตามรอยพระบาทด้วยศาสตร์พระราชา” โดยใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนหลักสูตรนานาชาติ (PPIP)

การแสดงโขน เรื่องรามเกียรติ์ ชุด ศักดิ์วิญญูจำบังนี้ มีเนื้อหาที่สอดแทรกคุณธรรมเรื่องจุดเริ่มต้นของนวัตกรรมและผลของความแค้นคือความหายนะ

เรื่องย่อ

ทศกัณฐ์หลงเชื่อว่าหนุมานสวามีภักด์กับตนจริง จึงให้ทรงเครื่องอินทรชิตและอวยยศให้เป็นอุปราชกรุงลงกาพร้อมประทานพรพระแสงศรอาญาสิทธิ์เพื่อใช้ในการศึกกับพระราม พระรามออกว่าราชการได้ยินเสียงโห่ร้องของข้าศึกพิเภกทูลว่า นายทัพมิใช่เหล่าชาวลงกา อาจจะเป็นทหารเอกที่อาสาพระรามไปทำศึก พระรามจึงสั่งให้สุครีพเป็นนายทัพ

ภาพประกอบ 91 หนุมานทรงเครื่องอินทรีชิต

ที่มา : การแสดง ปี 2560

ภาพประกอบ 92 กองทัพพระราม

ที่มา : การแสดง ปี 2560

ภาพประกอบ 93 กองทัพทศกัณฐ์

ที่มา : การแสดง ปี 2560

เมื่อกองทัพทั้งสองฝ่ายเข้าปะทะกัน หนุมานเกรงไฟพลจะได้รับบาดเจ็บจึงออกอุบายว่าตนจะออกไปรบเอง แล้วแก้งตีทัพลิงให้หนีห่างจนถึงหน้าราชรถพระลักษมณ์ พระลักษมณ์ตรัสถามเพราะแปลกใจว่าหนุมานไปเป็นพวกทศกัณฐ์ได้อย่างไร หนุมานยังสำนึกถึงความไว้วางใจตนของพระรามที่ไม่บอกเรื่องตนไปลวงเอากลองดวงใจให้บุคคลที่สามแม้แต่พระอนุชาที่นอนแนบข้าง จึงแก้งกล่าววาทะตอบจนเวลาค่ำ ทั้งสองฝ่ายจึงยกทัพกลับ เข้าวันรุ่งขึ้นทัพพระรามกับทศกัณฐ์ปะทะกัน พระรามแผลงศรถูกทศกัณฐ์เศียรและกรขาด ทศกัณฐ์ร้ายเวทพินคินร่วง

ภาพประกอบ 94 ทัพพระรามรบทศกัณฐ์

ที่มา : การแสดง ปี 2560

ภาพประกอบ 95 พระรามรบทศกัณฐ์

ที่มา : การแสดง ปี 2560

หนุมานได้ปรากฏร่างบนยอดเขาในมือถือกล้องดวงใจของทศกัณฐ์ ทศกัณฐ์ตกใจและรู้ว่าเสียทีหนุมาน ทศกัณฐ์ทั้งแค้นหนุมานและอับอายต่อไพร่พล อีกทั้งทราบดีว่าตนต้องตายในวันรุ่งขึ้น จึงสั่งไพร่พลยกทัพกลับเมืองลงกา

ภาพประกอบ 96 หนุมานชูกล้องดวงใจ

ที่มา : การแสดง ปี 2560

ละครประยุตน์น้อมรำลึกพระมหากษัตริย์คุณ ในหลวงรัชกาลที่๙ เรื่อง “ตามรอยพระบาทด้วยศาสตร์ของพระราชา”

ม่านแก้วและฟองคำ สตรีสูงศักดิ์สองพี่น้อง ทั้งสองเป็นข้าราชการบำนาญ ม่านแก้วเคยเป็นอาจารย์สอนงานช่างสตรีในโรงเรียน ส่วนฟองคำผู้เป็นน้องสาวของเธอคือนางพยาบาลที่แสนใจดีและน่ารักของคนไข้ ปัจจุบันเธอมีความสุขกับการได้ดูแลหลานจิ๊กหลานจ๊ากที่มาเรียนหนังสือในเชียงใหม่ ม่านแก้วและฟองคำมีปณิธานแน่วแน่ที่จะดำเนินชีวิตตามรอยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่๙ พร้อมทั้งอบรมสั่งสอนหลานๆ ด้วยคำสอนแห่งศาสตร์พระราชา “๙ หลักทรงงานของพ่อหลวง”

ภาพประกอบ 97 ม่านแก้วและฟองคำ

ที่มา : การแสดง ปี 2560

บ่ายวันหนึ่งคุณย่าม่านแก้วชวนคุณยายฟองคำไปดื่มกาแฟที่ร้านลุงประสิทธิ์หน้าหมู่บ้าน คุณลุงประสิทธิ์กล่าวถึงแรงบันดาลใจที่ทำร้านกาแฟราคามิตรภาพเพราะได้แรงบันดาลใจจากการทรงงานของสมเด็จพระย่าบรมมหาราชเจ้า รวมทั้งการยึดศาสตร์พระราชารื่องการทำงานเป็นระบบ การปลูกป่าในใจคน รวมทั้งการยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการดำเนินชีวิต

หลังจากกลับจากเรียนพิเศษจ๊ากได้เล่าเรื่องการเรียนประวัติศาสตร์ชาติไทย การเรียนมวยไทยให้คุณย่าฟัง คุณย่าจึงสอนหลานในเรื่องในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่ต้องการให้คนไทยรู้จักสามัคคีอันเป็นหลักสำคัญที่สุดในการทรงงานของพระองค์ท่าน ทั้งสองได้รำลึกถึงอดีตในโรงเรียนสมัยเด็ก ๆ ที่เคยอยู่ชมรมภาคเหนือ ได้ฝึกตีกลองสะบัดชัยและได้ฝึกร้องเพลงลาวดวงเดือน

ภาพประกอบ 98 กลองสะบัดชัย

ที่มา : การแสดง ปี 2560

ภาพประกอบ 99 ระบำนาคาล้ำ

ที่มา : การแสดง ปี 2560

ภาพประกอบ 100 ระบำลาวม่านแก้ว

ที่มา : การแสดง ปี 2560

ภาพประกอบ 101 ระบำลาวดวงเดือน 1

ที่มา : การแสดง ปี 2560

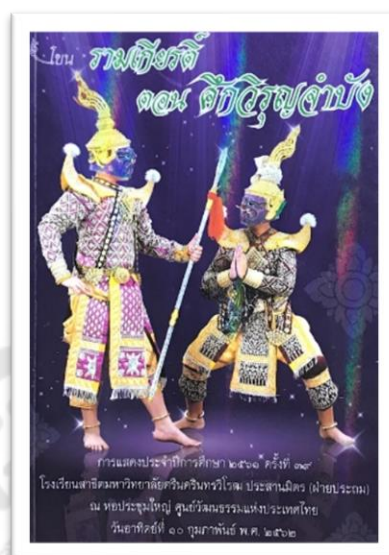
ภาพประกอบ 102 ระบำลาวดวงเดือน 2

ที่มา : การแสดง ปี 2560

ละครประยุตน์น้อมรำลึกพระมหากษัตริย์ในหลวงรัชกาลที่ 9 เรื่อง “ตามรอยพระบาทด้วยศาสตร์ของพระราชา” ประกอบด้วยการแสดงระบำ 12 ชุดคือ

1. Nursery Reception Year 1,2,3	ระบำเชิดแล้วดับ
2. ชั้นเด็กเล็กหญิง	ระบำสายใยของแผ่นดิน
3. ชั้นเด็กเล็กชาย	ระบำเธอที่รัก
4. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หญิง	ระบำวิหคเหินลม
5. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชาย	ระบำคบแล้วจะรัก
6. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หญิง	ระบำ 1 2 3 แซะ
7. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หญิง	ระบำตามรอยพ่อ
8. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หญิง	ระบำ 30 จีบได้
9. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชาย	ระบำ ทองดีฟันขาว
10. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หญิง	ระบำนาคาอาลัย
11. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หญิง	ระบำลาวม่านแก้ว
12. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หญิง	ระบำลาวดวงเดือน

ปีการศึกษา 2561 โขน ตอนศึกวิรุญจำบังตอน (ครั้งที่ 39) ณ หอประชุมใหญ่
ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ภาพประกอบ 103 สุจิตร์โขน ศึกวิรุญจำบัง

ที่มา : การแสดง ปี 2561

การแสดงโขนประจำปีการศึกษา 2561 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ในปีนี้เป็นปีที่ 39 และเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนได้จัดร่วมกับกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วยการแสดงเบิกโรง “บรรสานศัพท์ซ้องพระกรุณา 66 พรรษา มหาวชิราลงกรณ” การแสดงดนตรีร่วมสมัย (Contemporary Music) และการแสดงโขน เรื่องรามเกียรติ์ ตอน ศึกวิรุญจำบัง โดยใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนหลักสูตรนานาชาติ (PIIP)

การแสดงโขน เรื่องรามเกียรติ์ ชุดหนุมานชาญคดानी มีเนื้อหาที่สอดแทรกคุณธรรม เรื่องจุดเริ่มต้นของนวัตกรรมและผลของความแค้นคือความหายนะ

เรื่องย่อ

วิรุญจำบังโอรสพญาพุนธุ์ หลานของทศกัณฐ์ได้อาสาทำศึกกับพระรามเพราะมีความแค้นที่บิดาถูกพระรามสังหาร วิรุญจำบังมีหอกเป็นอาวุธ ม้าวิเศษชื่อนิลพาหุ และมีฤทธิ์สามารถหายตัวได้

ภาพประกอบ 104 วิรุณจำบังตรวจทัพ

ที่มา : การแสดง ปี 2561

พระรามได้ออกกว่าราชการได้ยินเสียงโห่จากกองทัพยักษ์จึงสั่งให้สุครีพยกทัพออกไปสู้ ทั้งสองฝ่ายสู้กันแต่ฝ่ายยักษ์สู้ไม่ได้ วิรุณจำบังจึงร้ายมนตร์หายตัวควบม้าที่มแทงบรรดาลิงหนีกันแตกตื่น พระรามมองไม่เห็นได้ยินแต่เสียงม้า พิเภกจึงทูลว่าวิรุณจำบังกำบังกายไว้ ให้พระรามแปลงศรก็จะกำจัดวิรุณจำบังได้ ลูกศรของพระรามเข้าสังหารเหล่าพลยักษ์สิ้นชีวิตทั้งกองทัพ วิรุณจำบังคิดอุบายร้ายมนตร์นำผ้าโพกศีรษะมาเนรมิตเป็นตนเองและม้านิลพานูแล้วตนเองก็เหาะหนีไป พระรามแปลกใจที่ยังเห็นวิรุณจำบังขี่ม้าต่อสู้กับไพร่พลวานร พิเภกจึงทูลว่านั่นเป็นเพียงหุ่นพยนต์ขอให้พระรามแปลงศรเป็นตาข่ายเข้าล้อมไว้และให้หนุมานตามไปสังหารวิรุณจำบัง

ภาพประกอบ 105 วิรุณจำบังร้ายมนตร์หายตัวควบม้าที่มแทงบรรดาลิง

ที่มา : การแสดง ปี 2561

หลังจากนั้นกองทัพของพระรามพระลักษมณ์จึงได้ต่อสู้กับกองทัพของทศกัณฐ์ตาม
กระบวนท่าแบบฉบับโขน

ภาพประกอบ 106 ทศกัณฐ์รบพระลักษมณ์

ที่มา : การแสดง ปี 2561

ภาพประกอบ 107 ท้าพระรามปะทะทัพทศกัณฐ์

ที่มา : การแสดง ปี 2561

ละครประยุคต์เรื่อง “หิมเวศมนตรา”

เรื่องย่อ

ออสการ์เด็กลูกครึ่งที่เข้ามาเที่ยวในงานอุ่นไอรักรู้สึกเคอะเขินเพราะตนไม่ได้สวมใส่ชุดไทยเหมือนคนอื่นๆ แต่ออสการ์ก็รู้สึกดีขึ้นเมื่อได้พบและพูดคุยกับเด็กไทยกลุ่มหนึ่งอย่างมีมิตรต่อกัน ทั้งหมดพากันเที่ยวชมงานในบูธต่างๆอย่างสนุกสนานและเดินเรื่อยมาถึงสวนสัตว์ดุสิตซึ่งขณะนั้นได้ประกาศปิดบริการแล้ว

ภาพประกอบ 108 งานอุ่นไอรัก

ที่มา : การแสดง ปี 2561

ด้วยความอยากรู้อยากเห็นเด็กๆ ทุกคนจึงแอบมุดรั้วเข้าไปเที่ยวในสวนสัตว์และได้พบประติมากรรมพิเศษที่จะนำพาทุกคนไปยังป่าหิมพานต์ ที่นั่นเด็ก ๆ ได้พบกับสรรพสัตว์นานาชนิด กิณรี ดอกไม้ยักษ์ในสระอินดาช รวมทั้งชนเผ่าซาไก และท้ายที่สุดเด็ก ๆ ได้รับความช่วยเหลือจากนักสำรวจน้อยจึงได้กลับมาที่สวนสัตว์อีกครั้ง เจ้าหน้าที่สวนสัตว์แจ้งว่าประตูนี้จะเปิดได้เฉพาะในวันครบรอบ 100 ปีเพียงครั้งเดียวและผู้ที่หะลุมิติไปได้นั้นต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจที่ดีช่วยเหลือผู้อื่น และมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณจึงจะสามารถเข้าสู่ดินแดนหิมพานต์ได้

ภาพประกอบ 109 ระบำผีเสื้อ

ที่มา : การแสดง ปี 2561

ภาพประกอบ 110 ระบำด้วยรักและปลาหู

ที่มา : การแสดง ปี 2561

ภาพประกอบ 111 ระบำกีนรีหมิพานต์

ที่มา : การแสดง ปี 2561

ภาพประกอบ 112 ระบำซ่อนกลิ่น

ที่มา : การแสดง ปี 2561

แม้ว่า วันนี้นิสวนสัตว์ดุสิตจะกลายเป็นตำนานไปแล้วแต่ประตูลิเศษบานนั้นยังคงอยู่ และรอคอยเด็กๆ กลุ่มใหม่อยู่เสมอ

ละครประยุกต์เรื่อง “หิมเวศมนตรา” ประกอบด้วยการแสดงระบำ 12 ชุดคือ

1. Nursery Reception Year 1,2,3	ระบำเฮง เฮง เฮง
2. ชั้นเด็กเล็กหญิง	ระบำพระราชที่ฟ้าประทาน
3. ชั้นเด็กเล็กชาย	ระบำสลัดสะบัด
4. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หญิง	ระบำผีเสื้อราตรี
5. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชาย	ระบำด้วยรักและปลาหุ
6. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หญิง	ระบำโหงว่อง
7. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชาย	ระบำซาไก
8. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หญิง	ระบำ รักอยู่ไหนใด
9. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชาย	ระบำ แสดงสุดท้าย
10. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หญิง	ระบำบัวทอง
11. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หญิง	ระบำไกรลาสสำเร็จ
12. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หญิง	ระบำกินรีหิมพานต์

จากข้อมูลการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมประจำปี ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ตั้งแต่ พ.ศ.2552-2561 ระยะเวลา 10 ปีนั้น มีรูปแบบการจัดการอย่างเป็นระบบจากการวางแผนรูปแบบการจัดการแสดงไว้ทุกปี ซึ่งเป็นการร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่ายภายในโรงเรียนตั้งแต่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ฯลฯ โดยรูปแบบการจัดการแสดงจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. การสืบสาน “โขน” ศิลปะการแสดงชั้นสูงของไทยที่มีความสง่างามและอ่อนช้อย เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนที่ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม

2. การส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบท่าทางประกอบการแสดงด้วยตนเอง ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีโอกาสแสดงความสามารถ มีความกล้าแสดงออก และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย “การจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่มีกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียน : กรณีศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)” มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

4.1 การวางแผนดำเนินงาน (Planning)

กระบวนการจัดการถือเป็นหลักที่สำคัญในองค์ประกอบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากเป็นการทำงานร่วมกันในองค์กร ในส่วนของลักษณะการบริหารจัดการซึ่งบุคคลที่ทำการบริหารจัดการหรือลักษณะการบริหารของผู้ในแต่ละแบบ “การวางแผน” (Planning) ได้มีนักวิชาการหลาย ๆ ท่านได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ดังนี้

รัตนา สายคณิต (2552, น. 101) ได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผนเป็น กระบวนการเกี่ยวกับการระบุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การกำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่จะให้สามารถบรรลุ วัตถุประสงค์เหล่านั้นได้ และพัฒนาแผนงานต่าง ๆ ขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่อรวบรวมและประสานงานต่าง ๆ ขององค์การเข้าด้วยกัน

สุภาพร พิศาลบุตร (2553, น. 2) ได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผน หมายถึง วิธีการตัดสินใจล่วงหน้า เพื่ออนาคตขององค์การ ซึ่งเป็นหน้าที่ของการจัดการในทางเลือกว่า จะให้ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร มีขั้นตอนดำเนินงาน การใช้ทรัพยากร การบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายที่ต้องการ

สิน พันธุ์พินิจ (2555, น. 12) ได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินงานที่ดีที่สุดล่วงหน้า ด้วยความมีเหตุผลในการกำหนด วัตถุประสงค์ การใช้ปัจจัย และการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบว่า จะทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด และใครเป็น ผู้กระทำ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์

เพ็ญศรี ปักกะสีนัง (2556, น. 160) ได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผน คือ กระบวนการดำเนินงานที่องค์กรหรือหน่วยงานกำหนดขึ้น เพื่อปฏิบัติการกิจใด ๆ ที่กำหนดไว้ให้บรรลุผล ในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพหรือเกิดประโยชน์สูงสุด

ประจวบ เพิ่มสุวรรณ (2558, น. 11) ได้สรุปการวางแผนไว้ว่า การวางแผนนั้นสามารถทำได้ 2 แบบคือ แบบที่เรียกว่า การวางแผนอย่างไม่เป็นทางการ และการวางแผนแบบเป็นทางการ สำหรับการวางแผนแบบไม่เป็นทางการนั้นมักไม่มีการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรและจะรับรู้เฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ส่วนมากจะใช้ในธุรกิจขนาดเล็ก และแผนแบบไม่เป็นทางการมักจะไม่มีความต่อเนื่อง ส่วนแบบแผนแบบเป็นทางการนั้นจะมีการกำหนดเป้าหมายไว้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และให้มีการรับรู้อย่างกว้างขวางดังตาราง

ตาราง 4 แผนแบบไม่เป็นทางการ และแผนแบบเป็นทางการ

แผนแบบไม่เป็นทางการ (Informal Plan)	แผนแบบเป็นทางการ (Formal Plan)
- ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร - จะรับรู้เฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องเท่านั้น - ส่วนมากมักจะใช้ในธุรกิจขนาดเล็ก - ไม่มีความต่อเนื่อง	- เป็นลายลักษณ์อักษร - มีการรับรู้อย่างกว้างขวาง - มีการกำหนดเป้าหมายไว้ชัดเจน - มีความต่อเนื่อง

ที่มา : แผนแบบไม่เป็นทางการ และแผนแบบเป็นทางการ (ประจวบ เพิ่มสุวรรณ. 2558, น. 11)

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการบริหารงานของบุคคลหรือองค์กร ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของงาน ซึ่งเป็นการตัดสินใจไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับสิ่งที่จะกระทำในอนาคต โดยอาศัยประสบการณ์และข้อมูลในอดีตมาประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้สิ่งนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ เดอนเพ็ญ อ่องทวีสุข (2555: ออนไลน์) กล่าวสรุปเกี่ยวกับ การวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์สำหรับการทำงานในอนาคตพร้อมทั้งกำหนดแนวทางการกระทำในทางปฏิบัติจริง เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดแผน

- 1.1 อนาคต เป็นการกำหนดวิธีการที่จะปฏิบัติในอนาคต
- 1.2 การปฏิบัติ ระเบียบปฏิบัติ
- 1.3 บุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ เป็นการกำหนดตัวบุคคล
- 1.4 การแก้ปัญหาขัดแย้ง ต้องมีการกำหนดวิธีแก้ปัญหาเอาไว้
- 1.5 มาตรฐาน กำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายที่ต้องการ
- 1.6 ความประหยัด ต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรให้น้อยที่สุด

2. ประโยชน์ของการวางแผน

- 2.1 การวางแผนทำให้ทุกคนทุกฝ่ายทราบทิศทางขององค์กร
- 2.2 การวางแผนเป็นการกำหนดเป้าหมาย
- 2.3 การวางแผนช่วยให้เกิดการประสานของแต่ละบุคคลแต่ละฝ่าย

2.4 การวางแผนเพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการ

2.5 การวางแผนมีผลต่อประสิทธิภาพของนักการบริหารโดยตรง

2.6 การวางแผนช่วยให้การทำงานของทุกฝ่ายเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบ

สัญญา เคนาภูมิ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติธัมพร (2560, น. 389) กล่าวว่า การวางแผนเป็นหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานโดยการเลือกใช้ปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

ประจวบ เพิ่มสุวรรณ (2558, น. 11-12) กล่าวสรุปเกี่ยวกับ “ความสำคัญของการวางแผน” ไว้ว่า การวางแผนเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถของผู้วางแผนเป็นประการสำคัญ โดยความสำคัญของการวางแผนมีดังนี้

1. ทำให้การดำเนินงานมีเป้าหมายทิศทางที่แน่นอนคือวัตถุประสงค์เป้าหมาย วิธีการดำเนินการที่กำหนดไว้ในแผนลงไปสู่สิ่งที่กำหนดไว้และหากมีปัญหาก็สามารถแก้ไขปรับปรุงได้ทันที

2. การวางแผนจะช่วยให้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเป็นไปอย่างคุ้มค่า ประหยัด

3. การควบคุมงานได้ผลเนื่องจากแผนจะกำหนดเป้าหมายและสื่อไปสู่เป้าหมาย ตลอดจนมาตรฐานของการปฏิบัติงานไว้แล้ว

4. จัดอนุมัติให้ดำเนินการแผนที่ดีเยี่ยมสื่อความหมายได้ชัดเจนและสื่อไปสู่เป้าหมาย ตลอดจนมาตรฐานการดำเนินการตามแผนที่จัดทำขึ้นจึงเป็นการจูงใจให้ผู้อนุมัติให้ดำเนินการได้ถ้าปราศจากแผนย่อมเป็นการยากที่จะจูงใจให้เกิดการดำเนินการ

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การวางแผนการดำเนินงาน (Planning) มีความสำคัญต่อองค์กร และเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่ผู้บริหาร ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้วางแผนต้องดำเนินการก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน การวางแผนจึงมีความสำคัญในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงานไว้ดังนี้

1. การวางแผนการดำเนินงานเป็นการป้องกันสิ่งที่คาดว่าจะเกิดในอนาคต เนื่องจากการวางแผนเป็นการคาดการณ์ว่าในอนาคตจะเกิดอะไร แล้วควรทำอย่างไรเมื่อเกิดเหตุการณ์ตามที่คาด

2. การวางแผนการดำเนินงานเป็นการลดปัญหาความยุ่งยากและความไม่แน่นอนในอนาคต จำเป็นต้องมีการเตรียมตัวให้สามารถปรับตัวตามสภาพแวดล้อมได้

3. การวางแผนเป็นการดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงานอย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนช่วยให้การบริหารงานสามารถดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้อย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจนและเหมาะสมตามสถานการณ์นั้น

4. การวางแผนการดำเนินงานเป็นการลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนและสับสน การวางแผนช่วยให้ทราบว่าต้องทำอะไร เมื่อไร อย่างไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนใดงานใด ดังนั้นองค์กรที่มีการวางแผน จะสามารถมองเห็นภาพรวมในการทำงานที่ชัดเจน ทำให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินงาน

4.2 การกำหนดหน้าที่ (Resource Assign)

การกำหนดหน้าที่เป็นกระบวนการคัดสรรบุคลากรในการดำเนินงานตามความเหมาะสม หรือคุณสมบัติ ซึ่งเป็นหนึ่งในการวางแผนการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ โดยความคิดในเรื่องการจัดการ Henri Fayol ได้กล่าวเน้นให้มีความสำคัญกับหน้าที่ทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่ ซึ่งมีหลักการดังต่อไปนี้ (Hampton. 1986, pp. 61-62)

1. การแบ่งงาน (Division of work) เป็นการกำหนดภารกิจและความรับผิดชอบให้บุคลากร

2. มอบอำนาจความรับผิดชอบ (Authority) ให้ผู้ปฏิบัติได้ทำตามบทบาทหน้าที่ และรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น รวมทั้งคำนึงถึงการให้รางวัล และผลตอบแทนที่เหมาะสม

3. กฎระเบียบ (Discipline) จัดให้มีกฎและระเบียบ หรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติได้เข้าใจตรงกัน และจำเป็นต้องอาศัยการแนะนำ การนิเทศที่ดี

4. เอกภาพการสั่งการ (Unity of command) งานควรได้รับคำแนะนำ หรือคำสั่งจากผู้บริหารหรือหัวหน้างานเท่านั้น

5. เอกภาพของการกำหนดทิศทาง (Unity of direction) ผู้บริหารต้องกำหนดทิศทาง เป้าหมาย แต่ละงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการประสานงาน การสร้างเอกภาพ และการเน้นการปฏิบัติ

มณีรัตน์ สุวรรณวารี (2563: ออนไลน์) กล่าวว่า การกำหนดหน้าที่ของงาน (function) นั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ขององค์การหน้าที่การทำงานและภารกิจจึงหมายถึงกลุ่มของกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติที่ต้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ หน้าที่การทำงานจะมีอะไรบ้างและมีกลุ่มขึ้นอยู่กับเป้าหมายขององค์การ ลักษณะขององค์การ และขนาดขององค์การด้วย

การแบ่งงาน (division of work) หมายถึงการแยกงานหรือรวมหน้าที่การทำงานที่มีลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน หรือแบ่งงานตามลักษณะเฉพาะของงาน แล้วมอบ

งานนั้น ๆ ให้แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสามารถหรือความถนัดในการทำงานนั้น ๆ โดยตั้งเป็นหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบ

การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ งานฝ่ายบุคคล HR HRM (2563: ออนไลน์) กล่าวว่าหน้าที่การงาน (Function) คือสิ่งที่แสดงให้เห็นความแตกต่างกันของงานแต่ละอย่าง ส่วนการที่จะกำหนดหน้าที่การงานอย่างใดนั้นจะต้องให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การด้วย ดังนั้น หน้าที่การงานจึงหมายถึงการปฏิบัติงานที่สามารถระบุได้ว่าเป็นงานอย่างใดประเภทใด มีความแตกต่างจากงานอื่น ๆ อย่างไร และสามารถทราบถึงวัตถุประสงค์ขององค์การนั้น ๆ ด้วย

หน้าที่การงานนั้นนอกจากจะเป็นการแยกงานออกไปเป็นแต่ละส่วนแต่ละอย่างแล้ว ยังช่วยให้ทราบว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานหลัก (Line agency) และหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานรองหรือหน่วยงานช่วย (Secondary function or Staff agency) ขององค์การอีกด้วย การแบ่งแยกงานออกเป็นหน้าที่การงานเฉพาะอย่างนี้ ถ้าพิจารณาในลักษณะรวมกันสำหรับหน่วยงานใหญ่ ๆ แล้ว ก็จะทำให้มีลักษณะเป็นกระบวนการของการจัดแบ่งแยกหน้าที่การงานออก ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้สอดคล้องกัน เมื่อองค์การขยายใหญ่ขึ้นก็จะต้องจัดแบ่งแยกหน้าที่การงานมากขึ้น ลักษณะดังนี้เรียกว่า Functionalization

สอดคล้องกับ ลัดดา ตั้งสุภาชัย (2562: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “ในการทำงานก็ต้องมีการมอบหมายหน้าที่ให้ผู้ทำงานรับผิดชอบ เพราะหมายถึงการสั่งการตามแผนงาน คนที่มีหน้าที่รับผิดชอบแต่ละงานจะได้เข้าใจตรงกัน เวลาประชุมภาพรวมก็จะรู้ว่าใครทำอะไร ถ้าต้องประสานงานเรื่องนี้จะติดต่อใคร ไม่ว่าที่กองการสังคีตฯหรือที่กระทรวงวัฒนธรรมก็จะเหมือนกัน เป็นสิ่งที่สำคัญมาก ลองคิดภาพดูสิว่าถ้าไม่แบ่งงานไม่แบ่งความรับผิดชอบไม่บอกหน้าที่ว่าต้องทำอะไรขอบเขตแค่ไหน งานจะไปสู่วัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างไร”

โดย ธีรภัทร ทองนิ่ม (2562: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “ในส่วนของการจัดงานของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์หรือในส่วนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ เมื่อมีงานทุกคนก็จะรู้หน้าที่ว่าต้องประชุม ต้องซ้อม ต้องทำงานที่รับผิดชอบให้ดีที่สุด เพราะฉะนั้นทุกคนจะต้องรู้ขอบเขตของงานและหน้าที่ที่ต้องทำอย่างชัดเจน เพราะถ้าไม่กำหนดให้ชัดว่าคุณต้องทำหน้าที่อะไรและขอบข่ายของหน้าที่นั้นมีอะไรบ้างมันก็จะวุ่นวายไปหมด บางทีก็อาจไปทำงานซ้ำกันกับอีกหน้าที่ที่คล้ายกันก็ได้ ถ้าไม่กำหนดขอบเขตและหน้าที่ของงานให้ชัดเจน มันจะกลายเป็นทำงานซ้ำซ้อนกัน อาจจะทำให้เกิดปัญหาหรือผิดใจกันได้”

จึงกล่าวได้ว่า การกำหนดหน้าที่เป็นการวางแผนการทำงาน โดยมอบหมายหน้าที่ให้คนบุคลากรรับผิดชอบตามความสามารถหรือความเหมาะสมของงาน ซึ่งเป็นการกระจายงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ และอำนาจการตัดสินใจภายในขอบเขตที่กำหนด ให้ผู้อื่นไปปฏิบัติ

การจัดสรรบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานในตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ความถนัดในแต่ละหน้าที่อย่างเหมาะสมจะทำให้การดำเนินงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ผลดียิ่งขึ้นการทำงานก็จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารมีภาระหน้าที่ในการคัดเลือกบุคลากรที่มีประสิทธิภาพมาปฏิบัติงาน จึงจะสามารถทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การกำหนดหน้าที่ เป็นการวางแผนการทำงานอีกกระบวนการหนึ่ง ที่จะช่วยให้เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมอบหมายหน้าที่ที่สอดคล้องกับความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ เมื่อทราบตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ก็จะส่งผลให้เกิดการประสานงานกันตามหน้าที่ของงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายของงานที่วางไว้

4.3 การบริหารงบประมาณ (Budgeting Management)

การบริหารงบประมาณเป็นอีกปัจจัยหลักที่สำคัญในกระบวนการจัดการแสดง เนื่องจากจะต้องมีการวางแผนเรื่องงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการแสดง ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายแนวคิดไว้ ดังนี้

ประจวบ เพิ่มสุวรรณ (2558, น. 23) กล่าวว่า งบประมาณ คือ แผนงานอย่างหนึ่งที่แสดงออกมาเป็นตัวเลข หรือหมายถึงแผนงานที่บอกถึงความสัมพันธ์ของกิจกรรมเวลาและค่าใช้จ่าย

สุวิทย์ หนองไผ่ (2555: ออนไลน์) กล่าวว่า การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

สุมารินทร์ ยามสุข (2555: ออนไลน์) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณเป็นการจัดทำและสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดจัดทำแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งนำมาพัฒนาระบบข้อมูลทางด้านงบประมาณที่สอดคล้องกับข้อมูลทางบัญชี ซึ่งมีรายละเอียดเพียงพอที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการควบคุม ติดตาม กำกับ กำหนดวิธีการและเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ โดยมีการเชื่อมโยงผลของการปฏิบัติงานกับการจัดสรรงบประมาณประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้า ระยะเวลากลาง (3 ปี) ในแต่ละกิจกรรมของหน่วยงาน

ธีรภัทร ทองนิม (2562: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “งบประมาณเป็นตัวสำคัญที่จะบอกได้ว่างานนั้นจะสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ไหม ผู้นำหรือประธานต้องจัดเตรียมงบประมาณในงานแต่ละงานให้เพียงพอหรือไม่ก็ต้องหารายได้เข้ามาเพื่อเป็นรายจ่ายในการทำงาน ถ้าไม่มีงบประมาณให้คนทำงานจะทำงานอย่างไร เพราะฉะนั้นในการทำงานคุณต้องกำหนดเลยว่าจะใช้เงินเท่าไร ใช้จ่ายค่าอะไรบ้าง ต้องหาแหล่งเงินทุนจากไหน งานที่จะทำมีรายรับไหม ต้องคำนวณให้ดีและจัดสรรให้เป็นระบบ”

ทศพร ศรีเอี่ยม (2562: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “การบริหารงบประมาณในการทำงานนับว่าเป็นหัวใจหลักของการบริหารงานให้เป็นไปตามสิ่งที่ตั้งเป้าไว้ การจัดสรรงบประมาณและการใช้จ่ายเงินต้องมีขั้นตอนการดำเนินการที่ถูกต้อง โปร่งใส หลักฐานการใช้จ่ายต้องเป็นไปตามระเบียบที่ตั้งไว้และมีผู้ตรวจสอบบัญชีรับจ่ายของสมาคมอย่างละเอียด”

สอดคล้องกับ พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ (2538: 22) กล่าวอธิบายเกี่ยวกับงบประมาณไว้ว่างบประมาณนับเป็นสิ่งที่ทำให้งานผลิตละครทุกฝ่ายมั่นใจได้ว่าจะมีเงินเพียงพอที่จะสร้างผลงานในฝ่ายของตนเองได้ตามที่วางแผนเอาไว้ งบประมาณของการผลิตละครมักจะต้องพิจารณาจากรายได้ที่คาดว่าจะได้จากคนดู แต่อย่างไรก็ตามการคำนวณค่าใช้จ่ายในการผลิตละครว่าจะคำนวณจากค่าใช้จ่ายจริง แล้วพิจารณาดูว่าจะเป็นไปได้หรือไม่ หากเห็นแล้วว่าเราไม่สามารถได้ของประมาณตามนั้นได้ก็ควรพิจารณาใหม่อีกครั้ง

เริ่มต้นในระยะวางแผนงานด้วยค่าใช้จ่ายที่เป็นจริง “ราคาจริง” ของทุกสิ่ง เพื่อให้ทราบถึงงบประมาณค่าใช้จ่ายจริง ๆ หาผู้จัดการคณะละครสรุปงบประมาณของแต่ละฝ่าย แล้วถามว่าผู้กำกับการแสดงเห็นว่าต้องใช้งบเพิ่มก็ต้องต่อรอง แต่ฟังละเอียดก็เลื่อมว่าเราจำเป็นต้องประหยัดการวางแผนล่วงหน้า นับเป็นสิ่งที่จำเป็นหากท่านรู้ว่าต้องใช้สิ่งใดบ้าง แล้ว ท่านมีเวลามากพอท่านจะสามารถหาของที่ต้องการในราคาที่ย่อมเยาได้ อยากคาดหวังว่าจะมีคนเข้ามาชมเต็ม 100% เพราะละครแต่ละประเภทก็จะมีผู้ชมเฉพาะกลุ่มต้องยอมรับความเป็นจริงในข้อนี้ด้วย

กล่าวสรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณในการจัดการแสดงนั้น เป็นการควบคุมค่าใช้จ่ายซึ่งจะต้องมีการวางแผนเรื่องของงบประมาณมาก่อนอย่างละเอียด เนื่องจากจะมีผลต่อระบบการบริหารจัดการของงาน ซึ่งวิธีการบริหารงบประมาณจะต้องมีการจัดสรรอย่างลงตัว เพื่อนำไปใช้ในส่วนต่าง ๆ ตามหน้าที่ของแต่ละฝ่ายที่จะต้องรับผิดชอบ และจะต้องดำเนินการอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ถึงที่มาและที่ไปของค่าใช้จ่าย สอดคล้องกับ ประจวบ เพิ่มสุวรรณ

(2558: 162) กล่าวว่า งบประมาณเป็นเครื่องมือทางการเงินพื้นฐานชนิดหนึ่งที่ใช้สำหรับการควบคุมค่าใช้จ่ายขององค์กร งบประมาณจะเป็นการคาดการณ์เบื้องต้นในค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น ผู้บริหารสามารถใช้งบประมาณควบคุมรายจ่ายของกิจการที่เกิดขึ้นเพื่อให้รายจ่ายนั้นไม่เกินกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ หากในกรณีที่มีค่าใช้จ่ายเกิดจากงบประมาณผู้บริหารก็สามารถระบุได้ว่าค่าใช้จ่ายส่วนใดที่สูงเกินไปและหามาตรการแก้ไข เพื่อเป็นข้อมูลในการควบคุมทางการเงินในอนาคตต่อไป

4.4 การดำเนินกิจกรรม (Operation)

การดำเนินกิจกรรมในสถานศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวนี้ จะเกิดขึ้นเมื่อมีแนวคิดทางการศึกษาเป็นตัวกำหนดหลักการและกระบวนการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ยกแนวคิดการจัดการศึกษาที่มีส่วนในการพัฒนาผู้เรียนผ่านกระบวนการจัดกิจกรรม ดังนี้

การพัฒนาผู้เรียน

การพัฒนาผู้เรียนในปัจจุบัน ในประเทศและสังคมโลกที่มีการพัฒนาก้าวหน้าไปแล้ว ไม่ว่าจะเป็นด้านความเจริญทางเทคโนโลยี การคมนาคม หรือการขนส่งต่าง ๆ นั้น ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคมมนุษย์ได้ แม้กระทั่งการศึกษาในยุคปัจจุบันก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยอยู่ตลอดเวลาตามวิถีทางสังคมมนุษย์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ไร้ขีดจำกัด การศึกษาไทย แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคตามสมัย และวิถีความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยเฉพาะประเทศที่มีการพัฒนาแล้วก็ตาม หลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ยังไม่สามารถบ่งชี้ให้ครูผู้สอนเห็นว่าผู้เรียนเกิดความเปลี่ยนแปลงในการเรียนรู้และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นทั้งหมดทั่วประเทศได้ ซึ่งขณะเดียวกันครูผู้สอนก็ได้พยายามอย่างเต็มที่เพื่อหาวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และนำมาเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น สอดคล้องกับปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO

1. การเรียนเพื่อให้มีความรู้ในสิ่งต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อไป เช่น การรู้จักแสวงหาความรู้ การต่อยอดความรู้ที่มีอยู่ การสร้างความรู้ขึ้นใหม่ (Learning to know)
2. การเรียนเพื่อปฏิบัติลงมือทำ นำไปสู่การประกอบอาชีพจากความรู้ที่ได้มา และการสร้างประโยชน์แก่สังคม (Learning to do)
3. การเรียนรู้เพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข เช่น การเรียน ครอบครัว สังคมและการทำงาน (Learning to live together)

4.การเรียนรู้เพื่อรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ รู้ถึงศักยภาพ ความถนัดและความสนใจของตนเอง และสามารถวางแผนชีวิตให้แก่ตนเองได้ (Learning to be)

จึงกล่าวได้ว่าการพัฒนาผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การเรียนการสอนจึงจำเป็นที่จะต้องมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงต้องจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และเกิดการใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ดังที่ ติศนา แหมมณี (2554: 119) มีแนวคิดว่า “การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง หมายถึงการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญที่สุด กล่าวคือผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ ข้อมูล คิดวิเคราะห์ และสร้างความหมาย ความเข้าใจ ในสาระ และกระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง รวมทั้งได้ลงมือปฏิบัติ จัดกระทำและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน” สอดคล้องกับ ประยงค์ รณรงค์ (2558: สัมภาษณ์) กล่าวไว้ว่า “ความรู้เกิดในห้องเรียน ปัญญาเกิดจากการปฏิบัติ” นั่นคือความรู้ที่สร้างขึ้นในห้องเรียนโดยครู แต่ปัญญาที่เกิดจากการไตร่ตรองพิจารณาใคร่ครวญอย่างลึกซึ้งละเอียดรอบคอบต้องเกิดจากการลงมือปฏิบัติจริงของตัวนักเรียนเอง

ดังที่ จุลชาติ อรัณยะนาค (2562: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “การพัฒนาผู้เรียนไม่ใช่แค่การเรียนรู้ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ก็มีกิจกรรมภายในโรงเรียนอีกมากมายที่ทางโรงเรียนหรือสถานศึกษาได้ออกแบบมาเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ กรณีการพัฒนาผู้เรียนการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ก็เป็นอีกหนึ่งกระบวนการที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม การสืบสาน ซึ่งพัฒนาตัวผู้เรียนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าแสดงออกอย่างมีวัฒนธรรม เพราะมีการจัดกิจกรรมนี้มาอย่างยาวนานแล้ว แสดงให้เห็นว่าทางโรงเรียนมีกระบวนการที่เน้นการพัฒนาเป็นสำคัญอย่างแน่นอน”

ดังนั้นจึงกล่าวสรุปได้ว่า การพัฒนาผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรม มีส่วนช่วยในการพัฒนาผู้เรียน มีกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น จากการเน้นการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด มีอิสระในการเรียนรู้ตามความถนัด และความสนใจ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นำความรู้ ประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตได้ในอนาคต

แนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป: 2) ได้สรุปไว้ ดังนี้

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) เป็นกระบวนการที่เน้นการเรียนรู้ การฝึกทักษะ และการสร้างเจตคติจากประสบการณ์ของผู้เรียน เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติหรือเป็นผู้กระทำ เพื่อให้เกิดการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลง ที่นำไปสู่การเรียนรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เป็นการเรียนรู้ที่จะต้องเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ซึ่งผลที่ได้ (Product) จะก่อให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ แนวทางปฏิบัติและวิธีการปฏิบัติตนอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้โดยอาศัยการถ่ายทอดทางภาษา การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การสรุปผล และการนำความรู้ทักษะต่าง ๆ รวมทั้งเจตคติและค่านิยมที่พึงประสงค์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะก่อให้เกิดเป็นทักษะชีวิตติดตัวของผู้เรียนตลอดไป

แสงดาว ถิ่นหารวงษ์ (2558, น. 8) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning: PL) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนประสบการณ์ (Experience) ขั้นการสะท้อนและอภิปราย (Reflection and Discussion) ขั้นความคิดรวบยอด (Concept) และขั้นการทดลอง/การประยุกต์แนวคิด (Experimentation/Application) ซึ่งการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ได้ฝึกปฏิบัติวางแผนการทำงานกลุ่ม แสวงหาความรู้ด้วยตนเองและรายงานผลการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่

อานนท์ พึ่งสาย (2557, น. 235) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถใช้พัฒนาองค์ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมนักเรียนได้เป็นอย่างดีเนื่องจากเป็นการจัดการเรียนรู้โดยการดึงประสบการณ์และศักยภาพเดิมของนักเรียนแต่ละคนออกมาอย่างเต็มที่ ช่วยให้เกิดคุณภาพต่อการจัดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ดังที่ สุมณฑา พรหมบุญ (2540: 14) กล่าวว่า จุดเน้นของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม คือ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมทางด้านจิตใจ การได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝนทักษะชีวิตต่างๆ การแสวงหาความรู้ การคิด การจัดการความรู้ การแสดงออก การสร้างความรู้ใหม่ และการทำงาน

สอดคล้องกับการให้ความหมายของ กระทรวงสาธารณสุข (2542, น. 40-47) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อาศัยหลักการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยพื้นฐานสำคัญประการแรก คือ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และประการที่ 2 การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีหลักสำคัญ 5 ประการ คือ

- 1.เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์ของผู้เรียน
- 2.ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่อง และเป็นการเรียนรู้ที่เรียกว่า Active Learning
- 3.มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน
- 4.ปฏิสัมพันธ์ที่มีทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่าย ความรู้ที่ทุกคนมีอยู่ออกไปอย่างกว้างขวาง
- 5.มีการสื่อสารโดยการพูด หรือการเรียน เป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้

จากการให้ความหมายของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมข้างต้น ผู้วิจัยสังเคราะห์และสรุปได้ว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมนั้นเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่นิยมใช้เป็นพื้นฐานของการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบจากการนำองค์ความรู้เดิมมารับใช้กับองค์ความรู้ใหม่ ที่ผสมผสานการคิดอย่างสร้างสรรค์ของการคิดเชิงประสบการณ์ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมนี้สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้กับการศึกษาทั้งในระบบหรือนอกระบบก็ได้ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพทางการศึกษา โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้

หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

กรมสุขภาพจิต (2544, น. 13-15) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วยหลักการเรียนรู้พื้นฐาน 2 อย่างคือ

1. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) คือการที่ผู้สอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ประกอบด้วยสาระสำคัญคือ
 - 1.1 เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
 - 1.2 ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่อง และเป็นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

1.3 เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้เรียน+ผู้เรียน และผู้เรียน+ผู้สอน

1.4 เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ที่ทุกคนมีอยู่ออกไปอย่าง

กว้างขวาง

1.5 ใช้การสื่อสารที่หลากหลาย ได้แก่ การพูดหรือการเขียน การวาดรูป การแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งอำนวยความสะดวกให้เกิดการแลกเปลี่ยน วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้

ดังนั้น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น เป็นการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้สอน จนสามารถขยายขอบเขตการเรียนรู้และการสื่อสารได้ทุกรูปแบบ ซึ่งถือว่าเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในกระบวนการศึกษา ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในด้านต่าง ๆ ในชีวิต

2. กระบวนการกลุ่ม (Group process)

สมใจ ปราบพล (2544, น. 13-14) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมหมายถึงการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมโดยการเอาใจใส่เข้าร่วมทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาศัยหลักการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝนทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการบันทึกความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการจัดการความรู้ ทักษะการแสดงออก ทักษะการสร้างความรู้ใหม่ และทักษะการทำงานกลุ่ม

สุมนตา พรหมบุญ และอรพรรณ พรสีมา (2549, น. 34-35) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองได้ลงมือปฏิบัติ ทำกิจกรรมกลุ่ม ฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ทักษะการบริหารจัดการการเป็นผู้นำผู้ตาม

ประพันธ์ วรรณบวร (2543, น. 34) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ กระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล ความคิดเห็น เพื่อใช้ในการตัดสินใจในการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสม โดยเริ่มจากการเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น สาเหตุของปัญหา การวางแผนหาแนวทางการแก้ปัญหานั้น ๆ ตลอดจนการดำเนินงาน การติดตามและประเมินผล ซึ่งต้องได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การเข้าใจเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย สามารถสรุปได้ 5 รูปแบบ คือ

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้ประชาชนจะต้องเข้าใจในรายละเอียดของข้อมูลโครงการที่จะดำเนินการก่อน เพื่อให้มีความเข้าใจในการดำเนินงาน ก่อนที่จะตัดสินใจในการดำเนินโครงการ

2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation) เป็นรูปแบบของการปรึกษาหารือระหว่างผู้ดำเนินโครงการและประชาชนผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) เป็นการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น ในรูปแบบการจัดประชุมโดยใช้เวทีสาธารณะเพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจในรายละเอียดของการดำเนินงานโครงการ ซึ่งมีรูปแบบแตกต่างกันออกไป ดังนี้

- การประชุมในระดับชุมชน เป็นการประชุมชี้แจงปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ เพื่อให้ผู้ได้รับผลกระทบได้ทราบสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น

- การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ เป็นการประชุมสำหรับโครงการที่มีข้อโต้แย้ง หรือประเด็นที่ไม่กระจ่าง จำเป็นต้องมีการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถในประเด็นต่าง ๆ มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขามาตอบข้อสงสัยในประเด็นดังกล่าว และมีการแจ้งให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบถึงผลของการประชุมนั้น ๆ

- การประชาพิจารณ์ เป็นการประชุมโดยอาศัยเวทีในการร่วมเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ โดยไม่มีการปิดบังข้อมูล มีการเผยแพร่สู่สาธารณชน ในการดำเนินงานจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาอย่างชัดเจน และมีแนวทางในการนำไปสู่ผลลัพธ์อย่างชัดเจน

4. การร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจในประเด็นที่ต้องการการตัดสินใจ โดยจะมีการแต่งตั้งประชาชนที่ได้รับผลกระทบเป็นคณะกรรมการในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อสรุปที่เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักการของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม คือ การเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์เดิมของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งขั้นตอนและกิจกรรมจะก่อให้เกิดความรู้และทักษะใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับสมาชิกกลุ่มมาประยุกต์ใช้ในชีวิตและสามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ นับเป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยตนเอง

แนวคิดความแตกต่างระหว่างบุคคล

มนุษย์ต่างก็มีความต้องการพื้นฐานที่มีความเหมือน ความคล้ายคลึง และความแตกต่างกันอยู่หลายประการ เช่น ความต้องการทางกาย ทางจิตใจ ทางอารมณ์ ความชอบ สติปัญญา ซึ่งแม้ว่าสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคนก็ตาม แต่ก็มีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล หรือแม้แต่ทางด้านกายภาพ เช่น การมีรูปร่างหน้าตา สีผิว สีผม สีตา ฯลฯ ก็จะมี ความแตกต่างกัน ซึ่งแม้แต่ฝาแฝดก็ยังมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ จึงกล่าวได้ว่าในโลกนี้ ไม่มีผู้ใดที่จะมีความเหมือนกันทุกสิ่งทุกอย่าง เราต้องยอมรับว่ามนุษย์เรากำเนิดมานั้นล้วนมีความแตกต่างไม่ด้านใดก็ด้านหนึ่ง ฉะนั้นการที่บุคคลจะเข้าใจเพื่อนมนุษย์และทำใจยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลได้จะเป็นหนทางให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขได้ในสังคม

อารี พันธมณี (2539) กล่าวว่า แต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันทั้งบุคลิกลักษณะ และภายในจิตใจ ซึ่งความแตกต่างกันของมนุษย์นั้นเป็นสาเหตุเพราะมนุษย์เกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมของแต่ละคนจึงส่งผลให้บุคคลมีทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อถือ และบุคลิกลักษณะที่แตกต่างกัน ความแตกต่างระหว่างบุคคลออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. ความแตกต่างทางด้านร่างกาย
2. ความแตกต่างทางด้านอารมณ์
3. ความแตกต่างทางด้านสังคม
4. ความแตกต่างทางด้านเพศ
5. ความแตกต่างทางด้านอายุ
6. ความแตกต่างทางด้านสติปัญญา

กัลญูญ เพชรภรณ์ (2555: 4-5) กล่าวถึงลักษณะความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนี้

1. ทางกาย คือ รูปร่างของมนุษย์ทั้งที่เห็นด้วยตา และมองไม่เห็นด้วยตา เช่น รูปร่าง หน้าตา สีผิว โครงกระดูก
2. ทางสติปัญญา คือ ความสามารถของสมองเป็นหลัก แ่งของเขาวรรณปัญญา ความฉลาด การเรียนรู้ การจดจำ
3. ทางอารมณ์ คือ มีการแสดงออกของอารมณ์ต่างกัน เช่น บางคนเป็นคน โกรธง่าย ใจเย็น ร่าเริง ซึมเศร้า

4. ทางสังคม คือ ความสามารถของบุคคลที่แสดงออกในหมู่คน เช่น การแต่งตัว การพูด กิริยาท่าทาง เป็นต้น

จึงกล่าวได้ว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน นอกจากผู้เรียนที่เรียนต่างชั้นกันจะมีความแตกต่างกันเนื่องจากความแตกต่างของวัยหรือความแตกต่างของพัฒนาการแล้ว ผู้เรียนที่เรียนอยู่ชั้นเดียวกันก็ยังมีมีความแตกต่างอื่น ๆ อีกมากมายซึ่งครูจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อเข้าใจและรู้จักนักเรียนและนำมาสู่การจัดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

ผู้วิจัยได้ศึกษาและเรียบเรียงข้อมูล “ความแตกต่างระหว่างบุคคล” ของกัลญญ เพชรภรณ์ (2557, น. 37-45) จึงสรุปได้ว่า นักเรียนหรือผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือมีความหลากหลายแตกต่างกันในความหลากหลายนั้น มีการแบ่งกลุ่มความหลากหลายเป็นประเภทใหญ่ 4 ประเภท ได้แก่

1.สติปัญญา (Intelligence) เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างของระดับสติปัญญาอันเนื่องมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมปัจจัยด้านพันธุกรรมที่มีต่อสติปัญญาเป็นสิ่งที่เปรียบเสมือนศักยภาพของสติปัญญาของแต่ละคนซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม หรือการกระตุ้นด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่สามารถส่งผลต่อระดับสติปัญญา หากเด็กมีศักยภาพของสติปัญญาสูง และได้รับการส่งเสริมจากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เด็กจะพัฒนาระดับสติปัญญาเต็มศักยภาพ แต่หากไม่ได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสม เด็กไม่สามารถพัฒนาสติปัญญาได้เต็มศักยภาพ นอกจากนั้นหากเด็กอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมอาจมีผลทำให้สติปัญญาลดต่ำลงได้

2.รูปแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) การเรียนรู้สิ่งต่างๆ ของคนเรามีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายแตกต่างกัน ฉะนั้นการสอนของครูจึงควรคำนึงถึงรูปแบบหรือวิธีการเรียนรู้ของเด็กหรือนักเรียน เด็กบางคนดูเหมือนมีปัญหาในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ แต่หากครูศึกษาและรู้จักวิธีการเรียนรู้ของเด็ก และให้เด็กได้เรียนรู้ในรูปแบบการเรียนรู้ของตน หรือครูเตรียมการสอนให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กก็คงสามารถพัฒนาการเรียนรู้ หรือเข้าใจได้ง่ายขึ้น มีผลให้เด็กรู้สึกว่าคุณค่าขึ้น มีความเชื่อมั่นในตนเอง ตลอดจนมีผลการเรียนดีขึ้น

3.สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic Status) SES ความแตกต่างระหว่างบุคคลอีกปัจจัยหนึ่ง ได้แก่ ความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เด็กที่มาจากสภาพครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่างกันย่อมส่งผลกระทบต่อ

เรียนรู้ที่แตกต่างกันด้วยสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมมีความหมายรวมถึงรายได้ อาชีพ ตลอดจนระดับการศึกษาของพ่อแม่ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของเด็ก ผลทดสอบทางสติปัญญา การออกจากโรงเรียนกลางคัน ผลการศึกษาวิจัยจำนวนมากเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กอย่างน้อย 3 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านความต้องการขั้นพื้นฐานและประสบการณ์

3.2 ด้านความดูแลเอาใจใส่ของพ่อแม่

3.3 ทักษะคติและค่านิยม

4. เพศ เป็นปัจจัยหนึ่งของความแตกต่างระหว่างบุคคล เพศหญิงกับเพศชายแตกต่างกันหลายอย่างด้วยกัน โดยทั่วไปแล้ว เพศหญิงมีความสามารถด้านภาษาดีกว่าเพศชาย เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะแสดงออกถึงความวิตกกังวลมากกว่า มีความไว้วางใจมากกว่า มีความมั่นใจน้อยกว่า และมีความภาคภูมิใจในตนเองน้อยกว่าเพศชายในอายุรุ่นราวคราวเดียวกันและภูมิหลังคล้ายคลึงกัน เด็กหญิงมีพัฒนาการเร็วกว่าเด็กชายในช่วงอายุน้อย เด็กหญิงมีพัฒนาการทางภาษาและทักษะการใช้กล่อมเนื้อดีกว่าเด็กชาย เด็กหญิงมักเล่นรวมกลุ่มกันในลักษณะที่มีการสนทนาพูดคุยกันในขณะที่เด็กชายจะมีกิจกรรมการเล่นในลักษณะที่ใช้สายตาและการกระทำ เช่น การเล่นต่อบอลลูกเล่นรถ เล่นสร้างบ้าน ฯลฯ การเล่นมักเล่นกับเพื่อนเพศเดียวกัน ซึ่งเป็นการคาดหวังของสังคมมีผลทำให้เกิดความแตกต่างบทบาททางเพศ อันเป็นความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะและพฤติกรรมที่เหมาะสมของทั้งสองเพศ

กัลญัญ เพชรภรณ์ (2555, น. 9-10) กล่าวถึง เด็กพิเศษ (Special Child) เด็กพิเศษ มาจากคำเต็มว่า “เด็กที่มีความต้องการพิเศษ” หมายถึง เด็กกลุ่มที่จำเป็นต้องได้รับการดูแล ช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพิ่มเติมจากวิธีการตามปกติ ทั้งในด้านการใช้ชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ และการเข้าสังคม เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพของเขาเอง โดยออกแบบการดูแลช่วยเหลือเด็ก ตามลักษณะความจำเป็น และความต้องการของเด็กแต่ละคน เด็กพิเศษ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ดังนี้

1.เด็กที่มีความสามารถพิเศษ

2.เด็กที่มีความบกพร่อง

3.เด็กยากจนและด้อยโอกาส

เด็กแต่ละกลุ่ม มีความจำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือเป็นพิเศษเหมือนกัน แต่ด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละกลุ่ม แต่ละคน โดยเด็กพิเศษที่มักพบในโรงเรียน ในที่นี้จะกล่าวถึงเด็กพิเศษ 4 ประเภทคือ

1.เด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ (LD – Learning Disabilities) ในวงการศึกษาให้คำจำกัดความว่า “ความบกพร่องของกระบวนการทางจิตวิทยาขั้นพื้นฐาน (Basic Psychological Process) ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าใจ การใช้ภาษา การพูด หรือการเขียน ซึ่งแสดงออกโดยความไม่สมบรูณ์ของความสามารถด้านการฟัง การคิดการพูด การอ่าน การเขียน การสะกดคำ และการคำนวณทางคณิตศาสตร์”

2.เด็กสมาธิสั้น (ADHD - Attention Deficit / Hyperactivity Disorder) สมาธิสั้น (อังกฤษ : Attention Defecit Hyperativity Disorders (ADHD) เป็นความผิดปกติด้านพฤติกรรม เกิดจากการทำงานที่ไม่เหมาะสมของสมอง โดยเฉพาะสมองส่วนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับสมาธิ ทำให้เกิดการทำงานที่ไม่สัมพันธ์กันกับระบบสั่งงานอื่นๆ (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. 2546)

3.เด็กออทิสติก (Autistic) หมายถึง เด็กที่ชอบแยกตัวอยู่ตามลำพังในโลกของตัวเองเปรียบเสมือนมีกำแพงใส หรือกระจกเงากั้นบุคคลเหล่านี้ออกจากสังคม ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง จะมีความบกพร่องของพัฒนาการแบบรอบด้าน และแสดงอาการอย่างชัดเจนในวัยเด็ก

4.เด็กปัญญาเลิศ (Gifted Children) หรือเด็กอัจฉริยะ เด็กกลุ่มนี้มีพลังงานสูง มีความอยากรู้อยากเห็นในทุกๆเรื่อง ฉลาดเกินเพื่อนวัยเดียวกันมากโดยเฉพาะในสิ่งที่สนใจ แต่ถ้าเป็นสิ่งที่ไม่อยู่ในความสนใจอาจดูลักษณะเหมือนเป็นเด็กสมาธิสั้นได้

ดังนั้นกรณีของความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จึงส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่เท่ากัน เนื่องจากสติปัญญาของแต่ละคนไม่เหมือนกัน โดยในสถานศึกษาเองก็มีผู้เรียนที่มีความหลากหลายทั้งเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กที่มีความบกพร่อง เด็กยากจนและด้อยโอกาส จึงกล่าวได้ว่า ผลการเรียนรู้ที่เด็กจะได้จากครูผู้สอนหรือประสบการณ์จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับนั้น ก็จะแตกต่างกันไปด้วยเช่นกัน

4.5 การสรุปและรายงานผล (Reporting)

การสรุปและรายงานผล (Reporting) เป็นกระบวนการสำคัญของการรายงานผลการปฏิบัติ และการประชาสัมพันธ์ขององค์การในการบริหารนั้น ผู้บริหารจะต้องดำเนินการตามกระบวนการบริหาร เริ่มจากการวางแผนการจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การสั่งการ การประสานงาน ซึ่งมีนักวิชาการได้อธิบายความหมายของการสรุปและการรายงานผล ไว้ดังนี้

ความหมายของการรายงาน ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายของ “รายงาน” หมายถึง 1) น. เรื่องราวที่ไปศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาเสนอ 2) ก. บอกเรื่องของการงาน เช่น รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ดังนั้น “รายงานผลการดำเนินงาน”

หมายถึง เรื่องราวหรือผลของการปฏิบัติงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเรียบเรียงอย่างมีระเบียบแบบแผน เพื่อให้ผู้สั่งงานหรือผู้รับรายงานและผู้สนใจทั่วไปได้ทราบหรือพิจารณา

ในการจัดทำรายงานนั้น หลักการของการเขียนรายงานผลการดำเนินงาน (สมคิด พรหมจ้อย, 2522 อ้างถึงใน ทิวัตต์ มณีโชติ, 2558) ประกอบด้วย

1. ความถูกต้อง (Accuracy หรือ Correctness) เนื้อหาสาระที่เขียนนำเสนอในรายงานจะต้องไม่มีข้อผิดพลาดในเรื่องข้อเท็จจริง มีความถูกต้องตามหลักวิชา ถูกต้องตามหลักภาษา

2. ความครบถ้วนสมบูรณ์ (Completeness) เนื้อหาสาระที่เขียนนำเสนอในรายงานจะต้องมีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ ขั้นตอน กิจกรรม หรือส่วนประกอบ/รูปแบบของรายงานที่กำหนดไว้

3. ความเป็นระบบ (Systematic) รูปแบบวิธีการเขียน วิธีการอ้างอิง และการพิมพ์ จะต้องเป็นไปตามกรอบโครงสร้างหรือส่วนประกอบของรายงานและเขียนนำเสนอให้เป็นระบบเดียวกัน

4. ความเป็นเอกภาพ (Unity) เนื้อหาสาระในแต่ละบท แต่ละตอน หรือแต่ละเรื่องต้องนำเสนอหรือเรียบเรียงให้มีความเป็นเอกสาร หรือเป็นเรื่องเดียวกัน

5. ความสัมพันธ์สอดคล้องเชื่อมโยง (Correspondence) เนื้อหาสาระระหว่างบท ระหว่างตอน จะต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องเชื่อมโยงกันโดยตลอดเป็นเหตุเป็นผลสอดคล้องกันอย่างต่อเนื่อง

6. ความชัดเจน (Clarity) ข้อความหรือภาษาที่ใช้ในการเขียนรายงาน ต้องมีความชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่กำกวมหรือคลุมเครือ โดยไม่ต้องตีความข้อความ

7. ความสม่ำเสมอ (Consistency) การใช้คำ วลี หรือข้อความในรายงาน จะต้องเป็นแบบเดียวกัน หรือมีความคงที่ คงเส้น คงวา ตลอดทั้งฉบับ

8. ความตรงประเด็น (Pertinent) เนื้อหาสาระของรายงานต้องตรงประเด็น มุ่งตอบตามวัตถุประสงค์ กิจกรรม และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้เป็นหลัก

9. ความต่อเนื่อง (Continuous) การเขียนรายงาน ควรเรียบเรียงความคิดให้เป็นระบบระเบียบ เรียบเรียงข้อความต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผลเป็นขั้นตอนที่ดี

มีความสอดคล้อง อัญชลี ธรรมะวิธิกุล (2552, น. 1-2) กล่าวว่า การรายงานผลการติดตามและประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายของระบบการติดตามและประเมินผล ซึ่งผู้ประเมินจะต้องเรียบเรียงและนำเสนอผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้อง รายงานผลเป็นสารสนเทศที่มี

ประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่จะต้องนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจปรับปรุง หรือยุติ การดำเนินโครงการ การเขียนรายงานการติดตามผลประเมินผลการจัดการศึกษา มีหลักการใน การเขียนดังต่อไปนี้

1. ความถูกต้อง รายงานการประเมินผลที่ดี ควรนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง จะต้องไม่มีข้อผิดพลาดในเรื่องข้อเท็จจริง ไม่มีอคติ ไม่ใช้ถ้อยคำคลุมเครือ
2. ความรัดกุม เขียนให้สั้น ตรงประเด็น ไม่เยิ่นเย้อ คือ การเขียนสั้นและได้ใจความ
3. ความชัดเจน ไม่ใช้ถ้อยคำคลุมเครือ ไม่ใช้ภาษาชาวบ้านหรือภาษาพูด
4. ความง่าย อ่านแล้วเข้าใจง่าย ใช้ประโยคง่าย ๆ ไม่สับสน
5. ความต่อเนื่อง เรียบเรียงความคิดให้เป็นระเบียบ เขียนอย่างมีเหตุผล และมีลำดับอย่างต่อเนื่อง
6. ความหลากหลาย การนำเสนอผลการวิเคราะห์จะต้องใช้วิธีการ หลากหลาย ไม่ใช่ข้อใดอย่างหนึ่ง
7. ความสำคัญ จะต้องเน้นประเด็นสำคัญที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการ ประเมิน

วรรณดี สุภาพานิชย์ (2555: ออนไลน์) กล่าวสรุปว่า การรายงาน (Report) หมายถึง การนำเสนอผลของการศึกษาค้นคว้าเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเรียบเรียง อย่างมีระเบียบแบบแผนการทำรายงานอาจทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ ความยาวของรายงานขึ้นอยู่กับขอบเขตของหัวข้อรายงาน และระยะเวลาในการทำรายงาน ประเภทรายงาน แบ่งออกเป็น 4 ประการ ดังนี้

1. รายงานวิชาการ (Reports) หมายถึง การศึกษาค้นคว้าและนำมาเรียบเรียงอย่างมีระเบียบแบบแผนตามรูปแบบที่กำหนด
2. ภาคนิพนธ์ (Term paper) มีลักษณะเช่นเดียวกับรายงาน เพียงแต่เรื่องที่ ทำภาคนิพนธ์มีรายละเอียดมากกว่า
3. วิทยานิพนธ์ (Thesis / Dissertation) หมายถึง รายงานผลการค้นคว้าวิจัย ที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท ปริญญาเอก มีรายละเอียดลึกซึ้ง มากกว่ารายงาน ปกติ มีรูปแบบรายงานตามมหาวิทยาลัยกำหนด เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย
4. รายงานการวิจัย (Research) หมายถึง รายงานผลการค้นคว้าวิจัยทั่วไป มีลักษณะเช่นเดียวกับวิทยานิพนธ์ แต่ไม่ผูกพันกับสถาบันการศึกษาเหมือนวิทยานิพนธ์

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การสรุปและรายงานผล เป็นกระบวนการหนึ่งในการดำเนินงานที่จะทำให้เห็นถึงผลสรุปของการดำเนินงานในภาพรวม โดยเน้นการเขียนที่ตรงประเด็น มีความชัดเจน และต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการนำข้อมูลกลับมาให้อ้างอิงในการวางแผนการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ และภาพรวมได้หากมีการทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ อีกครั้ง ก็จะสามารถนำข้อมูลการสรุปและรายงานผลดังกล่าวกลับมาศึกษาผลเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานได้ในอนาคต

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย “การจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่มีกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียน : กรณีศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)” มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ขวัญชนก ต่วนชื่น (2551, น. 3) การให้ความสำคัญจากกระทรวงศึกษาธิการที่ตระหนักถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมไทยที่มีความสำคัญและถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ดังจะเห็นได้จากการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย และจากการกำหนดมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้นักเรียนที่จบการศึกษาแต่ละช่วงชั้นเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดั่งงามของไทยตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานที่ 7 และ 12 ในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อที่จะได้ทราบถึงระดับการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในปัจจุบัน

ฐาปณีย์ สังสิทธิวงศ์ (2556, น. 66) สื่อทางวัฒนธรรมมีบทบาทและความสำคัญมากในการอนุรักษ์และทำให้ศิลปะของชาติคงอยู่อย่างมีคุณค่า เพราะสื่อที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมในปัจจุบัน ไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเท่าที่ควร สังเกตได้จากการแสดงโขนของสำนักการสังคีต กรมศิลปากร ซึ่งได้จัดแสดงมาเป็นระยะเวลาที่ยาวนานหลายสิบปี หรือการแสดงโขนของศาลาเฉลิมกรุงที่ในระยะแรกมีผู้ให้ความสนใจมากมาย ซึ่งต่างกับปัจจุบันที่มีเฉพาะชาวต่างชาติ หรือผู้สูงอายุรุ่นคุณปู่คุณย่าเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับโขนพระราชทานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ทั้ง 4 ชุด ที่ผ่านมา ในด้านสื่อและการประชาสัมพันธ์ ทำให้เห็นถึงความแตกต่างในการเอาใจจริงเอาใจของภาครัฐในการรักษาศิลปะประจำชาติ เพราะไม่ใช่เพียงทำเพื่อสื่อประชาสัมพันธ์เป็นครั้ง

คราว แต่ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน นำมาซึ่งการรักษาการแสดงผลงานไว้ให้คงอยู่อย่างมีคุณค่าสืบไป

พิชพงศ์ โสมกุล (2555, น. 1-3) ในการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการงานศิลป์ด้านละครของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3” เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกิดขึ้นท่ามกลางกระแสกดดัน ของการบริหารจัดการงานศิลป์นักแสดง และเพื่อศึกษาผลกระทบต่อการจัดการงานศิลป์นักแสดง รวมถึงเพื่อศึกษากลยุทธ์และวิธีการแก้ไขปัญหาของนักแสดงท่ามกลางกระแสกดดันที่เกิดขึ้น จากผลการวิจัยพบว่า มีปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการงานศิลป์นักแสดงประกอบไปด้วย ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และภัยธรรมชาติ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ (Uncontrollable Factors) มีอิทธิพลโดยตรงและโดยอ้อม เป็นสิ่งที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และปัจจัยภายใน ได้แก่ การบริหารจัดการ ความสามารถทางวิชาชีพโดยปัจจัยต่างๆ หากพิจารณาตามแนวคิดของเดนิส แมคเคเวล ระบุว่า องค์การสื่อสารมวลชนเปรียบเสมือนองค์กรทั่วๆ ไป ที่ต้องดำเนินธุรกิจอยู่ภายใต้ปัจจัยและแรงกดดันต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการองค์กร

จุติกา โกศลเหมมณี (2556, น. 153) รูปแบบและแนวความคิดในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบตามความเชื่อและแนวความคิดส่วนบุคคลของศิลปินนั้นๆ ในยุคสมัยโพสต์โมเดิร์นแดนซ์(Post-modern dance) รูปแบบและแนวความคิดของศิลปินได้เปลี่ยนแปลงไป โดยให้ความสำคัญกับความเป็นปัจเจกมากขึ้น การได้รับอิทธิพลจากเทคโนโลยีด้านข้อมูลข่าวสาร ทำให้ทั่วทุกแห่งในโลก เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย ซึ่งนาฏศิลป์ในประเทศไทยเองก็ได้มีการพัฒนาการรูปแบบและแนวความคิดจากสภาพการณ์ดังกล่าวเช่นเดียวกัน นราพงษ์ จรัสศรี เป็นศิลปินนอกแบบลีลาเป็นผู้นำและผู้จุดประกายให้วงการนาฏศิลป์ไทยได้เกิดมุมมองใหม่ๆ

ฐาปนีย์ สังสิทธิวงศ์ (2557, น. 3) โขนในปัจจุบันกลายเป็นสินค้าทำให้องค์ประกอบของโขนเกิดการเปลี่ยนแปลงไป เทคนิคประกอบการแสดงที่ทันสมัย และระยะเวลาในการจัดการแสดงที่ลดลงเพื่อให้เกิดความกระชับ ดึงดูดผู้ชม โดยหลักๆจะมีการเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้เกิดความบันเทิงแก่ผู้บริโภคมามากที่สุด เน้นอลังการ สมจริง สวยงาม ในเรื่องของฉาก เครื่องแต่งกาย ที่จะเน้นความอลังการ สมจริง ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการจัดการแสดงของโขนในปัจจุบันมีลักษณะทั้งงดงามและครบองค์ประกอบในหลายๆ ด้าน ด้วยเหตุปัจจัยมาจากความพร้อมด้านเครื่องมืออุปกรณ์ และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี จึงทำให้โขนมีความงดงามสอดคล้องกับ

ยุคสมัย ทั้งในเรื่องการจัดสรรเวลาให้นักท่องเที่ยวได้รับชมตามอรรถรสที่พึงเสพได้อย่างสุนทรีย์ การจัดบทแปลเป็นภาษาอังกฤษให้นักท่องเที่ยวต่างชาติได้เข้าใจอย่างถ่องแท้ รวมไปถึงบทที่นักแสดงนำเสนออย่างอ่อนช้อย วิจิตรบรรจง

พัชรินทร์ รมโพธิ์ชื่น (2557, น. 91) ในการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการศิลปการแสดง โขน ของครูชูชีพ ขุนอาจ ทรพยากรวัฒนธรรมที่มีอยู่ในตัวบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ความรู้และความสามารถทางด้านศิลปการแสดงโขนการทำหัวโขน เป็นทรัพยากรวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (intangible cultural resource) สิ่งเหล่านี้เป็นองค์ความรู้ที่ครูชูชีพ ขุนอาจ มีประจำตัว เป็นตัวตน เป็นจิตวิญญาณของครูชูชีพ ขุนอาจ ถือได้ว่าเป็น “ภูมิปัญญา” (wisdom) ของครูชูชีพ ขุนอาจ 1) เป็นภูมิปัญญาเพื่อการยังชีพ ในเรื่องของการทำหัวโขนออกจำหน่าย การรับจ้างแสดงโขนเด็ก ควบคุมการแสดงโดยครูชูชีพ ขุนอาจ 2) เป็นภูมิปัญญาเพื่อการสาธารณประโยชน์หรือเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพราะครูชูชีพขุนอาจ ได้ถ่ายทอดความรู้ ความสามารถทางศิลปการแสดงโขนให้กับเด็กๆ ที่สนใจ โดยไม่คิดค่าใช้จ่า นอกจากการถ่ายทอดศิลปการแสดงโขน ครูชูชีพยังถ่ายทอดศิลปการทำหัวโขนให้กับบุคคลที่สนใจโดยไม่คิดค่าสอนด้วย เพราะเป็นศิลปะประดิษฐ์ที่ยาก ต้องใช้ความมานะ อดทน และมีจิตใจที่มั่นคง จึงจะสำเร็จเป็นงานหัวโขนได้

ปิยวดี มากพา (2557: 200) องค์ความรู้วิทยานิพนธ์ทางด้านนาฏศิลป์ไทยเกี่ยวกับรำและระบำในปัจจุบันมีทั้งรูปแบบราชสำนักดั้งเดิม ราชสำนักปรับปรุง แบบพื้นบ้านดั้งเดิมและพื้นบ้านปรับปรุง และมีงานนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยซึ่งนับเป็นพัฒนาการทางด้านนาฏศิลป์ไทยอีก รูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นเพราะความต้องการหลีกเลี่ยงความจำเจและกรอบประเพณีแบบเดิม แต่ก็คงยังสร้างสรรค์บนพื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์ไทย แล้วนำรูปแบบการนำเสนอ ตลอดจนการตีความในแง่มุมใหม่ต่อผู้ชม งานนาฏศิลป์พื้นบ้านปรับปรุงนั้นเห็นได้ชัดเจนจากการมีนาฏศิลป์แบบมาตรฐานกล่าวคือนาฏศิลป์แบบราชสำนักที่ใช้ในการเรียน การสอนเข้ามามีบทบาทในท่ารำ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดขึ้นเมื่อมีการรื้อฟื้นท่ารำดั้งเดิมกลางสุญหาย โดยผู้ที่สนใจศึกษาและมีความรักในศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่น ซึ่งมีข้อดีในด้านการรื้อฟื้นและเก็บองค์ความรู้ที่กำลังจะ สูญหาย แต่ก็เกิดปรากฏการณ์ผสมผสานนาฏศิลป์ที่มีเอกลักษณ์ที่แตกต่าง หากต่อไปในอนาคตมีการอธิบายขยายความเข้าใจให้ผู้รับการถ่ายทอดได้ทราบถึงที่มาและผลกระทบที่กำลังจะเกิดขึ้น ในอนาคตนาฏศิลป์พื้นบ้านดั้งเดิมจะไม่ถูกกลืนและยังคงเป็นรากวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ ได้ในอนาคต

สมเกียรติ วรรณเฉลิม (2558, น. 29) ในสถานการณ์ในปัจจุบัน พบว่าเด็กยุคใหม่รับเอาวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตมากขึ้น อาทิ การใช้เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย การรับประทานอาหาร การแสดงออกในสังคม เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยได้อย่างชัดเจน แต่สิ่งหนึ่งที่ต้องตระหนักคือ จิตสำนึกของการดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมไทย และทำให้เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมที่มีคุณค่าที่แสดงความเป็นอารยชาติ ดังนั้น ศิลปะการแสดงของไทยจึงเป็นศิลปะที่แฝงไว้ซึ่งภูมิปัญญาที่มีใช้เพียงแต่ความงามแต่เป็นศิลปะที่ทั่วโลกควรจะได้สัมผัสและรับรู้ จากการที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนและการแสดงโขนเด็กมาอย่างต่อเนื่องจนกล่าวได้ว่าเป็นเอกลักษณ์อันดีงามที่จะกระตุ้นให้เด็กได้เรียนรู้และหันมาสนใจศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่เรียกว่า “โขน”

จารุณี ชูวงศ์วาล (2558, น. 6) จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ไทยใน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ งานวิจัยนี้มุ่งหวังศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ไทยในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะทำให้ทราบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน และทำให้ทราบทักษะและแนวทางในการแก้ไขปัญหา ในการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ไทยในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และผลวิจัยที่ได้เป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสามารถนำมากำหนดนโยบาย พัฒนา ปรับปรุง ผู้สอนและจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ชลภูมิ บรรหาร (2559, น. 4) การดำเนินการสร้างศิลปวัฒนธรรมสมัยใหม่เพื่อให้สยามก้าวพ้นความเป็นจารีต และก้าวเข้าสู่ความเป็น “ทันสมัย” นั้นนับว่าเป็นพระบรมราโชบายทางการเมืองของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าเป็น “ศิลปวัฒนธรรมทางการเมือง” (คล้ายกับยุค “มาลามาไทย” ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม) นับว่าเป็นการทำลายต่อความคิดเก่า ซึ่งเป็นการนำพาประเทศก้าวข้ามพ้นความเป็น “รัฐจารีต” เข้าสู่ “รัฐสมัยใหม่” ซึ่งพระราชกรณียกิจต่างๆ เป็นเพียงการริเริ่มและไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์เนื่องจากความไม่พร้อมในหลายๆ ประการของสังคมไทย และปัญหาความขัดแย้งระหว่างการรับ “ของใหม่” กับ “ของเก่า” ซึ่งความขัดแย้งนี้เป็นเรื่องปกติของสังคมที่กำลังเปลี่ยนผ่านไปสู่ “ความทันสมัย” แต่สิ่งสำคัญยิ่งของการนำศิลปวัฒนธรรมมาเป็นเครื่องมือในการสร้างรัฐสมัยใหม่ คือ การที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงได้สาน

ต่อแนวพระราชดำรินี้ต่อจากพระบรมชนกนาถจนสำเร็จ และศิลปวัฒนธรรมบางอย่างยังได้รับการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

งานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการแสดงศิลปวัฒนธรรม ที่มีบทบาทในการพัฒนาผู้เรียนนั้น เกิดจากการเรียนการสอนในรายวิชานาฏศิลป์และโขน ซึ่งในปัจจุบันมีหลักสูตรที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดและรูปแบบในการแสดงมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก มีความมั่นใจ และคิดอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงการปรับตัวทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการนำประสบการณ์การเรียนรู้ไปพัฒนาศักยภาพของตนเอง ในการเอาตัวรอดในสังคมได้ ซึ่งจากข้อมูลของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตั้นั้น เน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาศิลปวัฒนธรรมของไทยจากเรียนการสอนตามหลักสูตรของวิชานาฏศิลป์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และปลูกจิตสำนึกให้หวงแหน อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย พร้อมกับการเผยแพร่ความรู้ที่มีให้สังคมได้รับรู้

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Kerry Chappell (2007, pp. 27-52) ความคิดสร้างสรรค์ในการศึกษาการเต้นระดับประถมศึกษา: เคลื่อนไหวเกินกว่าสมมติฐาน บทความนี้แสดงให้เห็นถึงการวิเคราะห์ขั้นสุดท้ายที่ดำเนินการในการศึกษาการตรวจสอบแนวคิดและวิธีการสร้างสรรค์ของอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการเต้น 3 คนในการศึกษาการเต้นยุคปลายตอนปลายในสหราชอาณาจักร การวิจัยครั้งนี้เดินทางผ่านหลายขั้นตอนในการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนที่พบ โดยครู 3 คนในสถานการณ์เฉพาะของพวกเขาที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ในการศึกษาด้านการเต้นรำในสภาพอากาศปัจจุบันของสหราชอาณาจักร บทความนี้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาและความตึงเครียดซึ่งในสถานการณ์ที่ศึกษาอาจเป็นอันตรายต่อประสบการณ์สร้างสรรค์ที่มีความหมายสำหรับผู้เรียนในการศึกษาด้านการเต้นรำ ภายในกรอบทางทฤษฎีการค้นพบแผนที่ภูมิประเทศสำหรับครูกลุ่มนี้โดยเฉพาะ และเสนอ “ภาพของความเป็นไปได้” สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการเต้นรำและการศึกษาอื่น ๆ บทความนี้นำเสนอข้อเสนอนี้เกี่ยวกับทิศทางในอนาคตสำหรับการทำวิจัยและการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการวิจัยการเต้นรำและการศึกษาในด้านนี้

Elizabeth Melchior (2010, pp. 119-135) การสอนการเต้นที่ตอบสนองต่อวัฒนธรรมในห้องเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งโรงเรียนถือว่าเป็นสถานที่สำคัญในการศึกษาความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการพัฒนาของการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อวัฒนธรรม ผ่านการเต้นรำเด็ก ๆ สามารถสำรวจและแสดงวัฒนธรรมของตนเองและของผู้อื่นและแบ่งปันเรื่องราวของพวกเขาในรูปแบบอื่นนอกเหนือจากคำพูดและการเขียน บทความนี้นำเสนอกรณีศึกษา

เกี่ยวกับโครงการพัฒนาวิชาชีพด้านการศึกษาก่อนหน้านี้สำหรับครูประถมศึกษาทั่วไปใน Aotearoa นิวซีแลนด์ กระบวนการนี้ถูกอภิปรายผ่านเลนส์ของแนวคิดทางวัฒนธรรมทั้งห้าที่ครอบคลุมมุมมองโลกของชาวเมารีแสดงให้เห็นว่าพวกเขาผสมผสานการสอนและการเรียนรู้การเต้นรำอย่างไร ผลการวิจัยบ่งชี้ว่าผ่านกระบวนการความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงวิพากษ์การสอนจากจุดแข็งที่มีอยู่และความรู้ด้านการสอน มีการเชื่อมโยงที่เพิ่มขึ้นระหว่างครูกับนักเรียนนักเรียนและกันและกันและนักเรียนกับการเต้นรำ รุ่นนี้มีกรอบสำหรับการสอนและการเรียนรู้การเต้นรำภายในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในระดับสากล

Deirdre Russell-Bowie (2012, pp. 216-232) ในโรงเรียนประถมศึกษาในหลาย ๆ ประเทศปัจจุบันการเต้นรำรวมอยู่ในพื้นที่การเรียนรู้ที่สำคัญทางศิลปะพร้อมผลลัพธ์และเนื้อหาของตัวเอง แต่ในขณะที่ครูสอนการเต้นรำและศิลปะในอนาคตรูปแบบอื่นครูประถมทั่วไปจะเข้าใจถึงภูมิหลังและความมั่นใจในการศึกษาด้านการเต้นรำและการเต้นรำได้อย่างไร การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพื้นฐานและความมั่นใจในการอนุรักษ์ครูประถมศึกษาจาก 5 ประเทศเกี่ยวกับการศึกษาด้านการเต้นรำและการเต้นรำ มันเกี่ยวข้องกับการรักษา 936 ครูที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญโรงเรียนประถมจากออสเตรเลีย, นามิเบีย, แอฟริกาใต้, สหรัฐอเมริกาและไอร์แลนด์ที่ลงทะเบียนในหน่วยงานศิลปะสร้างสรรค์ครั้งแรกของพวกเขา บทความนี้จะมุ่งเน้นการรับรู้ของครูผู้สอนเกี่ยวกับภูมิหลังและความเชื่อมั่นของพวกเขาเกี่ยวกับการศึกษาด้านการเต้นรำและการเต้นรำ จากนั้นจะตรวจสอบว่ามีการรับรู้แตกต่างระหว่างการรับรู้ของครูฝึกสอนในเรื่องภูมิหลังของตนเองและความมั่นใจในการสอนการเต้นที่เกี่ยวข้องกับเพศและประเทศหรือไม่ เครื่องชี้สองเครื่องได้รับการพัฒนาและทดสอบเพื่อความน่าเชื่อถือ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการตอบสนองของครูฝึกสอนชายและหญิงและครูสอนดนตรีจากประเทศต่าง ๆ ทั้งในด้านพื้นฐานและความมั่นใจในการสอนการเต้น

Miriam Giguere (2011, pp. 5-28) ความคิดการเต้น: การตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของเด็กและกระบวนการสร้างสรรค์ในการเต้น การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของเด็กในกระบวนการสร้างสรรค์ด้านการเต้นรำและเพื่อตรวจสอบว่าการเต้นรำมีผลต่อพัฒนาการทางปัญญาของเด็กอย่างไร ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดของเด็กถูกรวบรวมจากนักเรียนระดับประถมห้าเข้าร่วมในโครงการบ้านในโรงเรียนรัฐบาลในรัฐเพนซิลเวเนีย ทั้งการสอบถามและการวิเคราะห์ข้อมูลถูกชี้นำโดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในประเพณีของปรากฏการณ์วิทยา นอกเหนือจากการระบุกลยุทธ์การเรียนรู้แบบแยกกัน 27 ข้อซึ่งเด็ก ๆ ใช้ในการสร้างการเต้น บทสรุปการศึกษาเน้นถึงความสำคัญของการคิดแบบกลุ่มเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจใน

กิจกรรมการเรียนรู้ขั้นสูงสุดจากการเต็นรำ ส่วนการสนทนายังตรวจสอบวิธีการสอนที่นำมาซึ่งผลประโยชน์ทางปัญญาของการเต็นรำ

Fiona Bannon & Patricia Sanderson (2010, pp. 9-26) สัมผัสประสบการณ์ทุกช่วงเวลา: การศึกษาการเต็นรำที่มีความสำคัญ บทความนี้จะอธิบายความกว้างของปัญหาที่เกิดขึ้นและความกังวลจากการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในการศึกษาการเต็นรำ จุดเริ่มต้นของการศึกษาคือการทบทวนธรรมชาติของประสบการณ์ความงามในการศึกษาการเต็นรำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมมุมมองที่สอดคล้องกันของการศึกษาการเต็นรำเป็นวิธีการสอนที่ชัดเจนและมีมนุษยธรรม ศูนย์กลางของวิธีการนี้คือการพัฒนาของแต่ละบุคคลผ่านการรับรู้สุนทรียภาพที่เพิ่มขึ้นโดยโอกาสที่จะได้รับการเสนอสำหรับการปรับปรุงกระบวนการให้เหตุผลด้วยการเพิ่มการเรียนรู้และแนวความคิดในบรรยากาศของการสำรวจ เพื่อสนับสนุนสิ่งนี้แนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์และความเกี่ยวข้องกับการเต็นรำซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประวัติความเป็นมาของศิลปะหรือมนุษยศาสตร์ การอภิปรายดำเนินไปด้วยการสำรวจการสอนและการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านการเต็นรำที่มีความสำคัญ ทบทวนวิธีการวิจัยด้านการศึกษาด้านการเต็นรำโดยใช้วิธีการสร้างการเต็นรำและการชื่นชม บทความนี้สรุปโดยกระตุ้นให้มีการนำวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้อย่างกว้างขวางเพื่อตรวจสอบปัญหาที่เปิดเผยโดยการศึกษาวินิจฉัยอย่างต่อเนื่อง

Michele Biasutti (2012, pp. 120-140) การปรับตัวด้านการศึกษาคำเต็นรำ: มุมมองของครู ในบทความนี้มีรายงานการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับมุมมองของครูเกี่ยวกับการปรับตัวในการสอนเต็นรำ ครูสอนเต็นรำอาชีพสิบเอ็ดคนที่มีประสบการณ์ในการใช้การสอนแบบอิมโพรไวส์ในการสอนการเต็นรำมีส่วนร่วมในการศึกษาเพื่อตอบคำถามสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างซึ่งรวมถึงคำถามต่าง ๆ เกี่ยวกับการปรับตัวในการสอนการเต็นรำ แนวคิดที่ใช้บ่อยที่สุดสำหรับการสอนและการจัดบทเรียนแบบทั่วไป การวิเคราะห์เชิงคุณภาพดำเนินการโดยใช้วิธีการอุปนัยซึ่งให้หลักฐานของกระบวนการสอนต่าง ๆ ในระหว่างการปรับตัวเต็นรำและเทคนิคที่ใช้โดยครูในการศึกษาคำเต็นรำ ครูแสดงให้เห็นถึงความตระหนักเกี่ยวกับศักยภาพของการปรับตัวในการศึกษาด้านการเต็นรำรวมถึงทักษะและความสามารถที่พัฒนาขึ้นในระหว่างกิจกรรมการศึกษา วิธีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการสอนการเต็นรำแบบอิมโพรไวส์และความสัมพันธ์ระหว่างยานยนต์ความรู้และโดเมนอารมณ์ ผลที่ได้จะกล่าวถึงความสัมพันธ์กับการใช้การปรับตัวในการสอนเต็นรำ

งานวิจัยต่างประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับการแสดงที่มีบทบาทในการพัฒนาผู้เรียนนั้น เกิดจากการเรียนการสอนด้านการเต็นรำ ซึ่งไม่มีผลในการช่วยพัฒนาผู้เรียนด้านกล้าแสดงออกและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการนำประสบการณ์การเรียนรู้ไปพัฒนา

ศักยภาพของตนเอง ในการเอาตัวรอดในสังคมได้ จึงกล่าวได้ว่า ประเด็นสำคัญเท่ากับการที่ยังคง
จัดให้มีการเรียนการสอนด้านการเดินรำหรือด้านนาฏศิลป์ไทยนั้นมีความมุ่งหมายในการเน้นการ
พัฒนาผู้เรียน ซึ่งสามารถช่วยพัฒนา ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แก่เด็กหรือ
ผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมวิธี (Mixed Method) ศึกษาการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตโดยมุ่งหารูปแบบที่มีกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรในรายวิชานาฏศิลป์และโขน โดยการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษารูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

ส่วนที่ 2 ศึกษาทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้อันเกิดจากกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

วิธีดำเนินการวิจัยในแต่ละส่วนมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษารูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม โดยเป็นรูปแบบที่มุ่งส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์และโขน ดำเนินการดังต่อไปนี้

1.แหล่งข้อมูล

ข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้รวบรวมจาก 2 แหล่งคือ

1.1 เอกสาร ได้แก่ บทความวิชาการทางการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิด หลักการจัดการแสดง และสูจิบัตรการแสดง รวมทั้งวิถีทัศน์การแสดงของโรงเรียนสาธิตฯตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2561

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯหลากหลายกลุ่ม โดยการเลือกสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องแบบเจาะจง (Purposive sampling) ดังตาราง

ตาราง 5 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บุคคลผู้เกี่ยวข้อง	จำนวน (คน)
ผู้บริหารและครู	5
คณะกรรมการจัดการแสดง	5
กรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู	5
กรรมการศิษย์เก่า	5
ผู้ปกครอง	5
ผู้เชี่ยวชาญ	3
รวม	28

2. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการที่แตกต่างกันตามแหล่งข้อมูลวิธีที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

2.1 การวิเคราะห์เอกสาร

2.2 การสัมภาษณ์ซักถาม

2.3 แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง จำนวน 25 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการแสดงจำนวน 3 ท่านพิจารณาความเหมาะสม โดยให้ประเมินแต่ละข้อกิจกรรมดังนี้

+1 แทน มีความเหมาะสม

-1 แทน ไม่เหมาะสม

0 แทน ไม่แน่ใจ

จากนั้นนำข้อพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนแต่ละข้อของผู้ทรงเชี่ยวชาญทุกท่าน

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยใช้เกณฑ์ค่า IOC เท่ากับ 0.60 แสดงถึงความเหมาะสมของกิจกรรมแต่ละข้อของรูปแบบ

3. วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลดังนี้

3.1 ศึกษาข้อมูลการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯ เพื่อหาลักษณะของการดำเนินงานการแสดงประจำปีตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2561 จากเอกสาร หนังสือ สื่อบันทึก และวีดิทัศน์การแสดง

3.2 สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม รวม 25 คน

- 1) ผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแสดงฯ
- 2) คณะกรรมการจัดการแสดงฯ
- 3) คณะกรรมการจากสมาคมผู้ปกครองและครูฯ
- 4) กรรมการจากสมาคมศิษย์เก่าฯ
- 5) ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตฯ

3.3 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด หลักการและวิธีการเกี่ยวกับการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการแสดง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากตำรา บทความวิชาการ และงานวิจัย

3.4 ประมวลข้อมูลเพื่อสรุปร่างรูปแบบการจัดงานการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2561 สรุปประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. หลักการ (the principle)
2. แนวทางและลักษณะในการจัด (the pattern modeling)
3. วัตถุประสงค์ (the objective)
4. การดำเนินการ (the operation)
5. การประเมินผลการดำเนินการ (the evaluation)

3.5 ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมในรูปแบบโดยจัดทำเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่าตรรกษีความสอดคล้อง จำนวน 25 ข้อ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

ส่วนที่ 2 ศึกษาทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากกิจกรรมการแสดง

ในส่วนนี้จะศึกษาจากการจัดกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมประจำปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง โดยเน้นผลอันเกิดจากผู้เรียนในด้าน

- 1) การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
- 2) การเสริมสร้างความกล้าแสดงออก
- 3) การช่วยในการปรับตัวของผู้เรียน

ในส่วนของผู้เรียนเน้นทัศนะเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการแสดงในด้าน

- 1) ความสวยงาม
- 2) ความพร้อมเพรียง
- 3) เครื่องแต่งกาย
- 4) เพลงประกอบ
- 5) ท่าประกอบการแสดง

โดยดำเนินการดังนี้

2.1 แหล่งข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาทัศนะของบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อติดตามผลการจัดการแสดงในปีการศึกษา 2562 โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่เจาะจง หรือการเลือกแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และประเด็นศึกษา ดังตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนบุคคลที่แสดงทัศนะเกี่ยวกับผลของการจัดการแสดง

กลุ่มบุคคล	จำนวน (คน)	ทัศนะที่ศึกษา
ผู้บริหาร	5	ด้านผลที่เกิดกับผู้เรียน*
ครู	20	
ผู้ปกครอง	50	
ผู้เรียนชายชั้น ป.3 และ ป.6	245	ความพึงพอใจในการแสดง
ผู้เรียนหญิงชั้น ป.3 และ ป.6	231	
ผู้ชมการแสดง**	100	เกี่ยวกับการจัดการแสดง
รวม	651	

* ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าแสดงออก และการปรับตัว

** ผู้ปกครอง ครูประจำชั้น ศิษย์เก่า ที่ชมการแสดง

2.2 การรวบรวมข้อมูล

วิธีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วย

- 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับผลที่เกิดกับผู้เรียนจำนวน 30 ข้อ โดยถามเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ 3 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้
 - ระดับ 5 หมายถึง เป็นลักษณะที่เกิดกับผู้เรียนมากที่สุด
 - ระดับ 4 หมายถึง เป็นลักษณะที่เกิดกับผู้เรียนมาก
 - ระดับ 3 หมายถึง เป็นลักษณะที่เกิดกับผู้เรียนปานกลาง
 - ระดับ 2 หมายถึง เป็นลักษณะที่เกิดกับผู้เรียนน้อย
 - ระดับ 1 หมายถึง เป็นลักษณะที่เกิดกับผู้เรียนน้อยที่สุด
- 2) แบบประเมินสำหรับตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC
- 3) แบบสอบถามความพึงพอใจในการแสดงของผู้เรียน โดยถามเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านความสวยงาม ความพร้อมเพรียง เครื่องแต่งกาย เพลงประกอบ และท่าประกอบการแสดง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
 ระดับ 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

2.3 วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลดังนี้

- 1) ให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผลที่เกิดกับผู้เรียน
- 2) ให้ผู้เรียนชายและหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการแสดง
- 3) สันทนากับผู้ชมการแสดงพร้อมทั้งข้อมูลแสดงความคิดเห็นหลังการแสดง (Feedback) ผ่านทางสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการจัดการแสดงและความสามารถของผู้เรียน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับทัศนคติด้านผลที่เกิดกับผู้เรียน และความพึงพอใจที่มีต่อการแสดงของผู้เรียนชายและหญิง โดย

- 1) หาความถี่ ค่าร้อยละ
- 2) ค่าเฉลี่ย (Mean หรือ $\bar{X}$) เบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
- 3) แปลค่าเฉลี่ยเป็นระดับของผลที่เกิดโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50-5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
"	3.50-4.49	หมายถึง	ระดับมาก
"	2.50-3.49	หมายถึง	ระดับปานกลาง
"	1.50-2.49	หมายถึง	ระดับน้อย
"	1.00-1.49	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

2.5 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย

ตาราง 7 วิธีการศึกษารูปแบบการจัดการแสดงฯ และทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

วิธีการ	ผลที่ได้รับ
1. การศึกษารูปแบบฯ	
1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1) แนวคิดและหลักการ
2) สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง	2) ร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมของโรงเรียนสาธิตฯ
3) วิเคราะห์การจัดกิจกรรมการแสดงของโรงเรียนสาธิตฯ ปีการศึกษา 2552-2561	
4) สรุปแนวทางการจัดกิจกรรมของโรงเรียนสาธิตฯ	
5) ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ	3) รูปแบบการจัดการแสดง
2. การศึกษาทัศนะฯ	
2.1 สอบถามโดยการตอบแบบสอบถามของ	ทัศนะเกี่ยวกับผลที่เกิดกับผู้เรียน
1) ผู้บริหาร	1) ด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
2) ครู	2) การเสริมสร้างความกล้าแสดงออก
3) ผู้ปกครอง	3) การช่วยในการปรับตัวของผู้เรียน
2.2 สอบถามโดยใช้แบบสอบถามผู้เรียนชายและหญิง	ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการแสดงของผู้เรียน
2.3 ชักถามและรับข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์จากผู้ชมการแสดง	ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการแสดงฯ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเพื่อหารูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โดยการวิเคราะห์จากการจัดกิจกรรมการแสดงตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2561 พร้อมทั้งศึกษาทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการจัดการแสดงซึ่งผลการวิเคราะห์จะนำเสนอรายละเอียดดังกล่าวเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษารูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม

1.1 ผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมการแสดงของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2552-2561

1.2 กำหนดร่างรูปแบบจากผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมการแสดงประกอบด้วย

- 1.หลักการ (the principle)
- 2.แนวทางและลักษณะในการจัด (the pattern modeling)
- 3.วัตถุประสงค์ (the objective)
- 4.การดำเนินการ (the operation)
- 5.การประเมินผลการดำเนินการ (the evaluation)

1.3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและสรุปรูปแบบของการจัดการแสดง

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.1 ทัศนะเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2.2 ทัศนะเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เรียน

2.3 ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการแสดงจากผู้ชมการแสดง

โดยแต่ละส่วนมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษารูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม

1.1 ผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมการแสดงของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2552-2561

ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดการจัดการแสดงของโรงเรียนสาธิตฯ จากการสัมภาษณ์ สุนจิ บัตร และวิดิทัศน์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 จนถึงปีการศึกษา 2561 รวม 10 ปี พบว่ารูปแบบการแสดงของโรงเรียนสาธิตฯ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือ โขน และละคร

1) โขน มีรูปแบบมาจากการเรียนรู้ในหลักสูตรรายวิชานาฏศิลป์และโขนซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้ชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,5,6 และนักเรียนชาย Year 3 และ 4 หลักสูตรนานาชาติ รูปแบบการแสดง โขนที่แสดงในทุกปีจะเน้นการจัดกระบวนการของฝ่ายยักษ์ และฝ่ายลิง “มีการต่อสู้ของตัวละครที่เป็นตัวแทนฝ่ายธรรมะ และอธรรม รวมถึงการแสดงกระบวนการทำในการรำว่า ลีลาการต่อสู้ของตัวละครพระ ยักษ์ ลิง และตัวละครอื่นๆ ที่เป็นกระบวนการทำแบบมาตรฐานเชิงอนุรักษ์ตามจารีตของโขน” (โขนรามาวตาร. 2562, น. 49)

ไตรรัตน์ พิพัฒโศภณ (2562: สัมภาษณ์) อธิบายว่า “เราสอนด้วยนิทานรามเกียรติ์คือนิทานที่เด็กชอบ สนุก ต่อสู้กัน ตัวละครก็มีอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ เราใช้ความสนุกนี้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมเข้าไปในการเรียน” สอดคล้องกับข้อความว่า “ผู้เรียนในวัยนี้มีความสนใจ มีจินตนาการในเรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ การต่อสู้ของตัวละครที่ไม่ใช่มนุษย์ รามเกียรติ์จึงเป็นสื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงถ่ายโอนความรู้ที่ส่งเสริมจินตนาการ จรรโลงความดีงามแห่งจิตใจของผู้เรียนได้อย่างชัดเป็นอย่างดี” (คุณค่าตัวละครโขน. 2562: 2) เช่นเดียวกับสมเกียรติ วรรณเฉลิม (2562: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “โขนเป็นเรื่องราวของการต่อสู้ โลกโขน ตื่นเต้นเร้าใจสนุกสนานเหมาะกับธรรมชาติของเด็ก ๆ เราจึงนำมาใช้เป็นสื่อการสอน”

วีรกีจ ยอดนาม (2562: สัมภาษณ์) ครูสอนโขน(ยักษ์) โรงเรียนสาธิตฯ เล่าถึงการเรียนโขนว่า “เราสอนพื้นฐานก่อน เด็กต้องได้ท่าทางที่ถูกต้องตามแบบแผน พอเด็กแม่นยำแล้วเราก็ใส่ความสนุก ใส่ความท้าทายไปในโขน เขาก็จะไปจับคู่ยักษ์ลิงฝึกการต่อสู้ ฝึกขึ้นลอย ฝึกยก ฝึกเหยียบกัน รับกัน แต่ละคู่ก็จะแยกกันไปฝึกซ้อม ซึ่งแนวทางนี้ได้รับการสนับสนุนจากเสฐียร วุฒิ บรรดาศักดิ์ (2562: สัมภาษณ์) ครูผู้สอนโขน(พระ) ของโรงเรียนสาธิตฯ ว่า “เด็กๆ สามารถสร้างสรรค์การแสดงได้เอง แต่ต้องอยู่บนพื้นฐานความรู้ที่ครูสอน” สอดคล้องกับสมเกียรติ วรรณเฉลิม (2562: สัมภาษณ์) อธิบายว่า “เราสอนพื้นฐานท่ารอบไป 5 ท่า แล้วให้เขาไปฝึก เขาก็จะไปตกลงกับคู่ว่าจะรบด้วยท่าไหนก่อน จะหันมุมไหน ทำกี่ครั้ง”

2) ละคร การแสดงละครเป็นกิจกรรมหลักที่สำคัญของการแสดงประจำปี เนื่องจากการแสดงที่ใช้ผู้แสดงทุกระดับชั้นหรืออาจกล่าวได้ว่าเกือบทั้งโรงเรียนคือผู้ชายและผู้หญิงตั้งแต่ระดับชั้นเด็กเล็ก-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนหลักสูตรนานาชาติตั้งแต่ Nursery, Reception, Year 1, 2, 3 เป็นกิจกรรมการแสดงที่มีความหลากหลายโดยจำแนกตามระดับชั้น เพศ และวัยของผู้เรียน

อดีตนายกสมาคมผู้ปกครองและครู กล่าวถึงการแสดงละครว่า “ละครเป็นการแสดงที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลทำให้ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสแสดง”(ทศพร ศรีเยี่ยม. 2562: สัมภาษณ์) “ละครสามารถจัดได้หลากหลาย ทำให้เด็กมีโอกาสแสดงได้อย่างทั่วถึง” (ไทรรัตน์ พิพัฒน์โกศล. 2560: สัมภาษณ์) สอดคล้องกับ (สุชมาล เกษมสุข. 2562: สัมภาษณ์) “ละครสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถโดยเด็กมีโอกาสได้แสดงตามความสนใจหรือความถนัดของตนเอง”

“การจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์นอกจากจะมุ่งเน้นให้มีการสืบทอดวัฒนธรรมประจำชาติแล้วต้องมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า และปฏิบัติได้ตามสภาพ และระดับของผู้เรียน การประเมินภาคปฏิบัติที่ถือว่าถูกต้องเที่ยงตรงที่สุดก็คือให้นักเรียนได้แสดงจริง ได้มีโอกาสคิดทำงานร่วมกับเพื่อน และคิดออกแบบเสื้อผ้าหน้าผมได้ยิ่งเป็นการดี”(ไพศาล หวังพานิช. 2562: สัมภาษณ์) “เราต้องปลูกฝังรสนิยม ค่านิยมมรดกทางวัฒนธรรมในละครของเราที่เป็นอยู่ให้แพร่กระจายและขยายวงให้มาก โดยให้เด็กมีโอกาสแสดงความสามารถ ตั้งแต่ระดับประถมในโรงเรียน” (ลัดดา ตั้งสุภาชัย. 2562: สัมภาษณ์)

จะเห็นได้ว่าการแสดงโขน และละครมีความเหมาะสมที่จะเป็นกิจกรรมหลักในการจัดการแสดงประจำปีของโรงเรียนสาธิตฯ เพื่อให้เห็นภาพการจัดการแสดงโขน และละครของโรงเรียนสาธิตฯในแต่ละปี ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์การจัดการแสดงในแต่ละปีจากสูจิบัตร วิดีทัศน์ และจากการสนทนากับผู้ที่รับผิดชอบการจัดการแสดงเกี่ยวกับลักษณะการแสดงในแต่ละปี ปรากฏผลโดยสรุป ดังนี้

1) การแสดงประจำปีการศึกษา 2552

การแสดงปีนี้จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระชนมายุครบ 82 พรรษา การแสดงหลักประกอบด้วย โขนเฉลิมพระเกียรติเรื่องรามเกียรติ์ ชุด “นางลอย” และการแสดงละครเด่นประกอบรำเรื่อง “เหนือเมฆยังมีนางฟ้า” ใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (สูจิบัตรโขน นางลอย. 2552) โดยมีลักษณะสำคัญของการแสดงดังตาราง

ตาราง 8 การแสดงประจำปีการศึกษา 2552

การแสดง	ลักษณะการแสดง
โขน “นางลอย”	1. เน้นการจัดกระบวนทัพของฝ่ายยักษ์และลิง 2. มีการสอดแทรกมุขตลกในบทเจรจา 3. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมออกแบบและคัดเลือกท่ารบด้วยตัวเอง
ละคร “เหนือเมฆยังมีนางฟ้า”	1. มีระบำประกอบ 11 ชุด และศิษย์เก๋ารับเชิญ 1 ชุด 2. มีเนื้อเรื่องตื่นเต้นโลดโผน 3. มีการแต่งบทร้องใหม่ประกอบละคร 4. การแสดงระดับชั้นเป็นแบบสากลเป็นส่วนใหญ่

2) การแสดงประจำปีการศึกษา 2553

ในปีนี้จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระชนมายุครบ 84 พรรษา ในปี พ.ศ.2554 การแสดงหลักประกอบด้วย โขนเฉลิมพระเกียรติ ตอน “มณโฑหุงน้ำทิพย์ ภาค2” และการแสดงละครรำไทย “ถาจะสิ้นนพรัตน์จรัสฉาย” ใช้ผู้แสดง ตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (สุจิตร์ โขน มณโฑหุงน้ำทิพย์ภาค2. 2553) โดยมีลักษณะ สำคัญของการแสดงดังตาราง

ตาราง 9 การแสดงประจำปีการศึกษา 2553

การแสดง	ลักษณะการแสดง
โขน “มณโฑหุงน้ำทิพย์ ภาค2”	1. เน้นการจัดกระบวนทัพของฝ่ายยักษ์และลิง 2. มีการสอดแทรกมุขตลกในบทเจรจา 3. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมออกแบบและคัดเลือกท่ารบด้วยตัวเอง
ละคร “ถาจะสิ้นนพรัตน์จรัสฉาย”	1. มีระบำประกอบ 11 ชุด 2. เป็นละครรำไทย 3. มีการแต่งบทร้องขึ้นใหม่เพื่อบรรเลงประกอบวงดนตรีไทย 4. การแสดงระดับชั้นเป็นแบบไทยทั้งหมด

3) การแสดงประจำปีการศึกษา 2554

การแสดงในปีนี้อัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระชนมายุครบ 84 พรรษา การแสดงหลักประกอบด้วย โขน เกลิมพระเกียรติ ตอน “รามจักรีมหาราช” และการแสดงละครประยุคต์เรื่อง “กนิรี” ที่มีเนื้อเรื่องประยุคต์ จากการแสดงละครชาตรี เรื่อง “พระสุธนมโนราห์” ผสมผสานกับสถานการณ์น้ำท่วมใหญ่ โดยใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (สุจิตร์ โขน รามจักรีมหาราช. 2554) โดยมีลักษณะสำคัญของการแสดงดังตาราง

ตาราง 10 การแสดงประจำปีการศึกษา 2554

การแสดง	ลักษณะการแสดง
โขน “รามจักรีมหาราช”	1. เน้นการจัดกระบวนทัพของฝ่ายยักษ์และลิง 2. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมออกแบบและคัดเลือกท่ารบ, ท่าขึ้น ลอยด้วยตัวเอง
ละคร “กนิรี”	1. มีระบำประกอบ 10 ชุด 2. เป็นละครที่ผสมผสานกันระหว่างวรรณคดีกับจินตนาการ 3. มีการแต่งบทร้องขึ้นใหม่เพื่อบรรเลงประกอบวงดนตรีไทย 4. การแสดงระดับชั้นมีทั้งแบบไทยและสากล

4) การแสดงประจำปีการศึกษา 2555

การแสดงในปีนี้อัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติและถวายพระพรแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระชนมายุครบ 85 พรรษา มีรายการพิเศษคือการสาธิตพระราชพิธีเหวี่ยงธนูทางชลมารคโดยกองทัพอากาศจัดขบวนพยุหยาตราทางชลมารคซึ่งเป็นพิธีที่งดงามยิ่งใหญ่ตระการตา ส่วนการแสดงหลักประกอบด้วย โขนตอน “มารชื้อชื้อพิเภก” และละครประยุคต์ ชุด “อาเซียนนิยม” ซึ่งในปีนี้วงการศึกษากว่าประเทศไทยมีความตื่นตัวต้อนรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน การแสดงละครจึงจัดขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการเตรียมตัวต้อนรับการก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน (ASSOCIATION OF SOUTH EAST ASIAN NATION) รูปแบบการรวมประเทศสมาชิกในอาเซียน 10 ประเทศ ใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 (สุจิตร์ชน มารชื้อชื้อพิภก. 2555) โดยมีลักษณะสำคัญของการแสดงดังตาราง

ตาราง 11 การแสดงประจำปีการศึกษา 2555

การแสดง	ลักษณะการแสดง
โขน “มารชื้อชื้อพิภก”	1. เน้นการจัดกระบวนทัพของฝ่ายยักษ์และลิง 2. มีการสอดแทรกมุขตลกในบทเจรจา 3. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมออกแบบและคัดเลือกท่ารบด้วยตัวเอง
ละคร “อาเชียนนิยม”	1. มีระบำประกอบ 10 ชุด นิสิตฝึกสอน 1 ชุด 2. เป็นละครประยุกต์สถานการณ์ปัจจุบัน 3. การแสดงและเพลงที่ใช้ตามระดับชั้นเป็นแบบนานาชาติ

5) การแสดงประจำปีการศึกษา 2556

การแสดงในปีจัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติและถวายพระพรแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระชนมายุครบ 86 พรรษา การแสดงหลักประกอบด้วย โขน ชุด ศีกุมภกรรณ ตอน “กุมภกรรณทนต์น้ำ” และการแสดงละครเต้นประกอบรำ “Concert – Concept 2013” ซึ่งให้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (สุจิตร์ชน กุมภกรรณทนต์น้ำ. 2556) โดยมีลักษณะสำคัญของการแสดงดังตาราง

ตาราง 12 การแสดงประจำปีการศึกษา 2556

การแสดง	ลักษณะการแสดง
โขน “กุมภกรรณทนต์น้ำ”	1. เน้นการจัดกระบวนทัพของฝ่ายยักษ์และลิง 2. มีการสอดแทรกมุขตลกในบทเจรจา 3. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมออกแบบและคัดเลือกท่ารบ, ทำขึ้นลอยด้วยตัวเอง

ตาราง 12 (ต่อ)

การแสดง	ลักษณะการแสดง
ละคร “Concert – Concept 2013”	- มีระบำประกอบ 11 ชุด - เป็นละครเต้นประกอบรำที่จำลองสถานการณ์จากรายการโทรทัศน์ - เพลงที่ใช้ตามระดับชั้นมีความหลากหลายมาก เช่นเพลงไทยเดิม, ลูกทุ่งลูกกรุงเพลง pop, เพลงปลุกใจและเพลงประกอบละคร

6) การแสดงประจำปีการศึกษา 2557

สืบเนื่องจากวิกฤตการณ์การเมืองไทยเหตุการณ์ความไม่สงบในประเทศไทย เกิดเหตุเดินขบวนและชุมนุมประท้วงรัฐบาล การแสดงปีนี้จึงมุ่งเน้นที่ความสามัคคีของคนในชาติเป็นสำคัญ การแสดงหลักประกอบด้วย โขนชุดศึกอินทรีชิต ตอน “มารยาสุชาจาร” และการแสดงละครเต้นประกอบรำ “ดสส.เด็กสร้างสุข” ซึ่งใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (สุจิตร์ โขน มารยาสุชาจาร. 2557) โดยมีลักษณะสำคัญของการแสดงดังตาราง

ตาราง 13 การแสดงประจำปีการศึกษา 2557

การแสดง	ลักษณะการแสดง
โขน “มารยาสุชาจาร”	- เน้นการจัดกระบวนทัพของฝ่ายยักษ์และลิง - ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมออกแบบและคัดเลือกท่ารบด้วยตัวเอง
ละคร “ดสส.เด็กสร้างสุข”	- มีระบำประกอบ 11 ชุด - เป็นละครที่สะท้อนวิถีชีวิตปัจจุบันของสังคมเมืองหลวง - เพลงที่ใช้จะเน้นความรักชาติเป็นส่วนใหญ่ - สอดแทรกวัฒนธรรมวิถีชีวิตของคนในสังคมหลายยุคสมัย

7) การแสดงประจำปีการศึกษา 2558

การแสดงปีนี้ยังคงมุ่งเน้นไปที่ความสามัคคีของคนในชาติและความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเองสืบเนื่องจากสถานการณ์การเมืองของประเทศไทย เนื่องจากเป็น “ปีแห่งการปฏิรูปประเทศ” โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) การแสดงหลักประกอบด้วย โขน ชุด “ศึกอินทรีชิต ภาค 1” และการแสดงละครเต้นประกอบรำ “เทพธิดา” โดยใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนภาคภาษาอังกฤษ (PPIP) ซึ่งเป็นปีแรกที่โรงเรียนเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติ (PPIP) (สุจิตร์ โชน ศีกอินทรีชิต ภาค1. 2558) โดยมีลักษณะสำคัญของการแสดงดังตาราง

ตาราง 14 การแสดงประจำปีการศึกษา 2558

การแสดง	ลักษณะการแสดง
โขน “ศึกอินทรีชิต ภาค 1”	1. เน้นการจัดกระบวนทัพของฝ่ายยักษ์และลิง 2. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมออกแบบและคัดเลือกท่ารบ, ท่าขึ้นลอยด้วยตัวเอง
ละคร “เทพธิดา”	1. มีระบำประกอบ 12 ชุด นักเรียนคัดเลือก 1 ชุด 2. เป็นละครเต้นประกอบรำที่ใช้สถานการณ์ปัจจุบันเป็นหลัก 3. มีการแต่งบทร้องขึ้นใหม่เพื่อบรรเลงประกอบวงดนตรีไทย 4. เพลงที่ใช้ตามระดับชั้นมีความหลากหลายมาก เช่นเพลงไทยเดิม, ลูกทุ่งลูกกรุงเพลง pop เพลงเพื่อชีวิต, เพลงปลุกใจและเพลงประกอบละคร

8) การแสดงประจำปีการศึกษา 2559

เนื่องในวันที่ 13 ตุลาคม พุทธศักราช 2559 ถูกบันทึกไว้ในหัวใจคนไทยทุกคน ว่าเป็นวันวิปโยคแห่งศตวรรษ พระราชกรณียกิจแห่งรัชสมัยของในหลวงรัชกาลที่ 9 นั้นจารึกอยู่ในใจเราทุกคน การแสดงในปีนี้จะจัดขึ้นเพื่อสืบสานพระราชปณิธานขององค์อัครศิลปิน ในหลวงรัชกาลที่ 9 การแสดงหลักประกอบด้วยโขนตอน “หนุมานชาญคักดา” และการแสดงละครประยุกต์น้อมรำลึกพระมหากรุณาธิคุณ “องค์อัครศิลปิน” เรื่อง “เพลงของพ่อ” โดยใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนหลักสูตรนานาชาติ (PPIP) (สุจิตร์ โชน หนุมานชาญคักดา. 2559) โดยมีลักษณะสำคัญดังตาราง

ตาราง 15 การแสดงประจำปีการศึกษา 2559

การแสดง	ลักษณะการแสดง
โขน “หนุมานชาญศักดา”	1. เน้นการจัดกระบวนการบทของฝ่ายยักษ์และลิง 2. มีการสอดแทรกมุขตลกในบทเจรจาของพระฤาษี 3. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมออกแบบและคัดเลือกท่ารบ, ทำขึ้นลอยด้วยตัวเอง
ละคร “องค์อัครศิลปิน”	1. มีระบำประกอบ 12 ชุด 2. การแสดงจะเน้นแบบไทยและไทยประยุกต์ 3. ใช้เพลงพระราชนิพนธ์และเพลงที่เกี่ยวกับในหลวงรัชกาลที่ 9 ทั้งสิ้น 4. การแสดงทุกระดับชั้นเป็นเพลงจังหวะช้าไม่เน้นความสนุกสนานรื่นเริงผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบท่า

9) การแสดงประจำปีการศึกษา 2560

ในปีนี้โรงเรียนสาธิตฯได้ร่วมกับกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรมเป็นปีแรกในการจัดการแสดงเพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การแสดงหลักประกอบด้วย โขน ตอน “หนุมานชาญศักดา ภาค 2” และการแสดงละครประยุกต์ “ตามรอยพระบาทด้วยศาสตร์พระราชา” โดยใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนหลักสูตรนานาชาติ (PPIP) (สูจิบัตรโขน หนุมานชาญศักดาภาค2. 2560) โดยมีลักษณะสำคัญของการแสดงดังตาราง

ตาราง 16 การแสดงประจำปีการศึกษา 2560

การแสดง	ลักษณะการแสดง
โขน“หนุมานชาญศักดา ภาค 2”	1. เน้นการจัดกระบวนการบทของฝ่ายยักษ์และลิง 2. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมออกแบบและคัดเลือกท่ารบ, ทำขึ้นลอยด้วยตัวเอง

ตาราง 16 (ต่อ)

การแสดง	ลักษณะการแสดง
ละคร “ตามรอยพระบาท ด้วยศาสตร์พระราชา”	- มีระบำประกอบ 12 ชุด - เป็นละครที่สะท้อนวิถีชีวิตปัจจุบันของสังคมเมือง - มีการสอดแทรกวัฒนธรรมล้านนาเช่น การตีกลองสะบัดชัย - การแสดงชั้นประถมต้นเป็นการเดินส่วนชั้นประถมปลายเป็นการรำ - ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบท่า

10) การแสดงประจำปีการศึกษา 2561

การแสดงในปีนี้เป็นปีที่ 2 ที่โรงเรียนสาธิตฯได้ร่วมกับกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรมจัดการแสดงเพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ โดยจัดขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองในวาระ “บรรสานศัพท์ของพระกรุณา 66 พรรษา มหาวชิราลงกรณ” การแสดงหลักประกอบด้วย โขน เรื่องรามเกียรติ์ ตอน “ศึกวิรุญจำบัง” และการแสดงละครประยุกต์ เรื่อง “หิมเวศมนตรา” โดยใช้ผู้แสดงตั้งแต่เด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนหลักสูตรนานาชาติ (PIIP) (สูจิบัตร โขน ศึกวิรุญจำบัง. 2561) โดยมีลักษณะสำคัญของการแสดงดังตาราง

ตาราง 17 การแสดงประจำปีการศึกษา 2561

การแสดง	ลักษณะการแสดง
โขน “ศึกวิรุญจำบัง”	- เน้นการจัดกระบวนทัพของฝ่ายยักษ์และลิง - ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมออกแบบและคัดเลือกท่ารบ, ท่าขึ้นลอยด้วยตัวเอง
ละคร “หิมเวศมนตรา”	- มีระบำประกอบ 12 ชุด - เป็นละครที่จำลองเหตุการณ์ในยุคปัจจุบันที่เป็นกระแสในสังคมผสมผสานกับการจินตนาการเรื่องราวจากวรรณคดี - การแสดงชั้นประถมต้นเป็นการเดินส่วนชั้นประถมปลายเป็นการรำ - ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบท่า

จากตารางข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสรุปการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม
ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2552-
2661 ได้ดังตาราง

ตาราง 18 สรุปการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมประจำปีของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2552-2661

ปี การศึกษา	ชุดการแสดง (ละครประยุกต์)	การแสดงโขน	สถานที่แสดง
2552	เหนือเมฆยังมีนางฟ้า	นางลอย	โรงละครแห่งชาติ
2553	ถาจะสิ้นนพรัตน์จรัสฉาย	มณฑาทิพย์ ภาควิชา 2	ศูนย์วัฒนธรรมฯ
2554	กินรี	รามจักรีมหาราช	หอประชุมมหาวิทยาลัยฯ
2555	อาเชียน	มารชื้อ ชื้อพิเภก	ศูนย์วัฒนธรรมฯ
2556	Corncert-Concept 2013	กุ่มภกรรณทนต์	ศูนย์วัฒนธรรมฯ
2557	ดสส.เด็กสร้างสุข	ศึกอินทรีชิต ตอนมารยาธูชาจาร	ศูนย์วัฒนธรรมฯ
2558	เทพธิดา	ศึกกุ่มภกรรณ ภาควิชา 1	ศูนย์วัฒนธรรมฯ
2559	การแสดงละครประยุกต์ น้อมรำลึกพระมหา กรุณาธิคุณ “องค์อัคร ศิลปิน” เรื่องเพลงของพ่อ	หนุมนานชาญศักดิ์ดา	ศูนย์วัฒนธรรมฯ
2560	ตามรอยพระบาท ด้วยศาสตร์พระราชา	หนุมนานชาญศักดิ์ดา ภาควิชา 2	ศูนย์วัฒนธรรมฯ
2561	หิมเวศมนตรา	ศึกวิรุญจำบัง	ศูนย์วัฒนธรรมฯ

1.2 ร่างรูปแบบจากผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมการแสดง

จากลักษณะและแนวทางการปฏิบัติในการจัดการแสดงซึ่งได้จากการวิเคราะห์การจัดการแสดงของโรงเรียนตั้งแต่ ปีการศึกษา 2552 – 2561 ผู้วิจัยวิเคราะห์รูปแบบของการจัดการแสดงเป็นรายละเอียดร่างรูปแบบของการจัดการแสดงตามขอบเขตของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย หลักการ ลักษณะและแนวทาง วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และการประเมินผลการดำเนินการ สรุปผลได้ดังนี้

(1) **หลักการ** หลักการสำคัญในการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯประกอบด้วย

1) จัดขึ้นเพื่อตอบสนองอัตลักษณ์ของโรงเรียนคือ “กล้าคิด กล้าสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกอย่างมีวัฒนธรรม” หลักการข้อนี้**มีการเปลี่ยนแปลง**ตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 ตามการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ของโรงเรียนจากเดิมคือ “กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างมีวัฒนธรรม”

2) ดำเนินการจัดกิจกรรมการแสดงโดยบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งดำเนินการต่อเนื่องมาโดยตลอด (**ไม่มีการเปลี่ยนแปลง**)

3) กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงยึดถือเป็นหลักการมาโดยตลอด (**ไม่มีการเปลี่ยนแปลง**)

อารี สัณห์หวี อดีตอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตฯซึ่งเป็นผู้ริเริ่มกิจกรรมนี้เล่าว่า “หลักการสำคัญก็คือมุ่งเน้นให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออก ตามลักษณะของเด็กสาธิต.ก็อยากให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสแสดงจะตัวเล็กตัวน้อยก็ให้แสดงหมด...จึงจัดตารางไว้ในชั่วโมงเรียนวิชานาฏศิลป์”(อารี สัณห์หวี. 2560: สัมภาษณ์) เช่นเดียวกับที่อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตฯเล่าว่า “เราจัดเพื่อตอบสนองอัตลักษณ์ของโรงเรียน เป็นหลักการที่ยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติมาตั้งแต่แรก เด็กของเราทุกคนได้ขึ้นไปอยู่บนเวทีเหมือนกันนับว่าเป็นการเรียนการสอนที่ให้ประสบการณ์ตรงกับผู้เรียน” (สุชุมาล เกษมสุข. 2558: สัมภาษณ์)สอดคล้องกับ อดีตรองผู้อำนวยการกล่าวว่า “เราบรรจุการแสดงประจำปีไว้ในหลักสูตรของโรงเรียนให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงโดยถือเป็นการวัดและประเมินผลวิชานาฏศิลป์ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตรงตามอัตลักษณ์ของโรงเรียน” (จรัส ศชกาสร. 2562: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตฯกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ของโรงเรียนว่า(นพดล กองศิลป์. 2562: สัมภาษณ์) “มีการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดในปี 2560-2563 ผู้บริหารจึงลงมติให้เพิ่มคำว่า “กล้าสร้างสรรค์” ในอัตลักษณ์ของโรงเรียน”สอดคล้องกับรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการกล่าวว่า “เราจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนให้เน้นผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้ตรงกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน” (จุลศักดิ์ สุขสabay. 2562: สัมภาษณ์) รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนกล่าวว่า “เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง ยุทธศาสตร์ของโรงเรียนก็เน้นผู้เรียนให้มีความสร้างสรรค์” (วิจิตร ชะโลปถัมป์. 2562: สัมภาษณ์)

จากหลักการดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้มีบุคคลภายนอกแสดงทัศนคติดังนี้

อดีตผู้อำนวยการสำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม เจ้าของฉายา “มือปราบทาง วัฒนธรรม” กล่าวว่า “เราต้องปลูกฝังรสนิยม ค่านิยม มรดกทางวัฒนธรรม...นี่เป็นกระบวนการดีๆ ของสังคมที่จะหล่อหลอมและซึมซับอยู่ในใจเด็ก” (ลัดดา ตั้งสุภาชัย. 2562: สัมภาษณ์)

ผู้เชี่ยวชาญศิลปวัฒนธรรม สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม กล่าวว่า

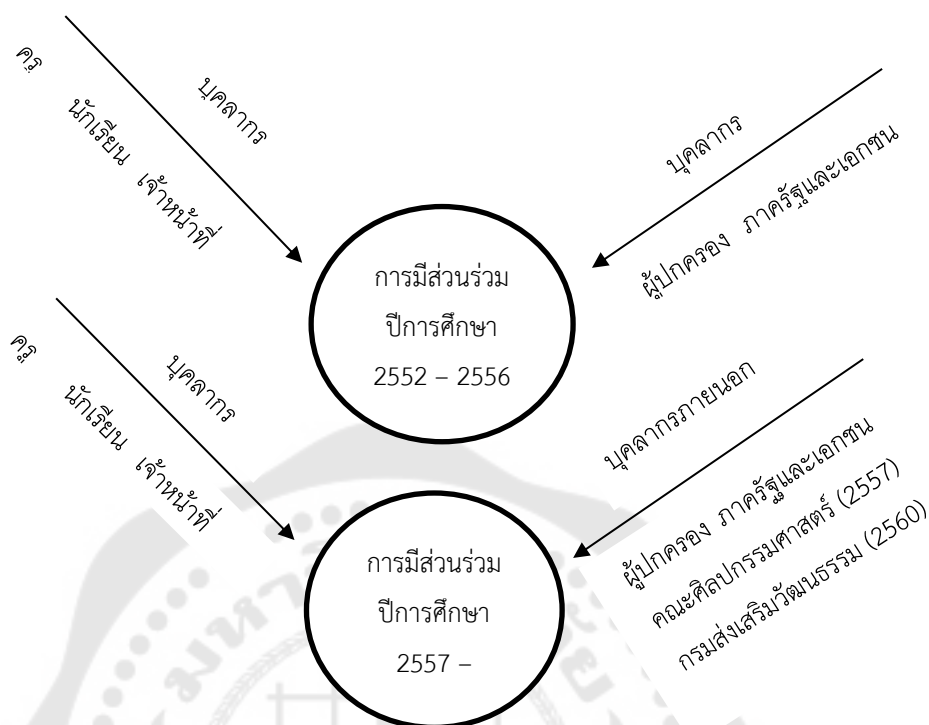
“เป็นการบูรณาการและพัฒนาทุกอย่างของโรงเรียน” (ธีรภัทร์ ทองน้อม. 2562: สัมภาษณ์)

รองอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม แสดงความคิดเห็นว่า “เป็นการเสริมสร้างความเป็นไทย ศิลปวัฒนธรรมเป็นมรดกของชาติที่ควรรักษาไว้” (จุลชาติ อรัญยะนาถ. 2562: สัมภาษณ์)

คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ได้แสดงทัศนคติในเรื่องนี้ว่า “เป็นการบ่มเพาะให้ผู้เรียนค่อยๆ ซึมซับสิ่งดีงามเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน” (ธนีนาฏ ณ สุนทร. 2562: สัมภาษณ์)

(2) แนวทางและลักษณะในการจัด ผู้วิจัยพบว่า

1) มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอก แนวทางในการจัด**มีการเปลี่ยนแปลง**ในส่วนที่เป็น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จากเดิมมีส่วนร่วมโดยการแต่งตั้งผู้ปกครองบางท่านเป็นประธานร่วม ในแต่ละฝ่าย เพิ่มให้มี**ผู้ปกครองอาสา** เพื่อทำหน้าที่เป็นกรรมการปฏิบัติงานในแต่ละฝ่ายตาม ความถนัด ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 เป็นต้นมา นอกจากนั้นการมีส่วนร่วมกับ**องค์กรภายนอก**ที่สำคัญคือ โรงเรียนได้จัดทำโครงการความร่วมมือทางวัฒนธรรม (MOU) กับ**ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย** กระทรวงวัฒนธรรม (ตั้งแต่ปีการศึกษา 2560) การสนับสนุนจาก**คณะศิลปกรรมศาสตร์** มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยส่งนิสิตสาขานาฏศิลป์มาช่วยกำกับดูแล เกี่ยวกับการแสดง (ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557)

ภาพประกอบ 113 ความเปลี่ยนแปลงของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการแสดง
ของบุคคลภายนอก

กรรมการจัดงานให้ข้อมูลว่า

“เราต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย งานนี้เป็นการผนึกกำลังครั้งใหญ่ การจะทำงานทุกอย่างถ้าจะให้ได้ดีก็ต้องอาศัยเครือข่าย อาศัยความร่วมมือทั้งจากภายในและภายนอก” (ดวงรัตน์ วิวัฒน์เดชา. 2560: สัมภาษณ์)

“นอกจากเป็นการร่วมมือจากบุคลากรภายในโรงเรียนแล้ว บุคลากรหรือองค์กรภายนอกเองเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำงานของเราประสบความสำเร็จได้ยาวนานมาจนทุกวันนี้” (มณฑิกา เทพกาญจนา. 2560: สัมภาษณ์)

“ผู้ปกครองต่างให้ความร่วมมือกันเต็มที่ ไม่ว่าจะด้านกำลังกาย กำลังใจ หรือกำลังทรัพย์ เพราะเราทุกคนต่างก็มีเป้าหมายเดียวกัน ก็คือเพื่อลูกๆ อันเป็นที่รักของพวกเรา”(บุญวดี ย้วยความดี. 2560: สัมภาษณ์)

ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงการมีส่วนร่วมมีผู้ให้ข้อมูลดังนี้

“เราได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกมากขึ้น ในปี 2560 โรงเรียนเข้าร่วมโครงการทางวัฒนธรรม (MOU) กับศูนย์วัฒนธรรมฯ เพื่อร่วมกันเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม” (นพดล กองศิลป์. 2563: สัมภาษณ์)

“ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่นจากคณะศิลปกรรม มศว ที่ส่งนิสิตมาดูแลนักเรียน รวมทั้งการเข้าร่วมโครงการกับศูนย์วัฒนธรรมฯ ในปี 60” (จรัส ศษกาสร. 2563: สัมภาษณ์)

“ เราได้ร่วมกับศูนย์วัฒนธรรม ในโครงการความร่วมมือในการรักษาวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจาก มศว ส่งนิสิตศิลปกรรมมาช่วยงาน” (วิจิตร ชะโลปถัมภ์. 2562: สัมภาษณ์)

2) จัดการฝึกซ้อมในชั่วโมงนาฏศิลป์และโขน ถือปฏิบัติต่อเนื่องมาโดยตลอด **ไม่มีการเปลี่ยนแปลง** ปริญญา บุษกุล. (2562: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “ที่นามหัศจรรย์ก็คือ ในระหว่างการฝึกซ้อมไม่ได้มีการเบียดบังเวลาเรียนวิชาอื่นๆ ก็ยังน่าแปลกใจที่โรงเรียนแห่งนี้มีศักยภาพในการฝึกเด็กจำนวนพันๆ คนให้ทำกิจกรรมร่วมกันได้อย่างไร” ไตรรัตน์ พิพัฒน์โกศล (2562: สัมภาษณ์) “เราซ้อมกันในช่วงนาฏศิลป์ตามแนวทางที่ผู้บริหารวางไว้” สอดคล้องกับ “การฝึกซ้อมให้อยู่ในช่วงเรียน นับเป็นการฝึกซ้อมที่เป็นระบบ ได้รับความสะดวกอย่างยิ่งทั้งในด้านของตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และผู้ปกครอง เพราะเป็นการกำหนด คน เวลา และสถานที่ไปพร้อมกัน” (จรัส ศษกาสร. 2562: สัมภาษณ์)

3) กิจกรรมการแสดงนี้มุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดและออกแบบการแสดงร่วมกับครูผู้สอน ในช่วงการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาการดำเนินการในการมีส่วนร่วมคิดและออกแบบ **มีการเปลี่ยนแปลง** วิธีการส่งเสริมผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนเสนอความคิดอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับท่าทางประกอบการแสดงเพื่อให้ครูผู้ฝึกซ้อมคัดเลือก ตั้งแต่ระยะหลัง 5 ปี (2557 – 2561) ส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมคิดเป็นกลุ่มและนำเสนอให้มีการคัดเลือกในนามกลุ่ม

การจัดการแสดงที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสอดคล้องกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ และเป็นไปตามที่ ทิศนา ขัมมณี ได้กล่าวไว้ว่า

“การสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้งโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่างๆ อันจะนำไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง... ครูผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัวทั้ง 4 ด้านคือ ได้เคลื่อนไหวปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ (กาย) ได้ใช้ความคิด (สติปัญญา) ได้มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น (สังคม) และเกิดอารมณ์ความรู้สึกอันจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อตน (อารมณ์) ลักษณะดังกล่าวจะเป็นปัจจัยส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงได้ดี” (ทิศนา ขัมมณี. 2553: 120-121)

นอกจากนั้นการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมคิดและออกแบบการแสดงของตนย่อมสร้างการยอมรับ และกำลังใจ

“ทำอย่างไรให้เด็กเห็นความสำคัญ เด็กได้แสดงเอง มีความสุข มีเทคนิคเยอะที่โรงเรียนนี้ ทำหัวโชน คิดท่าแสดง คิดชุด ให้เด็กได้ทำด้วยตัวเอง ทุกคนก็อยากประสบความสำเร็จ พอเด็กประสบความสำเร็จเพราะโชนเขาก็จะรักษาโชน เด็กประสบความสำเร็จเพราะออกแบบท่ารำเขาก็จะชอบรำ คือลองให้เด็กทำอะไรอะไรเอง ประสบความสำเร็จเองเขาก็จะภูมิใจ จะรักและรักษา เด็กที่นี้ได้แสดงทุกคนได้ประสบความสำเร็จครบทุกคน เด็กก็ประทับใจ การได้แสดงบนเวทีใหญ่นี้ก็เป็นเทคนิคอย่างหนึ่ง...” (ไตรรัตน์ พิพัฒน์โภคผล. 2562: สัมภาษณ์)

เป็นแนวคิดเดียวกับที่กล่าวว่า“ถ้าเราให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมผลจะออกมาดีการทำให้เขามีความสุขมีความภูมิใจ เขาก็จะทุ่มเทและเสียสละ นั่นคือเด็กจะได้รับสิ่งดีๆ บางอย่างกลับไป” (สมเกียรติ วรรณเฉลิม. 2562: สัมภาษณ์)

การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมคิดในการแสดงนั้นผู้บริหารโรงเรียนแสดงความคิดเห็นว่า “การที่ให้เด็กเป็นส่วนหนึ่งในการคิด ในการทำ แล้วเราปฏิบัติงานของเขานำมาเผยแพร่ เขาก็จะภูมิใจ ซึ่งสิ่งนี้นับเป็นก้าวแรก เป็นก้าวเล็กๆ ที่จะเป็นแรงบันดาลใจให้เขามีก้าวต่อไป” (สุกัญญา ร้อยพิลา. 2562: สัมภาษณ์) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับการสนับสนุนว่า

“ถ้าเราทำอะไรสักอย่างด้วยความตั้งใจแล้วคนเล็งเห็นคุณค่าในสิ่งที่เราทำ มีแค่คำชมเชยเด็กก็ภูมิใจ” (ไตรรัตน์ พิพัฒน์โกศล. 2562: สัมภาษณ์) สอดคล้องกับ พรพรรณ ลิ้มปีจันทร์. (2562: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “ลูกกลับมาเล่าด้วยความภูมิใจว่าเพื่อนๆเลือกทำที่หนูออกแบบให้มาใช้ในการแสดง”

4) นำผลงานที่ผู้เรียนร่วมออกแบบไปจัดทำเป็นการแสดงระบำประกอบละครที่ผูกเป็นเรื่องราวซึ่งเรื่องราวที่ผูกขึ้นนี้ส่วนใหญ่เน้นตามบริบทหรือกระแสทางสังคมเป็นสำคัญแนวทางในการดำเนินการนี้ **เริ่มใช้** ตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมา โดยให้ตัวแทนกลุ่มคิดออกแบบร้อยเรียงการแสดงร่วมกับครูเพื่อให้การแสดงของแต่ละกลุ่มเป็นเรื่องราวที่สอดคล้องกับ THEME งานที่กำหนดการนำประเด็นร้อนหรือสถานการณ์ต่างๆที่เป็นกระแสทางสังคมมาสร้างเป็นบทละครโดยให้เด็กมีส่วนร่วมคิดและนำมาแสดงผลงานนั้นเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความคิด และการหาข้อมูลด้วยตนเองเพื่อความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม จิตวิทยาพัฒนาการได้กล่าวถึงธรรมชาติของเด็กวัยประถม ช่วงอายุ 6 – 12 ปี ไว้ว่า

“เป็นระยะที่เด็กมีความเจริญเติบโตและมีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งแวดลอมต่าง ๆ มากขึ้น การเสาะแสวงหาสิ่งต่างๆ ทำให้เด็กมีประสบการณ์กับสิ่งใหม่ ๆ รอบตัวเขามาก เด็กในวัยนี้ต้องการแสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อแสดงความเป็นผู้ใหญ่ จุดสำคัญของพัฒนาการระยะนี้คือการได้แสดงออกว่าเขามีความคิด และมีความสามารถเหมือนผู้ใหญ่คนอื่นๆเช่นกัน ในช่วงอายุนี้นักคิดรอบข้างควรช่วยชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตเพราะเป็นระยะที่พวกเขาเริ่มไตร่ตรองถึงอนาคต การที่ได้พิสูจน์ว่ามีความสามารถกระทำสิ่งต่างๆ ในขอบเขตของเขาได้อย่างเหมาะสมทำให้เด็กในวัยนี้มีความเชื่อมั่นว่าเขาจะประสบความสำเร็จในอนาคต” (จิตวิทยาพัฒนาการและเด็กวัยรุ่น. 2563: ออนไลน์)

“การทำให้เป็นละครที่มีเรื่องราวแล้วมีระบำประกอบการแสดงเป็นชุดๆ น่าสนใจมากกว่าการแสดงเป็นระดับชั้นที่ไม่มีเนื้อเรื่อง... ในบางปีที่บ้านเมืองสงบสุขและไม่มีกระแสอะไรเราก็อาจใช้วัฒนธรรมหรือวรรณคดีมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็ก ซึ่งก็พบว่าเด็กๆ ให้ความสนใจไม่แพ้กัน” (สมเกียรติ วรรณเฉลิม. 2562: สัมภาษณ์) โดยชานนท์ บุตรพุ่ม (2562: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “เราต้องทันสมัย ทันยุคทันเหตุการณ์ การเขียนเรื่องเหล่านี้ทำให้เด็กไม่เพิกเฉยต่อสังคม ใส่ใจสิ่งต่างๆ รอบตัว แต่ต้องอยู่ภายใต้ข้อมูลที่จริง ต้องไม่อคติ ไม่เอนเอียง”

(3) **วัตถุประสงค์ของการจัดการแสดง** ผู้วิจัยพบว่าการจัดการแสดงของโรงเรียนสาธิตฯนี้มีวัตถุประสงค์หลักและวัตถุประสงค์รอง (วาระพิเศษทางสังคม) ดังนี้

1) วัตถุประสงค์หลัก ยึดเป็นเป้าหมายในการจัดการแสดงมาตลอดโดย **ไม่มีการเปลี่ยนแปลง** ได้แก่

1.1) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์ การกล้าแสดงออก และด้านการปรับตัว

1.2) เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลป และวัฒนธรรม

1.3) เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผล (ภาคปฏิบัติ) รายวิชานาฏศิลป์ และโขน

2) วัตถุประสงค์รอง (วาระพิเศษทางสังคม)

2.1) เพื่อเป็นการสวดดีสถาบันพระมหากษัตริย์

2.2) เพื่อสะท้อนสภาพหรือเหตุการณ์ทางสังคม

วัตถุประสงค์ของการจัดการแสดงข้างต้น ในส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์หลักยึดเป็นเป้าหมายของการจัดการแสดงมาโดยตลอด ส่วนวัตถุประสงค์รองซึ่งใช้เป็นกรอบหรือ Theme งาน มีการเปลี่ยนแปลงโดยมีจุดเน้นตามกระแสสังคมในแต่ละปี ส่วนใหญ่จะเน้นสถาบันพระมหากษัตริย์ มีเพียงบางปีที่เน้นการเมืองหรือสิ่งแวดล้อม

จากการสัมภาษณ์อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนได้รับคำอธิบายว่า “วัตถุประสงค์หลักก็คืออยากให้เด็กมีคุณลักษณะที่เหมาะสม และปรับตัวอยู่ในสังคมได้ กิจกรรมนี้ทำให้เด็กได้ซึมซับวัฒนธรรมของชาติ...จึงมีการประเมินผลภาคปฏิบัติในวิชานาฏศิลป์” (สุขุมาลเกษมสุข. 2562: สัมภาษณ์)

ผู้ปกครองศิษย์เก่า กล่าวว่า “เป้าหมายของการแสดงเป็นสิ่งที่ดีมาก ทำให้เด็กๆ ได้ฝึกฝนในเรื่องของการแสดง การทำงานร่วมกัน เด็กได้อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเป็นการสอบที่ประเมินโดยผู้ปกครอง”(ปฤษฎา วิมลศิริ. 2562: สัมภาษณ์)

ผู้ปกครองนักเรียนกล่าวว่า “สามารถหล่อหลอมเด็กหญิงอายุน้อย ขาดความมั่นใจ ไม่กล้าแสดงออก ให้กลายเป็นผู้นำแถวหน้าในทุกๆ กิจกรรม นอกจากนี้ยังเป็นการรักษาศิลปวัฒนธรรมที่เป็นมรดกของชาติ...ลูกบอกว่าสอบวิชานาฏศิลป์สนุกที่สุดเพราะไม่ต้องอ่านหนังสือ” (ชาญยุท กุศลรักษ์. 2562: สัมภาษณ์)

ผู้ฝึกซ้อมให้ข้อมูลในการกำหนดวัตถุประสงค์รอง (วาระพิเศษทางสังคม)

ดังนี้

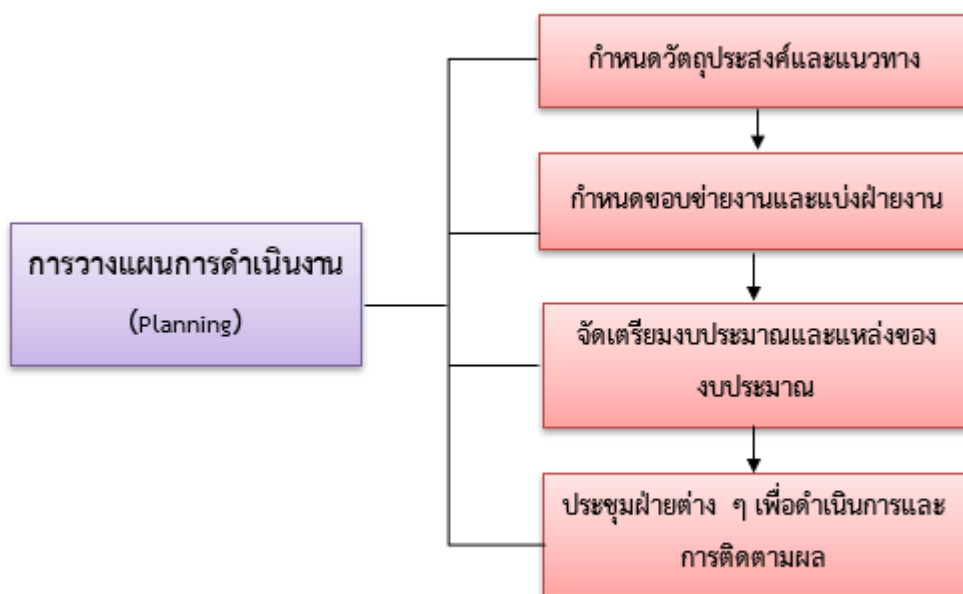
“ปีไหนมีเหตุการณ์บ้านเมืองที่เด่นๆเราก็จะยึดเรื่องนั้นเป็นสำคัญ เช่น การเฉลิมฉลองในวาระต่างๆหรือความไม่สงบในประเทศ” (ชานนท์ บุตรพุ่ม. 2562: สัมภาษณ์)

“ส่วนใหญ่ก็จะดูกระแสว่าช่วงเวลานั้นอะไรมาแรง อะไรน่าสนใจ รัฐบาล กำลังรณรงค์เรื่องอะไร เราก็พยายามจัดให้ไปทิศทางเดียวกัน” (ชนินันท์ ยอดนาม. 2562: สัมภาษณ์)

“โครงเรื่องก็ยึดตามสถานการณ์ช่วงนั้น เช่นปีกระแสอาเซียน รัฐบาล รณรงค์กันทั้งประเทศ เราก็ทำตามกระแส”(วีรกิจ ยอดนาม. 2562: สัมภาษณ์)

(4) การดำเนินการ กระบวนการดำเนินการจัดการแสดงซึ่งได้จากการวิเคราะห์ การจัดการแสดงในอดีตร่วมกับการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1) การวางแผนดำเนินงาน (Planning) เป็นขั้นตอนแรกของการดำเนินการ ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ในอนาคต เป็นกระบวนการในการเลือกวิธีทำงานเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ บรรลุผล ตามที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด และลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น อธิราษฎร์ ทองนิ่ม (2562: สัมภาษณ์) กล่าวถึงการวางแผนว่า “การวางแผนคือการเตรียมการเพื่อให้งานที่จะทำนั้น บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ต้องเริ่มจากการประชุมกำหนดฝ่ายงาน กำหนดคนทำงาน กำหนด สถานที่ กำหนดเวลา กำหนดทุกอย่างที่พึงมีในงาน ต้องเข้าใจงานเข้าใจวิธีการทำงานว่าจะต้องทำ อย่างไรงานจึงจะสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้” สอดคล้องกับ จุลชาติ อรรถนัยนา (2562: สัมภาษณ์) “การวางแผนเป็นการกำหนดทิศทางในจินตนาการของเราว่าทิศทางของงานจะไปทาง ไหน จะดำเนินการอย่างไรในแต่ละขั้นตอน ตรงกลางเป็นอย่างไร และตอนท้ายสรุปงานเป็น อย่างไร เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด”

ภาพประกอบ 114 การวางแผนการดำเนินงาน (Planning)

ดังนี้

อดีตผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของการวางแผน

อารี สัณห์ทวี (2560: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “เราวางแผนกันว่าจะทำ
 ยังไง จะเตรียมการอะไรบ้าง จะสอนยังไง จะแสดงยังไง จะแสดงที่ไหน ก็เตรียมการกันช่วยกัน
 หลายคน...”สอดคล้องกับศรินรัตน์ วีระเนตินันท์ (2560: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “การวางแผนใน
 การทำงานเป็นสิ่งสำคัญ ใช้เป็นหลักที่ในการกำหนดการทำงานให้เป็นระบบมีขั้นตอนที่ชัดเจน”
 (จรัส คุชกาสร. 2562: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “การวางแผนการดำเนินงานเป็นการกำหนดวิธีการหรือ
 การปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้”ซึ่งมีทัศนะที่ใกล้เคียงกับ ประพนธ์ จำเริญญ (2561:
 สัมภาษณ์) กล่าวว่า “การวางแผนเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะเป็นตัวกำหนดเป้าหมายในการทำงาน
 ว่าเราจะทำอะไรต้องเตรียมอะไรบ้าง ต้องทำอะไร งานที่เราวางไว้จึงจะประสบผลสำเร็จ การ
 วางแผนที่ดี จะช่วยละปัญหา ลดความสูญเสียหรือข้อขัดข้องในการทำงาน ทำให้งานนั้นๆดำเนินไป
 อย่างมีประสิทธิภาพ คนที่ทำงานแบบไม่วางแผนก็อาจจะสำเร็จได้แต่คงไม่ดีเท่ากับการทำตาม
 แผนที่เราวางไว้”

สรุปได้ว่าการวางแผนการดำเนินงานในการจัดการแสดงของโรงเรียน
 สาธิตฯเป็นไปตามหลักการทั่วไปที่จะต้องมุ่งตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ชัดเจน

1. จัดการแสดงเพื่ออะไรและมีแนวทางอย่างไร
2. การแสดงครั้งนี้จะจัดกิจกรรมอะไรบ้าง
3. ต้องจัดเตรียมการทรัพยากรใดบ้างโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ค่าใช้จ่าย

4. จะแบ่งความรับผิดชอบงานอย่างไร และควรมีการติดตามผลอย่างไร และเมื่อใด

2) การกำหนดหน้าที่ (Resource Assign) เป็นการมอบหมายหน้าที่ให้กับบุคลากรในการรับผิดชอบงานตามความเหมาะสมหรือตามความสามารถเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน การกำหนดหน้าที่ของรูปแบบนี้เริ่มจากการกำหนดภาระงาน (Task) ที่ต้องปฏิบัติของแต่ละฝ่ายงาน จากนั้นจึงแต่งตั้งประธานและกรรมการดำเนินงานของแต่ละฝ่ายซึ่งต้องคัดเลือกบุคลากรที่มีความชำนาญหรือมีประสบการณ์ในงานนั้นๆ จากนั้นจึงมอบหมายให้แต่ละฝ่ายเตรียมการและดำเนินการตามภาระงานที่กำหนดไว้รวมถึงการกำหนดวัตถุประสงค์และประมาณการงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินการในการจัดการแสดงในแต่ละปี

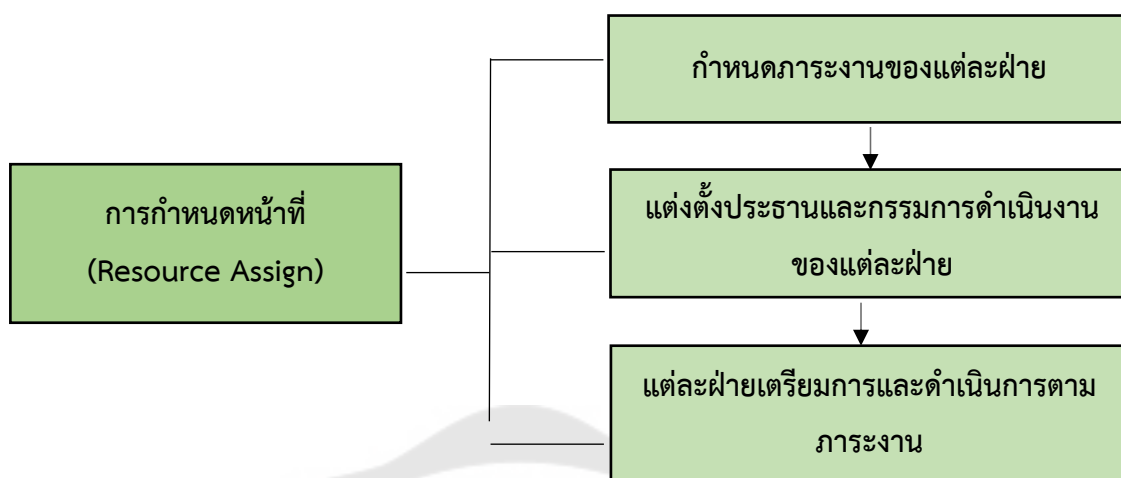
ผู้บริหารจากหน่วยงานต่างๆ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการกำหนดหน้าที่ที่ประมวลได้ดังนี้

ลัดดา ตั้งสุภาชัย (2562: สัมภาษณ์) กล่าวถึงการกำหนดหน้าที่ที่ความว่า “ในการทำงานต้องมีการกำหนดงานแต่ละฝ่ายเพื่อมอบหมายภาระหน้าที่ให้ผู้ทำงานรับผิดชอบ จะทำให้งานมีระบบระเบียบที่ชัดเจน เป็นการสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน”

“การกำหนดหน้าที่เป็นการจัดระเบียบภาระงาน งบประมาณและขอบเขตของงานที่แต่ละฝ่ายจะต้องรับผิดชอบ ให้มีความชัดเจนเป็นระบบ”(ณีนาง ฤณ สุนทร. 2562: สัมภาษณ์)

ธีรภัทร์ ทองน้อม (2562: สัมภาษณ์) “ทุกคนจะต้องรู้ขอบเขตของงานและหน้าที่ที่ต้องทำอย่างชัดเจน ต้องรู้ว่าทำหน้าที่อะไรและขอบข่ายของหน้าที่นั้นมีอะไรบ้าง มิเช่นนั้นจะกลายเป็นทำงานซ้ำซ้อนกัน อาจจะทำให้เกิดปัญหาหรือผิดใจกันได้”

การกำหนดหน้าที่จึงเป็นสิ่งสำคัญในการจัดสรรคนที่มีความเหมาะสมเพื่อรับผิดชอบงานแต่ละฝ่าย การกำหนดหน้าที่ในการจัดการแสดงของโรงเรียนสาธิตฯ ตั้งแต่ปี 2552-2561 สรุปได้ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 115 การกำหนดหน้าที่ (Resource Assign)

จากภาพข้างต้นสรุปได้ว่า จากการกำหนดหน้าที่ของการจัดการแสดงในโรงเรียนสาธิตฯ เริ่มจากการกำหนดภาระงานที่ต้องรับผิดชอบในแต่ละฝ่าย จากนั้นจึงแต่งตั้งประธานและกรรมการฝ่ายต่างๆ เพื่อเตรียมการและดำเนินการตามภาระงานที่กำหนดไว้

ไตรรัตน์ พิพัฒโภคผล (2562: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “เรามีการกำหนดว่าแต่ละปีจะทำอะไร ต้องมีการกำหนดภาระงานเป็นหลักเพื่อที่จะได้รู้ว่าจะทำอะไรบ้าง ใครเป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ทำงานได้สะดวกและมีประสิทธิภาพ”

สุพุมล เกษมสุข (2560: สัมภาษณ์) “การที่ทุกคนช่วยกันทำงาน ทุกคนรู้หน้าที่ ทุกคนรับผิดชอบ งานก็สำเร็จตามที่ตั้งเป้าไว้ เพราะทุกคนรู้บทบาทหน้าที่ รู้ว่าต้องทำอะไร”

“การจะทำงานให้สำเร็จต้องมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละฝ่ายงาน ต้องเลือกคนให้เหมาะกับงานและความถนัดของคน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ” (นพดล กองศิลป์. 2562: สัมภาษณ์)

ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่ผ่านมาได้ยึดรูปแบบเดิมมาโดยตลอด ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2561 อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่า ตลอดระยะเวลาดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการและภาระงานบางฝ่าย เพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานและความสะดวกต่อการดำเนินงาน ดังตารางการเปลี่ยนแปลงการจัดการแสดงประจำปี

ตาราง 19 การเปลี่ยนแปลงการจัดการแสดงประจำปี ปีการศึกษา 2552-2561 สรุปได้ดังนี้

ที่	ฝ่าย	ปีการศึกษา									
		2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561
1	ฝ่ายหารายได้										
2	ฝ่ายประชาสัมพันธ์และเว็บไซต์										
3	ฝ่ายปฏิคมในวันแสดง										
4	ฝ่ายการเงิน										
5	ฝ่ายเอกสาร										
6	ฝ่ายการแสดง										
7	ฝ่ายบันทึกภาพ										
8	ฝ่ายบันทึกเทปโทรทัศน์										
9	ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม										
10	ฝ่ายสถานที่ จราจร และยานพาหนะ										
11	ฝ่ายสวัสดิการและพยาบาล										
12	ฝ่ายประเมินผล										
13	ฝ่ายควบคุมนักเรียน										

จากตารางข้างต้นผู้วิจัยวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการจัดการแสดงประจำปี ปีการศึกษา 2552-2561 ดังนี้

(1) คณะกรรมการฝ่ายหารายได้ หน้าที่นี้อยู่ในความรับผิดชอบของ คณะกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู ตลอดระยะเวลาดังกล่าว **มีการเปลี่ยนแปลง**ผู้บริหาร ตามวาระของการบริหารงาน 2 ครั้ง ในปีการศึกษา 2555 และ 2560

ผู้บริหารโรงเรียนและกรรมการสมาคมฯ ได้ให้ข้อมูลดังนี้

“หน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการคือการบริหารจัดการให้งานทุกฝ่ายดำเนินไปอย่างเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ และเกิดปัญหาน้อยที่สุด หน้าที่นี้รับผิดชอบตาม

ตำแหน่งโดยผู้บริหารโรงเรียนและกรรมการสมาคม ซึ่งจะปรับเปลี่ยนตามวาระของการดำเนินงาน” (จรัส ศุภกาสร. 2562: สัมภาษณ์)

“หน้าที่หลักก็คือการอำนวยความสะดวกให้กรรมการแต่ละฝ่ายทำงานได้อย่างเรียบร้อย การปรับเปลี่ยนกรรมการฝ่ายนี้ก็จะเปลี่ยนตามสมัยของการบริหารทั้งในส่วนของอาจารย์และกรรมการสมาคม” (ประพนธ์ จำเริญญ. 2562: สัมภาษณ์)

“ทางสมาคมฯก็มีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้คณาจารย์ทุกฝ่ายงานได้ดำเนินการจัดงานในส่วนที่รับผิดชอบได้สะดวกเรียบร้อย ก็เป็นไปตามวาระของผู้บริหารแต่ละสมัยที่จะเข้ามาดูแลและบริหารงานในแต่ละหน้าที่” (ดวงรัตน์ วิวัฒน์เดชา. 2562: สัมภาษณ์)

(2) คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และเว็บไซต์ ดำเนินการต่อเนื่องตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2558 ในนาม “ฝ่ายประชาสัมพันธ์และปฏิคม” ต่อมาตำแหน่งคณะกรรมการดังกล่าว**มีการเปลี่ยนแปลง**เป็นตำแหน่ง “คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และเว็บไซต์” มีการดำเนินการโดยอาจารย์ฝ่ายไอทีฯ และฝ่ายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ในปีการศึกษา 2559-2561 คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลว่า

“การปรับเปลี่ยนครั้งนี้ก็เพื่อให้กรรมการทำงานกันสะดวกขึ้น ปัจจุบันเทคโนโลยีก้าวไกล เราก็ต้องก้าวให้ทันโลก การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์จะช่วยให้การรับรู้ข่าวสารสะดวกรวดเร็วและเป็นระบบมากขึ้น”(ธัญสุตา จิรกิตตยากร. 2562: สัมภาษณ์)

“เป็นแนวคิดของผู้บริหารในการปรับเปลี่ยนหน้าที่ให้เหมาะสมกับงานซึ่งช่วยให้การทำงานนี้สะดวกรวดเร็วและมีความคล่องตัวมากขึ้น คณะกรรมการก็จะเป็นทีมที่ดูแลเว็บไซต์ของโรงเรียน ช่วยลดภาระงานของฝ่ายประชาสัมพันธ์ได้ดี”(ภรณ์ภา วงศ์ชะอุ่ม. 2562: สัมภาษณ์)

“การปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน เป็นการปรับเปลี่ยนและพัฒนางานให้ทันสมัยมากขึ้น ทำให้การประชาสัมพันธ์สะดวกรวดเร็ว” (ปณิดา วันเสื่อ. 2562: สัมภาษณ์)

(3) คณะกรรมการฝ่ายการเงิน (จัดบัตร) ในปีการศึกษา 2552-2558 รูปแบบของบัตรชมการแสดงเป็นบัตรขนาด 4X6 นิ้ว ต่อมา**มีการเปลี่ยนแปลง**เป็นบัตรแข็งขนาดนามบัตรในปีการศึกษา 2559 รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจองบัตรชมการแสดงและเปลี่ยนหน้าที่กรรมการดำเนินการดังนี้

ปีการศึกษา 2552-2559 จองผ่านใบตอบรับจากจดหมายของโรงเรียนผ่านสมาคมฯ

ปีการศึกษา 2560-2561 จอมผ่านใบตอบรับจากจดหมายของ
โรงเรียนผ่านครูประจำชั้น

ประธานฝ่ายจัดบัตร ให้ข้อมูลว่า

“การจองบัตรเดิมจอมผ่านสมาคมโดยตรง ก็ช้าเพราะคนเยอะ จึงเปลี่ยน
การจองโดยตอบมากับใบตอบรับท้ายจดหมายที่โรงเรียนแจ้งไป แล้วส่งกลับมาที่ครูประจำชั้น...
ตั้งแต่เราเข้าร่วมโครงการกับกระทรวงวัฒนธรรม เรากำหนดให้บัตรฟรี 2 ใบ ต่อเด็ก 1 คน ถ้า
อยากได้เพิ่มก็ต้องมีจองบัตรเพิ่มก็มีค่าใช้จ่าย... เมื่อก่อนเราใช้บัตรขนาด 4x6 นิ้ว เดียวนี้เรา
เปลี่ยนเป็นบัตรแข็งขนาดนามบัตร รูปแบบใหม่นี้สวยและเป็นของสะสมได้” (ราศรี เวียงวีระ.
2562: สัมภาษณ์) สอดคล้องกับกรรมการจัดบัตร ให้ข้อมูลว่า “รูปแบบบัตรที่เปลี่ยนดูทันสมัยและ
สวยงามขึ้น การจองบัตรผ่านอาจารย์ประจำชั้นสะดวกรวดเร็ว เป็นการกระจายงานที่ดีมาก”
(กาญจนา พะทะยะ. 2562: สัมภาษณ์)

ผู้ปกครองนักเรียนกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบบัตรชมการแสดงว่า
“ชอบรูปแบบของบัตรรุ่นใหม่ที่เป็นแบบ card มาก ดูสวยงามทันสมัย กระทัดรัด ภาพถ่ายในบัตร
สวยงามมากจนไม่อยากจะทิ้ง ตอนนี้เลยกลายเป็นของสะสมไปแล้ว” (เจตนา ภัคดิโชติ. 2562:
สัมภาษณ์)

(4) คณะกรรมการฝ่ายการเงิน (จัด Card USB Flash Drive) ในปี
การศึกษา 2552-2558 โรงเรียนจัดเก็บผลงานการแสดงของผู้เรียนในรูปแบบ DVD ต่อมาได้มีการ
เปลี่ยนแปลงรูปแบบเป็น Card USB Flash Drive ในปีการศึกษา 2559-2561 ดังนั้นจึงปรับเปลี่ยน
คณะกรรมการจากการรับจองดีวีดีเป็นคณะกรรมการจัด Card USB Flash Drive กรรมการ
ดำเนินงานและผู้เกี่ยวข้องแสดงทัศนะในเรื่องนี้ว่า

“เราก็พัฒนาไปตามยุคสมัยเพราะทุกวันนี้ต้องยอมรับว่าเทคโนโลยีมี
ความเจริญก้าวหน้ามาก เราต้องพัฒนางานให้มีคุณภาพคุ้มค่าคุ้มเวลา และคุ้มกับการลงทุน”(วา
ริน ชมตะคุ. 2562: สัมภาษณ์)

“ในการทำงานก็ต้องมีการพัฒนางานให้ดีขึ้น ทุกวันนี้โลกวิ่งไป
ข้างหน้าอย่างรวดเร็วจะให้อยู่กับที่คงไม่ได้ ในส่วนนี้กระแสนวัตกรรมดี ผู้ปกครองชอบและมี
หลายคนเก็บไว้เป็นที่ระลึก” (นิลุมล อ่ำประยูร. 2562: สัมภาษณ์)

“รู้สึกถึงความทันสมัยของโรงเรียนที่นำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
มาพัฒนางาน” (นัยนา ศิริรัตน์. 2562: สัมภาษณ์)

(5) ฝ่ายการแสดง ในปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสาธิตฯจัดการแสดงประจำปีเพื่อหอประชุมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การจัดงานจากเดิม 2 รอบเพิ่มเป็น 4 รอบ จึง **มีการเปลี่ยนแปลง** กำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(6) ฝ่ายบันทึกภาพ ในการดำเนินการถ่ายภาพนิ่งในโรงละครจากเดิมใช้บุคลากรภายในและช่างถ่ายภาพของโรงเรียน **มีการเปลี่ยนแปลง** โดยมี “กลุ่มผู้ปกครองอาสา” เข้าร่วมถ่ายภาพนิ่งในโรงละคร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 เรื่อยมา นอกจากนี้มีการเพิ่มจำนวนสตูดิโอถ่ายภาพจาก 3 จุดเป็น 5 จุดในปีการศึกษา 2560 กรรมการฝ่ายบันทึกภาพให้ข้อมูลดังนี้ ผู้ให้ข้อมูล

“เมื่อก่อนใช้เฉพาะอาจารย์และช่างภาพที่โรงเรียนจ้างมา แต่ถ่ายภาพได้ไม่ทั่วถึงจึงขอความร่วมมือกลุ่มผู้ปกครองที่เป็นช่างภาพมืออาชีพอาสาช่วย...การเพิ่มจำนวนสตูดิโอถ่ายภาพจาก 3 จุดเป็น 5 จุด เด็กสามารถถ่ายภาพได้ครบจำนวนและเร็วขึ้น” (สมเกียรติ วรรณเฉลิม. 2562: สัมภาษณ์)

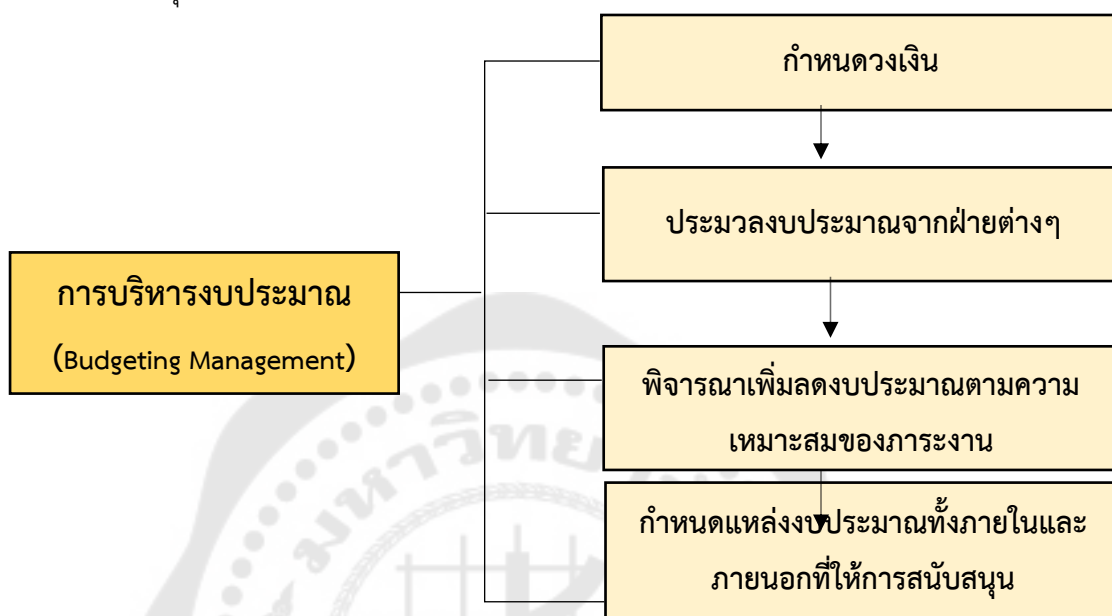
“ตั้งแต่มีกลุ่มผู้ปกครองที่อาสาเป็นช่างภาพมืออาชีพอาสาช่วยถ่ายภาพ ทำให้ได้ภาพที่หลากหลายมากขึ้น ช่างภาพที่ประจำจุดสตูดิโอจำนวนมากขึ้น สามารถถ่ายภาพได้มากและประหยัดเวลามากขึ้น” (วาริน ชมตะคุ. 2562: สัมภาษณ์)

“ปัญหาเดิมเรามีช่างภาพน้อย ทั้งที่ถ่ายในโรงละครและที่ถ่ายตามสตูดิโอ ภาพที่ถ่ายออกมาได้บางมุมเท่านั้น การเพิ่มจุดสตูดิโอถ่ายภาพรวมทั้งเพิ่มช่างภาพในโรงละครช่วยให้ได้ภาพถ่ายที่ดีขึ้น” (กฤษฎา ดาวกระจาย. 2563: สัมภาษณ์)

3) การบริหารงบประมาณ (Budgeting Management) งบประมาณเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นแผนการทำงานที่ออกมาในรูปของตัวเงิน เป็นส่วนที่ช่วยขับเคลื่อนให้แบบแผนหรือโครงการที่วางไว้เกิดขึ้นได้จริง ไม่ใช่เป็นเพียงแผนงานในกระดาษเท่านั้น ในการบริหารงบประมาณจะต้องเริ่มต้นโดยแต่ละฝ่ายกำหนดวงเงิน

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยพบว่าการบริหารงบประมาณของผู้บริหารฯ เป็นการพิจารณาการใช้งบประมาณให้เกิดความสมดุล และเกิดประโยชน์สูงสุด มีการกำหนดวงเงินและประมวลงบประมาณจากฝ่ายต่างๆที่เสนอขออนุมัติตามแต่ละฝ่ายงาน มีการพิจารณาเพิ่มหรือลดงบประมาณให้เหมาะสมกับภาระงานที่วางไว้ รวมทั้งต้องมีการวางแผนในการกำหนดแหล่งที่มาของงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินการโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและคุณภาพของงานเป็นสำคัญ

การบริหารงบประมาณในการจัดการแสดงของโรงเรียนสาธิตฯ ตั้งแต่ปี 2552-2561 สรุปได้ดังนี้

ภาพประกอบ 116 การบริหารงบประมาณ (Budgeting Management)

อารี สันทนต์ (2562: สัมภาษณ์) กล่าวถึงการจัดสรรงบประมาณในการจัดการแสดงของโรงเรียนในระยะแรกว่า “เราต้องหาเงินไว้ใช้จ่ายในการทำงาน โชคดีที่ผู้ปกครองสมัยนั้นหลาย ๆ ท่านให้การสนับสนุน หาสปอนเซอร์มาให้โรงเรียนนำไปพัฒนา เราก็ต้องมาจัดการแบ่งสรรปันส่วนว่างานตรงนี้ต้องใช้จ่ายเท่าไร ค่าอะไรบ้าง การใช้จ่ายต้องตั้งอยู่บนความซื่อสัตย์สุจริต จะใช้เงินก็ต้องดูด้วยว่าเหมาะสมมั้ยต้องใช้อย่างประหยัดตามสมควร บางอย่างครูทำได้ก็ทำเองเป็นการสอนเด็ก ๆ ให้ประหยัดไปในตัวด้วย” ทศพร ศรีเอี่ยม (2562: สัมภาษณ์) กล่าวถึงหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จ่ายในการจัดการแสดงว่า

“หน้าที่หลักๆเลยคือต้องหาเงินไว้สำหรับการพัฒนาโรงเรียนของเรา ดังนั้นการบริหารงบประมาณในการทำงานนับว่าเป็นหัวใจหลักของการบริหารงานให้เป็นไปตามสิ่งที่ตั้งเป้าไว้ เรามีการประชุมคณะกรรมการสมาคมร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนในการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบ ในการใช้จ่ายเงินต้องมีขั้นตอนการดำเนินการที่ถูกต้อง โปร่งใส

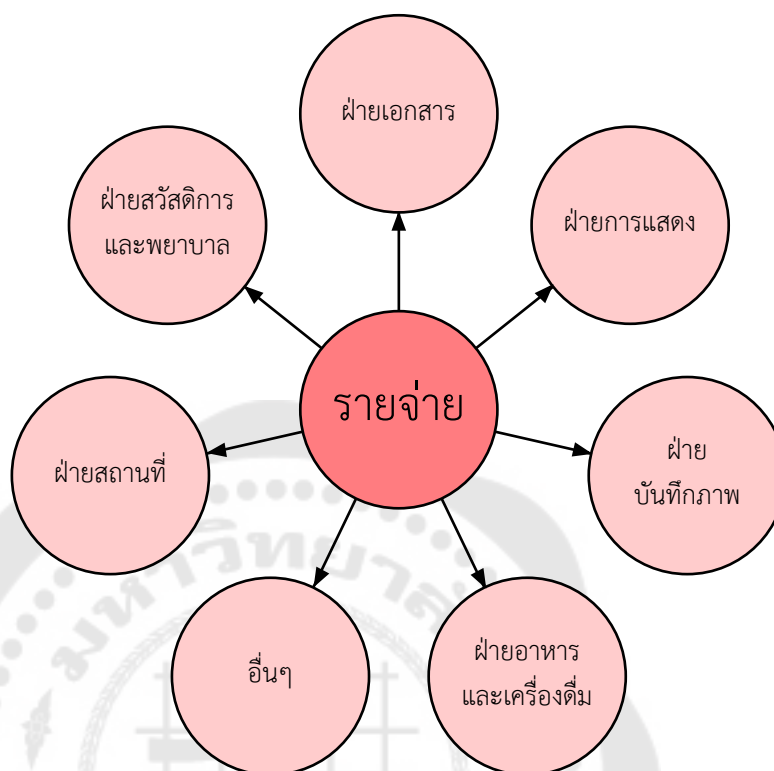
หลักฐานการใช้จ่ายต้องเป็นไปตามระเบียบที่ตั้งไว้และมีผู้ตรวจสอบบัญชี
รับจ่ายของสมาคมอย่างละเอียด” (ทศพร ศรีเยี่ยม. 2562: สัมภาษณ์)

กัญญณัฐ ชาญณรงค์ กรรมการดำเนินการฝ่ายการเงินกล่าวว่า “หน้าที่หลักของ
เราก็คือ ดูแลเรื่องเกี่ยวกับการเงินทั้งหมด จะมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม
ต้องมีการกำหนดงบประมาณในงานแต่ละฝ่ายเพื่อนำเสนอ ผู้บริหารต้องประชุมเพื่อปรับเพิ่มหรือ
ลดงบประมาณให้เหมาะสมในแต่ละงาน และยังต้องหาแหล่งที่มาของงบประมาณ แต่ละฝ่ายจะ
เบิกจ่ายบอะไรยังไงเท่าไรก็ต้องแจ้งให้เราทราบ เพื่อตรวจสอบและทำบันทึกไว้รายงานผลตอน
สรุปโครงการ” (กัญญณัฐ ชาญณรงค์. 2562: สัมภาษณ์)

การจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) มีการบริหารงบประมาณแบ่งเป็นออกเป็นรายรับและรายจ่าย
ดังภาพ

ภาพประกอบ 117 การบริหารรายรับ

ภาพประกอบ 118 การบริหารรายจ่าย

การบริหารงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมนี้มีข้อแตกต่างดังนี้

1. ปีการศึกษา 2552 -2559 จะใช้งบประมาณในวงเงินที่ใกล้เคียง
2. ปีการศึกษา 2560 -2561 โรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการความร่วมมือทาง

วัฒนธรรมกับกระทรวงวัฒนธรรม (MOU) ทำให้ไม่ต้องมีรายจ่ายค่าบำรุงศูนย์วัฒนธรรมฯ

กรรมการฝ่ายการเงินซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของสมาคมผู้ปกครองฯให้ข้อมูลว่า

“งบประมาณที่ใช้ทุกๆปีก็เป็นไปตามที่ตั้งงบไว้ แต่แต่ละปีก็มีความแตกต่างกันบ้าง เหมือนกันบ้าง แต่วมๆแล้วงบประมาณที่ใช้ก็จะใกล้เคียงกันไม่แตกต่างกันนัก ตั้งแต่เราเข้าร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรม เราก็ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเรื่องสถานที่” (วินัส อุดม. 2562: สัมภาษณ์)

“งบประมาณในแต่ละปีที่ใช้ในการจัดงานจะประมาณเดียวกันทุกปี แต่ตั้งแต่ที่โรงเรียนเข้าร่วมโครงการกับทางกระทรวงวัฒนธรรมเราก็ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนของการใช้ศูนย์ฯ รายจ่ายก็ลดลง ก็ประหยัดไปได้ส่วนหนึ่ง แต่ก็มีรายจ่ายอื่นเพิ่มขึ้นสรุปแล้วก็พอๆกัน ” (กัญญณัช ชาญณรงค์. 2562: สัมภาษณ์)

“งบประมาณที่ใช้ในแต่ละปีก็เป็นไปตามที่ตั้งงบประมาณไว้ ไม่แตกต่างกัน รายรับรายจ่ายแต่ละปีตัวเลขก็พอๆกัน เรามีรายจ่ายบางส่วนลดลงแต่รายรับบางอย่างก็ขาดหายไป สรุปรวมๆก็ใกล้เคียงกันทุกปี” (เสาวลักษณ์ ทองค่ออ่วม. 2562: สัมภาษณ์)

4) การดำเนินกิจกรรม (Operation) เป็นขั้นตอนหลักของการจัดกิจกรรมที่จะแสดงให้เห็นถึงแผนการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่กระบวนการแรกเริ่มจนเสร็จสิ้น “กิจกรรมนี้เป็นกระบวนการที่เป็นระบบจึงต้องเตรียมงานกันปีต่อปี มีการประชุมวางแผน ต้องมีการออกแบบการแสดงร่วมกัน ต้องฝึกซ้อมการแสดงทั้งการซ้อมในช่วงโมงและซ้อมใหญ่ที่สถานที่จริง...รวมทั้งขั้นตอนของเสื้อผ้าหน้าผม อุปกรณ์ต่างๆมากมาย กว่าที่ทั้งกระบวนการจะเสร็จสิ้น สิ่งสุดท้ายที่ลืมไม่ได้คือการสรุปผล” (สมเกียรติ วรรณเฉลิม. 2562: สัมภาษณ์)

“ทุกขั้นตอนสำคัญมาก เริ่มจากการวางแผน การซ้อม การจัดการเตรียมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย แต่งหน้าแต่งผม เทคนิคต่างๆบนเวที ฉากประกอบ เพลงประกอบ...ทุกคนต้องการเก็บภาพประทับใจก็ต้องมีการถ่ายภาพ ถ่ายคลิป กว่าจะงานจะเสร็จ และที่สำคัญต้องมีการประเมินผล” (สุชมาล เกษมสุข. 2562: สัมภาษณ์)

“กว่าที่กิจกรรมนี้จะลุล่วงต้องผ่านกระบวนการและขั้นตอนต่างๆมากมาย ต้องประชุมเตรียมงานฝ่ายต่างๆ กำหนดเพลง กำหนดชุดการแสดง การฝึกซ้อม จัดเครื่องแต่งกาย ประสานฝ่ายจากฝ่ายเทคนิคการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ซ้อมรวมเพื่อเตรียมความพร้อม เมื่อเสร็จงานก็ต้องดูผลที่ได้รับจากงานนี้ด้วยว่าเป็นอย่างไร” (นพดล กองศิลป์. 2563: สัมภาษณ์)

ผู้วิจัยสรุปขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมจากการศึกษาข้อมูล และการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการแสดงของโรงเรียนสาธิตฯ ประมวลสรุปแผนการดำเนินกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ดังตาราง

ตาราง 20 แผนการดำเนินกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม

เดือนที่ กิจกรรม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	จัด งาน
1. จัดประชุม												
1.1 ประชุมผู้สอนนาฏศิลป์โขน	★		★		★			★			★	
1.2 ประชุมรวมกลุ่มสาระ	★							★				
1.3 ประชุมประธานฝ่ายต่างๆ					★			★			★	
1.4 ประชุมรวมทั้งโรงเรียน												★
2. ออกแบบการแสดง			★									
2.1 คัดเลือกเพลงที่ใช้แสดง				★								
2.2 จัดทำบทละคร							★					
3. ฝึกซ้อมการแสดง												
3.1 ซ้อมในชั่วโมงเรียน									★			
3.2 คัดเลือก และฝึกซ้อมตัวเอก									★			
4. จัดเตรียมเสื้อผ้าและอุปกรณ์การแสดง												
4.1 เครื่องแต่งกาย									★			
4.2 ฉาก แสง สี เสียง									★			
5. ซ้อมใหญ่การแสดงพร้อมประมวลปัญหา												
5.1 ซ้อมรวมที่โรงเรียน												★
5.2 ซ้อมใหญ่ที่สถานที่แสดง												★
6. จัดการแสดงพร้อมบันทึกวีดิทัศน์												★
7. การสรุปและรายงานผล (Reporting)												★

จะเห็นได้ว่าการวางแผนดำเนินกิจกรรมการแสดงของโรงเรียนสาธิตฯเป็นไปอย่างมีระบบ มีการกำหนดแผน ขอบข่ายของงาน ขั้นตอนในการทำงาน และระยะเวลาในการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน การดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนสาธิตฯมีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

(1) ในปีการศึกษา 2552-2561 ดำเนินการจัดการแสดงเป็นเวลา 1 วัน จำนวน 2 รอบ **มีการเปลี่ยนแปลง** เฉพาะในปีการศึกษา 2554 จัดการแสดงเป็นเวลา 2 วัน จำนวน 4 รอบ เนื่องจากศูนย์วัฒนธรรมฯ ปิดปรับปรุง ผู้บริหารได้ให้ข้อมูลว่า

“ในปีนั้นศูนย์วัฒนธรรมฯ ปิดปรับปรุงเราไม่สามารถไปใช้สถานที่ได้ เพราะฉะนั้นเราจึงใช้หอประชุมมหาวิทยาลัยฯ แต่เนื่องจากเวทีไม่พอกับจำนวนนักเรียนของเรา จึงต้องแบ่งการแสดงเป็น 4 รอบ” (จรัส คุชกาสร. 2562: สัมภาษณ์)

“ปี 2554 ศูนย์วัฒนธรรมฯ ปิดเพื่อปรับปรุง ทางโรงเรียนจึงไม่สามารถใช้ได้ เราจึงจัดการแสดงที่หอประชุมมหาวิทยาลัยฯ และแบ่งนักเรียนเป็น 4 รอบ รอบละ 1 ห้อง” (ประพนธ์ จ่ายเจริญ. 2562: สัมภาษณ์)

“หอประชุมมหาวิทยาลัยฯ มีขนาดเล็ก ไม่สามารถรองรับเด็กของเราได้หมด เราเลยต้องจัดการแสดงเป็น 4 รอบ ในปี 2554” (สุชมาล เกษมสุข. 2562: สัมภาษณ์)

(2) การแสดงตามระดับชั้น **มีการเปลี่ยนแปลง** โดยวิเคราะห์จากสูจิบัตรการแสดงได้ดังนี้

- ปีการศึกษา 2552 มีระบำประกอบ 11 ชุด และศิษย์เก่ารับเชิญ 1 ชุด
- ปีการศึกษา 2554 มีระบำประกอบ 10 ชุด (ป.2 หญิงแสดงเบิกโรง ร่วมกับดนตรี)

- ปีการศึกษา 2555 มีระบำประกอบ 11 ชุด และนิสิตฝึกสอน 1 ชุด
- ปีการศึกษา 2553, 2556-2557 มีระบำประกอบ 11 ชุด
- ปีการศึกษา 2558 มีระบำประกอบ 12 ชุด นักเรียนคัดเลือก 1 ชุด

(เนื่องจากโรงเรียนเปิดหลักสูตรนานาชาติจึงมีการแสดงเพิ่มขึ้นจากเดิม 11 ชุดเป็น 12 ชุด และมีการแสดงชุดพิเศษโดยนักเรียนคัดเลือก 1 ชุด)

- ตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 มีการแสดงตามระดับชั้น 12 ชุดมาโดยตลอด

(3) ฉาก แสง สี เสียง ในฝ่ายจากพบว่าจะมีรูปแบบที่ใกล้เคียงกันทุกปีโดยจะยึดแบบการวาดและพื้นที่สี เป็นหลัก ต่อมา **มีการเปลี่ยนแปลง** ในปีการศึกษา 2557 พัฒนาขึ้นมาเป็นการพิมพ์แบบ inkjet แต่พบว่าถึงแม้จะเกิดความสะดวกรวดเร็วในการทำงานแต่คุณภาพของงานจะสู้แบบพื้นที่มือไม่ได้ กรรมการฝ่ายจากได้ให้ข้อมูลดังนี้

“ฉากจะเปลี่ยนน้อยมากเพราะเราค่อนข้างเป็นอนุรักษ์นิยม ก็พยายามคงความดั้งเดิมของฉากในการพื้นที่ หรือการวาด โดยขึ้นโครงไม้เป็นโครงร่างแล้วจึงผ้าใบปิดแปรงลงสีกันเลย เป็นงานทำด้วยฝีมือเป็นหลัก” (ภวัตส์ สังข์เผือก. 2562: สัมภาษณ์)

“ตอนนี้อีกมีการพัฒนาขึ้นมาเป็น inkjet ตั้งแต่ปี 2557 มันช่วยเรื่องความเร็วในการผลิตแต่เมื่อทำเสร็จเป็นชิ้นงานแล้วความสวยงามที่ทำจากมือไม่ได้ มันจะสะท้อนเป็นเงาบนเวที อายุงานก็สั้นพอครบปีสีก็ซีดใช้ไม่ได้แล้ว ในขณะที่งานมือจะสดและมีอายุการใช้งานนาน” (อนุমান สมบูรณ์ศิลป์.2562: สัมภาษณ์)

ในขณะที่ฝ่ายจากยี่ห้อวอนรักซ์ และมีการปรับเปลี่ยนเพียงเล็กน้อยนั้น ทางด้านฝ่าย แสง สี เสียง กลับ**มีการเปลี่ยนแปลง**แบบก้าวกระโดดดังตาราง

ตาราง 21 การเปลี่ยนแปลงฝ่าย แสง สี เสียง

ปีการศึกษา 2552-2560	ปีการศึกษา 2561
ระบบไฟพื้นฐานของศูนย์วัฒนธรรมฯ effect ที่ใช้มีเพียง dry ice เท่านั้น	- moving beam (ไฟลำแสงแบบกระพริบ) - ไฟย้อม moving led - เทคนิค CO2 (น้ำแข็งแห้งยังเป็นลำขึ้นด้านบน) - การใช้ bubble smoke - การใช้ Somic Boom - มีการใช้ลิฟท์เพื่อเปิดตัวนักแสดง - การใช้ head set แทนไมโครโฟน

กรรมการฝ่ายแสง สี เสียงได้ให้ข้อมูลดังนี้

“แสงเมื่อก่อนเป็นระบบ manual ใช้คัทเอ้าท์ ในปัจจุบันมีเทคนิคต่างๆมากมาย เริ่มจากการใช้ไฟชนิดต่างๆเข้ามาเสริมให้นักแสดงเด่นชัดขึ้นและทำให้งานสวยงามขึ้น มีเทคนิคที่ทำให้หน้าดูมากขึ้น จากการใช้อีกก็พัฒนามาเป็น digital หมดแล้ว ทุกวันนี้เราใช้ตั้งโปรแกรมไว้ได้เลยแล้วให้ระบบมันทำงานด้วยตัวเอง สะดวกมาก ขณะที่เพลงเล่นยังสามารถเพิ่ม effect เข้าไปได้ด้วย ทุกอย่างควบคุมด้วยคอมพิวเตอร์เป็นการเชื่อมต่อกัน อาจารย์ของเราทำเอง อ.ชัยทัศน์นำระบบนี้เข้ามาแล้วก็หาทีมงานจากข้างนอกมาช่วย” (วาริน ชมตะคุ. 2562: สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ผู้ที่นำเทคนิคเหล่านี้มาใช้ในการจัดการแสดงฯ เล่าว่า

“ปีนั้นมีอาจารย์มาช่วยงาน ทำให้มีเวลาได้ไปนั่งดูการแสดงด้านหน้าเวที เห็นว่าแสง สี มันดูเรียบไปไม่น่าตื่นเต้น ก็เลยนำเทคนิคเหล่านี้มาใช้ จริงๆมันมีมานานแล้วแต่มันเสียค่าใช้จ่ายก็ไม่อยากให้สิ้นเปลืองแต่ผู้บริหารเองก็ให้ความสำคัญได้จัดสรรงบประมาณในส่วนนี้มาเพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพมากขึ้น ก็ดีใจที่มีส่วนทำให้การแสดงสมบูรณ์น่าสนใจขึ้นกว่าเดิม” (ชัยทัศน์ ทองบุตรดา. 2562: สัมภาษณ์)

ผู้ปกครองที่ชมการแสดงกล่าวถึงฉาก แสง สี เสียง ไว้ว่า

“เปิดฉากมาเห็นฉากจำลองงานอุ้มไอรักมาสวยงามใกล้เคียงความจริงมาก มีเรือสุพรรณหงส์ด้วย เห็นแล้วทั้งมากทุกอย่างเหมือนจริงมากค่ะ ดูงานโรงเรียนมาหลายปีแล้วชอบฉากนี้ที่สุด” (มณฑา นิตยพิบูลย์ (2562: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 119 ฉากการแสดงอุ้มไอรัก

ที่มา : การแสดงประจำปี 2561

“ระยะหลังมานี้รู้สึกว่าย่านเวทีที่มีสีสันกว่าเดิมมาก ชอบแสงไฟที่เป็นลำแล้ว กระพริบตามจังหวะเพลงมีการใช้ลิฟต์ขึ้นลงสร้างความตื่นเต้นและทำให้การแสดงน่าสนใจมากขึ้น การที่นำเทคนิคต่างๆเหล่านี้มาใช้ทำให้งานของเด็กดูดีมีคุณภาพ แสดงถึงความเป็นมืออาชีพของทีมงาน” (สุรัตน์ เหมะวรรณ 2562: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 120 แสง สี เสียงการแสดง

ที่มา : การแสดงประจำปี 2561

(4) คณะกรรมการฝ่ายแต่งหน้า และแต่งผมผู้แสดง **มีการเปลี่ยนแปลง**

ดังนี้

- 1) แต่งผม ในปีการศึกษา 2552-2556 ใช้ช่างผมที่มาจากสถาบันต่างๆ หมุนเวียนกันทุกปี จนกระทั่งปีการศึกษา 2557 จึงเป็นช่างจากสถาบันเกตุวดีเรื่อยมา
- 2) แต่งหน้า ในปีการศึกษา 2552-2561 เป็นช่างที่มาจาก covermark ตลอดมา และได้รับความอนุเคราะห์เพิ่มจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปีการศึกษา 2557-2561

กรรมการฝ่ายแต่งหน้า/ผม และผู้ฝึกซ้อมให้ข้อมูลว่า

“ช่างแต่งหน้าได้รับความอนุเคราะห์จาก covermark ซึ่งเป็นผู้ปกครองที่ช่วยงานมาตลอด ส่วนผมเราหมุนเวียนช่างมาจากหลาย ๆ ที่ ส่วนใหญ่แล้วแต่

ผู้ปกครองจะให้การสนับสนุน จนกระทั่งปี 2557 เราได้รับความร่วมมือจากคณะศิลปกรรม มศว ส่งนิสิตมาช่วย และช่วงผมจากเกตุวดีมาตลอดจนทุกวันนี้” (นฤมล พัทธปิยะกุล. 2563: สัมภาษณ์)

“เดิมใช้ช่วงจาก covermark แต่ไม่เพียงพอสำหรับนักเรียนของเรา ระยะเวลาหลังจึงมีนิสิตจากศิลปกรรมมาช่วยทำให้งานเร็วขึ้น” (ชานนท์ บุตรพุ่ม. 2563: สัมภาษณ์)

“ช่วงแต่งหน้าทำผมที่มาช่วยดูแลผู้แสดง มาจากหลายที่ขึ้นอยู่กับความสะดวกของแต่ละปี แต่เห็นได้ว่ามาระยะหลังทุกอย่างเริ่มอยู่ตัวและคงที่ ช่วงแต่งหน้าก็จะเป็นของ covermark และศิลปกรรม มศว ส่วนผมก็จะเป็นช่วงจากเกตุวดี” (เสกสรรค์ บวรดาศักดิ์. 2563: สัมภาษณ์)

ผู้วิจัยพบว่าการเปลี่ยนแปลงนี้ส่วนใหญ่เกิดขึ้นหลังจากโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงคณะผู้บริหารจากชุดเดิมเป็นชุดใหม่ในปีการศึกษา 2559 โดยทั้งนี้มาจากวิสัยทัศน์และมุมมองของผู้บริหารรวมทั้งความมุ่งมั่นในการพัฒนางานของบุคลากรที่นำความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการแสดงเพื่อพัฒนางานให้ทันโลกมากขึ้นทั้งในด้านของการกำหนดบุคคลในการทำงาน และในด้านของระบบการทำงาน เป็นการช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพและทันสมัยมากยิ่งขึ้น

5) การสรุปและรายงานผล (Reporting) แบ่งได้ดังนี้

5.1 ให้แต่ละฝ่ายสรุปผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งระบุปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงาน

5.2 ให้ข้อเสนอในการพัฒนางาน แนวทางในการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคต่างๆ

5.3 ประเมินความพอใจในการปฏิบัติงานของกรรมการที่รับผิดชอบในแต่ละฝ่าย

กรรมการฝ่ายประเมินผลให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสรุปและรายงานผลความว่า

ดลศักดิ์ ไทโรเล็กทิม (2562: สัมภาษณ์) “การสรุปผลการดำเนินและการรายงานผลเป็นสิ่งที่จะบ่งบอกได้ว่ากระบวนการดำเนินงานที่ผ่านมาทั้งหมดประสบผลสำเร็จอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไร” กาญจนา พะทะยะ (2562: สัมภาษณ์) “การประเมินผลการดำเนินงานนี้จะช่วยให้รู้ว่างานที่ทำมาทั้งหมดประสบผลสำเร็จไหม คนทำงานรู้สึกอย่างไร ถ้าพบปัญหาจะได้หาแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป” วชิราภรณ์ ชุมพล. (2562: สัมภาษณ์) “เราต้อง

ประเมินผลในการทำงานทุกครั้งเพราะจะทำให้รู้ว่างานที่ทำไปประสบผลสำเร็จหรือไม่ มีอุปสรรคอย่างไร เพื่อนำไปพัฒนางานครั้งต่อไป”

(5) การประเมินผลการดำเนินการ (the evaluation)

- 1) ให้ประเมินผลความพึงพอใจในการแสดงของผู้เรียน
- 2) ให้ประเมินผลการจัดการแสดงจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ผู้เรียนที่ชมการแสดง
- 3) ให้สรุปประเมินผลการจัดการแสดงประจำปีโดยคณะกรรมการฝ่ายประเมินผลพร้อมจัดทำรายงาน

การประเมินผลการดำเนินการของกิจกรรมการแสดงโรงเรียนสาธิตฯ มีการปฏิบัติอย่างชัดเจน โดยมีการประเมินทั้งกระบวนการจัดการแสดง (process) และผลการจัดการแสดง (product) โดย**มีการเปลี่ยนแปลง** จากปีการศึกษา 2552-2560 มีการจัดเก็บข้อมูลจากผู้ปกครอง ผู้เรียน และผู้ชมการแสดง ใช้วิธีการประเมินหลากหลายวิธีทั้งการสังเกต การสัมภาษณ์ และการสอบถาม มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกปี ต่อมาปีการศึกษา 2561 มีการประเมินโดยผู้ปกครอง ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน และผู้ชมการแสดงโดยใช้วิธีประเมินทั้งการสังเกต การสัมภาษณ์ และ**แบบสอบถามออนไลน์** เป็นการสำรวจข้อมูลเชิงสถิติ โดยมีฝ่ายประเมินผลเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการเก็บข้อมูลในส่วนนี้ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการแสดงประจำปี

ไพศาล หวังพานิช. (2562: สัมภาษณ์) กล่าวถึงการประเมินผลในการจัดการแสดงของโรงเรียนสาธิตฯ ความว่า

“การประเมินเป็นกระบวนการสำคัญเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินการ รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงให้กิจการต่างๆ เกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการแสดงของโรงเรียนสาธิตจัดว่าเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นระบบและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกปี การประเมินผลการจัดการแสดงจึงเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญที่จะฉายภาพให้เห็นสภาพการจัดงานและผลการจัดงานที่เกิดขึ้นว่ามีประสิทธิภาพ มีปัญหา มากน้อยเพียงใด ผู้เกี่ยวข้องมีทัศนะอย่างไรต่อการจัดการแสดง และที่สำคัญการจัดการแสดงบรรลุเป้าหมายหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้เรียน”

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งได้อธิบายรายละเอียดไว้ดังนี้

ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม (2562: สัมภาษณ์) กล่าวถึงการประเมินผลการทำงานไว้ว่า “การดำเนินงานของกิจกรรมการแสดงมีแบบแผนการทำงานที่เป็นระบบชัดเจนทำให้เราเห็นภาพรวมของการทำงานในแต่ละปีแล้วนำข้อมูลนี้มาปรับปรุงแก้ไขไปใช้ในปีต่อไป ซึ่งนอกจากการสังเกต หรือสนทนา การใช้แบบสอบถาม...โดยได้พัฒนาเป็นแบบสอบถามออนไลน์”

วชิราภรณ์ ชุมพล (2562: สัมภาษณ์) “ข้อมูลสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการทำงานคือ การประเมินผลจะต้องมีการประเมินผลเพื่อสรุปประสิทธิภาพของงาน โดยใช้ข้อมูลจากทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร ครู กรรมการจัดการแสดง ผู้เรียน ผู้ปกครองรวมถึงศิษย์เก่า”

กาญจนา พะทะยะ (2562: สัมภาษณ์) “เรามีการพัฒนาการประเมินผลเป็นการประเมินออนไลน์เพื่อความสะดวกรวดเร็วของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและสรุปรูปแบบของการจัดการแสดง จากหลักการแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยได้สรุปเป็นกิจกรรมของร่างรูปแบบการจัดการแสดงฯแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมในรูปของการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยนำรายละเอียดของร่างรูปแบบมาสร้างเป็นแบบสอบถามจำนวน 25 ข้อ ปรากฏว่าค่าดัชนีความได้สอดคล้องของทั้ง 25 ข้อ อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 (ดังรายละเอียดแสดงในภาคผนวก) มีข้อเสนอและการปรับแก้ไขการใช้ภาษาเพียงบางข้อ แสดงว่าทุกกิจกรรมในรูปแบบการจัดการแสดงมีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงสรุปรูปแบบของการจัดการแสดงได้ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตฯ

หลักการ

1.1 จัดการแสดงเพื่อตอบสนอง อัตลักษณ์ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร “กล้าคิด กล้าสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกอย่างมีวัฒนธรรม”

1.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการแสดงโดยบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

1.3 กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดง

2. แนวทางและลักษณะในการจัด

2.1 เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนและการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอก

2.2 จัดการฝึกซ้อมการแสดงในชั่วโมงเรียนนาฏศิลป์และโขน

2.3 กิจกรรมการแสดงนี้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดและออกแบบการแสดงร่วมกับครูผู้สอน

2.4 นำผลงานที่ผู้เรียนออกแบบไปจัดทำเป็นการแสดงประกอบละครที่ผูกเป็นเรื่องราว ซึ่งเรื่องราวที่ผูกขึ้นนี้นั้นตามบริบทหรือกระแส

3. วัตถุประสงค์

3.1 วัตถุประสงค์หลัก

3.1.1 เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์ การกล้าแสดงออก และด้านการปรับตัว

3.1.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลป และวัฒนธรรม

3.1.3 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผล (ภาคปฏิบัติ) รายวิชานาฏศิลป์ และโขน

3.2 วัตถุประสงค์รอง (วาระพิเศษทางสังคม)

3.2.1 เพื่อเป็นการสดุดีสถาบันพระมหากษัตริย์

3.2.2 เพื่อสะท้อนสภาพหรือเหตุการณ์ทางสังคม

4. การดำเนินการ

4.1 การวางแผนดำเนินงาน (Planning)

4.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์และแนวทาง

4.1.2 กำหนดขอบข่ายงานและแบ่งฝ่ายงาน

4.1.3 จัดเตรียมงบประมาณและแหล่งของงบประมาณ

4.1.4 ประชุมฝ่ายต่าง ๆ เพื่อดำเนินการและการติดตามผล

4.2 การกำหนดหน้าที่ (Resource Assign)

4.2.1 กำหนดภาระงานของแต่ละฝ่ายงาน

4.2.2 แต่งตั้งประธานและกรรมการดำเนินงานของแต่ละฝ่าย

4.2.3 แต่ละฝ่ายเตรียมการและดำเนินการตามภาระงาน

4.3 การบริหารงบประมาณ (Budgeting Management)

4.3.2 กำหนดวงเงิน

4.3.3 ประมวลงบประมาณจากฝ่ายต่าง ๆ

4.3.4 พิจารณาเพิ่มลดงบประมาณตามความเหมาะสมของภาระงาน

4.3.5 กำหนดแหล่งงบประมาณทั้งภายในและภายนอกที่ให้การสนับสนุน

4.4 การดำเนินกิจกรรม (Operation)

4.4.2 จัดประชุมผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์และโขน

4.4.3 ออกแบบการแสดง และจัดลำดับการแสดง

4.4.4 ฝึกซ้อมการแสดงในชั่วโมงนาฏศิลป์และโขน

4.4.5 จัดเตรียมเสื้อผ้าและอุปกรณ์การแสดง

4.4.6 ซ้อมใหญ่การแสดงพร้อมประมวลปัญหา

4.4.7 จัดการแสดงพร้อมบันทึกวีดิทัศน์

4.4.8 การสรุปและรายงานผล (Reporting)

4.5 การสรุปและรายงานผล (Reporting)

4.5.1 ให้แต่ละฝ่ายสรุปผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งระบุปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงาน

4.5.2 ให้ข้อเสนอในการพัฒนางาน แนวทางในการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ

4.5.3 ประเมินความพอใจในการปฏิบัติงานของกรรมการที่รับผิดชอบในแต่ละฝ่าย

5.การประเมินผลการดำเนินการ (the evaluation)

5.1 ให้ประเมินผลความพึงพอใจในการแสดงของผู้เรียน

5.2 ให้ประเมินผลการจัดการแสดงจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ผู้เรียนที่ชมการแสดง

5.3 ให้สรุปประเมินผลการจัดการแสดงประจำปีโดยคณะกรรมการฝ่ายประเมินผลพร้อมจัดทำรายงาน

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.1 ทัศนะเกี่ยวกับผลที่เกิดกับผู้เรียน

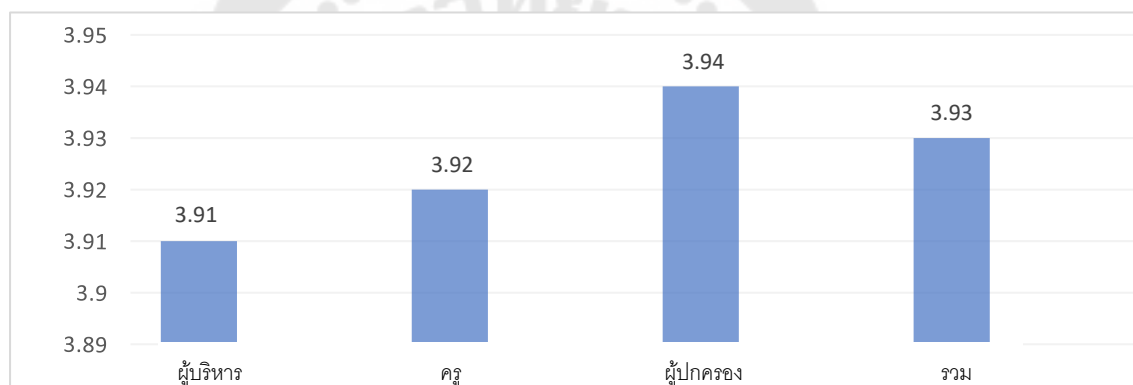
(1) ทัศนะเกี่ยวกับผลที่เกิดกับผู้เรียนโดยรวม

จากการสำรวจทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้อันเกิดจากกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

(ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2562 ทั้ง 3 กลุ่ม คือ 1)กลุ่มผู้บริหาร 2)กลุ่มครู 3)กลุ่มผู้ปกครอง ผลการสำรวจทัศนะจากทั้ง 3 กลุ่มปรากฏผลดังตาราง และแผนภูมิต่อไปนี้

ตาราง 22 ระดับของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยรวม

กลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย	จำนวน	Mean	SD	ระดับ
ผู้บริหาร	5	3.91	0.08	มาก
ครู	20	3.92	0.10	มาก
ผู้ปกครอง	50	3.94	0.13	มาก
รวม	75	3.93	0.12	มาก

แผนภูมิ 1 ระดับของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยรวม

จากตารางและแผนภูมิแสดงระดับผลรวมค่าเฉลี่ยของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้ โดยจำแนกกลุ่มผู้แสดงทัศนะ พบว่ากลุ่มผู้ปกครองมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่อประเด็นผลการเรียนรู้มากที่สุดเป็นอันดับแรกในระดับ 3.94 อยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มรองลงมาคือกลุ่มครูซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อประเด็นผลการเรียนรู้ที่ระดับ 3.92 และกลุ่มผู้บริหารมีค่าคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 3.91 ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกัน

สรุปได้ว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีทัศนะว่าการแสดงฯเกิดผลกับผู้เรียนในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$)

(1) ทักษะเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการแสดงจำแนกรายด้าน

จากการสำรวจทักษะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้ โดยจำแนกทักษะออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความกล้าแสดงออก และด้านการปรับตัว สรุปผลรวมโดยแยกด้านปรากฏดังตาราง และแผนภูมิต่อไปนี้

ตาราง 23 ระดับของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจำแนกรายด้าน

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	Mean	SD	ระดับ
ด้านความคิดสร้างสรรค์	3.93	0.23	มาก
ด้านความกล้าแสดงออก	4.07	0.16	มาก
ด้านการปรับตัว	3.81	0.15	มาก
รวม	3.94	0.12	มาก

แผนภูมิ 2 ระดับของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจำแนกรายด้าน

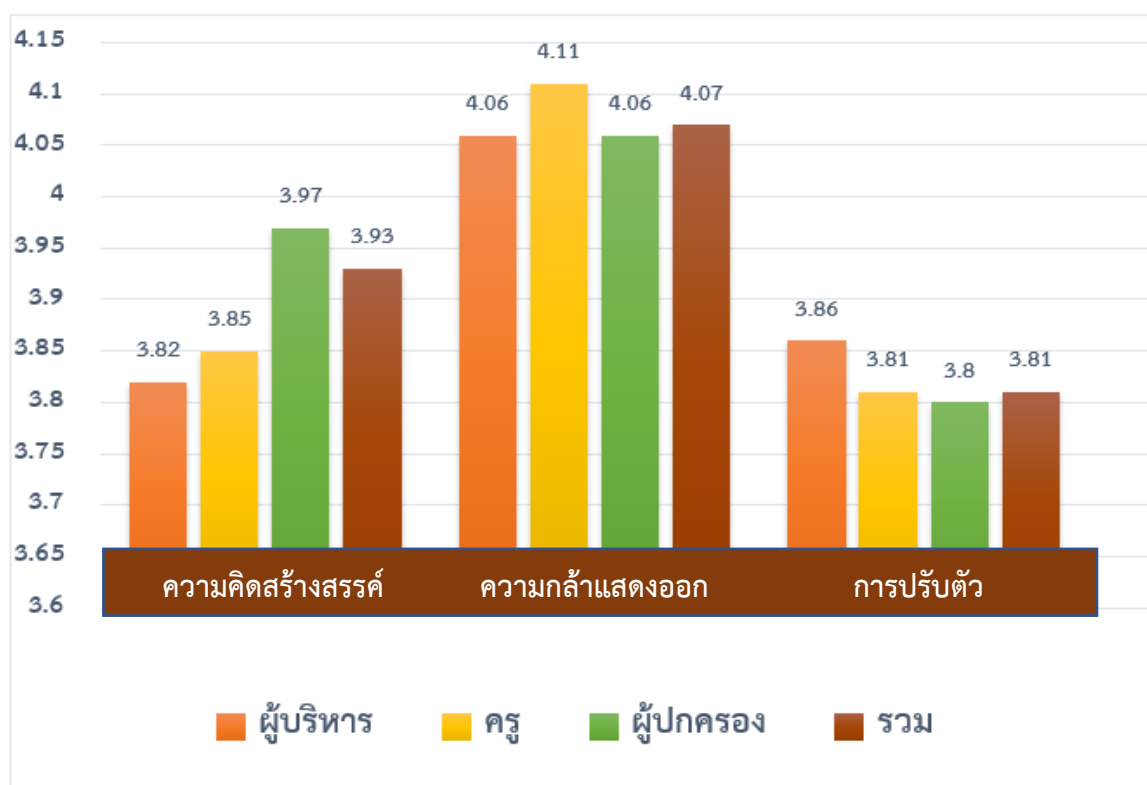
จากตารางและแผนภูมิแสดงระดับผลรวมค่าเฉลี่ยของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้ โดยจำแนกด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้านความกล้าแสดงออก ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการปรับตัว โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 4.07 3.93 3.81 ตามลำดับ ซึ่งประเด็นผลการเรียนรู้จำแนกด้านมีผลรวมอยู่ที่ระดับ 3.94

สรุปผลวิเคราะห์เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มคิดว่าผู้เรียนได้รับผลจากการแสดงอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.94$)

(3) ทศนะเกี่ยวกับผลที่เกิดกับผู้เรียนในแต่ละด้านจำแนกตามกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตาราง 24 ระดับของผลที่เกิดกับผู้เรียนจำแนกตามกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผลที่เกิดกับผู้เรียน	กลุ่ม	(1) น้อยที่สุด	(2) น้อย	(3) ปานกลาง	(4) มาก	(5) มากที่สุด	Mean	SD	ระดับ
ด้านความคิด สร้างสรรค์	ผู้บริหาร (5)	-	-	10 (20)	39 (78)	1 (2)	3.82	0.16	มาก
	ครู (20)	-	-	49 (24.5)	132 (66)	19 (9.5)	3.85	0.21	มาก
	ผู้ปกครอง (50)	-	-	116 (23.2)	285 (57)	99 (19.8)	3.97	0.23	มาก
	รวม	-	-	175 (23.33)	456 (60.8)	119 (15.87)	3.93	0.23	มาก
ด้านความกล้า แสดงออก	ผู้บริหาร (5)	-	-	6 (12)	35 (70)	9 (18)	4.06	0.09	มาก
	ครู (20)	-	-	56 (28)	99 (45.5)	45 (22.5)	4.11	0.11	มาก
	ผู้ปกครอง (50)	-	-	72 (14.4)	327 (65.4)	101 (20.2)	4.06	0.18	มาก
	รวม	-	-	128 (17.07)	467 (62.27)	155 (15.33)	4.07	0.18	มาก
ด้านการปรับตัว	ผู้บริหาร (5)	-	-	13 (26)	31 (62)	6 (12)	3.86	0.11	มาก
	ครู (20)	-	-	59 (29.5)	120 (60)	21 (10.5)	3.81	0.16	มาก
	ผู้ปกครอง (50)	-	-	136 (27.2)	327 (65.4)	37 (7.4)	3.80	0.15	มาก
	รวม	-	-	208 (27.73)	478 (63.73)	64 (8.53)	3.81	0.15	มาก
รวมทุกด้านทุกกลุ่ม		-	-	511 (22.71)	1,401 (62.27)	338 (15.02)	3.94	0.12	มาก

แผนภูมิ 3 ระดับของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจำแนกตามกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากตารางและแผนภูมิแสดงระดับผลรวมค่าเฉลี่ยของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ ประเด็นผลการเรียนรู้ โดยจำแนกตามกลุ่มและด้าน ผู้วิจัยได้จัดเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยซึ่ง คือ (1)ด้านความกล้าแสดงออก มีค่าเฉลี่ย 4.07 ในมุมมองของกลุ่มผู้แสดงทัศนะเรียงจากมากไป น้อยคือ ครู ผู้บริหารและผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ย 4.11 ซึ่งพบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้บริหารและ ผู้ปกครองเท่ากันอยู่ที่ 4.06 แตกต่างกันในส่วนของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ ผู้บริหาร (ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.09) ผู้ปกครอง (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.18) จึงกล่าวได้ว่าการแสดง ทัศนะที่ใกล้เคียงกันมาก (2)ด้านความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 3.93 ในมุมมองของกลุ่มผู้แสดง ทัศนะเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ผู้ปกครอง ครูและผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ย 3.97 3.85 และ 3.82 ตามลำดับ (3)ด้านการปรับตัว มีค่าเฉลี่ย 3.81 ในมุมมองของกลุ่มผู้แสดงทัศนะเรียงจากมากไป น้อยคือ ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ย 3.86 3.81 และ 3.80 ตามลำดับ

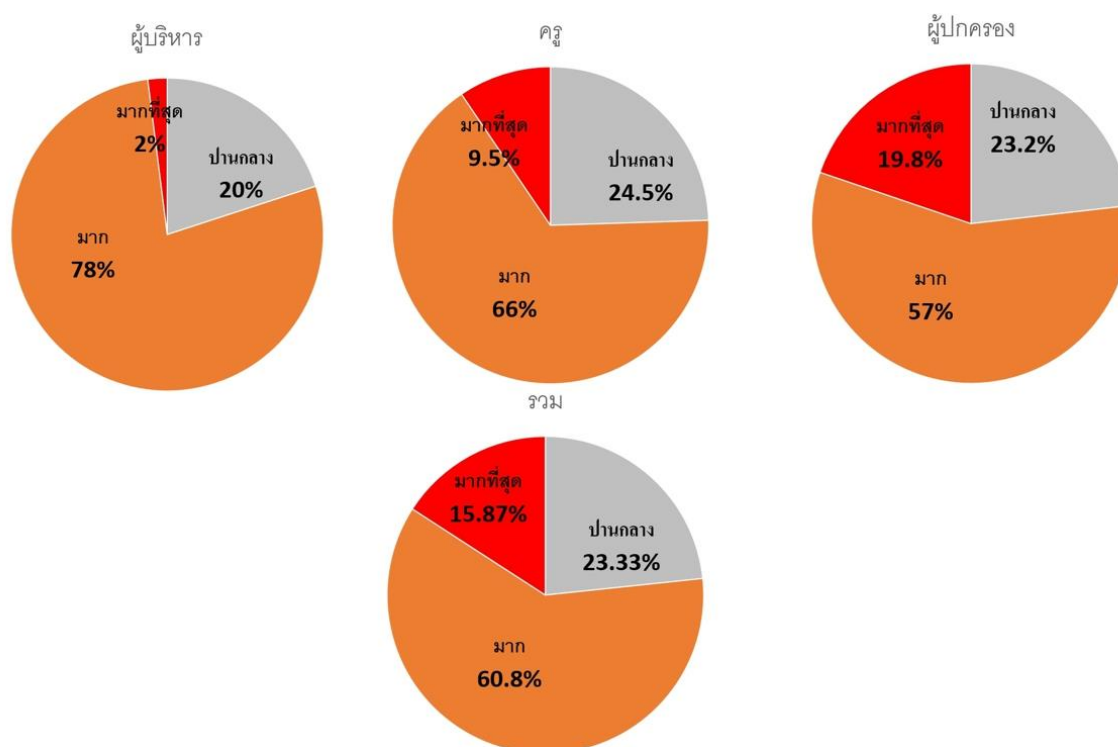
สรุปข้อมูลจากตารางได้ว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ต่างมีทัศนะสอดคล้องกันว่าการแสดงมีผลต่อผู้เรียนในระดับมากในทุกด้าน ($\bar{X} = 3.94$)

(4) ทัศนะเกี่ยวกับผลที่เกิดกับผู้เรียนจากการแสดง จำแนกในแต่ละประเด็นและด้าน

1) ด้านความคิดสร้างสรรค์

ตาราง 25 ระดับของผลที่เกิดกับผู้เรียนจำแนกแต่ละประเด็นด้านความคิดสร้างสรรค์

ด้านความคิดสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น					Mean	S.D.	ระดับ
	น้อยที่สุด คน (%)	น้อย คน (%)	ปานกลาง คน (%)	มาก คน (%)	มากที่สุด คน (%)			
1. กิจกรรมที่จัดช่วยให้ผู้เรียนได้คิดอย่างเป็นอิสระ	-	-	7 (9.33)	65 (86.67)	3 (4.00)	3.95	0.36	มาก
2. ทำให้ผู้เรียนมีความเป็นตัวของตัวเอง	-	-	-	44 (58.67)	31 (41.33)	4.41	0.50	มาก
3. ทำให้ผู้เรียนรู้จักอดทน	-	-	30 (40)	36 (48)	9 (12)	3.44	0.50	ปานกลาง
4. ผู้เรียนสามารถคิดพลิกแพลงแก้ไข ปัญหาได้	-	-	17 (22.67)	57 (76)	1 (1.33)	3.80	0.43	มาก
5. ก่อให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน	-	-	45 (60)	30 (40)	-	3.40	0.49	ปานกลาง
6. กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	-	-	3 (4)	42 (56)	30 (40)	4.36	0.56	มาก
7. ทำให้ผู้เรียนมีความคิดเพิ่มเติมจาก สิ่งที่เคยปฏิบัติ	-	-	45 (60)	30 (40)	-	3.40	0.49	ปานกลาง
8. ช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิด ของผู้เรียน	-	-	-	51 (68)	24 (32)	4.32	0.47	มาก
9. ช่วยเสริมสร้างทักษะ และ ประสบการณ์แปลกใหม่	-	-	-	75 (100)	-	4.00	0.00	มาก
10. ทำให้ผู้เรียนมีความสุขจากการได้ คิดค้นดัดแปลง	-	-	17 (22.67)	28 (37.33)	30 (40)	4.17	0.78	มาก
รวม	-	-	164 (21.87)	458 (61.07)	128 (17.07)	3.93	0.23	มาก

ภาพประกอบ 121 ระดับของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจำแนกแต่ละประเด็นด้านความคิดสร้างสรรค์

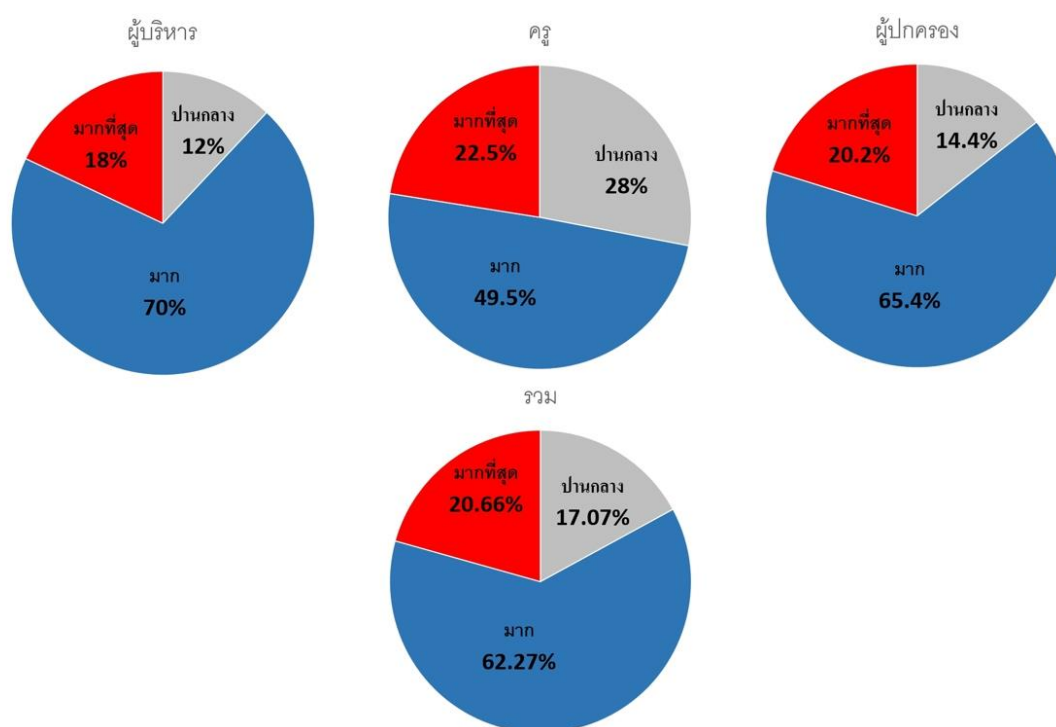
จากตารางและภาพแสดงผลลัพธ์คะแนนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้ด้านความคิดสร้างสรรค์พบว่า ประเด็นคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรกได้แก่ (1)ทำให้ผู้เรียนมีความเป็นตัวของตัวเอง มีค่าเฉลี่ย 4.41 (2)กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีค่าเฉลี่ย 4.36 (3)ช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย 4.32 ขณะที่คุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามอันดับสุดท้ายได้แก่ (1)ก่อให้เกิดความมุ่งมั่นในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 3.40 (2)ทำให้ผู้เรียนมีความคิดเพิ่มเติมจากสิ่งที่เคยปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 3.40 (3)ทำให้ผู้เรียนรู้จักอดทน มีค่าเฉลี่ย 3.44 สรุปข้อมูลจากตารางปรากฏว่าระดับของผลรวมที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.93 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.23) แปลผลออกมาอยู่ที่ระดับ “มาก”

หากพิจารณาจากภาพจะพบว่า ไม่มีเกณฑ์การเลือกในระดับน้อยและน้อยที่สุด โดยมีผลต่ำสุดที่ระดับ “ปานกลาง” เรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ ครู 24.5% ผู้ปกครอง 23.2% ผู้บริหาร 20% สรุปข้อมูลจากแผนภูมิปรากฏว่าระดับของผลรวมที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์ มากที่สุด 15.87% มาก 60.8% ปานกลาง 23.33%

2) ด้านความกล้าแสดงออก

ตาราง 26 ระดับของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจำแนกแต่ละประเด็นด้านความกล้าแสดงออก

ด้านความกล้าแสดงออก	ระดับความคิดเห็น							ระดับ
	น้อยที่สุด คน (%)	น้อย คน (%)	ปานกลาง คน (%)	มาก คน (%)	มากที่สุด คน (%)	Mean	S.D.	
1. สร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้กับผู้เรียน	-	-	18 (24)	52 (69.33)	5 (6.67)	4.09	0.29	มาก
2. ผู้เรียนมีความกล้าที่จะแสดงออกต่อหน้าผู้ชน	-	-	47 (62.67)	26 (34.67)	2 (2.67)	3.33	0.47	ปานกลาง
3. ช่วยให้มีมั่นใจในความสามารถของตนเองและผู้อื่น	-	-	26 (34.67)	43 (57.33)	6 (8)	3.71	0.56	มาก
4. ช่วยให้เป็นผู้ริเริ่มการสนทนาและสื่อสารกับผู้อื่นก่อน	-	-	13 (17.33)	57 (69.33)	5 (13.33)	3.89	0.48	มาก
5. ช่วยให้กล้าแสดงความคิดเห็น	-	-	16 (21.33)	53 (70.67)	6 (8)	3.92	0.39	มาก
6. เป็นกิจกรรมที่ทำให้กล้าคิดและกล้าตัดสินใจ	-	-	-	36 (48)	39 (52)	4.55	0.50	มาก
7. เสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองต่อสิ่งที่ทำ	-	-	-	38 (50.67)	37 (49.33)	4.53	0.50	มาก
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น	-	-	-	44 (58.67)	31 (41.33)	4.41	0.50	มาก
9. ทำให้ผู้เรียนกล้าพูดสื่อสารกับผู้อื่นโดยไม่ประหม่า	-	-	6 (8)	41 (54.67)	28 (37.33)	4.29	0.61	มาก
10. ช่วยให้ผู้เรียนมีความกล้าทำในสิ่งที่คิด	-	-	-	75 (100)	-	4.00	0.00	มาก
รวม	-	-	126 (16.8)	465 (62)	159 (21.2)	4.07	0.16	มาก

ภาพประกอบ 122 ระดับของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจำแนกแต่ละประเด็นด้านความกล้าแสดงออก

จากตารางและภาพแสดงผลทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้ด้านความกล้าแสดงออกพบว่า ประเด็นคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรกได้แก่ (1) เป็นกิจกรรมที่ทำให้กล้าคิดและกล้าตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 4.55 (2) เสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองต่อสิ่งที่ทำ มีค่าเฉลี่ย 4.53 (3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ย 4.41 ขณะที่คุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามอันดับสุดท้ายได้แก่ (1) ผู้เรียนมีความกล้าที่จะแสดงออกต่อหน้าผู้ชน มีค่าเฉลี่ย 3.33 (2) ช่วยให้มีมั่นใจในความสามารถของตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 3.71 (3) ช่วยให้เป็นผู้ริเริ่มการสนทนาและสื่อสารกับผู้อื่นก่อน มีค่าเฉลี่ย 3.89 สรุปข้อมูลจากตารางปรากฏว่าระดับของผลรวมที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 4.07 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.16) แปลผลออกมาอยู่ที่ระดับ “มาก”

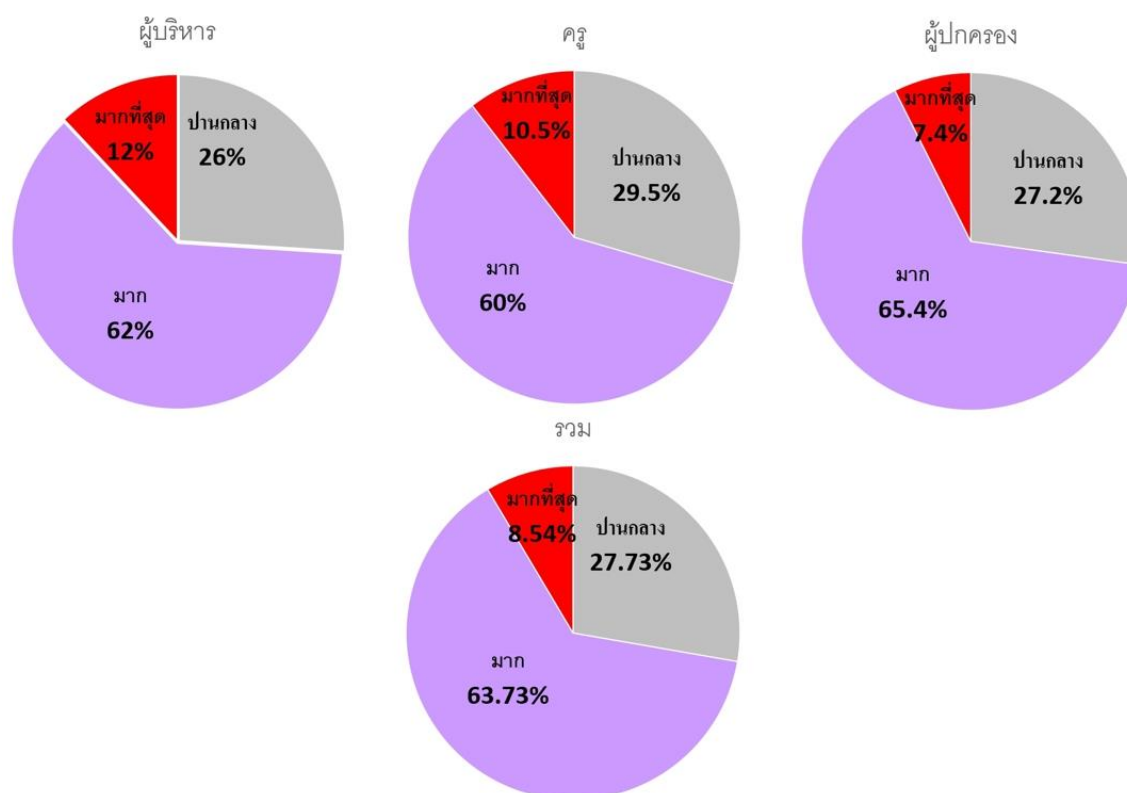
หากพิจารณาจากภาพจะพบว่า ไม่มีเกณฑ์การเล็กลงในระดับน้อยและน้อยที่สุด โดยมีผลต่ำสุดที่ระดับ “ปานกลาง” เรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ ครู 28% ผู้ปกครอง 14.4%

ผู้บริหาร 12% สรุปข้อมูลจากแผนภูมิปรากฏว่าระดับของผลรวมที่เกิดกับผู้เรียนด้านความกล้าแสดงออก มากที่สุด 20.66% มาก 62.27% ปานกลาง 17.07%

3) ด้านการปรับตัว

ตาราง 27 ระดับของผลที่เกิดกับผู้เรียนจำแนกแต่ละประเด็นด้านการปรับตัว

ด้านการปรับตัว	ระดับความคิดเห็น							
	น้อยที่สุด คน (%)	น้อย คน (%)	ปานกลาง คน (%)	มาก คน (%)	มากที่สุด คน (%)	Mean	S.D.	ระดับ
1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น	-	-	10 (13.33)	60 (80)	5 (6.67)	3.91	0.47	มาก
2. ทำให้ผู้เรียนรู้จักวางตัวได้อย่าง เหมาะสม	-	-	42 (56)	31 (41.33)	2 (2.67)	3.40	0.49	ปานกลาง
3. ทำให้ผู้เรียนยอมรับและปฏิบัติได้ ตามเงื่อนไข	-	-	37 (49.33)	29 (38.67)	9 (12)	3.63	0.69	มาก
4. ทำให้เข้าใจและยอมรับในความ คิดเห็นที่แตกต่าง	-	-	-	75 (100)	-	4.00	0.00	มาก
5. ผู้เรียนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่ง ของหมู่คณะ	-	-	33 (44)	34 (45.33)	8 (10.67)	3.67	0.66	มาก
6. ทำให้ปฏิบัติตามบทบาทในฐานะ ผู้นำหรือผู้ตามได้	-	-	-	73 (97.33)	2 (2.67)	4.03	0.16	มาก
7. สามารถปรับแนวความคิดของตนเอง ได้	-	-	48 (64)	25 (33.33)	2 (2.67)	3.33	0.47	ปานกลาง
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามแนวคิด ใหม่	-	-	18 (24)	57 (76)	-	3.76	0.43	มาก
9. ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	-	-	-	61 (81.33)	14 (18.67)	4.19	0.39	มาก
10. ผู้เรียนรู้จักวางแผนแก้ไขปัญห ด้วยตนเอง	-	-	14 (18.67)	35 (46.67)	26 (34.67)	4.17	0.70	มาก
รวม	-	-	202 (26.93)	480 (64)	68 (9.07)	3.81	0.15	มาก

ภาพประกอบ 123 ระดับของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจำแนกแต่ละประเด็นด้านการปรับตัว

จากตารางและภาพแสดงผลทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้ด้านการปรับตัว พบว่า ประเด็นคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรกได้แก่ (1) ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ย 4.19 (2) ผู้เรียนรู้จักวางแผนแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย 4.17 (3) ทำให้ปฏิบัติตามบทบาทในฐานะผู้นำหรือผู้ตามได้ มีค่าเฉลี่ย 4.03 ขณะที่คุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามอันดับสุดท้ายได้แก่ (1) สามารถปรับแนวความคิดของตนเองได้ มีค่าเฉลี่ย 3.33 (2) ทำให้ผู้เรียนรู้จักวางตัวได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.40 (3) ทำให้ผู้เรียนยอมรับและปฏิบัติได้ตามเงื่อนไข มีค่าเฉลี่ย 3.63 สรุปข้อมูลจากตารางปรากฏว่าระดับของผลรวมที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.81 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.15) แปลผลออกมาอยู่ที่ระดับ “มาก”

หากพิจารณาจากภาพจะพบว่า ไม่มีเกณฑ์การเลือกในระดับน้อยและน้อยที่สุด โดยมีผลต่ำสุดอยู่ที่ระดับ “ปานกลาง” เรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ ครู 29.5% ผู้ปกครอง 27.2%

ผู้บริหาร 26% สรุปข้อมูลจากแผนภูมิปรากฏว่าระดับของผลรวมที่เกิดกับผู้เรียนด้านการปรับตัวมากที่สุด 8.54% มาก 63.73% ปานกลาง 27.73%

(1) ทักษะเกี่ยวกับผลที่เกิดกับผู้เรียนในแต่ละด้านและประเด็น จำแนกตามกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากการสำรวจทักษะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้ โดยจำแนกทักษะออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ซึ่งได้สรุปผลรวมโดยแยกประเด็นปรากฏดังตาราง

ตาราง 28 ระดับของผลที่เกิดกับผู้เรียนในแต่ละด้านและประเด็น จำแนกตามกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ประเด็นผลการเรียนรู้	ผู้แสดงทักษะ	ระดับความคิดเห็น						Mean	S.D.
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม		
1. กิจกรรมที่จัดช่วยให้ผู้เรียนได้คิดอย่างเป็นอิสระ	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5	4.00	0.00
	ครู	-	-	-	19	1	20	4.05	0.22
	ผู้ปกครอง	-	-	7	41	2	50	3.90	0.42
	รวม	-	-	7	65	3	75	3.95	0.36
2. ทำให้ผู้เรียนมีความเป็นตัวของตัวเอง	ผู้บริหาร	-	-	-	4	1	5	4.20	0.45
	ครู	-	-	-	13	7	20	4.35	0.49
	ผู้ปกครอง	-	-	-	27	23	50	4.46	0.50
	รวม	-	-	-	44	31	75	4.41	0.50
3. ทำให้ผู้เรียนรู้จักอดทน	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5	4.00	0.00
	ครู	-	-	-	11	9	20	3.45	0.51
	ผู้ปกครอง	-	-	30	20	-	50	3.38	0.49
	รวม	-	-	38	36	9	75	3.44	0.50
4. ผู้เรียนสามารถคิดพลิกแพลงแก้ไขปัญหาได้	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5	4.00	0.00
	ครู	-	-	-	20	-	20	4.00	0.00
	ผู้ปกครอง	-	-	17	32	1	50	3.70	0.51
	รวม	-	-	17	57	1	75	3.80	0.43

ตาราง 28 (ต่อ)

ประเด็นผลการเรียนรู้	ผู้แสดง ทักษะ	ระดับความคิดเห็น							
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	Mean	S.D.
5. ก่อให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน	ผู้บริหาร	-	-	3	2	-	5	3.40	0.55
	ครู	-	-	11	9	-	20	3.45	0.51
	ผู้ปกครอง	-	-	31	19	-	50	3.38	0.49
	รวม	-	-	45	30	-	75	3.40	0.49
6. กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	ผู้บริหาร	-	-	3	2	-	5	3.40	0.55
	ครู	-	-	-	13	7	20	4.35	0.49
	ผู้ปกครอง	-	-	-	27	23	50	4.46	0.50
	รวม	-	-	3	42	30	75	4.36	0.56
7. ทำให้ผู้เรียนมีความคิดเพิ่มเติมจากสิ่งที่เคยปฏิบัติ	ผู้บริหาร	-	-	3	2	-	5	3.40	0.55
	ครู	-	-	11	9	-	20	3.45	0.51
	ผู้ปกครอง	-	-	31	19	-	50	3.38	0.49
	รวม	-	-	45	30	-	75	3.40	0.49
8. ช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5	4.00	0.00
	ครู	-	-	-	19	1	20	4.05	0.22
	ผู้ปกครอง	-	-	-	27	23	50	4.46	0.50
	รวม	-	-	-	51	24	75	4.32	0.47
9. ช่วยเสริมสร้างทักษะ และประสบการณ์แปลกใหม่	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5	4.00	0.00
	ครู	-	-	-	20	-	20	4.00	0.00
	ผู้ปกครอง	-	-	-	50	-	50	4.00	0.00
	รวม	-	-	-	75	-	75	4.00	0.00
10. ทำให้ผู้เรียนมีความสุขจากการได้คิดค้นดัดแปลง	ผู้บริหาร	-	-	1	4	-	5	3.80	0.45
	ครู	-	-	16	1	3	20	3.35	0.75
	ผู้ปกครอง	-	-	-	23	27	50	4.54	0.50
	รวม	-	-	17	28	30	75	4.17	0.78
11. สร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้กับผู้เรียน	ผู้บริหาร	-	-	-	2	3	5	4.60	0.55
	ครู	-	-	18	2	-	20	4.10	0.31
	ผู้ปกครอง	-	-	-	48	2	50	4.04	0.20
	รวม	-	-	18	52	5	75	4.09	0.29

ตาราง 28 (ต่อ)

ประเด็นผลการเรียนรู้	ผู้แสดงทัศนะ	ระดับความคิดเห็น							
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	Mean	S.D.
12. ผู้เรียนมีความกล้าที่จะแสดงออกต่อหน้าผู้ฟังชน	ผู้บริหาร	-	-	-	3	2	5	3.40	0.55
	ครู	-	-	13	7	-	20	3.35	0.49
	ผู้ปกครอง	-	-	34	16	-	50	3.32	0.47
	รวม	-	-	47	26	2	75	3.33	0.47
13. ช่วยให้มีมั่นใจในความสามารถของตนเองและผู้อื่น	ผู้บริหาร	-	-	-	3	2	5	3.40	0.55
	ครู	-	-	12	6	2	20	3.60	0.68
	ผู้ปกครอง	-	-	14	34	2	50	3.78	0.51
	รวม	-	-	26	43	6	75	3.71	0.56
14. ช่วยให้เป็นผู้ริเริ่มการสนทนาและสื่อสารกับผู้อื่นก่อน	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5	4.00	0.00
	ครู	-	-	-	20	-	20	4.00	0.00
	ผู้ปกครอง	-	-	13	32	5	50	3.84	0.58
	รวม	-	-	13	57	5	75	3.89	0.48
15. ช่วยให้กล้าแสดงความคิดเห็น	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5	4.00	0.00
	ครู	-	-	13	6	1	20	3.90	0.45
	ผู้ปกครอง	-	-	3	42	5	50	3.92	0.40
	รวม	-	-	16	53	6	75	3.92	0.39
16. เป็นกิจกรรมที่ทำให้กล้าคิดและกล้าตัดสินใจ	ผู้บริหาร	-	-	-	3	2	5	4.40	0.55
	ครู	-	-	-	9	11	20	4.55	0.51
	ผู้ปกครอง	-	-	-	24	26	50	4.56	0.50
	รวม	-	-	-	36	39	75	4.55	0.50
17. เสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองต่อสิ่งที่ทำ	ผู้บริหาร	-	-	-	4	1	5	4.20	0.45
	ครู	-	-	-	10	10	20	4.50	0.51
	ผู้ปกครอง	-	-	-	24	26	50	4.58	0.50
	รวม	-	-	-	38	37	75	4.53	0.50
18. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็น	ผู้บริหาร	-	-	-	2	3	5	4.60	0.55
	ครู	-	-	-	9	11	20	4.55	0.51
	ผู้ปกครอง	-	-	-	33	17	50	4.34	0.48
	รวม	-	-	-	44	31	75	4.41	0.50

ตาราง 28 (ต่อ)

ประเด็นผลการเรียนรู้	ผู้แสดงทัศนะ	ระดับความคิดเห็น							
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	Mean	S.D.
19. ทำให้ผู้เรียนกล้าพูดสื่อสารกับผู้อื่นโดยไม่ประหม่า	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5	4.00	0.00
	ครู	-	-	-	10	10	20	4.50	0.51
	ผู้ปกครอง	-	-	6	26	18	50	4.24	0.66
	รวม	-	-	6	41	28	75	4.29	0.61
20. ช่วยให้ผู้เรียนมีความกล้าทำในสิ่งที่คิด	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5	4.00	0.00
	ครู	-	-	-	20	-	20	4.00	0.00
	ผู้ปกครอง	-	-	-	50	-	50	4.00	0.00
	รวม	-	-	-	75	-	75	4.00	0.00
21. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ผู้บริหาร	-	-	-	4	1	5	4.20	0.45
	ครู	-	-	2	16	2	20	4.00	0.45
	ผู้ปกครอง	-	-	8	40	2	50	3.84	0.47
	รวม	-	-	10	60	5	75	3.91	0.47
22. ทำให้ผู้เรียนรู้จักวางตัวได้อย่างเหมาะสม	ผู้บริหาร	-	-	-	3	2	5	3.40	0.55
	ครู	-	-	11	9	-	20	3.45	0.51
	ผู้ปกครอง	-	-	31	19	-	50	3.38	0.49
	รวม	-	-	42	31	2	75	3.40	0.49
23. ทำให้ผู้เรียนยอมรับและปฏิบัติตามเงื่อนไข	ผู้บริหาร	-	-	5	-	-	5	3.00	0.00
	ครู	-	-	20	-	-	20	3.00	0.00
	ผู้ปกครอง	-	-	12	29	9	50	3.94	0.65
	รวม	-	-	37	29	9	75	3.63	0.69
24. ทำให้เข้าใจและยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่าง	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5	4.00	0.00
	ครู	-	-	-	20	-	20	4.00	0.00
	ผู้ปกครอง	-	-	-	50	-	50	4.00	0.00
	รวม	-	-	-	70	-	75	4.00	0.00
25. ผู้เรียนรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ	ผู้บริหาร	-	-	2	1	2	5	4.00	1.00
	ครู	-	-	13	4	3	20	3.50	0.76
	ผู้ปกครอง	-	-	18	29	3	50	3.70	0.58
	รวม	-	-	33	34	8	75	3.67	0.66

ตาราง 28 (ต่อ)

ประเด็นผลการเรียนรู้	ผู้แสดง ทักษะ	ระดับความคิดเห็น							
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม	Mean	S.D.
26. ทำให้ปฏิบัติตามบทบาทในฐานะผู้นำหรือผู้ตามได้	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5	4.00	0.00
	ครู	-	-	-	19	1	20	4.05	0.22
	ผู้ปกครอง	-	-	-	49	1	50	4.02	0.14
	รวม	-	-	-	73	2	75	4.03	0.16
27. สามารถปรับแนวความคิดของตนเองได้	ผู้บริหาร	-	-	-	3	2	5	3.40	0.55
	ครู	-	-	13	7	-	20	3.35	0.49
	ผู้ปกครอง	-	-	35	15	-	50	3.32	0.47
	รวม	-	-	48	25	2	75	3.33	0.47
28. ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามแนวคิดใหม่	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5	4.00	0.00
	ครู	-	-	-	20	-	20	4.00	0.00
	ผู้ปกครอง	-	-	18	32	-	50	3.64	0.48
	รวม	-	-	18	57	-	75	3.76	0.43
29. ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	ผู้บริหาร	-	-	-	3	2	5	4.40	0.55
	ครู	-	-	-	14	6	20	4.30	0.47
	ผู้ปกครอง	-	-	-	44	6	50	4.12	0.33
	รวม	-	-	-	61	14	75	4.19	0.39
30. ผู้เรียนรู้จักวางแผนแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง	ผู้บริหาร	-	-	-	4	1	5	4.20	0.45
	ครู	-	-	-	11	9	20	4.45	0.51
	ผู้ปกครอง	-	-	14	20	16	50	4.06	0.77
	รวม	-	-	14	35	26	75	4.17	0.70

จากตารางแสดงผลทักษะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้อันเกิดจากกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ในประเด็น การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การเสริมสร้างความกล้าแสดงออก และการช่วยในการปรับตัวของผู้เรียน ปรากฏว่าประเด็นผลการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดห้าอันดับแรกได้แก่ (1) เป็นกิจกรรมที่ทำให้กล้าคิดและกล้าตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 4.55 (2) เสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองต่อสิ่งที่ทำ มีค่าเฉลี่ย 4.53 (3) ทำให้ผู้เรียนมีความเป็นตัวของตัวเอง และ

ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ค่าเฉลี่ย 4.41 (4)กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีค่าเฉลี่ย 4.36 (5)ช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย 4.32

ขณะที่ประเด็นผลการเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดห้าอันดับสุดท้ายได้แก่ (1)ผู้เรียนมีความกล้าที่จะแสดงออกต่อหน้าผู้ชน และสามารถปรับแนวความคิดของตนเองได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.33 (2)ก่อให้เกิดผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน ทำให้ผู้เรียนมีความคิดเพิ่มเติมจากสิ่งที่เคยปฏิบัติ และทำให้ผู้เรียนรู้จักวางตัวได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.40 (3)ทำให้ผู้เรียนรู้จักอดทน มีค่าเฉลี่ย 3.44 (4)ทำให้ผู้เรียนยอมรับและปฏิบัติตามเงื่อนไข มีค่าเฉลี่ย 3.63 (5)ผู้เรียนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ มีค่าเฉลี่ย 3.67

จากผลการสำรวจทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้ โดยจำแนกผู้แสดงทัศนคติออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองและความคิดเห็นของผู้แสดงทัศนคติต่อการพัฒนาการของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมีผลค่าคะแนนเฉลี่ยรวมทั้งหมด (Mean) อยู่ที่ 3.94 เมื่อแปลผลแล้วอยู่ในระดับ “มาก”

2.2 ทัศนะเกี่ยวกับความพึงพอใจในการแสดงของผู้เรียน

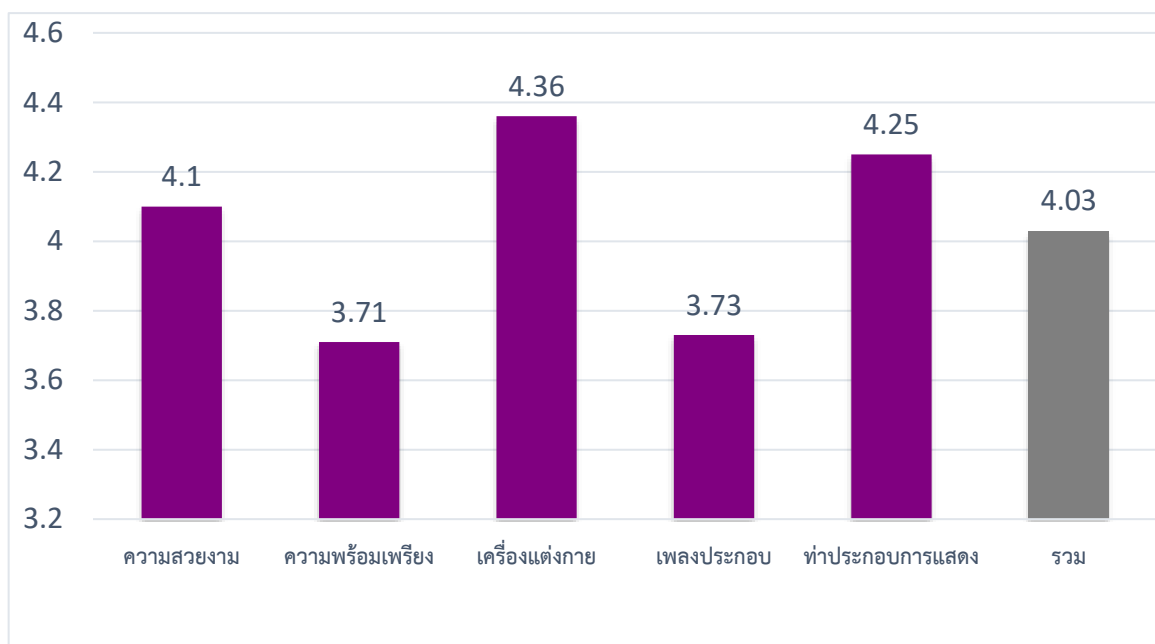
ผลการศึกษาโดยการสำรวจผู้เรียนซึ่งเป็นผู้แสดงในการจัดการแสดงประจำปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งสิ้น 476 คน เป็นผู้เรียนชาย 245 คน ผู้เรียนหญิง 231 คน โดยการตอบแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการแสดงใน 5 ด้านคือ ด้านความสวยงาม ความพร้อมเพรียง เครื่องแต่งกาย เพลงประกอบ และท่าประกอบการแสดง ปรากฏผลจำนวนและร้อยละของผู้เรียนทั้งชายและหญิงที่แสดงระดับความพึงพอใจ ดังตาราง

ตาราง 29 จำนวน (ร้อยละ) ของผู้เรียนที่แสดงความพึงพอใจในการแสดงจำแนกชายและหญิง

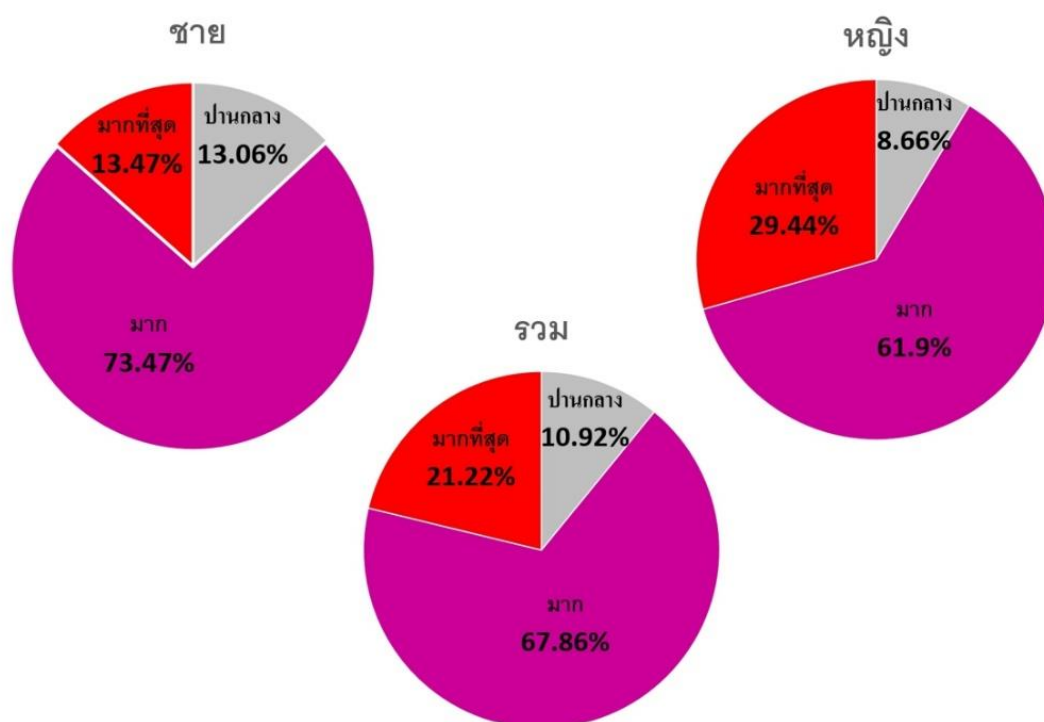
ความพึงพอใจ ในการแสดง	นักเรียนชาย (245 คน)					นักเรียนหญิง (231 คน)					รวม (476 คน)					Mean	S.D.	ระดับ
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5			
ความสวยงาม (ร้อยละ)	-	-	32 (13.06)	180 (73.47)	33 (13.47)	-	-	20 (8.66)	143 (61.9)	68 (29.44)	-	-	52 (10.92)	323 (67.86)	101 (21.22)	4.10	0.56	มาก
ความพร้อมเพรียง (ร้อยละ)	-	-	139 (56.73)	106 (43.27)	-	-	-	9 (3.9)	210 (90.91)	12 (5.19)	-	-	148 (31.09)	316 (66.39)	12 (2.52)	3.71	0.51	มาก
เครื่องแต่งกาย (ร้อยละ)	-	-	3 (1.22)	127 (51.84)	115 (46.94)	-	-	24 (10.39)	122 (52.81)	85 (36.8)	-	-	27 (5.67)	249 (52.31)	200 (42.02)	4.36	0.59	มาก
เพลงประกอบ (ร้อยละ)	-	-	97 (39.59)	136 (55.51)	12 (4.9)	-	-	49 (21.21)	176 (76.19)	6 (2.6)	-	-	146 (30.67)	312 (65.55)	18 (3.78)	3.73	0.52	มาก
ท่าประกอบ (ร้อยละ)	-	-	64 (26.12)	132 (53.88)	49 (20)	-	-	-	99 (42.86)	132 (57.14)	-	-	64 (13.45)	231 (48.53)	181 (38.03)	4.25	0.67	มาก
รวม (ร้อยละ)	-	-	335 (27.35)	681 (55.59)	209 (17.06)	-	-	102 (8.83)	750 (64.94)	303 (26.23)	-	-	437 (18.36)	1,431 (60.13)	512 (21.25)	4.03	0.29	มาก

แผนภูมิ 4 ระดับของความพึงพอใจในการแสดงของผู้เรียน

จากผลการวิเคราะห์ตามตาราง และแผนภูมิข้างต้น เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจเรียงจากมากไปหาน้อยคือ 1)เครื่องแต่งกาย มีค่าเฉลี่ย 4.36 2)ความพึงพอใจด้านทำประกอบการแสดง มีค่าเฉลี่ย 4.25 3)ความพึงพอใจด้านความสวยงาม มีค่าเฉลี่ย 4.10 4)เพลงประกอบการแสดง มีค่าเฉลี่ย 3.73 5) ความพร้อมเพรียง มีค่าเฉลี่ย 3.71

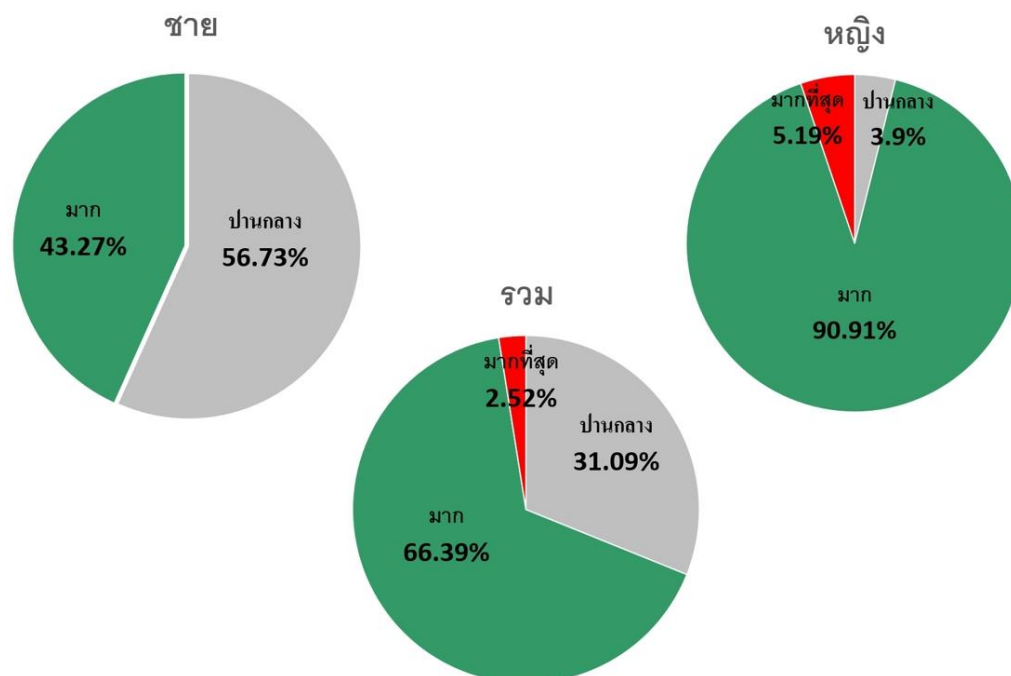
เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในการแสดงของนักเรียนผู้ชายและผู้หญิงพบว่า โดยภาพรวมผู้หญิงมีความพึงพอใจระดับมาก (ร้อยละ 91.17) มากกว่าจำนวนผู้ชาย (ร้อยละ 72.65) เมื่อพิจารณาความพึงพอใจโดยจำแนกเป็นรายด้าน ผู้หญิงมีความพึงพอใจในด้านการแสดงของตนระดับมากมีจำนวนผู้เรียนที่มีทัศนะชอบมากกว่าผู้ชายทุกด้าน ยกเว้นด้านเครื่องแต่งกายระดับความพึงพอใจของผู้ชายมากกว่าผู้หญิง (ร้อยละ 98.78 และ 89.61)

ภาพประกอบ 124 จำนวน (ร้อยละ) ของผู้เรียนที่แสดงความพึงพอใจในการแสดงด้านความสวยงาม จำแนกชายและหญิง

จากภาพแสดงความพึงพอใจในการแสดงด้าน “ความสวยงาม” ของผู้เรียนทั้งหญิงและชายจะพบว่า ระดับมากที่สุด 21.22% มาก 67.86% และปานกลาง 10.92% โดยผู้หญิงมีความพึงพอใจมากที่สุด 29.44% มาก 61.9% ปานกลาง 8.66% และผู้ชายมีความพึงพอใจมากที่สุด 13.47% มาก 73.47% ปานกลาง 13.06% ซึ่งผู้หญิงมีความพึงพอใจมากกว่าผู้ชาย

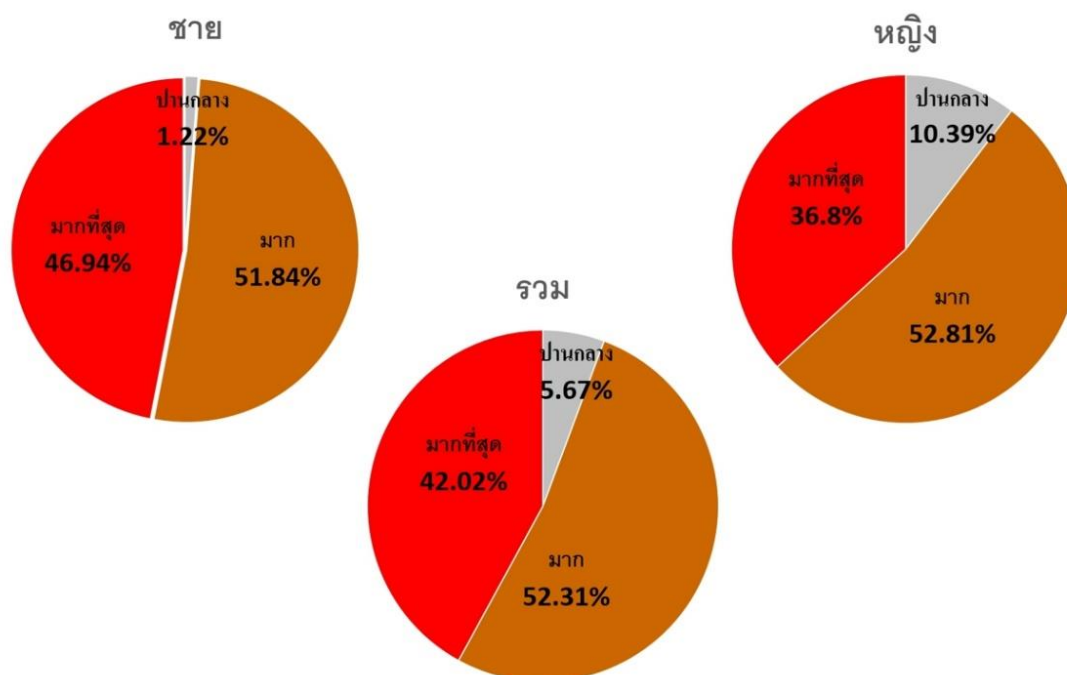
สรุปได้ว่า ในประเด็นความพึงพอใจในการแสดงด้านความสวยงาม ไม่มีเกณฑ์การเลือกในระดับน้อยและน้อยที่สุด ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย โดยมีผลต่ำสุดที่ “ระดับปานกลาง” 10.92%

ภาพประกอบ 125 จำนวน (ร้อยละ) ของผู้เรียนที่แสดงความพึงพอใจในการแสดงด้านความพร้อมเพรียง จำแนกชายและหญิง

จากภาพแสดงความพึงพอใจในการแสดงด้าน “ความพร้อมเพรียง” ของผู้เรียนทั้งหญิงและชายจะพบว่าระดับมากที่สุด 2.52% มาก 66.39% ปานกลาง 31.09% โดยผู้หญิงมีความพึงพอใจมากที่สุด 5.19% มาก 90.91% ปานกลาง 3.9% และผู้ชายมีความพึงพอใจมากที่สุด 43.27% ปานกลาง 56.73% ซึ่งผู้หญิงมีความพึงพอใจมากกว่าผู้ชาย โดยผู้ชายไม่มีเกณฑ์การเลือกมากที่สุด

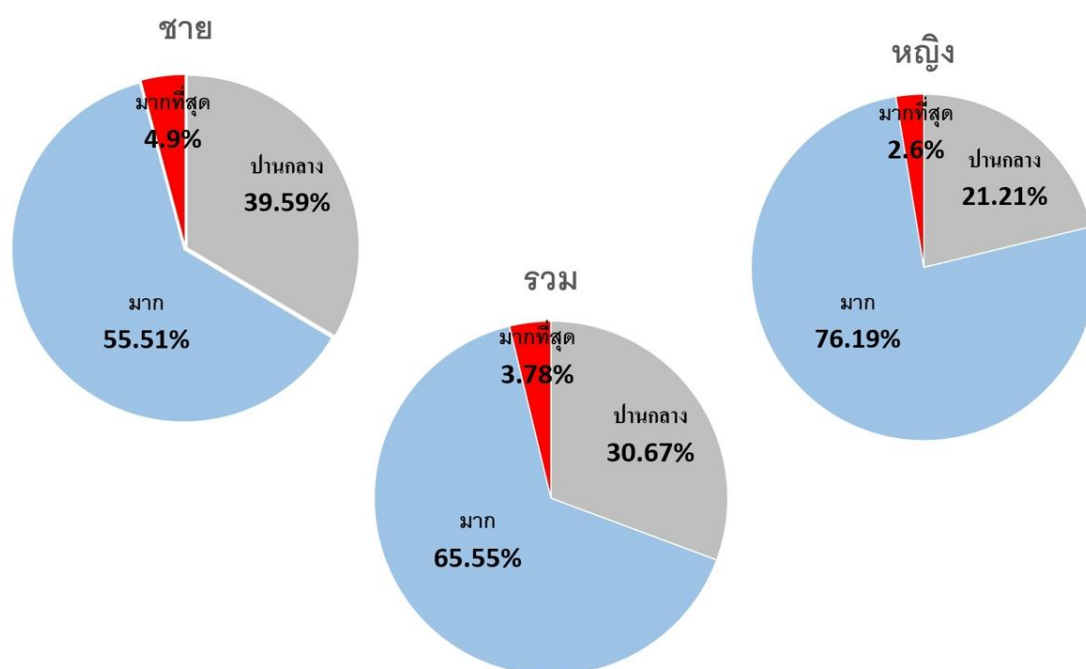
สรุปได้ว่า ในประเด็นความพึงพอใจในการแสดงด้านความพร้อมเพรียง ไม่มีเกณฑ์การเลือกในระดับน้อยและน้อยที่สุด ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย โดยมีผลต่ำสุดที่ ระดับปานกลาง 31.09%

ภาพประกอบ 126 จำนวน (ร้อยละ) ของผู้เรียนที่แสดงความพึงพอใจในการแสดง
ด้านเครื่องแต่งกาย จำแนกชายและหญิง

จากภาพแสดงความพึงพอใจในการแสดงด้าน “เครื่องแต่งกาย” ของผู้เรียนทั้งหญิงและชายจะพบว่า ระดับมากที่สุด 42.02% มาก 52.31% ปานกลาง 5.67% โดยผู้หญิงมีความพึงพอใจมากที่สุด 36.8% มาก 52.81% ปานกลาง 10.39% และผู้ชายมีความพึงพอใจมากที่สุด 46.94% มาก 51.84% ปานกลาง 1.22% ซึ่งผู้ชายมีความพึงพอใจมากกว่าผู้หญิง

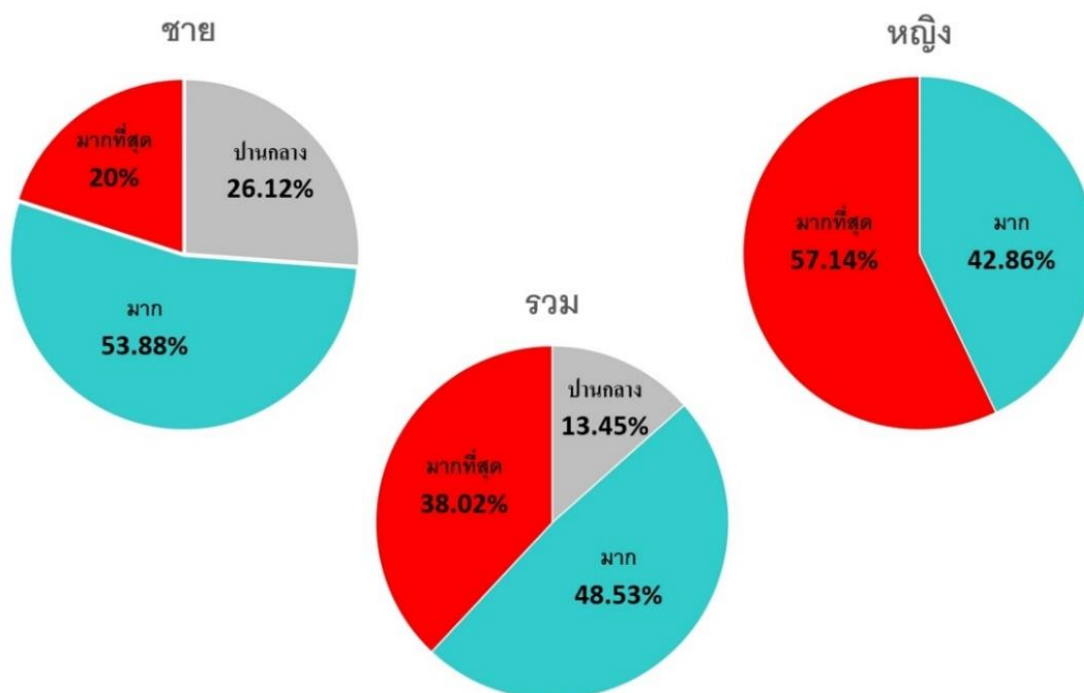
สรุปได้ว่า ในประเด็นความพึงพอใจในการแสดงด้านเครื่องแต่งกาย ไม่มีเกณฑ์การเลือกในระดับน้อยและน้อยที่สุดทั้งผู้หญิงและผู้ชาย โดยมีผลต่ำสุดที่ “ระดับปานกลาง” 5.67%

ภาพประกอบ 127 จำนวน (ร้อยละ) ของผู้เรียนที่แสดงความพึงพอใจในการแสดงด้านเพลง
ประกอบจำแนกชายและหญิง

จากภาพแสดงความพึงพอใจในการแสดงด้าน “เพลงประกอบ” ของผู้เรียนทั้งหญิงและชายจะพบว่า ระดับมากที่สุด 3.78% มาก 65.55% ปานกลาง 30.67% โดยผู้หญิงมีความพึงพอใจมากที่สุด 2.6% มาก 76.19% ปานกลาง 21.21% และผู้ชายมีความพึงพอใจมากที่สุด 4.9% มาก 55.51% ปานกลาง 39.59% ซึ่งผู้ชายมีความพึงพอใจมากกว่าผู้หญิง

สรุปได้ว่า ในประเด็นความพึงพอใจในการแสดงด้านเพลงประกอบ ไม่มีเกณฑ์การเลือกในระดับน้อยและน้อยที่สุดทั้งผู้หญิงและผู้ชาย โดยมีผลต่ำสุดที่ “ระดับปานกลาง” 30.67%

ภาพประกอบ 128 จำนวน (ร้อยละ) ของผู้เรียนที่แสดงความพึงพอใจในการแสดงด้านท่า
ประกอบการแสดง จำแนกชายและหญิง

จากภาพแสดงความพึงพอใจในการแสดงด้านท่าประกอบการแสดงของผู้เรียนทั้ง
หญิงและชายจะพบว่าระดับมากที่สุด 38.02% มาก 48.53% ปานกลาง 13.45% โดยผู้หญิงมี
ความพึงพอใจมากที่สุด 57.14% มาก 42.86% และผู้ชายมีความพึงพอใจมากที่สุด 20% มาก
53.88% ปานกลาง 26.12% ซึ่งผู้หญิงมีความพึงพอใจมากกว่าผู้ชาย ซึ่งผู้หญิงไม่มีเกณฑ์การ
เลือกในระดับปานกลาง

สรุปได้ว่า ในประเด็นความพึงพอใจในการแสดงด้านท่าประกอบการแสดง ไม่มี
เกณฑ์การเลือกในระดับน้อยและน้อยที่สุดทั้งผู้หญิงและผู้ชาย โดยมีผลต่ำสุดที่ “ระดับปานกลาง”
13.45%

2.3 ทักษะเกี่ยวกับการจัดการแสดงจากผู้ชมการแสดง

จากการสำรวจความพึงพอใจต่อการจัดการแสดงประจำปีของโรงเรียน ปีการศึกษา
2562 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ผู้ชมการแสดงเป็น
ผู้ปกครอง จำนวน 50 คน มีความพึงพอใจมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 84 เป็นอาจารย์/เจ้าหน้าที่ จำนวน

20 คน มีความพึงพอใจมากที่สุด เป็นร้อยละ 75 เป็นศิษย์เก่า จำนวน 30 คนมีความพึงพอใจมากที่สุดเป็นร้อยละ 76.67

แต่อย่างไรก็ตามมีผลสรุปและข้อเสนอแนะจากผู้ชมการแสดง สรุปบางประเด็นได้ดังนี้

1. เป็นการแสดงที่ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย
2. เป็นการค้นพบความสามารถที่ผู้เรียนอาจไม่รู้ตัวว่ามี และเป็นการดึงศักยภาพที่มีอยู่ในผู้เรียนให้ปรากฏชัดเจนขึ้น ทำให้ผู้ปกครองภูมิใจในความสามารถของบุตรหลาน
3. ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการแสดงออกเพิ่มขึ้นทุกปี
4. ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตัวเอง
5. ทำให้ผู้เรียนเกิดสุนทรียะ มีวัฒนธรรมฝังอยู่ในใจ มีความพร้อมที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีจิตใจอ่อนโยนในอนาคต
6. เป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือหลอมให้ผู้เรียนเกิดสมาธิ ฝึกความอดทน เสริมสร้างระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีความสามัคคี รู้จักการรอคอย เสียสละ และแบ่งปัน
7. ผู้ปกครองได้เห็นถึงความสุข ความตื่นเต้น และการรอคอยวันแสดงของบุตรหลาน ช่วยสร้างความผูกพันในครอบครัว

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแสดง

1. ควรให้นักเรียนที่ร่วมแสดงละครมีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับเรื่องราวของ โขนหรือรามเกียรติ์
2. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแสดงโดยตรง แต่มุ่งเน้นเกี่ยวกับ บริการ สถานที่ และความสะอาดด้านต่างๆ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งหารูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่มีกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เพื่อใช้เป็นแนวทางส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ (นาฏศิลป์และโขน) ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีการวิจัยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการแสดง การสอบถาม สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการแสดง และวิเคราะห์การจัดกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายประถม)ย้อนหลัง 10 ปี (ปีการศึกษา 2552 – 2561) และทำการศึกษาทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมในปีการศึกษา 2562 เพื่อประมวลผลจากการแสดงในด้านผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้แก่ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การเสริมสร้างความกล้าแสดงออก การช่วยในการปรับตัวของผู้เรียน และประมวลผลความพึงพอใจในการแสดงของผู้เรียนด้านความสวยงาม ความพร้อมเพียง เครื่องแต่งกาย เพลงประกอบ ท่าประกอบการแสดง ผลการศึกษาสรุปได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษารูปแบบ

1.1 ลักษณะสำคัญในการจัดการแสดงของโรงเรียนสาธิตฯ สรุปได้ดังนี้

ตาราง 30 สรุปลักษณะสำคัญของการแสดงและแนวทางการปฏิบัติ

สรุปลักษณะสำคัญของการแสดง	แนวทางการดำเนินการหรือการปฏิบัติกิจกรรม
1.การจัดการแสดงมีความหลากหลายโดยจำแนกตามระดับชั้นของผู้เรียน	1. มีการวางแผนแบ่งงานให้ชัดเจน
2. แก่นของเรื่อง (Theme) ที่ใช้แสดงจะยึดตามสถานการณ์หรือกระแสสังคมเป็นส่วนใหญ่โดยกำหนดคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องการเน้นในการแสดง	2. มีการร่วมคิดเกี่ยวกับการกำหนดแก่นของเรื่อง (Theme) ตามกระแสสังคม(ถ้ามี) และกำหนดชุดการแสดงให้สอดคล้องกับ Theme
3. นำการแสดงในทุกระดับชั้นมาร้อยเรียงเป็นเรื่องราวในรูปแบบที่มีตัวละครดำเนินเรื่อง	

ตาราง 30 (ต่อ)

สรุปลักษณะสำคัญของการแสดง	แนวทางการดำเนินการหรือการปฏิบัติ กิจกรรม
4. การแสดงทั้งโขนและละครมีศิลปะการเต้น การร้อง การรำ และการเจรจาอย่างครบถ้วน	3. ยึดตามกรอบประเพณีวัฒนธรรมเป็นสำคัญ และส่งเสริมความคิดเชิงสร้างสรรค์ประกอบการแสดง
5. การแสดงโขนมีรูปแบบหลักคือการจัด กองทัพและการสู้รบกันระหว่างฝ่ายยักษ์และลิง	
6. เน้นความเป็นระเบียบสวยงามและพร้อมเพรียงของการแสดงแต่ละระดับชั้น	4. จัดเตรียมอุปกรณ์ ออกแบบการแสดง และมีการฝึกซ้อมอย่างเพียงพอและมีการซ้อมใหญ่เสมือนจริง
7. การแสดงแต่ละชุดมีการหมุนเวียนตำแหน่ง เพื่อให้โอกาสผู้แสดงแต่ละคนปรากฏตัวให้ผู้ปกครองเห็นอย่างเด่นชัด	5. ออกแบบการแสดงโดยมุ่งเน้นการจัดตำแหน่งของผู้แสดงให้อยู่ในตำแหน่งที่ปรากฏชัด
8. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบหรือคิด ทำทางประกอบการแสดงตามความเหมาะสมของแต่ละระดับชั้นและประเภทของการแสดง	6. ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เรียนและครู

1.2 รูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย หลักการ แนวทางและลักษณะในการจัด วัตถุประสงค์ การดำเนินการ และการประเมินผลการดำเนินการ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญในรูปของดรชนี ความสอดคล้อง (IOC) ปรากฏว่าทุกกิจกรรมมีค่าดรชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 โดยรูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมสรุปได้ดังนี้

รูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

หลักการ

1. จัดการแสดงเพื่อตอบสนอง อัตลักษณ์ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร “กล้าคิด กล้าสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกอย่างมีวัฒนธรรม”
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการแสดงโดยบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน
3. กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดง

แนวทางและลักษณะในการจัด

1. เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนและการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอก
2. จัดการฝึกซ้อมการแสดงในช่วงเวลาเรียนนาฏศิลป์และโขน
3. กิจกรรมการแสดงนี้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดและออกแบบการแสดงร่วมกับครูผู้สอน
4. นำผลงานที่ผู้เรียนออกแบบไปจัดทำเป็นการแสดงประกอบละครที่ผูกเป็นเรื่องราวซึ่งเรื่องราวที่ผูกขึ้นนี้นั้นตามบริบทหรือกระแสสังคม

วัตถุประสงค์

1. วัตถุประสงค์หลัก
 - 1.1 เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์ การกล้าแสดงออกและด้านการปรับตัว
 - 1.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปและวัฒนธรรม
 - 1.3 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผล(ภาคปฏิบัติ)รายวิชานาฏศิลป์และโขน
2. วัตถุประสงค์รอง (วาระพิเศษทางสังคม)
 - 2.1 เพื่อเป็นการสดุดีสถาบันพระมหากษัตริย์
 - 2.2 เพื่อสะท้อนสภาพหรือเหตุการณ์ทางสังคม

การดำเนินการ

1. การวางแผนดำเนินงาน (Planning)
 - 1.1 กำหนดวัตถุประสงค์และแนวทาง
 - 1.2 กำหนดขอบข่ายงานและแบ่งฝ่ายงาน
 - 1.3 จัดเตรียมงบประมาณและแหล่งของงบประมาณ
 - 1.4 ประชุมฝ่ายต่าง ๆ เพื่อดำเนินการและการติดตามผล
2. การกำหนดหน้าที่ (Resource Assign)
 - 2.1 กำหนดภาระงานของแต่ละฝ่ายงาน
 - 2.2 แต่งตั้งประธานและกรรมการดำเนินงานของแต่ละฝ่าย
 - 2.3 แต่ละฝ่ายเตรียมการและดำเนินการตามภาระงาน
3. การบริหารงบประมาณ (Budgeting Management)
 - 3.1 กำหนดวงเงิน
 - 3.2 ประมวลงบประมาณจากฝ่ายต่าง ๆ
 - 3.3 พิจารณาเพิ่มลดงบประมาณตามความเหมาะสมของภาระงาน
 - 3.4 กำหนดแหล่งงบประมาณทั้งภายในและภายนอกที่ให้การสนับสนุน
4. การดำเนินกิจกรรม (Operation)
 - 4.1 จัดประชุมผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์และโขน
 - 4.2 ออกแบบการแสดง และจัดลำดับการแสดง
 - 4.3 ฝึกซ้อมการแสดงในชั่วโมงนาฏศิลป์และโขน
 - 4.4 จัดเตรียมเสื้อผ้าและอุปกรณ์การแสดง
 - 4.5 ซ้อมใหญ่การแสดงพร้อมประมวลปัญหา
 - 4.6 จัดการแสดงพร้อมบันทึกวีดิทัศน์
 - 4.7 การสรุปและรายงานผล
- 5.การสรุปและรายงานผล (Reporting)
 - 5.1 ให้แต่ละฝ่ายสรุปผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งระบุปัญหาหรืออุปสรรค
 - 5.2 ให้ข้อเสนอในการพัฒนางาน แนวทางในการแก้ไขปัญหา และอุปสรรค

ในการทำงาน

ต่างๆ

5.3 ประเมินความพอใจในการปฏิบัติงานของกรรมการที่รับผิดชอบในแต่ละฝ่าย

การประเมินผลการดำเนินการ

1. ให้ประเมินผลความพึงพอใจในการแสดงของผู้เรียน
2. ให้ประเมินผลการจัดการแสดงจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ผู้เรียนที่ชมการแสดง
3. ให้สรุปประเมินผลการจัดการแสดงประจำปีโดยคณะกรรมการฝ่ายประเมินผล พร้อมจัดทำรายงาน

2. ผลการศึกษาทัศนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(1) ทัศนะเกี่ยวกับผลที่เกิดกับผู้เรียน

- 1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มได้แก่ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง มีทัศนะว่าการแสดงเกิดผลกับผู้เรียนในระดับมาก
- 2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างมีทัศนะว่าการแสดงเกิดผลกับผู้เรียนในระดับมากทั้งในด้านความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าแสดงออก และการปรับตัว
- 3) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มได้แก่ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ต่างมีทัศนะสอดคล้องกันว่าการแสดงเกิดผลกับผู้เรียนในระดับมากทั้งในด้านความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าแสดงออก และการปรับตัว

(2) ความพึงพอใจในการแสดงของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้แสดงมีความพึงพอใจในการแสดงของตนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยจำนวนผู้หญิงที่มีความพึงพอใจในการแสดงของตนสูงกว่าจำนวนของผู้ชาย
- 2) ความพึงพอใจในการแสดงสูงสุดได้แก่ ด้านเครื่องแต่งกาย รองลงไปได้แก่ ด้านท่าประกอบการแสดง ด้านความสวยงาม ด้านเพลงประกอบ ตามลำดับ และสุดท้ายคือด้านความพร้อมเพียง
- 3) จำนวนผู้ชาย และผู้หญิงที่มีความพึงพอใจระดับมากและมากที่สุดมีจำนวนใกล้เคียงกันเกือบทุกด้านยกเว้นด้านเครื่องแต่งกายจำนวนผู้ชายที่ชอบมีมากกว่าผู้หญิง ส่วนด้านท่าประกอบการแสดงจำนวนผู้ชายที่ชอบมีน้อยกว่าผู้หญิง

(3) ทัศนะที่มีต่อการแสดงของผู้ชมการแสดง

ส่วนใหญ่เกินร้อยละ 95 แสดงความชื่นชอบและพึงพอใจในการจัดและผลของการจัดการแสดง

อภิปรายผล

(1) รูปแบบการจัดการแสดงที่ได้สรุปจากการแสดงของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะ

1) รูปแบบการจัดการแสดงช่วยให้การดำเนินการจัดเป็นระบบที่ชัดเจนกล่าวคือ เป็นการจัดการแสดงที่มีหลักการและเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมการแสดงโดยบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน จึงสามารถกำหนดกิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินงานให้บรรลุทั้งหลักการและเป้าหมายได้ ดังที่ ไตรรัตน์ พิพัฒน์โภคผล (2562: สัมภาษณ์) กล่าวว่า “หลักการก็คือการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด โดยมุ่งหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมเพื่อให้เด็กที่จบการศึกษาจากโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของสังคมและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต”

2) แนวทางและลักษณะในการจัดการแสดงใช้การดำเนินการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ ทุกฝ่ายทั้งภายในโรงเรียน รวมทั้งบุคลากร และองค์กรภายนอก ความร่วมมือดังกล่าวเอื้อต่อการระดมทรัพยากรทุกด้านในการจัดการแสดงจึงทำให้การแสดงเป็นไปตามแผนและยังก่อให้เกิดความสามัคคีในโรงเรียนอันเนื่องมาจากการทำงานร่วมกันในทุกกระบวนการหรือขั้นตอนของการแสดง นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งอยู่ในฐานะร่วมเป็นกรรมการในการจัดงาน หรือในฐานะของผู้ชมการแสดง ทำให้เห็นความสามารถหรือศักยภาพในการแสดงจนเกิดความภูมิใจในตัวบุตรหลาน รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง ซึ่งช่วยเหลือเกื้อกูลและแบ่งปันกันโดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนบุตรหลานเช่นเดียวกัน ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของพิสิฐ เทพไกรวัล “ความร่วมมือของเป็นพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของบุคคล กลุ่มบุคคลรวมถึงองค์กรที่ร่วมมือกันในการทำงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อหาข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุงเพื่อให้งานนั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งแสวงหาวิธีการพัฒนาสัมพันธภาพของผู้ร่วมงานด้วย” (พิสิฐ เทพไกรวัล. 2554)

3) การจัดการแสดงตามรูปแบบนี้ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยการดำเนินการอย่างละเอียดรอบคอบโดยมีการแบ่งภาระงานที่ชัดเจน กำหนดผู้รับผิดชอบงานแต่ละฝ่าย มีการติดตามประสานงานระหว่างฝ่ายอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกันการสนับสนุนในด้านงบประมาณ อุปกรณ์เครื่องใช้ การอำนวยความสะดวก การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานอย่างเต็มที่ สร้างความพร้อมเพรียงในการร่วมมือทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ทำให้เกิดการปรึกษาหารือ

ทั้งระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มสาระ ระดับครูผู้สอน และบุคลากรฝ่ายสนับสนุนของโรงเรียน เกิดบรรยากาศในการทำงานแบบช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความรักสามัคคีในภาพรวม ลักษณะดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันให้การจัดการแสดงตามรูปแบบประสบความสำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์

4) รูปแบบการจัดการแสดงนี้มีลักษณะของการจัดการ (management) แบบครบวงจร ซึ่งเน้นการปฏิบัติงานโดยยึดการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหาอย่างจริงจัง เป็นการบริหารการดำเนินงานสู่คุณภาพ ซึ่งการดำเนินงานตามรูปแบบนี้เริ่มด้วยการวางแผน การปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย การติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงาน และมีการแก้ไขปรับการทำงานให้เหมาะสม ดังนั้นในการจัดการแสดงของโรงเรียนสาธิตตามรูปแบบซึ่งสรุปได้จากการวิจัยนี้จึงสืบทอดยาวนานจนเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน และได้รับการขนานนามจากภายนอก เช่น “โชนเด็ก” “โชนจิ๋ว” “ละครเด็กสาธิต” เป็นต้น ซึ่งล้วนสื่อถึงการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

แต่อย่างไรก็ตามการจัดการแสดงตามรูปแบบข้างต้นจัดเป็นการแสดงที่ถือว่าเป็น “มหกรรม” ต้องอาศัยการเตรียมการอย่างรอบด้านและต่อเนื่อง ใช้ทรัพยากร งบประมาณ และบุคลากรค่อนข้างมาก รวมทั้งการจัดและเตรียมสถานที่สำหรับจัดการแสดง นอกจากนี้ในการดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จย่อมขึ้นอยู่กับการสนับสนุนของผู้บริหาร ความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร และที่สำคัญต้องมีผู้นำในการจัดการแสดง และการฝึกซ้อมที่มีความชำนาญและครูผู้ฝึกซ้อมอย่างพอเพียง รูปแบบการจัดการแสดงนี้จึงเหมาะสม และเป็นไปได้สำหรับการจัดการแสดงในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีบุคลากร ผู้สอน และผู้เรียนจำนวนมากเท่านั้น ลักษณะดังกล่าวนี้จัดว่าเป็น **ข้อจำกัด** ของรูปแบบนี้ อีกประเด็นหนึ่งของการจัดการแสดงตามรูปแบบนี้คือต้องอาศัยการสนับสนุนอย่างมากจากบุคลากรภายนอกโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองนักเรียน ทั้งในรูปแบบของค่าใช้จ่าย การส่งเสริมผลักดันบุตรหลาน รวมทั้งการใช้เวลาเพื่อช่วยกิจกรรมบางส่วนของการจัดการแสดง ลักษณะดังกล่าวนี้เป็น **ข้อจำกัด** อีกประการหนึ่งสำหรับการจัดการแสดงตามรูปแบบนี้ในโรงเรียนอื่นซึ่งผู้ปกครองอาจมีความพร้อมแตกต่างกัน ดังนั้นรูปแบบการจัดการแสดงนี้จึงไม่เอื้อที่จะใช้กับโรงเรียนขนาดกลางหรือขนาดเล็กโดยตรง หากจะนำรูปแบบการจัดการแสดงนี้ไปใช้ในการจัดการแสดงจำเป็นต้องปรับหลักการ แนวคิด และวิธีดำเนินการบางอย่างให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของแต่ละโรงเรียน

(2) ทักษะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1) ทักษะเกี่ยวกับผลที่เกิดกับผู้เรียน

1. จากผลวิจัยปรากฏว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ต่างให้ทัศนะว่าการจัดการแสดงเกิดผลกับผู้เรียนในระดับมาก ผลการวิจัยดังกล่าวอธิบายได้ว่าทั้งผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองต่างก็เป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแสดงของโรงเรียน กล่าวคือผู้บริหารเป็นกรรมการอำนวยการในการจัดการแสดงส่วนครูอยู่ในฐานะเป็นคณะกรรมการ และเป็นผู้ปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆในการจัดงาน ซึ่งทั้งสองกลุ่มย่อมเกี่ยวข้องกับการแสดงตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงจบการแสดง ย่อมมีความเข้าใจเป้าหมาย และกระบวนการต่างๆในการจัดการแสดง จึงเห็นพฤติกรรมของผู้เรียนในฐานะผู้แสดงมีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาตามลำดับ สำหรับผู้ปกครอง บางท่านมีฐานะเป็นกรรมการในการจัดงาน บางท่านเป็นผู้ปกครองอาสา ซึ่งมีส่วนสนับสนุนการจัดการแสดง และผู้ปกครองส่วนใหญ่ส่งเสริมสนับสนุนบุตรหลานในการเข้าร่วมการแสดงตั้งแต่การเตรียมความพร้อม การให้กำลังใจ ให้ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำ จึงเห็นศักยภาพและความเปลี่ยนแปลงในด้านความสามารถของบุตรหลาน ดังนั้นทั้ง 3 กลุ่มบุคคลจึงมีทัศนะว่าการจัดการแสดงมีผลเกิดกับผู้เรียนในระดับมาก

2. ทักษะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 3 กลุ่ม เกี่ยวกับผลที่เกิดกับผู้เรียนอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้านคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าแสดงออก และการปรับตัว เหตุผลจากข้อค้นพบนี้สามารถอธิบายได้ว่าเกิดจากลักษณะของการแสดงตามรูปแบบที่ได้ กล่าวคือ

1) การแสดงกิจกรรมมีจุดเริ่มต้นในการฝึกให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดทำการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อนำเสนอและคัดเลือก กระบวนการดังกล่าวย่อมส่งเสริม **“ความคิดสร้างสรรค์”** ให้กับผู้เรียนโดยตรง

2) ในการฝึกซ้อมผู้เรียนต้องนำเสนอสิ่งที่คิดกับเพื่อนและครูผู้ฝึกซ้อมพร้อมทั้งอธิบายเหตุผลและเสนอท่าทางการแสดงที่คิด นอกจากนั้นผู้เรียนต้องมีการฝึกพร้อมรับข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงท่าทางการแสดงที่ตนรับผิดชอบกับเพื่อนที่แสดงและครูผู้สอน สุดท้ายจะต้องมีการแสดงบนเวทีที่มีผู้ชมจริง กิจกรรมดังกล่าวย่อมมีส่วนทำให้ผู้เรียนมีความ **“กล้าแสดงออก”**

3) กิจกรรมการแสดงทำให้ผู้เรียนต้องทำงานร่วมกับเพื่อนภายใต้คำแนะนำของครูผู้สอน ต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ในบทบาทที่ได้รับมอบหมาย ลักษณะดังกล่าวย่อมทำให้ผู้เรียนต้องปรับเปลี่ยนตนเองทั้งในด้านกิจวัตรประจำวัน ความคิด และเกิดการยอมรับสิ่งแปลกใหม่ กระบวนการเหล่านี้ย่อมทำให้ผู้เรียนต้องมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมทำให้เกิด

“การปรับตัว” ให้เข้ากับกิจกรรมและการเสริมแรงจากครูผู้สอนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายคือการแสดงให้ดีที่สุด

ในส่วนของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มประกอบด้วยผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง ผู้วิจัยพบว่าทุกกลุ่มดังกล่าวไม่มีเกณฑ์การเลือกในระดับน้อยและน้อยที่สุดในทุกประเด็น โดยแสดงทัศนระดับต่ำสุดอยู่ที่ “ปานกลาง” ซึ่งในทัศนะทั้ง 3 ด้าน ด้านกล้าแสดงออกมีค่าเฉลี่ยระดับปานกลางน้อยที่สุดใน 3 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมนี้มุ่งเน้นการแสดงออกของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีการแสดงออกบนเวทีให้เป็นที่ประจักษ์อย่างชัดเจน ส่วนผลงานจะมีคุณภาพมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคล ในส่วนของความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนชั่วโมงนาฏศิลป์เป็นหลัก ซึ่งเกิดขึ้นกับผู้เรียนที่มีความสนใจและความถนัดมากน้อยแตกต่างกัน ส่วนเรื่องการปรับตัวเป็นกระบวนการที่จะเกิดขึ้นในการใช้ชีวิตประจำวันของผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก ไม่ได้ปรากฏให้เห็นชัดเจนในการแสดงบนเวทีด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้แสดงทัศนฯไม่สามารถเห็นถึงคุณลักษณะทั้งสองด้านนี้เด่นชัด นอกจากนี้ผู้แสดงทัศนฯยังประกอบด้วยบุคคลหลายกลุ่ม หลากหลายอาชีพ ซึ่งมีพื้นฐาน ทัศนคติ ความชอบ และการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการแสดงแตกต่างกัน อีกทั้งในส่วนของแสดงตามระดับชั้นก็มีความหลากหลาย ตั้งแต่เด็กเล็กจนถึงเด็กโตซึ่งมีพัฒนาการและความสามารถที่ต่างกัน นอกเหนือจากการแสดงตามระดับชั้นของผู้เรียนทุกคนแล้วยังมีการแสดงรายการอื่นๆ เช่น ตัวละครดำเนินเรื่อง การแสดงดนตรีไทย/ดนตรีสากล สิ่งต่างๆ เหล่านี้อาจเป็นสาเหตุให้ผู้แสดงทัศนฯมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนแตกต่างกันไป สุธีรา ฝาโภาคสถิต (2543: 26-28) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลไว้ว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการ มีความรู้สึก มีอารมณ์แต่ในขณะเดียวกันแต่ละคนก็มีความแตกต่างจากคนอื่น ๆ ไม่มีผู้ใดจะมีความเหมือนกันไปเสียทุกสิ่งทุกอย่าง สอดคล้องกับ สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันทำให้บุคคลมีทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อถือ และบุคลิกภาพที่ต่างกัน

2) ความพึงพอใจในการแสดงของผู้เรียน

การวิจัยปรากฏผลสรุปได้ว่า

1. ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการแสดงของตนเองระดับมากทุกด้าน
2. ผู้เรียนชายและหญิงมีความพึงพอใจในระดับมากสอดคล้องกัน ยกเว้นด้านเครื่องแต่งกายผู้ชายมีความพึงพอใจมากกว่าผู้หญิง แต่ด้านความพร้อมเพียงจำนวนผู้เรียนชายพอใจต่ำกว่าผู้หญิง

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของการแสดงผู้เรียนชายและหญิงตามที่ปรากฏนี้สืบเนื่องจาก

(1) ผู้เรียนระดับประถมศึกษาอยู่ในวัยที่ชอบการเล่น มีธรรมชาติชอบแสดงออก เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเพื่อน ดังนั้นในการรวมกลุ่มเพื่อร่วมคิดจึงทำให้รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีความสุขในสิ่งที่ทำเมื่อได้รับการยอมรับจึงรู้สึกมีคุณค่า อีกทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการแสดงภายใต้บรรยากาศของการฝึกซ้อมร่วมกันทั้งโรงเรียนย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนาน นอกจากนี้การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความสามารถของตนให้ผู้ปกครองชมแล้วได้รับความชื่นชมหรือคำชมเชยจากผู้ชมการแสดงย่อมก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองเป็นส่วนสร้างเสริมความพึงพอใจให้เกิดแก่ผู้เรียน

(2) การแต่งกายของผู้ชาย และผู้หญิงมีลักษณะแตกต่างกันกล่าวคือเครื่องแต่งกายของผู้ชายซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้แสดงโขนล้วนมีความนิยมชมชอบและภาคภูมิใจในเครื่องแต่งกายโขน หรือผู้ชายบางส่วนที่แสดงละครจะมีชุดการแสดงที่มีความแปลกใหม่ซึ่งมีลักษณะอลังการมากกว่าชุดแสดงของผู้หญิงเป็นเหตุให้ผู้เรียนชายพึงพอใจสูงกว่าผู้หญิง

(3) ในด้านความพร้อมเพียงจำนวนผู้เรียนชายมีความพึงพอใจจำนวนน้อยกว่าผู้หญิงทั้งนี้สืบเนื่องมาจากผู้หญิงส่วนใหญ่รับบทการแสดงละครซึ่งแต่ละชุดเน้นความพร้อมเพียง ความถูกต้องของท่าทาง และการนับจังหวะเป็นสำคัญ ต่างจากการแสดงโขนของผู้ชายซึ่งใช้วิธีรอฟังสัญญาณจากครูผู้สอนเป็นหลัก

ข้อค้นพบจากการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในการแสดงของผู้เรียน พบว่า ไม่มีเกณฑ์การเลือกในระดับน้อยและน้อยที่สุดในทุกประเด็น โดยมีผลต่ำสุดที่ระดับ“ปานกลาง” เนื่องจากกิจกรรมนี้ประกอบด้วยผู้เรียนหลากหลายกลุ่ม ซึ่งผู้เรียนแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัด ทั้งเพศ วัย ทัศนคติ และความสนใจ โดยในสถานศึกษาเองก็มีผู้เรียนที่มีความหลากหลายทั้งเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความบกพร่อง และเด็กออทิสติก ซึ่งเป็นเด็กพิเศษที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ และช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดด้วยวิธีการที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ไม่เท่ากัน จึงกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนจากประสบการณ์กิจกรรมการแสดงของโรงเรียนมีผลต่อความพึงพอใจของผู้เรียนแตกต่างกัน ตามความสนใจและทัศนคติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล (Defleur. 1989, p. 173) อธิบายว่า บุคคล มีความแตกต่างกันหลายประการ เช่น บุคลิกภาพ ทัศนคติ สติปัญญา และความสนใจ เป็นต้น และความแตกต่างนี้ยังขึ้นอยู่กับสภาพทาง สังคมและวัฒนธรรมทำให้มีพฤติกรรมการสื่อสารและการเลือกเปิดรับสารที่

แตกต่างกัน ดังนั้นจึงส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องของผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมากหรือน้อย ย่อมแตกต่างกันไปไม่สามารถกำหนดได้

3) ทักษะเกี่ยวกับการจัดการแสดงจากผู้ชมการแสดง

การวิจัยปรากฏว่าผู้ชมการแสดงอันประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครูประจำชั้น และ ศิษย์เก่า ส่วนใหญ่มีความชื่นชอบการแสดงและมีบางส่วนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการแสดง กรรมการการจัดงานหรือผู้ปกครองอาสา ส่วนข้อเสนอแนะส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับสถานที่ การบริการด้านอาหาร และเครื่องดื่ม ซึ่งไม่เกี่ยวกับการแสดงโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการใช้ผลวิจัย

1.1 ผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดการแสดงที่มีรูปแบบชัดเจนช่วยพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะทั้งในด้าน ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าแสดงออก และการปรับตัว ดังนั้นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนจำเป็นที่จะต้องจัดการแสดงอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจัดการแสดงให้เป็นการประเมินผลภาคปฏิบัติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ พยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้ร่วมแสดงเพื่อให้มีโอกาสแสดงความสามารถของตนเอง โดย สร้างบรรยากาศในการฝึกซ้อมและการแสดงให้สนุกสนาน สร้างแรงจูงใจเพื่อเสริมความมั่นใจในตนเองแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ร่วมกัน

1.2 โรงเรียนสาธิตฯสามารถใช้รูปแบบนี้ในการจัดการแสดงได้อย่างต่อเนื่องจนกว่า โรงเรียนจะเปลี่ยนนโยบายและอัตลักษณ์ หากจะใช้รูปแบบในการจัดการแสดงให้บรรลุ วัตถุประสงค์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับ

(1) การเสริมสร้างความร่วมมือของบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ร่วมกันโดยเน้นวิธีการมีส่วนร่วม ทั้งร่วมคิดร่วมปฏิบัติเพื่อให้เกิดแรงจูงใจสู่เป้าหมาย เดียวกัน

(2) ต้องประสานความร่วมมือเพื่อรับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ เช่น กรม ส่งเสริมวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยฯ รวมถึงบุคคลภายนอกเช่น ศิษย์เก่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองนักเรียน

(3) สนับสนุนให้ผู้เรียนรวมกลุ่มเพื่อร่วมคิดโครงเรื่องการแสดง ทำประกอบการ แสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย เพื่อใช้สำหรับการนำเสนอและคัดเลือกสำหรับการแสดง

(4) ในการฝึกซ้อมเพื่อการแสดงของผู้เรียนแต่ละคนต้องให้ความสำคัญกับความมีระเบียบ ตรงต่อเวลา ภายใต้การแนะนำ ฝึกฝนจากครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง และให้ผู้เรียนได้รับแรงจูงใจ เกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง

(5) มีการจัดซ้อมใหญ่ในสถานที่จริงเพื่อกำหนดรายละเอียดของการแสดง ประกอบด้วยตำแหน่งการแสดง ฉาก แสง สี เสียง และลำดับการแสดงรวมทั้งสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข

(6) ควรมีการติดตามประเมินผลการจัดการแสดงในประเด็นต่าง ๆ ของการจัดการแสดง รวมทั้งผลที่ได้รับหรือที่เกิดกับผู้เรียนที่แสดงจากทุกภาคส่วนทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง

1.3 การประยุกต์ใช้รูปแบบในการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม

รูปแบบการแสดงที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถประยุกต์ใช้กับโรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานในการจัดการแสดงเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของภาคปฏิบัติที่มุ่งเน้นทักษะ(Skill) ด้านนาฏศิลป์ โดยอาจจัดในรูปของการแสดงภายในโรงเรียน เพียงแต่ให้มีการวางแผนการดำเนินการจัดการแสดงร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน ให้ผู้ปกครองรับรู้หรือร่วมชมการแสดง จัดให้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลวิชานาฏศิลป์จึงจำเป็นที่จะต้องให้ผู้เรียนทุกคนร่วมแสดง ให้มุ่งเน้นความสามารถในการแสดงออก และความสนุกสนานของผู้เรียนมากกว่าความสวยงาม

สำหรับโรงเรียนขนาดที่มีทรัพยากรบุคคลทั้งจำนวนครูและจำนวนนักเรียนไม่มากพอ หรือเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก หรือขนาดกลางในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติที่ต้องการใช้รูปแบบการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมตามที่เสนอในผลวิจัยนี้สามารถใช้ได้โดย

(1) ปรับวิธีดำเนินการให้สอดคล้องกับลักษณะและสภาพของแต่ละโรงเรียน และเพื่อให้การจัดการแสดงบรรลุเป้าหมายให้ยึดลักษณะเด่นของรูปแบบดังต่อไปนี้

- 1) ให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมแสดงทุกคน
- 2) จัดการแสดงโดยบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน
- 3) เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนและหากเป็นไปได้ให้ประสานความร่วมมือจากบุคคลหรือองค์กรภายนอก

4) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดและออกแบบการแสดง

(2) จัดการแสดงให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพและบริบทของโรงเรียน เช่น แสดงเป็นละครภายในโรงเรียนมีนักเรียน ครู ผู้ปกครอง เป็นผู้ชมการแสดงโรงเรียนจัดการแสดงร่วมกับโรงเรียนเครือข่าย หรือกลุ่มในชุมชนเดียวกันโดยให้มีการวางแผนออกแบบการแสดง

ร่วมกัน และจัดให้บุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัด และให้ผู้เรียนทุกคนจากทุกโรงเรียนร่วมแสดงทุกคน โดยจัดเป็นชุดการแสดงที่มีผู้แสดงจำนวนหลายคน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเชิงลึกเพื่อสืบค้นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมประจำปีของโรงเรียนสาธิตฯ

2.2 ควรศึกษาเพื่อการสร้างรูปแบบการจัดการแสดงที่เหมาะสมกับโรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก

2.3 ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหลานในการร่วมแสดงในกิจกรรมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม

บรรณานุกรม

- Defleur, M. (1989). *Theories of mass communication (5th ed.)*. New York: Longman.
- Deirdre Russell-Bowie. (2012). *What? Me? Teach dance? Background and confidence of primary preservice teachers in dance education across five countries*. pp. 216-232. Published online: 14 September 2012.
- Elizabeth Melchior. (2010). *Culturally responsive dance pedagogy in the primary classroom*. pp. 119-135. Published online: 27 Jul 2011. From <https://doi.org/10.1080/14647893.2011.575223>
- Fiona Bannon & Patricia Sanderson. (2010). *Experience Every Moment: Aesthetically significant dance education*. Published online: 25 Aug 2010. pp. 9-26.
- Hampton. (1986). *Inside management: A selection of reading from business week*. New York: McGraw-Hill.
- Kerry Chappell. (2007). *Creativity in primary level dance education: moving beyond assumption*. pp. 27-52. Published online: 06 Apr 2007.
- Michele Biasutti. (2012). *Improvisation in dance education: teacher views*. Published online: 30 Jan 2013 pp. 120-140.
- Miriam Giguere. (2011). *Dancing thoughts: an examination of children's cognition and creative process in dance*. Published online: 22 Mar 2011. pp. 5-28.
- กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม. (2559). *นาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม
- กรมสุขภาพจิต. (2544). *การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2542). *การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กัลญัญ เพชรภรณ์. (2555). *การศึกษาอัตมโนทัศน์หลายมิติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอนนทบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามแนวคิดของแบรคเคน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สถาบันวิจัยและพัฒนา.
- ชนิษฐา ไพโรจน์. (2544). *ทัศนคติที่มีต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน*

- สาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ขวัญชนก ต่วนชื่น. (2551). *การศึกษาการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย*
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จังหวัดสมุทรสงคราม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2561, ฐานข้อมูล
ปรินญาณิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จารุณี ชูวงษ์วาล. (2558). *การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ไทยในหลักสูตร*
การศึกษาระดับพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
ศิลปะการแสดงศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นเมื่อ 20
มิถุนายน 2561, ฐานข้อมูลปรินญาณิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จุติกา โกศลเหมมณี. (2556, กรกฎาคม – ธันวาคม). *รูปแบบและแนวความคิดในการสร้างสรรค์งาน*
นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยของนราพงษ์ จรัสศรี. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 15 (ฉบับที่ 1). หน้า 153.
- ชลภูมิ บรรหาร. (2559). *ความทันสมัยทางการเมืองตามแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระจอม*
เกล้าเจ้าอยู่หัว. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: บัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นเมื่อ 14 มิถุนายน 2561, ฐานข้อมูลปรินญาณิพนธ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐาปณีย์ สังสิทธิวงศ์. (2557). *โฉมหน้า : ศิลปะประจำชาติไทยและสื่อวัฒนธรรมในบริบทสังคมร่วมสมัย*.
ปรินญาณิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศิลปวัฒนธรรมวิจัย). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฐาปณีย์ สังสิทธิวงศ์. (มกราคม-มิถุนายน 2556). *โฉมหน้า : ศิลปะประจำชาติไทย สื่อวัฒนธรรมในบริบท*
สังคมร่วมสมัย. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ(สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 14 ฉบับที่ 2.
- ณัชนรี นุชนิยม. (2556). *การจัดการศิลปะการแสดงร่วมสมัย ที่สวนศิลป์ บ้านดิน ตำบลเจ็ดเสมียน*
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี. ปรินญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
ทรัพยากรวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา แหมมณี. (2542). *การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลชิปปา*.
วารสารครุศาสตร์.
- ทิตนา แหมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อ การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.
พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทิตินา แชมมณี. (2554). *รูปแบบการเรียนการสอน ทางเลือกที่หลากหลาย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรจง ลำพอง. (2549). *หนังสืออนุสรณ์ 50 ปี โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2549*. กรุงเทพฯ :
- ประจวบ เพิ่มสุวรรณ. (2558). *การวางแผนและควบคุมงานบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 6. ปทุมธานี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ประพันธ์ วรรณบวร. (2543). *รูปแบบของการมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมการปลูกป่า.
- ประวิทย์ ฤทธิบุญ. (2558). *นาฏศิลป์ไทย : สื่อทางวัฒนธรรมที่มีมากกว่าความบันเทิง*. วารสารศิลปกรรม.
- ปิยวดี มากพา. (2557). *นาฏศิลป์ไทย : การสังเคราะห์องค์ความรู้จากวิทยานิพนธ์ด้านนาฏศิลป์ไทย. ปริญาญการศึกษามหาบัณฑิต (นาฏศิลป์ไทย)*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระยาอนุমানราชชน. (2523). *ความหมายของวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ □
- พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ. (2538). *งานกำกับการแสดง DIRECTING*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ. (2544). *การศึกษาทัศนคติต่อลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงและผู้กำกับ การแสดงละครโทรทัศน์*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรินทร์ ร่มโพธิ์ขึ้น. (2557). *การจัดการศิลปะการแสดงโขนของครูชูชีพ ขุนอาจ. ปริญาญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร
- พิชพงศ์ ไสมกุล. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการงานศิลป์ในด้านละครของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3. วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิสิฐ เทพไกรวัล. (2554). *การพัฒนาแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษานาเล็ก. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เพ็ญศรี ปักกะสีนัง. (2556). *การจัดการโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- มนตรี มีเนียม. (2560). *วรรณกรรมการแสดง*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2551). *มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
(ประสานมิตร) ปี 2551. กรุงเทพฯ: ศูนย์สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ไม่ปรากฏชื่อ. (2557). *หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6*. กรุงเทพฯ:
บริษัทกรพัฒนายิ่ง จำกัด.
- รัตนา สายคณิต. (2552). *การบริหารโครงการ : แนวทางสู่ความสำเร็จ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:
คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
(ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2559. (2559). กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- เรณู โกสินานนท์. (2548). *นาฏยศัพท์ ภาษาทำนาฏศิลป์*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม). (2553).
คุณค่าตัวละครใน. กรุงเทพฯ: เลคแอนด์ฟาวด์เท่น พรินติ้ง จำกัด.
- ลักขณา ศรีวัฒน์. (2557). *จิตวิทยาสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้ สู่ความเป็นพลเมืองดี*. กรุงเทพฯ:
อาร์ แอนด์ พรินต์.
- วิมลศรี อุประมัย. (2555). *นาฏกรรมและการละคร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2553). *วิสัยทัศน์ศิลปกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศูนย์สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2546). *คู่มือครูและผู้ปกครองสำหรับเด็กสมาธิสั้น*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :
องค์การคำของคุรุสภา.
- สมเกียรติ วรรณเฉลิม. (2558, กรกฎาคม – ธันวาคม). *การใช้ชุดฝึกการแสดงโขนเด็กในรามเกียรติ์*
ชุด ไอรสมนุษย์ บุตรอสุรา ลูกสวาพงศ์อินทราทิตย์ ที่มีต่อผลการเรียนรู้ท่าทางของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
(ฝ่ายประถม). วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ. ปีที่ 16 (ฉบับที่ 2). หน้า 29.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2522). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช
- สมใจ ปราบพล. (2544). *การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการสอนแบบทักษะ*

ชีวิตแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนัก
นายกรัฐมนตรี.

สมเดช นามเกต. (2552). ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดหนองคาย ตามทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้สอน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏมหาสารคาม.

สราทตรา เล่งไพบูลย์. (2554). รูปแบบการจัดการนันทนาการประเภทละครและการละคร
ด้านศิลปวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทย : กรณีศึกษา การแสดงโขนประจำปีการศึกษา
2551 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม). ปริญญา
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สัญญา เคนาภูมิ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติธัมพร. (2560: กรกฎาคม-ธันวาคม). บทบาทผู้บริหาร
สตรีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏอุบลราชธานี. 8 (2).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). การประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐาน
และตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ:
ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สิน พันธุ์พินิจ. (2555). เทคนิคการวางแผนและประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :
วิทย์พัฒน์

สุธีรา เฝ้าโกลสถิต. (2543). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: แม็ค.

สุภาพร พิศาลบุตร. (2553). การวางแผนและการบริหารโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี:
พิมพ์ลักษณ์.

สมณฑา พรหมบุญ และอรพรรณ พรสีมา. (2549). “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม.” ใน ทฤษฎีการเรียนรู้
แบบมีส่วนร่วม : ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ .

สมณฑา พรหมบุญ. (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ.

สุนนมาลย์ นิมนติพันธ์. (2555). ดนตรี - นาฏศิลป์. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). *การสื่อสารกับสังคม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงดาว ถิ่นหารวงษ์. (2558, มกราคม – มิถุนายน). *การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในรายวิชาวรรณคดีสำหรับเด็ก*. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์. 17(1).
- อรรณพ ขมวัฒนา. (2557). *หนังสือเรียนรายวิชาดนตรี - นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ :สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล. (2552). *กระบวนการนิเทศภายใน*. กรุงเทพฯ : อักษรบริการ.
- อานนท์ พึ่งสาย. (2557: มกราคม - มิถุนายน). *ผลของการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีต่อเจตคติในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 6(1).
- อารี พันธุ์ณี. (2539). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.

แหล่งอิเล็กทรอนิกส์

- การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ งานฝ่ายบุคคล HR HRM. (2563). *การกำหนดหน้าที่การงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร*. สืบค้น 3 พฤษภาคม 2563, จาก <http://www.thaihrwork.com>
- เดือนเพ็ญ อ่องทวีสุข. (2555). *การวางแผน (Planning)*. สืบค้น 21 กรกฎาคม 2562, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/126544>
- นัฐวรรณ ศรีทอง. (2553). *แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา*. สืบค้น 2 มีนาคม 2563, จาก http://kbws.ac.th/data_46832_4
- พนมพร ชินชนะ. (2558). *เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง เทคนิคการจัดการแสดง*. สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.slideshare.net/panompornchinchana/ss-44336351?fbclid=IwAR25UpGKTFvYA9wvfMV3cmpmLKPc8C7kFw50evMgxuOgJghdHVg5rpjcpY>
- ไพโรจน์ คะเซนทร์. (2552). *การสอนนาฏศิลป์*. สืบค้น 21 กรกฎาคม 2561, จาก chan2.obec.go.th/wattungpelschool/manage/.../0fRu6SIFA8g20150521195920.pd
- วรรณดี สุภาพานิษฐ์. (2555). *การรายงานผลการดำเนินงาน*. สืบค้น 2 มีนาคม 2563, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/57268>
- สิทธิพร เขียมเสน. (2556). *แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้ที่แท้จริง*. สืบค้น 2 มีนาคม

2563, จาก <https://la-orutis.dusit.ac.th/research2.php>

สุนารินทร์ ยามสุข. (2555). *การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน(PBB)*.

สืบค้น 23 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/277634>

สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร. (2533). *การสื่อสารกับสังคม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การสัมภาษณ์

กฤตพร พัวกนกหิรัญ. (2563: 11 มีนาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

กฤษฎา ดาวกระจาย. (2563: 22 มีนาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

กัญญณัช ชาญณรงค์. (2562: 21 กันยายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

กาญจนา พะทะยะ. (2562: 21 กันยายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

กิตติภักดิ์ วงศ์กระโซ่. (2563: 11 มีนาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต “พินุลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา.

กิตติศักดิ์ ทัดสนสุวรรณ. (2563: 22 มีนาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ สถาบันวิจัยพัฒนาและสาธิตการศึกษา.

แคลิยา ท่วมประถม (2563: 11 มกราคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่ทำหุนส่วนพรมงค.

จรัส คชกาสร. (2562: 21 กันยายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

จรัส คชกาสร. (2563: 14 มกราคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

จุลชาติ อรรถะณะ. (2562: 20 มกราคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่กรมศิลปากร.

จุลศักดิ์ สุขสบาย. (2562: 18 กุมภาพันธ์). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

เจตนา ภัคดีโชติ. (2562: 20 สิงหาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่ร้านบรีสแบร์.

ชนันท์ ยอดนาม. (2562: 20 มกราคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

ชยพล พุพารต์. (2557: 15 กุมภาพันธ์). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่คณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยทัศน์ ทองบุตรดา. (2562: 5 พฤศจิกายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่ศูนย์วัฒนธรรมฯ.

ชาญยุทธ กุศลารักษ์. (2562: 5 พฤศจิกายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่คอนโดสุขสันต์.

ชานนท์ บุตรพุ่ม. (2562: 2 กุมภาพันธ์). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

ชีวัน เขียววิจิตร. (2563: 11 มีนาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนปทุมวัน.

ดลศักดิ์ ไทเล็กทิม. (2562: 5 พฤศจิกายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่ร้านเลอดัลล์.

ดวงรัตน์ วิวัฒนเดชา. (2562: 5 พฤศจิกายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

ดวงรัตน์ วิวัฒนเดชา. (2560: 14 มีนาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่บ้านวิวัฒนเดชา.

ไตรรัตน์ พิพัฒน์โกศล. (2560: 10 กันยายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

ไตรรัตน์ พิพัฒน์โกศล. (2562: ตุลาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่วัดดวงแข.

ทศพร ศรีเยี่ยม. (2562: 25 มีนาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

ธนีนาฏ ญ สุนทร. (2562: 25 มีนาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

ธัญสุตา จิรจิตตยากร. (2562: 25 มีนาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่คอนโดยังเพลส.

ธีรภัทร์ ทองนิ่ม. (2562: 23 สิงหาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*.

ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.

นพดล กองศิลป์. (2562: 20 สิงหาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่ร้านเคคอนเนอร์

นฤมล พชรปิยะกุล. (2563: 12 มกราคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่ร้านสตาร์บัค

นัยนา ศิริรัตน์. (2562: 20 สิงหาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่ศูนย์วัฒนธรรมฯ.

นาทณภา ตรีอุบล. (2563: 26 มีนาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม.

นิลุมล อ่ำประยูร. (2562: 3 มิถุนายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

- บุญวดี ย้วยความดี. (2560: 10 กันยายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่ร้านสตาร์บัค.
- ปริญญญา ปุสกุล. (2562: 4 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา.
- ปณิดา วันเสื่อ. (2562: 13 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- ประพนธ์ จ่ายเจริญ. (2562: 13 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่สุขุมวิท 18.
- ประยงค์ รณรงค์ (2558: 20 สิงหาคม). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่ศูนย์วัฒนธรรมฯ.
- ปฤษณา วิมลศิริ. (2562: 15 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- ปัษฎสิทธิ์ รัตนสิงขร. (2563: 8 เมษายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ฝ่ายประถม.
- ปิติ ภิรมย์ภักดี (2559: 11 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่แรกเกตคลับ
สุขุมวิท 49.
- พรพรรณ ลิ้มปัทมธาร. (2562: 12 ธันวาคม). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่สุขุมวิท 18.
- พิสิษฐ์ ยาสิงห์ทอง. (2563: 8 เมษายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ฝ่ายประถม.
- ไพศาล หวังพานิช. (2562: 21 กันยายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่พัฒนาการ 50.
- ภรณ์ภา วงศ์ชะอุ่ม. (2562: 13 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่สีลมวิลเลจ.
- ภวัตร สันธิ์เผือก. (2562: 13 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่สีลมวิลเลจ.
- มณฑา นิตยพิบูลย์. (2562: 12 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- มณฑิกา เทพกาญจนา. (2560: 2 ธันวาคม). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- ราศรี เวียงวีระ. (2562: 13 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่ร้านบิวด.
- ลัดดา ตั้งสุภาชัย (2562: 25 กันยายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่โรงแรม S 31.
- ลัดดา ตั้งสุภาชัย. (2557: 15 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่โรงแรมเจ้าพระยาปาร์
ค.
- วชิราภรณ์ ชุมพล. (2562: 13 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่คอนโดมิเนียม.
- วาริน ชมตะคุ. (2562: 13 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่หมู่บ้านสวนสน.
- วิจิตร ชะโลปถัมภ์. (2562: 28 เมษายน). สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์. ที่โรงเรียนสาธิต

- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- วินัส อุดม. (2562: 28 เมษายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่หมู่บ้านสุขสันต์.
- วีรกี ยอดนาม. (2562: 15 มกราคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- ศรินรัตน์ วีระเนตินันท์. (2560: 10 กันยายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- สมเกียรติ วรรณเฉลิม. (2562: 15 มกราคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- สมพงศ์ จิตเลขา. (2563: 28 เมษายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนอนุบาลสาธิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สร้อยดี ภูกร. (2563: 19 เมษายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
นเรศวร.
- สรวรรณยา เกตานิจูจน์. (2563: 19 เมษายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิตแห่ง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา.
- สุกัญญา ร้อยพิลา. (2562: 15 มกราคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- สุชุมาล เกษมสุข. (2558: 2 เมษายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- สุชุมาล เกษมสุข. (2562: 1 สิงหาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- สุรัตน์ เหมะวรรณ. (2562: 13 มิถุนายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- เสฏฐวุฒิ บรรดาศักดิ์. (2563: 4 มีนาคม). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- เสาวลักษณ์ ทองคองอ่วม. (2562: 13 มิถุนายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- อนุมาน สมบูรณ์ศิลป์. (2562: 13 มิถุนายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).
- อารี สันทหวิ (2560: 20 กันยายน). *สัมภาษณ์โดย ภริญา ภิรนานนธ์*. ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

อารี สัณห์ทวี. (2562: 13 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย ภริภา ภิรนาพันธ์. ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง การจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่มีกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียน กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายประถม)
2. แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่อง ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากกิจกรรมการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม
3. แบบประเมินความพึงพอใจการแสดงประจำปีการศึกษา 2562

แบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบ
เรื่อง การจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่มีกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียน
กรณีศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ระบุถึงกิจกรรมในการดำเนินหรือรูปแบบของการจัดการศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ผู้วิจัยขอความกรุณาให้ท่านโปรดพิจารณาแต่ละกิจกรรมว่ามีความจำเป็นหรือมีความสำคัญในการจัดดำเนินการแสดงหรือไม่ โดยให้ท่านขีดเครื่องหมาย / ใน 3 ช่อง ต่อไปนี้

- +1 เมื่อท่านเห็นว่าเป็นกิจกรรม**ความจำเป็นหรือมีความสำคัญ**ของการดำเนินการฯ
 0 เมื่อท่านไม่แน่ใจ
 -1 เมื่อท่านเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่ไม่จำเป็นหรือไม่สำคัญ

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
หลักการ					
1	จัดแสดงเพื่อตอบสนองอัตลักษณ์ของโรงเรียนและ เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์				
แนวทางและลักษณะในการจัด					
2.	เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหรือ องค์กรภายนอก				
3	กิจกรรมการแสดงนี้ต้องส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมใน การคิดและออกแบบการแสดงร่วมกับครูผู้สอน				
4	นำผลงานที่นักเรียนออกแบบไปจัดทำเป็นการแสดง ประกอบละครที่ผูกเป็นเรื่องราวซึ่งเรื่องราวที่ผูกขึ้น นี้เน้นตามบริบทหรือกระแสทางสังคม				

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
วัตถุประสงค์					
5	เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผล(ภาคปฏิบัติ) วิชานาฏศิลป์ และโขน				
6	เป็นแนวทางในการจัดการแสดงเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิด คุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก และการปรับตัว				
การดำเนินการ					
1) การวางแผนดำเนินงาน (Planning)					
7	กำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางและขอบข่ายงาน				
8	จัดเตรียมงบประมาณและแหล่งของงบประมาณ				
9	ประชุมฝ่ายต่างๆ เพื่อดำเนินการและการติดตามผล				
2) การกำหนดหน้าที่ (Resource Assign)					
10	กำหนดภาระงานของแต่ละฝ่ายงาน				
11	แต่งตั้งประธานและกรรมการดำเนินงานของแต่ละ ฝ่ายพร้อมทั้งดำเนินการตามภาระงาน				
12	ประมาณการงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินการ				
3) การบริหารงบประมาณ (Budgeting Management)					
13	กำหนดวงเงิน				
14	ประมวลงบประมาณจากฝ่ายต่างๆพร้อมทั้ง พิจารณาเพิ่มลดงบประมาณตามความเหมาะสม ของภาระงาน				
15	กำหนดแหล่งงบประมาณทั้งภายในและภายนอกที่ ให้การสนับสนุน				
4) การดำเนินกิจกรรม (Operation)					
16	จัดประชุมผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์และโขนเพื่อ กำหนด theme ของการแสดง				

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
17	ออกแบบการแสดงและจัดลำดับการแสดง				
18	ฝึกซ้อมการแสดงในช่วงโมงนาฏศิลป์และโขน				
19	จัดเตรียมเสื้อผ้าและอุปกรณ์การแสดง				
20	ซ้อมใหญ่การแสดงพร้อมประมวลปัญหา				
21	จัดการแสดงพร้อมบันทึกวีดิทัศน์				
5) การสรุปและรายงานผล (Reporting)					
22	ให้แต่ละฝ่ายสรุปผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งระบุปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงาน				
23	ให้ข้อเสนอในการพัฒนางาน แนวทางในการแก้ไข ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ				
24	ประเมินความพอใจในการปฏิบัติงานของกรรมการที่รับผิดชอบในแต่ละฝ่าย				
การประเมินผลการดำเนินการ					
25	ให้มีการประเมินผลเพื่อสรุปประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานโดยใช้ข้อมูลจากทุกภาคส่วน ทั้งผู้บริหาร ครู กรรมการจัดการแสดง ผู้เรียน ผู้ปกครองรวมถึงศิษย์เก่า				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างสูง
 ภิรฎา ภิรณานนท์
 (ผู้วิจัย)

แบบสอบถามความคิดเห็น

เรื่อง ผลที่เกิดกับผู้เรียนจากกิจกรรมการจัดการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการรวบรวมความคิดเห็นของผู้ที่ชมการแสดงศิลปวัฒนธรรมประจำปีของโรงเรียนสาธิตฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดกับผู้เรียนหรือผลที่ผู้เรียนได้รับจากการร่วมแสดงในครั้งนี้ จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดให้ความเห็นตามความเป็นจริงเพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลไปพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้การแสดงเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ผู้เรียนโดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจข้อมูลทั่วไป ให้ท่านขีด ✓ ตามสถานะของท่าน

() ผู้บริหาร () ครู () ผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ท่านพิจารณาแต่ละข้อว่าเป็น **คุณลักษณะที่เกิดกับผู้เรียน** มากน้อยเพียงใด โดยให้ขีด ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับที่ท่านเห็นด้วย ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เป็นลักษณะที่เกิดกับผู้เรียนมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เป็นลักษณะที่เกิดกับผู้เรียนมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เป็นลักษณะที่เกิดกับผู้เรียนปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เป็นลักษณะที่เกิดกับผู้เรียนน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เป็นลักษณะที่เกิดกับผู้เรียนน้อยที่สุด

คุณลักษณะที่เกิดกับผู้เรียน		5	4	3	2	1
ด้านความคิดสร้างสรรค์						
1	กิจกรรมที่จัดช่วยให้ผู้เรียนได้คิดอย่างเป็นอิสระ					
2	ทำให้ผู้เรียนมีความเป็นตัวของตัวเอง					
3	ทำให้ผู้เรียนรู้จักอดทน					
4	ผู้เรียนสามารถคิดพลิกแพลงแก้ไขปัญหาได้					
5	ก่อให้เกิดความมุ่งมั่นในการทำงาน					
6	กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ					
7	ทำให้ผู้เรียนมีความคิดเพิ่มเติมจากสิ่งที่เคยปฏิบัติ					
8	ช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน					
9	ช่วยเสริมสร้างทักษะ และประสบการณ์แปลกใหม่					

คุณลักษณะที่เกิดกับผู้เรียน		5	4	3	2	1
10	ทำให้ผู้เรียนมีความสุขจากการได้คิดค้นดัดแปลง					
ด้านความกล้าแสดงออก						
11	สร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้กับผู้เรียน					
12	ผู้เรียนมีความกล้าที่จะแสดงออกต่อหน้าฝูงชน					
13	ช่วยให้มั่นใจในความสามารถของตนเองและผู้อื่น					
14	ช่วยให้เป็นผู้ริเริ่มการสนทนาและสื่อสารกับผู้อื่นก่อน					
15	ช่วยให้กล้าแสดงความคิดเห็นผู้อื่น					
16	เป็นกิจกรรมที่ทำให้กล้าคิดและกล้าตัดสินใจ					
17	เสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองต่อสิ่งที่ทำ					
18	ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น					
19	ทำให้ผู้เรียนกล้าพูดสื่อสารกับผู้อื่นโดยไม่ประหม่า					
20	ช่วยให้ผู้เรียนมีความกล้าทำในสิ่งที่คิด					
ด้านการปรับตัว						
21	ส่งเสริมให้ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
22	ทำให้ผู้เรียนรู้จักวางตัวได้อย่างเหมาะสม					
23	ทำให้ผู้เรียนยอมรับและปฏิบัติได้ตามเงื่อนไข					
24	ทำให้เข้าใจและยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่าง					
25	ผู้เรียนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ					
26	ทำให้ปฏิบัติตามบทบาทในฐานะผู้นำหรือผู้ตามได้					
27	สามารถปรับแนวความคิดของตนเองได้					
28	ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามแนวคิดใหม่					
29	ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
30	ผู้เรียนรู้จักวางแผนแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ขอขอบคุณอย่างสูง
 ภิรฎา ภิรณานนท์
 (ผู้วิจัย)

แบบประเมินความพึงพอใจ กิจกรรมการแสดงประจำปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

การแสดงของฉันคือ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ตามความพึงพอใจของตนเอง

ลำดับ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด
1	การแสดงของฉันมีความ <u>สวยงาม</u>					
2	การแสดงของฉันมีความ <u>พร้อมเพรียง</u>					
3	ฉันชอบ <u>เครื่องแต่งกาย</u> ในการแสดง ของฉัน					
4	ฉันชอบ <u>เพลง</u> ที่ใช้ในการแสดง					
5	<u>ท่ารำหรือท่าเต้น</u> ในการแสดงของฉันมี ความสวยงาม					

ความรู้สึกที่มีต่อการแสดงของฉัน

.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

1.รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

2.ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. รศ.ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล
2. รศ.สุพมาล เกษมสุข
3. ผศ.ดร.ชีวัน เขียววิจิตร

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (IOC)

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง

ข้อ	รายการ	ค่าความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
หลักการ						
1	จัดแสดงเพื่อตอบสนองอัตลักษณ์ของโรงเรียน และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์	0	1	1	0.67	ใช้ได้
แนวทางและลักษณะในการจัด						
2.	เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และการประสานความร่วมมือกับบุคลากรหรือองค์กรภายนอก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	กิจกรรมการแสดงนี้ต้องส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิดและออกแบบการแสดงร่วมกับครูผู้สอน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4	นำผลงานที่นักเรียนออกแบบไปจัดทำเป็นการแสดงประกอบละครที่ผูกเป็นเรื่องราวซึ่งเรื่องราวที่ผูกขึ้นนี้นั้นเน้นตามบริบทหรือกระแสทางสังคม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
วัตถุประสงค์						
5	ประยุกต์ใช้สำหรับการจัดการแสดงเพื่อพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนจัดการศึกษาตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ค่าความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
6	เป็นแนวทางในการจัดการแสดงเพื่อมุ่งให้ผู้เรียน เกิดคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์ กล้า แสดงออก และการปรับตัว	0	1	1	0.67	ใช้ได้
การดำเนินการ						
1) การวางแผนดำเนินงาน (Planning)						
7	กำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางและขอบข่ายงาน	1	0	1	0.67	ใช้ได้
8	จัดเตรียมงบประมาณและแหล่งของงบประมาณ	0	1	1	0.67	ใช้ได้
9	ประชุมฝ่ายต่างๆ เพื่อดำเนินการและการติดตาม ผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2) การกำหนดหน้าที่ (Resource Assign)						
10	กำหนดภาระงานของแต่ละฝ่ายงาน	0	1	1	0.67	ใช้ได้
11	แต่งตั้งประธานและกรรมการดำเนินงานของแต่ละ ฝ่ายพร้อมทั้งดำเนินการตามภาระงาน	1	1	0	0.67	ใช้ได้
12	ประมาณการงบประมาณที่จะใช้ในการ ดำเนินการ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3) การบริหารงบประมาณ (Budgeting Management)						
13	กำหนดวงเงิน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
14	ประมวลงบประมาณจากฝ่ายต่างๆพร้อมทั้ง พิจารณาเพิ่มลดงบประมาณตามความเหมาะสม ของภาระงาน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
15	กำหนดแหล่งงบประมาณทั้งภายในและภายนอก ที่ให้การสนับสนุน	1	1	0	0.67	ใช้ได้
4) การดำเนินกิจกรรม (Operation)						
16	จัดประชุมผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์และโขนเพื่อ กำหนด theme ของการแสดง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
17	ออกแบบการแสดงและจัดลำดับการแสดง	0	1	1	0.67	ใช้ได้
18	ฝึกซ้อมการแสดงในชั่วโมงนาฏศิลป์และโขน	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ค่าความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
19	จัดเตรียมเสื้อผ้าและอุปกรณ์การแสดง	0	1	1	0.67	ใช้ได้
20	ซ้อมใหญ่การแสดงพร้อมประมวลปัญหา	1	1	1	1.00	ใช้ได้
21	จัดการแสดงพร้อมบันทึกสถิติทัศน์	1	1	0	0.67	ใช้ได้
5) การสรุปและรายงานผล (Reporting)						
22	ให้แต่ละฝ่ายสรุปผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งระบุปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงาน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
23	ให้ข้อเสนอในการพัฒนางาน แนวทางในการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ	0	1	1	0.67	ใช้ได้
24	ประเมินความพอใจในการปฏิบัติงานของกรรมการที่รับผิดชอบในแต่ละฝ่าย	1	0	1	0.67	ใช้ได้
การประเมินผลการดำเนินการ						
25	ให้มีการประเมินผลเพื่อสรุปประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานโดยใช้ข้อมูลจากทุกภาคส่วน ทั้งผู้บริหาร ครู กรรมการจัดการแสดง ผู้เรียน ผู้ปกครองรวมถึงศิษย์เก่า	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
ทักษะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เกี่ยวกับผลการเรียนรู้จากการจัดการแสดง
รายชื่อ

ตารางเปรียบเทียบ

แสดงผลทักษะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นผลการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการแสดง

ประเด็นผลการเรียนรู้	ผู้แสดง ทักษะ	ระดับความคิดเห็น					
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม
1. กิจกรรมที่จัดช่วยให้ ผู้เรียนได้คิดอย่างเป็น อิสระ	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5
	ครู	-	-	-	19	1	20
	ผู้ปกครอง	-	-	7	41	2	50
	รวม	-	-	7	65	3	75
2. ทำให้ผู้เรียนมีความ เป็นตัวของตัวเอง	ผู้บริหาร	-	-	-	4	1	5
	ครู	-	-	-	13	7	20
	ผู้ปกครอง	-	-	-	27	23	50
	รวม	-	-	-	44	31	75
3. ทำให้ผู้เรียนรู้จัก อดทน	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5
	ครู	-	-	-	11	9	20
	ผู้ปกครอง	-	-	30	20	-	50
	รวม	-	-	38	36	9	75
4. ผู้เรียนสามารถคิด พลิกแพลงแก้ไขปัญห ได้	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5
	ครู	-	-	-	20	-	20
	ผู้ปกครอง	-	-	17	32	1	50
	รวม	-	-	17	57	1	75
5. ก่อให้ผู้เรียนมีความ มุ่งมั่นในการทำงาน	ผู้บริหาร	-	-	3	2	-	5
	ครู	-	-	11	9	-	20
	ผู้ปกครอง	-	-	31	19	-	50
	รวม	-	-	45	30	-	75
6. กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	ผู้บริหาร	-	-	3	2	-	5
	ครู	-	-	-	13	7	20
	ผู้ปกครอง	-	-	-	27	23	50
	รวม	-	-	3	42	30	75
7. ทำให้ผู้เรียนมี	ผู้บริหาร	-	-	3	2	-	5

ประเด็นผลการเรียนรู้	ผู้แสดง ทักษะ	ระดับความคิดเห็น					
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม
ความคิดเพิ่มเติมจากสิ่ง ที่เคยปฏิบัติ	ครู	-	-	11	9	-	20
	ผู้ปกครอง	-	-	31	19	-	50
	รวม	-	-	45	30	-	75
8. ช่วยพัฒนาทักษะ กระบวนการคิดของ ผู้เรียน	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5
	ครู	-	-	-	19	1	20
	ผู้ปกครอง	-	-	-	27	23	50
	รวม	-	-	-	51	24	75
9. ช่วยเสริมสร้างทักษะ และประสบการณ์แปลก ใหม่	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5
	ครู	-	-	-	20	-	20
	ผู้ปกครอง	-	-	-	50	-	50
	รวม	-	-	-	75	-	75
10. ทำให้ผู้เรียนมี ความสุขจากการได้ คิดค้นดัดแปลง	ผู้บริหาร	-	-	1	4	-	5
	ครู	-	-	16	1	3	20
	ผู้ปกครอง	-	-	-	23	27	50
	รวม	-	-	17	28	30	75
11. สร้างความเชื่อมั่นใน ตนเองให้กับผู้เรียน	ผู้บริหาร	-	-	-	2	3	5
	ครู	-	-	18	2	-	20
	ผู้ปกครอง	-	-	-	48	2	50
	รวม	-	-	18	52	5	75
12. ผู้เรียนมีความกล้าที่ จะแสดงออกต่อหน้าผู้ ชน	ผู้บริหาร	-	-	-	3	2	5
	ครู	-	-	13	7	-	20
	ผู้ปกครอง	-	-	34	16	-	50
	รวม	-	-	47	26	2	75
13. ช่วยให้นั่นใจใน ความสามารถของตนเอง และผู้อื่น	ผู้บริหาร	-	-	-	3	2	5
	ครู	-	-	12	6	2	20
	ผู้ปกครอง	-	-	14	34	2	50
	รวม	-	-	26	43	6	75

ประเด็นผลการเรียนรู้	ผู้แสดง ทักษะ	ระดับความคิดเห็น					
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม
14. ช่วยให้เป็นผู้ริเริ่ม การสนทนาและสื่อสาร กับผู้อื่นก่อน	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5
	ครู	-	-	-	20	-	20
	ผู้ปกครอง	-	-	13	32	5	50
	รวม	-	-	13	57	5	75
15. ช่วยให้กล้าแสดง ความเห็นใจผู้อื่น	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5
	ครู	-	-	13	6	1	20
	ผู้ปกครอง	-	-	3	42	5	50
	รวม	-	-	16	53	6	75
16 เป็นกิจกรรมที่ทำให้ กล้าคิดและกล้าตัดสินใจ	ผู้บริหาร	-	-	-	3	2	5
	ครู	-	-	-	9	11	20
	ผู้ปกครอง	-	-	-	24	26	50
	รวม	-	-	-	36	39	75
17. เสริมสร้างความ ภาคภูมิใจในตนเองต่อ สิ่งที่ทำ	ผู้บริหาร	-	-	-	4	1	5
	ครู	-	-	-	10	10	20
	ผู้ปกครอง	-	-	-	24	26	50
	รวม	-	-	-	38	37	75
18. ส่งเสริมให้ผู้เรียน กล้าพูด กล้าแสดง ความคิดเห็น	ผู้บริหาร	-	-	-	2	3	5
	ครู	-	-	-	9	11	20
	ผู้ปกครอง	-	-	-	33	17	50
	รวม	-	-	-	44	31	75
19. ทำให้ผู้เรียนกล้าพูด สื่อสารกับผู้อื่นโดยไม่ ประหมา	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5
	ครู	-	-	-	10	10	20
	ผู้ปกครอง	-	-	6	26	18	50
	รวม	-	-	6	41	28	75
20. ช่วยให้ผู้เรียนมี ความกล้าทำในสิ่งที่คิด	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5
	ครู	-	-	-	20	-	20
	ผู้ปกครอง	-	-	-	50	-	50

ประเด็นผลการเรียนรู้	ผู้แสดง ทักษะ	ระดับความคิดเห็น					
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม
	รวม	-	-	-	75	-	75
21. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ผู้บริหาร	-	-	-	4	1	5
	ครู	-	-	2	16	2	20
	ผู้ปกครอง	-	-	8	40	2	50
	รวม	-	-	10	60	5	75
22. ทำให้ผู้เรียนรู้จักวางตัวได้อย่างเหมาะสม	ผู้บริหาร	-	-	-	3	2	5
	ครู	-	-	11	9	-	20
	ผู้ปกครอง	-	-	31	19	-	50
	รวม	-	-	42	31	2	75
23. ทำให้ผู้เรียนยอมรับและปฏิบัติได้ตามเงื่อนไข	ผู้บริหาร	-	-	5	-	-	5
	ครู	-	-	20	-	-	20
	ผู้ปกครอง	-	-	12	29	9	50
	รวม	-	-	37	29	9	75
24. ทำให้เข้าใจและยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่าง	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5
	ครู	-	-	-	20	-	20
	ผู้ปกครอง	-	-	-	50	-	50
	รวม	-	-	-	70	-	75
25. ผู้เรียนรู้สึกกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ	ผู้บริหาร	-	-	2	1	2	5
	ครู	-	-	13	4	3	20
	ผู้ปกครอง	-	-	18	29	3	50
	รวม	-	-	33	34	8	75
26. ทำให้ปฏิบัติตามบทบาทในฐานะผู้นำหรือผู้ตามได้	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5
	ครู	-	-	-	19	1	20
	ผู้ปกครอง	-	-	-	49	1	50
	รวม	-	-	-	73	2	75
27. สามารถปรับแนวความคิดของตนเอง	ผู้บริหาร	-	-	-	3	2	5
	ครู	-	-	13	7	-	20

ประเด็นผลการเรียนรู้	ผู้แสดง ทักษะ	ระดับความคิดเห็น					
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม
ได้	ผู้ปกครอง	-	-	35	15	-	50
	รวม	-	-	48	25	2	75
28. ส่งเสริมให้ผู้เรียน ปฏิบัติตามแนวคิดใหม่	ผู้บริหาร	-	-	-	5	-	5
	ครู	-	-	-	20	-	20
	ผู้ปกครอง	-	-	18	32	-	50
	รวม	-	-	18	57	-	75
29. ผู้เรียนสามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	ผู้บริหาร	-	-	-	3	2	5
	ครู	-	-	-	14	6	20
	ผู้ปกครอง	-	-	-	44	6	50
	รวม	-	-	-	61	14	75
30. ผู้เรียนรู้จักวางแผน แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง	ผู้บริหาร	-	-	-	4	1	5
	ครู	-	-	-	11	9	20
	ผู้ปกครอง	-	-	14	20	16	50
	รวม	-	-	14	35	26	75

ตารางเปรียบเทียบ
แสดงผลความพึงพอใจของผู้เรียน

หัวข้อ	กลุ่ม	ระดับความคิดเห็น					รวม
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
ความสวยงาม	ป.3 (ชาย)	-	-	16	87	16	119
	ป.3 (หญิง)	-	-	-	65	54	119
	ป.6 (ชาย)	-	-	16	93	17	126
	ป.6 (หญิง)	-	-	20	78	14	112
	รวม	-	-	52	323	101	476
ความพร้อมเพรียง	ป.3 (ชาย)	-	-	74	45	-	119
	ป.3 (หญิง)	-	-	-	111	8	119
	ป.6 (ชาย)	-	-	65	61	-	126
	ป.6 (หญิง)	-	-	9	99	4	112
	รวม	-	-	148	316	12	476
เครื่องแต่งกาย	ป.3 (ชาย)	-	-	3	78	38	119
	ป.3 (หญิง)	-	-	24	67	28	119
	ป.6 (ชาย)	-	-	-	49	77	126
	ป.6 (หญิง)	-	-	-	55	57	112
	รวม	-	-	27	249	200	476
เพลงประกอบ	ป.3 (ชาย)	-	-	49	64	6	119
	ป.3 (หญิง)	-	-	49	64	6	119
	ป.6 (ชาย)	-	-	48	72	6	126
	ป.6 (หญิง)	-	-	-	112	-	112
	รวม	-	-	146	312	18	476
ท่าประกอบการแสดง	ป.3 (ชาย)	-	-	64	46	9	119
	ป.3 (หญิง)	-	-	-	58	61	119
	ป.6 (ชาย)	-	-	-	86	40	126
	ป.6 (หญิง)	-	-	-	41	71	112
	รวม	-	-	-	231	181	476

ตารางเปรียบเทียบ

ค่าเฉลี่ยทัศนะของผู้ชมการแสดงที่มีต่อกิจกรรมการจัดแสดงประจำปีของโรงเรียน ปีการศึกษา
2562

หัวข้อ	จำนวนผู้ตอบ		ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึง พอใจ
	ผู้ตอบ	ไม่ตอบ			
1. สถานที่ในการจัดกิจกรรม ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย	577	3	4.63	.596	มากที่สุด
2. ได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์ก่อนการแสดงจากทางโรงเรียน	580	0	4.19	.840	มาก
3. การแต่งหน้า ทำผม สวยงาม เหมาะสมกับชุดการแสดง	579	1	4.36	.880	มาก
4. เสื้อผ้าและอุปกรณ์ สวยงามและเหมาะสมกับชุดการแสดง	579	1	4.43	.817	มาก
5. การจัดการเรื่องบัตรเข้าชมการแสดง	576	4	4.02	.994	มาก
6. การประสานงานและการจัดการของฝ่ายฉาก ม่าน แสง สี เสียง ในระหว่างการแสดงเป็นไปอย่างสอดคล้องกัน	580	0	4.45	.757	มาก
7. การจัดลำดับของนักเรียนในแต่ละชุดเป็นไปอย่างเรียบร้อย	578	2	4.36	.815	มาก
8. คุณภาพของระบบแสง สี เสียง	577	3	4.45	.811	มาก
9. การจัดและการควบคุมนักเรียน	579	1	4.36	.820	มาก
10. จุติรับ-ส่งนักเรียนมีความเป็นระเบียบและปลอดภัย	575	5	4.39	.781	มาก
11. ได้รับความสะดวก จากการรักษาความปลอดภัย และการจราจร	579	1	4.21	.963	มาก
12. ความเพียงพอของอาหาร	574	6	4.06	1.049	มาก

หัวข้อ	จำนวนผู้ตอบ		ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
	ผู้ตอบ	ไม่ตอบ			
13. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมในครั้งนี้	578	2	4.49	.773	มาก
14. คุณภาพของสื่อบันทึก	577	3	4.48	.762	มาก
15. คุณภาพการแสดงประจำปี					
รายการที่ 1 ดนตรีร่วมสมัย “ดั่งฝันอันใด” (Contemporary Music)	557	23	4.46	.796	มาก
รายการที่ 2 การแสดงเบิกโรงโขน ชุด สกิดในหทัย ศิษย์ประพันธ์ฉันทนาฏศิลป์โขน	565	15	4.40	.842	มาก
- การแสดงโขน เรื่อง รามเกียรติ์ ชุด ศีกรามาวตาร	570	10	4.49	.860	มาก
รายการที่ 3 ละครประยุกต์ “ธิดามหาสมุทร”	569	11	4.55	.763	มากที่สุด

ประวัติผู้เขียน

ឯក-សក្កត

ภริยา ภิรนาณนธ์

วัน เดือน ปี เกิด

19 กุมภาพันธ์ 2506

วุฒิการศึกษา

พ.ศ.2528 ปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (นาฏศิลป์และดุริยางค์)

จาก วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

พ.ศ.2556 ปริญญาโท จิตวิทยาการแนะแนว

จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ.2563 ปริญญาเอก สาขาศิลปวัฒนธรรม

สาขาศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์

จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

